ဗုဒ္ဓ၏
ဥပမာတထောင်-၂

လေးမြိုင်

အမျိုး ဘာသာ သာသနာ

ဗုဒ္ဓ၏ဥပမာတထောင် — ၂

လေးမြိုင်

ရန်ကုန်မြို့၊ တာမွေလမ်း၊ ၁၂၈ တွင်းသင်းတိုက်က ပြန့်ချိသည်။

သာသနာ ၂၅၁၇ ကောဇာ ၁၃၃၅

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေ ခွင့်ပြုချက်အမှတ်	(၆၃၀၅)
ထုတ်ဝေခြင်း	ပထမအကြိမ်
ထုတ်ဝေသည့်နှစ်	၁၉၇၃-ခု၊ မေလ
ထုတ်ဝေသည့်စောင်ရေ	၄၀၀၀
မျက်နှာဖုံး ပန်းချီ	စံတိုး
ကျောဖုံး ပန်းချီ	လှသိန်း
မျက်နှာဖုံး ဘလောက်	သိန်း ဘလောက်တိုက်
မျက်နှာဖုံးရိုက်	ကာလာမောင်ဝင်း
စာအုပ်ချုပ်	ညွန့်ညွန့်နှင့် မောင်များ
တအုပ်	၄-ကျပ်

ရန်ကုန်မြို့၊ စမ်းချောင်းရပ်၊ ကျွန်းတောလမ်း၊ အမှတ် ၂၁၊
ဟံသာစာပေ၊ ဦးလှတင် (၀၁၁၀၉)က ထုတ်ဝေသည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ လမ်း ၄၀၊ အမှတ် ၂၇၁၊
သုမင်္ဂလာစာပုံနှိပ်တိုက်၊ ဦးစိုးမောင်(၀၀ဂ၀-မြဲ)က ပုံနှိပ်သည်။

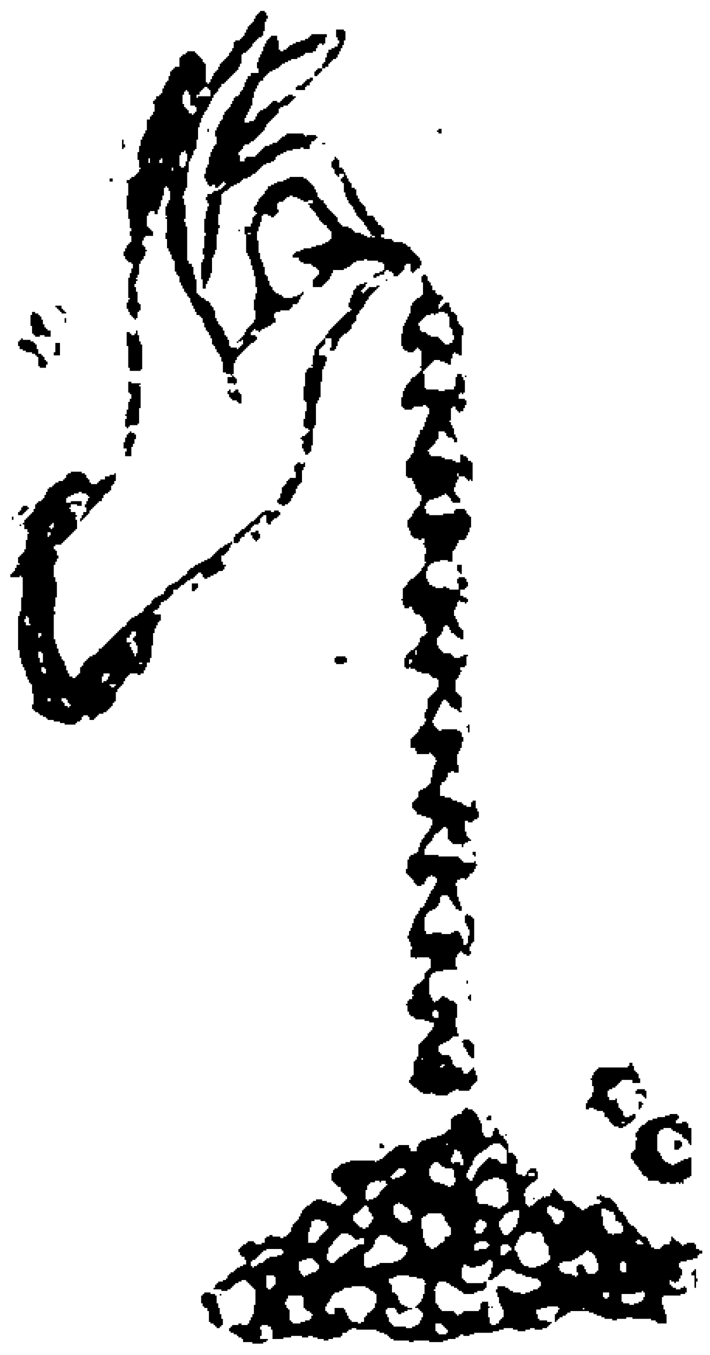

သီကုံးပန်းပွင့် လေမလွင့်

မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ကျင့်ဝတ် သိက္ခာများကို ပညတ် သတ်မှတ်ပေးခြင်း မပြုခဲ့သော်၊ ကျင့်ဝတ်အရာ၌ အစီအစဉ်ဖြင့် ခိုင်မာ လေးနက်စွာ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ပေးခြင်း မပြုခဲ့သော် သာသနာတော်သည် ကြာမြင့်စွာ မတည်တံ့နိုင်။

မြတ်စွာဘုရားသည်လည်းကောင်း၊ သစ္စာ ၄-ပါး သိမြင်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်းကောင်း ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီး နောက် နှောင်းကာလ၌ သာသနာတော်သည် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲ ပျက်စီးနိုင်ပေ၏။

ကြိုးဖြင့် မသီကုံးဘဲ ပျဉ်ပြားပေါ်၌ တင်ထားသော ပန်းပွင့်များသည် လေတိုက်ခတ်သောအခါ ဖရိုဖရဲ လွင့်စင်ကုန်သကဲ့သို့တည်း။

(ပါရာဇိကကဏ်ပါဠိတော်၊ ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ)

မာတိကာ

ဥပမာအလင်္ကာ

လှမျိုးကြွယ် သီရိမာ၊ သီရိမာကြည့် အခမ်းအနား၊ ရေလုပွဲကြီး၊ ငြိမ်း ချမ်းရေးတရား၊ ပုံပြ ၅-ဇာတ်-စသည်.... ၅-မှ ၁၆

ဒီဃနိကာယ်

အညွှာနောက်အသီးပါ၊ ရေခွက်ထဲက မျက်နှာ၊ လမ်းပေါ်က လူများ၊ လက်ဆေးခြင်း၊ ရန်သူလား မိတ်ဆွေလား၊ မိန်းမပျိုကို မွေ့ဖက်ခြင်း၊ ဗြဟ္မာဖြစ်ကြောင်း- စသည် ၁၇-မှ ၄၁

မဇ္ဈိမနိကာယ်

လမ်း ၂-သွယ်၊ အဆင့်ဆင့် စူးစမ်းခြင်း၊ ဝေဒေဟိကာ၏ ကျော် စော ခြင်း၊ မြွေဖမ်းတတ်ရဲ့လား၊ ခေါင်းဆောင်ရွေးချယ်ပါ၊ ဆင်နှာမောင်း၊ ညဆွမ်းခံရာဝယ်၊ ဘဝဟောင်းကိုမြင်ခြင်း-စသည်.... ၄၁မှ ၉၇

ခုဒ္ဒကနိကာယ်

အမှောင်နှင့်အလင်း၊ ဆင်ဆိုသည်မှာ၊ မီးသတိပြု၊ လယ်ထွန်ခြင်း ၂မျိုး၊ ခနိယ မောင်နှံ၊ အသက်ကြီးသူနှင့် ပူဇော်ခံထိုက်သူ၊ ရဟန်း မဟုတ် ကြောင်း ၄-မျိုး၊ ယင်ကောင်ထမင်း၊ ဆူးထမင်း-စသည်....၉၈မှ၁၄၁

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်

မစင်ကိုမထိလေနှင့်၊ ယင်ကောင်တွေတရုံးရုံး၊ ကမ်းကြည့်ငှက်၊ ရှိခိုးခံ လှံထိုးခံ၊ ရောဂါနှင့်ဆေး စသည်.... ၁၄၁မှ၁၅၈

သံယုတ္တနိကာယ်

ရှေ့ပြေးနိမိတ်၊ ဘယ်တရားကိုရှုမြင်မလဲ၊ နယ်မြေကျူးကျော်ခြင်း၊ မသ္လူ သင့်သူ၊ မီးခွက်ဥပမာ၊ အလှမယ်၏ကပွဲ၊ ခန္ဓာငါးပါး နိမိတ်ပုံ၊ သမုဒ္ဒရာ ကြီး ၆-ဇင်း၊ ရေထဲက ကျောက်တုံးကြီး-စသည်.... ၁၅၉မှ ၂၄၈

ဥပမာအလင်္ကာ

ဗုဒ္ဓသည် လောကသားတို့ ကောင်းကျိုးအတွက် မနားမနေ ဆိုရလောက်အောင်ပင် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

လောက လူသားတို့သည် လောကကြောင်း၊ ဓမ္မကြောင်း၊ ရာဇကြောင်းဟူသော အကြောင်း၃-ပါးကို အကြောင်းရင်းခံပြု၍ ဘဝ၌ ကျင်လည်နေကြရသည်။ ရင်ဆိုင် ရုန်းကန်နေကြရသည်။

ယင်းသို့ ရှိနေကြရာ၌ အမြင်မှန်- လမ်းမှန်ကို မရရှိကြသည်နှင့်အမျှ ဆင်းရဲပင်ပန်းကြရကုန်သည်။ အမြင်မှန်- လမ်းမှန်ကို ရရှိသည်နှင့်အမျှ ချမ်းမြေ့သာယာမှု ရှိကြရကုန်သည်။

ယင်းသို့လျှင် ဗုဒ္ဓသည် လောကကို ရှုမြင်သုံးသပ်တော်မူလေသည်။ ထို့ကြောင့် လောကသား အပေါင်းတို့ အမြင်မှန်

လမ်းမှန် ရရှိရေးအတွက် ၄၅-နှစ်တိုင်တိုင် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဟူသည်ကား သစ္စာတရားကို ဟောကြားခြင်းပေတည်း။ အမှန်တရားကို ညွှန်ပြခြင်းပေတည်း။

ဗုဒ္ဓ၏ ဟောကြားညွှန်ပြချက်တို့တွင် ဥပမာသည် အရေးပါလှပေသည်။

ကြားနာသူတို့သည် ဥပမာကို နှစ်လိုကြသည်။ နားလည်သဘောပေါက်လွယ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် နား၏တန်ဆာ အလင်္ကာဟူ၍ ဥပမာကို ခေါ်ဆိုရပေသည်။

ဗုဒ္ဓသည် ဥပမာအလင်္ကာ များစွာကို မြွက်ဆိုတော်မူခဲ့လေသည်။ အနီး-အဝေး၊ အတို-အရှည်၊ အနည်း-အများ၊ အကျဉ်း-အကျယ်-စသည်ဖြင့် မြောက်မြားစွာ ရှိလေသည်။ မည်မျှ အရေးပါ ထိရောက်၍ မည်မျှ အကျိုးများလေသည် ကိုကား ဖတ်ရှုဆင်ခြင်၍ကြည့်ရန် တိုက်တွန်းလိုက်ရပေသည်။

လှမျိုးကြွယ် သီရိမာ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ သတင်းသုံး နေတော်မူစဉ်အခါ ဖြစ်၏။

ထိုခေတ် ထိုအခါဝယ် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ လွန်စွာ သတင်းကြီးသော ပြည့်တန်ဆာမတဦး ရှိလေသည်။ အမည်အားဖြင့် သီရိမာဟူ၍ တွင်လေသည်။ တစုံတယောက်သောသူသည် သီရိမာနှင့်အတူ တညတာမျှ ပျော်မွေ့လိုက အသပြာတထောင် ကိုဆောင်ပေးရ၏။

သီရိမာသည် လုပကြွေ့ရှင်း အပြစ်ကင်းစင်သူ ဖြစ်၏။ မြင်ရသူတကာတို့ ငေး၍ကြည့်ရသော အလှပိုင်ရှင် ဖြစ်၏။ ကြည်လင်ချိုအေးသော အသံပိုင်ရှင်လည်းဖြစ်၏။ ယဉ်ကျေးပွယ်ရာသော အမူအရာတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ သီရိမာ၏ အပြုံးဖြင့် ဝင့်ကြည့်လိုက်သော မျက်လုံးအစုံသည် ယောကျ်ားသားတဦးအဖို့ ရင်ဖိုသည်းလှိုက် ဖြစ်သွားစေနိုင်၏။ သီရိမာ၏ လှုပ်ရှားပြုမူလေသမျှသော အမူအရာတို့သည် နှစ်သက်စွဲမက်ဖွယ်ရာအတိ ဖြစ်လေ၏။ ဤမျှ လှမျိုးကြွယ်သော သီရိမာပေတည်း။

သီရိမာသည် သံဃာ ဂ-ပါးကို နေ့စဉ် ဆွမ်းကပ် လှူဒါန်းလေသည်။

အလှ၌ ယစ်မူးသူ

ရဟန်းငယ်တပါးသည် သီရိမာကို မမြင်ဘူးပေ၊ သီရိမာ၏ အချောအလှ သတင်းကိုကား တဆင့်ကြားသိထားလေသည်၊ သီရိမာကို ကြည့်ချင် မြင်ချင်စိတ် ပြင်းပြလျက်ရှိနေသည်။

ထိုရဟန်းငယ်၏ ဆန္ဒ ပြည့်ဝသွားလေ၏။ တနံနက်၌ သီရိမာ၏အိမ်သို့ ဆွမ်းအလှူခံသွားရမည့် သံဃာဂ-ပါးတွင် ထိုရဟန်းငယ်လည်း အလှည့်ကျ ပါသွားလေသည်။

ထိုနေ့၌ သီရိမာသည် ရုတ်တရက် ရောဂါစွဲကပ်လျက် မမာမကျန်းဖြစ်နေ၏၊

ထို့ကြောင့် သံဃာ ဂ-ပါးကို ကိုယ်တိုင် ဆွမ်းခဲဘွယ် အစုံတို့ဖြင့် ပြုစုလှူဒါန်းခြင်း မပြုနိုင်။ အခိုင်းအစေ ရံရွေမျှားကိုသာလျှင် စီမံညွှန်ကြားနိုင်၏။ သီရိမာကိုယ်တိုင်မှာမူ သလွန်ထက်ဝယ် လျောင်းစက်၍ နေရလေ၏။

သံဃာ ဂ-ပါးသည် ဆွမ်း-ဆွမ်းဟင်းများ အပြည့်လောက် ဟည့်၍ လှူလိုက်သော သပိတ်များကို အသီးသီး ယူဆောင်ကာ ကျောင်းသို့ ပြန်ကြကုန်လေသည်။

သိရိမာကို ကြည့်ချင် မြင်ချင်နေသော ရဟန်းငယ်သည် ကျောင်းသို့ရောက်သောအခါ သပိတ်ကို ချောင်ထိုးထားလိုက် တော့၏။ သင်္ကန်းကို ခေါင်းမြီးခြုံကာ ခွေအိပ်နေလေတော့၏။ 'မကျန်းမမာ ရောဂါသယ်ဖြစ်သော သိရိမာသည် ရိုးရိုးသာမန် အပတ်အဆင်မျှဖြင့်ပင်လျှင် ဤမျှလောက် လှပချောမောပေ သေး၏။ ကျန်းမာ၍ အဆင်တန်ဆာကောင်းတို့ဖြင့် ဝတ်ဆင် ထားပါမူ အတိုင်းထက်အလွန် လှပ ချောမောပေမည်တည်း။ ကြည့်ရှု၍ မဝနိုင်အောင် လှပပြုံးပေမည်တည်း' ဟု စွဲလမ်း ပျက်နေတော့၏။ ရာဂကိလေသာ ထကြွလျက် ဝေဒနာစွဲကပ် လေတော့၏။ ဆွမ်းလည်းမစား၊ အိပ်နေရာမှလည်း မထတော့ဘဲ သိရိမာကိုသာလျှင် စွဲလမ်းတမ်းတ၍ နေလေ၏။

ထိုနေ့မှာပင် လှလှန်းဆွေ သိရိမာ ရုတ်တရက် ကွယ်လွန် သွားလေသည်။

ရာဇဂြိုဟ်ပြည့်ရှင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် သိရိမာ ကွယ်လွန် သွားပြီဖြစ်ကြောင်း ဗုဒ္ဓထံသို့ အကြောင်းကြား လျှောက်ထား လေသည်။

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓသည် "သိရိမာ၏ အလောင်းကို သုသာန်သို့ ပို့ပါ၊ မီးမရှို့ပါနှင့်ဦး၊ ကျီး-ခွေး စသည်တို့ မခဲမစားကြစေရန် ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ထားပါ"ဟု ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးအား မိန့်ကြားတော်မူ၏။

သီရိမာကြည့် အခမ်းအနား

၃-ရက်လွန်မြောက် ၄-ရက် သို့ ရောက် သော အခါ ဗုဒ္ဓသည် ရဟန်းတို့အား သီရိမာ၏ ရုပ်ကလာပ်ကိုကြည့်ရှုရန် သုသာန်သို့ လိုက်ပါကြရမည်ဟု အကြောင်းကြားတော်မူသည်။

ထိုအခါ ခေါင်းမြီးခြုံလျက် အိပ်နေသော ရဟန်းငယ်အား မိတ်ဆွေ ရဟန်းတပါးက "အို-ရဟန်းငယ်၊ထလော့၊မြတ်စွာဘုရား သည် သီရိမာ၏ ရုပ်ကလာပ်ကိုကြည့်ရှုရန် သွားတော့မည်၊ရဟန်း အားလုံးလည်း လိုက်ပါကြရမည်"ဟု ပြောကြားလေသည်။

ရဟန်းငယ်သည် 'သီရိမာ' ဟူသော အသံကို ကြားလိုက်ရ သဖြင့် ရုတ်တရက် ဖြုန်းကနဲ ထထိုင်လေ၏။

"အရှင်ဘုရား၊ ဘာပြောလိုက်တာလဲ၊သီရိမာကိုသွားကြည့်ရ မယ်-ဟုတ်ပါသလား အရှင်ဘုရား"ဟုလည်း ကယောင်ကတမ်း ပြောကြားလိုက်လေ၏။

"ဟုတ်ပါသည် ရဟန်းငယ်၊ ယခုဘဲ သွားကြပါတော့မည်၊ သီရိမာကို သွားကြည့်ကြရမည်ဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော် မူပါသည်"ဟု ထပ်မံ ပြောကြားလေသည်။

ရဟန်းငယ်သည် အလွန် စိတ်ထက်သန်လာကာ သူ၏ သပိတ် ကို သွားယူလေ၏။ သပိတ်သည် ယခင် သီရိမာ လှူဒါန်းလိုက် သော ဆွမ်း-ဟင်းတို့ဖြင့် ပုပ်သိုးနံစော်လျက်ရှိနေ၏။ ရဟန်းငယ် သည် သပိတ်ကို အလျင်အမြန် ဆေးကြောသုတ်သင်ကာ အခြား ရဟန်းများနှင့်အတူ လိုက်ပါလာလေ၏။

သုသာန်၌ ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးနှင့် တကွ လူပရိသတ်များစွာ ရောက်ရှိနေလေပြီ။

(2)

သီရိမာ၏ ရုပ်ကလာပ်သည် ဖူးဖူးရောင်လျက်ရှိ၏။ ပုပ်ပွကွဲအက်လျက်ရှိ၏။ မျက်စိ-နား-နှာခေါင်း-ပါးစပ်နှင့်တကွ ဒွါရ ၉-ပေါက်တို့မှ ပိုးလောက်ကောင်များ တရွရွထွက်နေကြ၏။

ဗုဒ္ဓနှင့်တကွ ရဟန်းတို့လည်း သုသာန်သို့ ရောက်ရှိလာကြလေပြီ။ ရဟန်း ရှင်လူ အပေါင်းတို့သည် 'မည်သို့သောအကြောင်းထူးမျိုး ရှိလိမ့်မည်နည်း' ဟူ၍ သိလိုမှု စူးစမ်းလိုမှုတို့ဖြင့် တိတ်ဆိတ်လျက် ရှိနေကြလေသည်။

သီရိမာကို အလကားယူကြလော့

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် "မင်းကြီး၊ ဤသူမကား အဘယ်သူမနည်း" ဟု မေးတော်မူ၏။

"အရှင်ဘုရား၊ သီရိမာဖြစ်ပါသည်" ဟု ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးက လျှောက်ကြား၏။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပရိသတ်အပေါင်းအား လေးနက်မှုရှိစေရန် ၃-ကြိမ် တိုင် တိုင် မေး တော် မူ ၏။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ကလည်း ၃-ကြိမ်တိုင်တိုင်ပင် သီရိမာဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ကြားပြီးသောအခါ-

"မင်းကြီး၊ ဤသူမသည်သီရိမာဖြစ်ခဲ့လျှင် 'အသပြာတထောင်ပေး၍ သီရိမာကို ယူကြကုန်' ဟု စည်လည်ကြေးကြော်စေလော့" ဟု မိန့်ကြားလေသည်။

ထိုအခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် ဗုဒ္ဓပြောကြားသည့်အတိုင်း ဆင့်ဆိုစေရာ တဦးတယောက်မျှ ထွက်ပေါ်မလာပေ။

"တထောင်ဖြင့် ယူမည့်သူမရှိလျှင် ဈေး လျှော့ ချ ၍ ယူ စေလော့" ဟု ဗုဒ္ဓက မိန့်ကြားသဖြင့် မင်းကြီးလည်း ငါးရာ၊ သုံးရာ၊

ဘာရာ၊ တဆယ်၊ တကျပ်၊ နောက်ဆုံး၌ အဖိုးအခ မပါဘဲသော်မျှ သီရိမာကိုယူမည့်သူ မပေါ်ပေါက်ကြောင်းလျှောက်ထားလေ၏။

ဤတွင် ဗုဒ္ဓသည် ရည်ရွယ်ထားသည့်အတိုင်း တရားကို ဆက်လက် ဟောကြားတော်မူ၏။

ခန္ဓာကိုယ်ကို ကြည့်ပါ

ချစ်ခင် စုံမက် နှစ်သက်အပ်သော သီရိမာကို ကြည့် ကြ ကုန်လော့။ ဤရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ ရှေးအခါကဆိုလျှင် အသပြာတထောင် ပေးမှသာလျှင် တနေ့တာ မြူးတူး ပျော်ပါးခွင့်ကို ရနိုင် ခဲ့၏။ အလှည့်ကျစောင့်ဆိုင်း၍သာလျှင် ခဲယဉ်းစွာရနိုင်၏။ ယခုအခါ ၌မူ အလကားဖြင့်ပင် ယူမည့်သူ မရှိတော့ချေ။ ဤမျှလောက် လှပတင့်တယ်ပြီး တန်ဘိုးကြီးခဲ့သော ရုပ်အဆင်းသည် ကုန်ခြင်း ပျက်ခြင်းသို့ရောက်ခဲ့လေပြီ။ အစဉ်အမြဲ နာကျင်ကိုက်ခဲလျက်သာ ရှိသော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်ကြကုန်လော့ဟု ဟောကြားတော်မူ၏။

အကြင်သို့သော ခန္ဓာကိုယ် အတ္တဘောကို ရှု ကြည့် ကြ ကုန်လော့။ မယိုင်မလဲ ခိုင်မြဲ တည်တံ့ခြင်းသဘော ရှိလေသလား။ အဝတ်တန်ဆာ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့် ဆင်ယင် မွမ်းမံထားသဖြင့် သာယာခုံမင်ဘွယ်ရာဟု ထင်မှတ်နေကြရသည်မဟုတ်လား။ ခြေလက် ဦးခေါင်းစသော အင်္ဂါကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသား အရေ အကြော အရိုး စသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ရှည်သင့်ရာရှည်၊ တိုသင့်ရာတို၊ ပိန်သင့်ရာပိန်၊ ဖောင်းသင့်ရာဖောင်းလျက် ထူစိုက် တည်ရှိနေသောကြောင့် သာလျှင် ဉာဏ်ပညာမရှိသူတို့သည် ခုံမင်နှစ်သက်နေကြ၏။ တင့်တယ်လှပ

သည်-ကျက်သရေရှိသည်ဟု ထင်မှတ်နေကြ၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ဤခန္ဓာကိုယ်အတ္တဘောသည် ၆-ပေါက် ဒွါရ အမာဝတို့မှ အစဉ်မပြတ် ယိုစီးကျလျက် စက်ဆုတ်ရွံရှာဘွယ်အတိ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း ဟူ၍လည်း ဆက်လက် ဟော ကြား တော် မူလေ၏။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်း-ရှင်-လူတို့သည် ဗုဒ္ဓဟောကြားတော်မူသောတရား၌ ထင်မြင်သဘောပေါက်ကာ အမှန်တရားအမှန်လမ်းကို ရရှိကြလေသည်။

သိရိမာကို စွဲလမ်းတပ်မက်၍နေသော ရဟန်းငယ်သည်လည်း ဗုဒ္ဓ၏တရားကို ကြားနာပြီးသည်၏အဆုံး၌ အစွဲကျွတ်ကာ အမြင်မှန် လမ်းမှန်သို့ ရောက်ရှိသွားလေသည်။

ရေလုပွဲကြီး

ကပိလပြည်နှင့် ကောလိယပြည်အကြား၌ ရောဟိဏီ အမည်ရှိသော မြစ်ငယ်တခု ရှိ၏။ ထိုမြစ်ငယ်မှ စီးဆင်း သော ရေကို ကန့်ဘောင်ဖို့လျက် ရေလှောင်ထားသော ဆည်ကြီးတခုလည်း ရှိလေ၏။

ကပိလ ပြည်သား လယ် သ မား များ သည်လည်းကောင်း၊ ကောလိယပြည်သား လယ်သမားတို့သည်လည်းကောင်း ထိုဆည်မှ ရေကို အလျဉ်းသင့်သလို ထုတ်ယူ သုံးစွဲကြမြဲဖြစ်၏။

ထိုနှစ်တွင်မူ မိုးခေါင်သောကြောင့် လယ်ရေ မလုံမလောက်ဖြစ်နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် နှစ်ဖက်သော လယ်သမားတို့သည် ထိုဆည်မှရေကို သူ့ဘက်ရထိုက်သည်၊ ကိုယ့်ဘက်ရထိုက်သည်ဟု အငြင်းပွားကြကုန်၏။

လယ်သမား အချင်းချင်း အငြင်းပွားရာမှတဆင့် အုပ်ချုပ်သောမင်းတို့တိုင်အောင် ပြဿနာဆိုက်ရောက်သွားလေသည်။

လယ်ရေဝေငှမှုကိစ္စသည် မပြီးပြေသေးပေ။ နောက်ဆုံး၌ ကောလိယမင်းနှင့် ကပိလမင်းတို့ စစ်ကြေညာသည့် အဆင့်သို့ ရောက်ရှိသွားလေသည်။

ရောဟိဏီမြစ် အနီးရှိ ကွင်းပြင်ကြီး တဝိုက်၌ ၂-ဖက်သော စစ်တပ်ကြီးများ ချီတက်ရောက်ရှိနေကြလေပြီ။ တဖက်နှင့်တဖက် အလျှော့မပေး ပြေငြိမ်းရေးစကားကို မဆိုတော့ပေ။ ဓား လှံ ဖွေးဖွေး စစ်ရေးပြ၍သာ နေကြလေပြီ။

ငြိမ်းချမ်းရေးတရား

ထိုအကြောင်းကို သိတော်မူသော ဗုဒ္ဓသည် စစ်မြေပြင်သို့ တပါးတည်း ကြွရောက်လာလေ၏။

ရဲရင့်ခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်း၊ အေးချမ်းခြင်း အသရေတို့ နှင့် ပြည့်စုံသော ဗုဒ္ဓကို ဖူးမြင်ရသောအခါ စစ်သွေး စစ်မာန်တက်ကြွလျက်ရှိသော မင်း-မှူးမတ်-သေနာပတိ စစ်သည် ဗိုလ်ပါတို့သည် လက်နက် အသီးသီးကို ပစ်ချကာ ဗုဒ္ဓထံသို့ အာရုံ စူးစိုက်မိကြလေ၏။ ဗုဒ္ဓကို လက်စုံမြှောက်၍ ရှိခိုးဦးတင်မိကြလေ၏။

"ကပိလမင်း၊ ကောလိယမင်းတို့၊ သင်တို့၏ ဤစစ်ပွဲသည် အဘယ်အရာကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပွားကြသနည်း" ဟု ဗုဒ္ဓက တည်ငြိမ်စွာ မေးမြန်းတော်မူသည်။

"ရောဟိဏီမြစ်၏ ဆည်ရေကိုအကြောင်းပြု၍ ဖြစ်ပွားကြပါသည်ဘုရား" ဟု ၂-ဖက်စလုံးက လျှောက်ကြားကြလေသည်။

"မင်းအပေါင်းတို့၊ ဤရေသည် မည်မျှလောက် အဖိုးထိုက်တန်ပါသနည်း၊ အတိုင်းမသိ အဖိုးထိုက်တန်ပါသလား"

"အရှင်ဘုရား၊ အတန် အသင့်မျှ အဖိုးထိုက်တန်ပါသည်၊ အတိုင်းမသိ အဖိုးထိုက်တန်သည်ကား မဟုတ်ပါဘုရား"

"မင်းအပေါင်းတို့၊ သင်တို့ ၂-ဖက်သော ခတ္တိယ နွယ်ဝင် မင်းအပေါင်းတို့၏ အသက်စည်းစိမ်သည် မည်မျှလောက် အဖိုးထိုက်တန်ပါသနည်း"

"အရှင်ဘုရား၊ များစွာ အဖိုးထိုက်တန်ပါသည်၊ အတိုင်းအဆမရှိနိုင်ပါဘုရား"

"မင်းအပေါင်းတို့၊ အဖိုး အနည်းငယ်မျှသာ ထိုက်တန်သော ရောဟိဏီဆည်ချောင်းရေကို အကြောင်းပြု၍ အတိုင်းအဆမရှိ အဖိုးထိုက်တန်သော သင်တို့၏ အသက်စည်းစိမ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဖျက်ဆီးပစ်ချင်ကြကုန်သနည်း၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်းသည် စိုးစဉ်းမျှ အကျိုးမရှိပေ"ဟု ဟောကြားတော်မူလေသည်။

ပုံပြ ၅ ဇာတ်

ထို့နောက် တဆက်တည်းပင် ဖန္ဒနဇာတ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။ ဒုဒ္ဒုဘဇာတ်ကိုလည်း ဆက်လက် ဟောကြားတော်မူ၏။ လဋုကိကဇာတ်ကိုလည်း ဟောကြားတော်မူ၏။ ရုက္ခဓမ္မဇာတ်၊ ဝဋ္ဋကဇာတ်တို့ကိုလည်း ဟောကြားတော်မူ၏။

ဖန္ဒနဇာတ်သည် ဝက်ဝံတကောင်နှင့် ကြို့ပင်စောင့် နတ်တို့ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွား အချင်းများသဖြင့် နောက်ဆုံး၌ ၂-ဦးလုံးပင် ဆုံးရှုံး ပျက်စီးရသောဇာတ် ဖြစ်လေသည်။

ဒုဒ္ဒုဘဇာတ်သည် အုတ်သျှစ်သီးကြွေကျသည်ကို မြေပြိုပြီဟု အော်ဟစ်သော ယုန်တကောင်၏စကားကို ယုံကြည်မိ၍ တောတွင်းတိရစ္ဆာန် များစွာတို့ ပြေးလွှား ပျက်စီး ရသော ဇာတ် ဖြစ်လေသည်။

လဋုကိကဇာတ်သည် ဘီလုံးငှက်ငယ်ကို ရန်ပြုနှိပ်စက်သော ဆင်ရိုင်းကြီးသည် ထိုဘီလုံးငှက်ငယ်၏ ထပ်မံ၍ ကြံစည် ရန်ပြုမှုကြောင့် ပျက်စီး သေဆုံးရသောဇာတ် ဖြစ်လေသည်။

ရုက္ခဓမ္မဇာတ်သည် တောအုပ်၌ အခြားသော သစ်ပင်များနှင့် မရောနှောဘဲ သီးသန့်ထီးထီးရှိနေသောသစ်ပင်ကြီးကို ဗိမာန်အဖြစ် လိုချင်တောင့်တမိသူ ရုက္ခစိုးသည် လေပြင်းတိုက်ခတ်သောအခါ အကာအကွယ် အဖွဲ့အစည်းမရှိ ပျက်စီးဆုံးရှုံးရသော ဇာတ် ဖြစ်လေသည်။

ဝဋ္ဋကဇာတ်သည် ငှက်မုဆိုး၏ ပိုက်ကွန်တွင်း၌ မိ ကုန် သော ငုံးငှက်တို့သည် စည်းလုံးညီညွတ်မှုဖြင့် အားထုတ်သဖြင့် အသက်ဘေးမှ လွတ်မြောက်ရသောဇာတ် ဖြစ်လေသည်။

ယင်းသို့ဖြင့် ဗုဒ္ဓသည် ငြိမ်းချမ်းရေး ညီညွတ်ရေးလျှင် ဦးတည်ရည်ညွှန်းချက်ရှိသော ဇာတ်ဝတ္ထုများကို ဟောကြားတော်မူသောအခါ ကပိလ နှင့် ကောလိယ ၂-ပြည်ထောင်မင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ မှူး မတ် သေနာပတိ စစ်သည် ဗိုလ်ပါ တို့ သည်လည်းကောင်း ရန်ပြုစစ်ခင်းခြင်းကိုစွန့်လွှတ်ကြကုန်၏။ ချစ်ကြည်ရေး၊ညီညွတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကိုသာလျှင် လိုလားတောင့်တကြကုန်၏။

အမြင်မှားဖြင့် လမ်းမှားအတိုင်း ခေါ်လို့ ဝင့်၍ လာရောက်ခဲ့ကြသူတို့သည် အမြင်မှန်ရရှိကာ လမ်းမှန်အတိုင်း ခေါ်လို့ရပ်သိမ်း၍ ပြန်လည် ဆုတ်ခွာသွားကြလေသည်။

ဗုဒ္ဓသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းရပ်အားလျော်စွာ ပုံခင်း၍ပြတော်မူလေ့ရှိသည်။ ယင်းသို့ ခင်းပြသော ဗုဒ္ဓ၏ပုံသည် လွန်စွာထိရောက်လေသည်။ သက်ဆိုင်သူတို့အား များစွာအကျိုးရှိစေလေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ ဥပမာအလင်္ကာတို့သည် မြောက်မြားစွာ ရှိနေပေသေးသည်သာတည်း။

ဒီဃနိကာယ်

သီလက္ခန္ဓဝဂ်ပါဠိတော်

ဗြဟ္မဇာလသုတ်၊ သာမညဖလသုတ်၊ သောဏဒဏ္ဍသုတ်၊
ပေါဋ္ဌပါဒ သုတ်၊ လောဟိစ္စ သုတ်၊ တေဝိဇ္ဇ သုတ်။

သီလက္ခန္ဓဝဂ်ပါဠိတော်

အညာနောက် အသီးပါ

ရဟန်းတို့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ကိုယ်တော် တည်နေသမျှ ကာလ အတွင်း၌သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြင်နိုင်ကြပေလိမ့်မည်။ အသက်တော်ကုန်ဆုံး၍ ကိုယ်တော် ပျက်စီးလေသော် မြတ်စွာဘုရားကို မဖူးမြင်နိုင်ကြတော့ပေ။

အကြောင်းမူကား မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကိုယ် တော် သည် ဘဝတဏှာပြတ်ပြီးလျက်သာ တည်တော်မူသောကြောင့်တည်း။

သရက်ခိုင်သည် အညာကြွေပြတ်လေသော် အညာ၌တွယ်နေသော သရက်သီးအားလုံးသည် ထိုအညာသို့သာ လိုက်ပါကြ မြဲတည်း။

(ဗြဟ္မဇာလသုတ်)

လွတ်မြောက်ခြင်း၏ ရလဒ်

အကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ ထိုင်လျက် အောက်မေ့ ဆင်ခြင်ခြင်းတည်းဟူသော သတိသမ္ပဇဉ် ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းရှု၏။

ထိုသို့ကမ္မဋ္ဌာန်းရှု ဆင်ခြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် လောက၌ မက်မောခြင်းဟူသော အဘိဇ္ဈာကိုပယ်၏။ စိတ်ကို အဘိဇ္ဈာမှ ကင်းရှင်း စင်ကြယ်စေ၏။

ပျက်စီးစေလိုခြင်းဟူသော ဒေါသကိုပယ်၏။စိတ်ကို ဒေါသမှ ကင်းရှင်း စင်ကြယ်စေ၏။

လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းခြင်း ဟူသော ထိနမိဒ္ဓကို ပယ်၏။ စိတ်ကို ထိနမိဒ္ဓမှ ကင်းရှင်း စင်ကြယ်စေ၏။

ပျံ့လွင့်ခြင်း၊ နောင်တ ပူပန်ခြင်း ဟူသော ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စကို ပယ်၏။ စိတ်ကို ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စမှ ကင်းရှင်း စင်ကြယ်စေ၏။

ယုံမှားခြင်းဟူသော ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်၏။ စိတ်ကို ဝိစိကိစ္ဆာမှ ကင်းရှင်း စင်ကြယ်စေ၏။

ထိုသို့သော နီဝရဏတရား၅-ပါးမှ ကင်းရှင်းစင်ကြယ်အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းရှု ဆင်ခြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်ရလေ၏။ အလွန်လျှင် ချမ်းမြေ့ရလေ၏။

အနာရောဂါနှိပ်စက်သဖြင့် အားအင်ကုန်ခန်း ပင်ပန်းဆင်းရဲ နေရသူသည် ဆေးကောင်းကို မှီဝဲရသဖြင့် အနာရောဂါမှ လွတ်မြောက် ချမ်းသာသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ရသကဲ့သို့တည်း။

နှောင်အိမ်တွင်း၌ချုပ်နှောင်ခြင်းခံနေရသူသည် နောင်အခါ နှောင်အိမ်မှ လွတ်မြောက်ခွင့်ရလေသော် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်ရသကဲ့သို့တည်း။

မိမိကိုယ်ကို မိမိ မစိုးပိုင်ဘဲ သူတပါး၏ အခိုင်းအစေ ကျေးကျွန် အဖြစ်နှင့် နေရသူသည် ထိုကျေးကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်သည့်အခါ၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ရသကဲ့သို့တည်း။

(သာမညဖလသုတ်)

ဝိပဿနာ ဉာဏ်အမြင်

တရားကို ရှုမှတ်ဆင်ခြင်သော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကျင့်သီလ၌ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းပြီးဖြစ်ငြားအံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် အညစ်အကြေးကင်းရှင်း၍ ကြည်လင် သန့်ရှင်းပြီး ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဘည်ကြည်ခြင်း၊ ခိုင်ခံ့ခြင်း ရှိငြားအံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိပဿနာ ဉာဏ်အမြင်အားဖြင့်-

ငါ၏ ဤကိုယ်ခန္ဓာကား မဟာဘုတ်၄-ပါး အစုအဝေးဖြစ်၏ ဟူ၍ သိ၏။ မိဖတို့မှ ပေါက်ဖွားလာပြီး ကျွေးမွေးပြုစုခြင်းများ ကြောင့် ကြီးပွားလာရသည်ဟု သိ၏။ဤခန္ဓာကိုယ်သည် မမြဲခြင်း၊ ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိသည်ဟု ကောင်းစွာသိမြင်၏။ ငါ၏ ဝိညာဉ်သည် ဤခန္ဓာကိုယ်၌ မှီတွယ် ဆက်စပ်၍နေသည်ဟူ၍ ကောင်းစွာ သိမြင်၏။ ဥပမာအားဖြင့်-

သန့်စင်သော ပတ္တမြားကဲ့သို့

အမျိုးမှန်သော ဝေဠုရိယကျောက်မျက်ရှဲကို ကျောက်သွေး ဆရာသည် ကောင်းစွာသွေးပြီးဖြစ်၏။ လိုအပ်သော ပုံသဏ္ဍာန်သို့ ရောက်အောင် ပြုပြင်ထားပြီးဖြစ်၏။ ထိုဝေဠုရိယ ပတ္တမြားကို လှပသော ပိုးချည်ဖြင့် တပ်ဆင်၍ထား၏။ မျက်စိကောင်းသော သူသည် ထိုဝေဠုရိယပတ္တမြားမျက်ရှဲကို အနောက်အကျ မရှိ ကြည်လင်တောက်ပသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ တပ်ဆင်ထားသော ပိုးကြိုးသည် အညိုရောင်၊ သို့မဟုတ် အဝါ အဖြူ စသည်ဟူ၍လည်း ကောင်း ထင်ရှားစွာ ကြည်လင်စွာ ရှုမြင်ရသကဲ့သို့တည်း။

ဓားသည်တခု၊ ဓားအိမ်သည်တခု

ယင်းကဲ့သို့ ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင့်သို့ရောက်ရှိပြီးသော၊ စိတ်ကို စေစားနိုင်သည့် အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်ကို ရရှိသူ မည်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိခန္ဓာကိုယ် ပုံသဏ္ဌာန်နှင့် မခြားသော ကိုယ်ပွား ရုပ်ပွား ပုံသဏ္ဌာန်များကို ဖန်ဆင်း၍ ပြနိုင်၏။ ဥပမာအားဖြင့်-

ယောကျ်ားတယောက်သည် အအိမ်နှင့်တကွ သန်လျက်ကို ကိုင်ဆောင်ပြီးလျှင် 'ဤသည်ကား သန်လျက်တည်း၊ ဤသည်ကား သန်လျက်အိမ်တည်း၊ သန်လျက်နှင့် သန်လျက်အိမ်သည် တခြားစီပေတည်း' ဟု ဆွဲနုတ်၍ ပြနိုင်သကဲ့သို့တည်း၊ ခွဲခြား၍ သိမြင်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

အိုးထိန်းသည်ကဲ့သို့

ယင်းကဲ့သို့ သီလစင်ကြယ်၍ စိတ်အစဉ် ကြည်လင် သန့်ရှင်းပြီးသော၊ ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင့်သို့ ရောက်ရှိပြီးသူသည် တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်း ဣဒ္ဓိဝိဓဉာဏ် ရရှိသူ ဖြစ်ပေ၏။

တယောက်တည်းဖြစ်လျက် အများ အပြား ပုံသဏ္ဌာန်ကို ဖန်ဆင်းပြနိုင်သည်။ အများအပြားကို တယောက်တည်းကဲ့သို့ ဖန်ဆင်းပြနိုင်သည်။ နံရံကိုဖောက်ထွင်း၍လည်းကောင်း၊ မြေရေတို့ကို ငုပ်လျှိုး၍လည်းကောင်း၊ ကောင်းကင်၌ ငှက်ကဲ့သို့ ပျံသန်း၍လည်းကောင်း၊ ပြသနိုင်စွမ်းပေ၏။

အိုးထိန်းသည်သည် မြေကို ညက်စွာပုလုပ်ပြီးသော် အိုးကြီး အိုးလတ် အိုးငယ် အမျိုးမျိုးကို ပြုလုပ်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

စာကြည့်တိုက်

ပန်းပုသမားသည် ဆင်စွယ် သစ်သားတို့ဖြင့် ရုပ်ပုံအမျိုးမျိုးကို ထုလုပ်၍ ပြနိုင်သကဲ့သို့တည်း၊

စည်ကြီးသံလား၊ ခရုသင်းသံလား

ယင်းကဲ့သို့ သီလစင်ကြယ်၍ စိတ်အစဉ် ကြည်လင်သန့်ရှင်းပြီးသော၊ ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်သို့ ရောက်ရှိပြီးသူသည် ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်ကို ရရှိနိုင်၏။ သာမန်လူတို့ထက် သာလွန်၍ ကြားသိနိုင်၏။ ရုပ်နီး ရုပ်ဝေးမှ အသံမျိုးစုံကို ကြားသိနိုင်စွမ်း ရှိပေ၏။

ခရီးသွား ယောကျ်ားတယောက်သည် မင်းနေပြည် မြို့တော်ဆီမှ တီးခတ်လိုက်သော စည်ကြီးသံ၊ ခရုသင်းသံ၊ ပတ်သာသံစသည်ကို ကောင်းစွာ ကြားသိနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

ရေခွက်ထဲက မျက်နှာ

ယင်းကဲ့သို့ သီလစင်ကြယ်၍ စိတ်အစဉ်ကြည်လင်သန့်ရှင်းပြီးသော ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်သို့ ရောက်ရှိပြီးသူသည် သူတပါး၏စိတ်အစဉ်ကို သိမြင်သော စေတောပရိယဉာဏ်ကို ရရှိနိုင်ပေ၏။

ဤသူ-ထိုသူတို့သည် စိတ်ဆင်းရဲနေ၏၊ စိတ်ချမ်းသာနေ၏၊ မကောင်းမှုကို ကြံစည်နေ၏၊ စိတ်ညစ်ညူးနေ၏၊ စိတ်ကြည်လင်သန့်ရှင်းနေ၏- စသည်ကို သိမြင်နိုင်စွမ်းပေ၏။

မျက်စိကောင်းသောသူသည် ကြည်လင်သည့်ရေခွက်ကို ကြည့်သည်ရှိသော် မိမိ၏မျက်နှာကို ကောင်းစွာမြင်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။ မိမိ၏မျက်နှာ၌ မည်ကဲ့သို့သော အစွန်းအထင်းများရှိသည်-မရှိသည်ကို မြင်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

လမ်းပေါ်ကလူများ

ယင်းကဲ့သို့ သီလစင်ကြယ်၍ စိတ်အစဉ် ကြည်လင်သန့်ရှင်းပြီးသော၊ ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်သို့ ရောက်ရှိပြီးသူသည် ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကို ရရှိနိုင်ပေ၏။

ဤသတ္တဝါ—ထို သတ္တဝါတို့သည် မည်သည့် ဘုံဘဝသို့ ရောက်ရှိမည်၊ မည်သည့် အမျိုးအနွယ်တွင် ဖြစ်၍ မည်သို့သော ရုပ်လက္ခဏာ ရှိမည်၊ မြင့်မြတ်သူဖြစ်မည်၊ ဆင်းရဲမည်၊ ချမ်းသာမည် စသည်ကို သိမြင်နိုင်စွမ်းရှိပေ၏။

လမ်း ၄-ခွဗဟို၌ ရပ်လျက်ရှိသော မျက်စိအမြင်ကောင်းသူသည် လမ်းပေါ်၌ သွားလာလှုပ်ရှားသူများကို ကောင်းစွာ သိမြင်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။ မည်သူသည် ဖြေးဖြေးသွား၍ မည်သည့်အရပ်ဖက်သို့သွားသည်၊ မည်သူကား မြန်မြန်သွား၍ မည်သည့်အရပ်ဖက်သို့ဝင်လေသည်၊မည်သူ့ထံ၌ ဘယ်အရာဝတ္ထုပါသည်–စသည်ကို ကောင်းစွာ သိမြင်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

(သာမည ဖလသုတ်)

လက်ဆေးခြင်း

ပညာရှိသောသူ၌ သီလရှိပေရာ၏။ သီလရှိသောသူ၌ ပညာရှိပေရာ၏။

သီလကို ပညာဖြင့် စင်ကြယ်စေ၏။ ပညာကို သီလဖြင့် စင်ကြယ်စေ၏။

လူတယောက်၏လက်တဖက်၌ ပေကျံလျက်ရှိသော် အခြားလက်တဖက်ဖြင့် ဆေးကြော စင်ကြယ်စေသကဲ့သို့တည်း။

(သောဏဒဏ္ဍသုတ်)

မမြင်ဘူးသော အလှမယ်

ဤလောက၌ အချို့ကုန်သော အယူဝါဒသမား ပရိဗိုဇ် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မိမိတို့ စွဲလမ်း နှစ်သက်ရာ အယူ ဝါဒကို တဖောင်ဖောင် ဟောပြောနေကြလေသည်။

အတ္တသည် စင်စစ်အားဖြင့် ချမ်းသာ၏။ သေပြီးသည်၏ နောက်၌ ပျက်စီးသွားခြင်းမရှိ-ဟု ဟောပြောနေကြလေသည်။

ထိုထို အယူဝါဒသမားတို့အား-"သင်တို့သည် အတ္တ၏ ချမ်းသာခြင်းကို တကယ်သိသလား၊ တကယ်ပင် တွေ့ရှိရသလား၊ သေသည့်နောက်၌ အတ္တသည် မပျက်မစီးဘဲ ချမ်းသာခြင်း စင်စစ်ရှိသည်ဟူ၍ သင်တို့ မည်သို့ သိနိုင်သနည်း" ဟူ၍ အဆစ် အပိုင်းကျကျ စိစစ်မေးမြန်းသော် ကောင်းစွာ မဖြေနိုင်ကြပေ။ ရေရာ တိကျသော အဖြေကောင်းကို မဖြေကြားနိုင်ကြပေ။ ဥပမာအားဖြင့်--

ယောကျ်ားတယောက်သည် အလွန် လှပ တင့်တယ်သည်ဟု ကျော်ကြားနေသော အလှမယ်တဦးအား ချစ်ကြိုက်၍နေ၏။ စွဲလမ်း တသ၍နေ၏။

ထိုယောကျ်ားအား-"သင် ချစ်ကြိုက်စွဲလမ်း၍နေသော အလှမယ်သည် ဘယ်မှာရှိသနည်း၊ အသက်မည်မျှရှိပြီနည်း၊ အရပ် ပုသလား-ရှည်သလား၊ အသားဖြူသလား-ညိုသလား" စသည်ဖြင့် မေးမြန်းလေသော် ဘာတခုကိုမျှ မဖြေတတ်ပေ။ ကိုယ်တိုင် မြင်ဘူး တွေ့ဘူးခြင်းမရှိဘဲ ပြောသံကြားဖြင့် ချစ်ကြိုက်စွဲလမ်း၍ နေသကဲ့သို့တည်း။

မတွေ့ဘူးသော ပြာသာဒ်

ထိုအယူဝါဒသမားတို့သည် 'အတ္တသည် စင်စစ်အားဖြင့် ချမ်းသာ၏၊ သေပြီးသည့်နောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိ'ဟူ၍သာလျှင် တဖောင်ဖောင် ပြောကြားနေကြကုန်၏။

"ချမ်းသာသော လောကကို မျက်မှောက်ပြုရန် လမ်းစဉ်ကား ဤသို့တည်း၊ ကျင့်စဉ်ကား ဤသို့တည်း" ဟူ၍ကား မဟော ပြောနိုင်ကြကုန်။

"ဤသို့သော လမ်းစဉ်ဖြင့် ဤသို့ကျင့်သုံးဆောက်တည်လျှင် ချမ်းသာသောလောကကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်သည် သာ တည်း" ဟူ၍လည်း မဟောပြောနိုင်ကြလေကုန်။ ကျိုးကြောင်းဆက်၍ ကျေနပ်လက်ခံဖွယ်ရာကိုလည်း သက်သေမပြနိုင်ကြကုန်။ ဥပမာ အားဖြင့်–

ယောကျ်ားတယောက်သည် ပြာသာဒ်သို့တက်ရန် လှေကား တခုကို လုပ်ဆောင်နေ၏။ ထိုယောကျ်ားအား–

"သင်၏လှေကားကို တပ်ဆင်မည့် ပြာသာဒ်သည် ဘယ်အရပ်မှာ ရှိသနည်း၊ ပြာသာဒ်သည် နိမ့်သလား-မြင့်သလား၊ ဘယ်အရပ်သို့ မျက်နှာမူသနည်း" စသည်ဖြင့်မေးလေသော် ထိုသူသည် ပြာသာဒ်ကို မတွေ့မမြင်ရမူဘဲ လှေကား ပြုလုပ်နေသူသာ ဖြစ်သောကြောင့် ဘာတခုမျှ မဖြေကြားနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

(ပေါဋ္ဌပါဒသုတ်)

အယူမှားဌ် စွဲလမ်းသူ

အခါတပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကောသလတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူလေရာ သာလဝတိကာရွာသို့ ဆိုက်ရောက်လေသည်။

ထိုစဉ်အခါ၌ သာလဝတိကာရွာကို ကြီးမှူးအုပ်ချုပ်ရသူ ရွာစားမှာ လောဟိစ္စပုဏ္ဏားဖြစ်လေသည်။

လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် လွဲမှားသောအယူဝါဒတရပ်ကို စွဲကိုင်လျက် ရှိနေသူဖြစ်၏။

"ဤလောက၌ ရဟန်း သမဏပုဏ္ဏားဖြင့် ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ရရှိနိုင်ပါ၏၊သို့သော် ရရှိပြီးသော ကုသိုလ်တရားကို သူတပါးအား မဟောပြောသင့်ပေ၊ ဤသို့ သူတပါးအား ဟောပြောခြင်းသည် အနှောင်အဖွဲ့ဟောင်းကို ဖြတ်တောက်ပြီး အနှောင်အဖွဲ့သစ်ကို ပြုလုပ်ခြင်းနှင့်တူ၏၊ ဤသို့ ဟောပြောခြင်းသည် ယုတ်မာသော လောဘတရားသာဖြစ်၏၊တစုံတယောက်သောသူသည် အခြား တစုံတယောက်သောသူအဖို့ အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ ဘာမျှ မဖြစ်နိုင်ပေ"

ဤကား လောဟိစ္စပုဏ္ဏား၏ အယူဝါဒပေတည်း။

သာလဝတိကာရွာသို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဆိုက်ရောက်တော်မူလာကြောင်းကို လောဟိစ္စပုဏ္ဏား ကြားသိရလျှင် 'ရဟန်းဂေါတမသည် ကျော်စောသတင်း ကြီးလှသူ ဖြစ်၏' ဟု ကြံစည်အောက်မေ့လျက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအား ပင့်ဖိတ်ရန် လုလင်တ်၍ လျှောက်ကြားလေ၏။ နက်ဖြန်နံနက်၌ နောက်ပါ ရဟန်းတော်များနှင့် တကွ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး ကြွရောက်ပါရန် ဖိတ်ကြားလိုက်လေ၏။

နောက်တနေ့နံနက်၌ ဗုဒ္ဓနှင့်ရဟန်းတော်များသည် လောဟိစ္စ ပုဏ္ဏား ပင့်ဖိတ်ရာသို့ ကြွရောက်ကာ ဆွမ်းဘောဇဉ် ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်တော်မူလေသည်။

ထို့နောက် ဆွမ်းကိစ္စပြီးသောအခါ ဗုဒ္ဓသည် ပုဏ္ဏားအား "လောဟိစ္စ၊ သင်သည် ဤသို့သော အယူဝါဒ၌ စွဲမြဲလျက် ရှိသည်ဟု ကြားသိရသည်မှာ ဟုတ်သလား" ဟု မေးတော်မူ၏။ (အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော အယူဝါဒအတိုင်း ပြန်လည် ဖော် ပြ၍ မေးတော်မူ၏။)

"မှန်ပါသည်အရှင်ဘုရား၊ ဤအတိုင်းဘဲ အယူရှိပါသည်" ဟု လောဟိစ္စပုဏ္ဏားက ပြန်လည် ဖြေကြားလေသည်။

ရန်သူလား၊ မိတ်ဆွေလား

"လောဟိစ္စ၊ သင့်ကို ငါမေးဦးအံ့၊ သင်သည် ဤသာလဝတိ ဟာရွာကို အုပ်ချုပ်နေသူ မဟုတ်လား"

"ဟုတ်ပါသည် အရှင်ဘုရား"

"ကောင်းပြီ-လောဟိစ္စ၊ သာလဝတိကာ ရွာမှ ထွက်ရှိသော အခွန်အတုတ် အားလုံးကို လောဟိစ္စ တဦးတည်းသာ ရရှိခံစား ပါစေ၊ အခြားသူတို့အား မပေးပါစေနှင့်ဟု တစုံတယောက် သောသူသည် ဆိုငြားအံ့။

"ထိုသို့ဆိုသောသူသည် သင့်ကိုမှီ၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုနေသူများကို လာဘ်တိတ်စေသူ၊ လာဘ်အန္တရာယ်ပြုသူ မဖြစ် ပေဘူးလား"

"အရှင်ဂေါတမ၊ ဤသို့ဆိုလျှင် အန္တရာယ်ပြုသူဖြစ်ပါသည်"

"အန္တရာယ်ပြုသူဖြစ်ခဲ့သော်၊ ထိုသူသည် သင့်ကိုအမြဲပြုနေသူ အပေါ်၌ အကျိုးစီးပွား လိုလားသူဖြစ်သလား၊ မလိုလားသူ ဖြစ်သလား"

"မလိုလားသူ ဖြစ်ပါသည် အရှင်ဂေါတမ"

"အကျိုးမလိုလားသူသည် ထိုသူများအပေါ်တွင် မေတ္တာစိတ် ဖြစ်ပေါ်သလား၊ ရန်သူစိတ် ဖြစ်ပေါ်သလား"

"ရန်သူစိတ် ဖြစ်ပေါ်ရာပါသည် အရှင်ဘုရား"

"ရန်သူစိတ် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် အယူမှားလား၊ အယူမှန်လား"

"အယူမှားဖြစ်ပါသည် အရှင်ဂေါတမ"

"လောဟိစ္စ၊ အယူမှားရှိသူသည် ကောင်းရာသုဂတိသို့မလားနိုင်၊ မကောင်းသော ဒုဂ္ဂတိသို့သာလျှင် လားရာရှိ၏ဟု ငါဟောကြားပေသည်။

မိန်းမပျိုကို ပွေ့ဖက်ခြင်း

"လောဟိစ္စ၊ ဆက်၍ နာဦးလော့၊ ငါဘုရား ဟောကြားပေဦးမည်"

"ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကူးပြောင်းလာ၏။ ရဟန်းတို့ ရသင့် ရထိုက်သော တရားထူးကို မရရှိသေး၊ ထိုတရားထူး၏ ချမ်းသာ သုခကိုလည်း မခံစားရသေး၊ သို့သော် ထိုသူသည် အခြားသူများအား တရားဟော၏၊ 'ဤကား သင်တို့ အကျိုးဖြစ်ကြောင်း-ချမ်းသာများကြောင်းတည်း'ဟု ဟောပြော၏။

"အခြားသူတို့သည် ထိုသူ ဟောပြောသည်ကို နားမထောင်ကြကုန်၊ စိတ်မဝင်စားကြကုန်၊ ရှောင်ဖယ်ကြကုန်၏။

"ထိုသို့သော ဟောပြောခြင်း မျိုးသည် အလိုမရှိ သဖြင့် ရှောင်သွားသော မိန်းမပျိုကို လိုက်၍ ချဉ်းကပ်သည်နှင့် တူ၏၊ မကြည့်ချင်သဖြင့် မျက်နှာလွှဲနေသော မိန်းမပျိုကို နောက်မှနေ၍ ပွေ့ဖက်သည်နှင့်လည်းတူ၏။

"ထို့ကြောင့် ယင်းသို့သော ဟောပြောခြင်းမျိုးကို ယုတ်မာသော လောဘတရားဟုဆိုသင့်၏၊ 'တစ်ံတယောက်သောသူသည် အခြား တစ်ံတယောက်သောသူ အဖို့ အချည်းနှီးဖြစ်၏၊ ဘာမျှ မဖြစ်နိုင်'-ဟု အပြစ်ဆိုထိုက်ပေ၏။

လယ်ထဲက ပေါင်းမြက်

"လောဟိစ္စ၊ ဒုတိယ အပြစ်ဆိုထိုက်သော ဟောပြောခြင်း မျိုးကို ဟောကြားဦးအံ့။

"အချို့သော သူတို့သည် သူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကူးပြောင်းလာ၏၊ ရဟန်းတို့ ရသင့်ရထိုက်သော တရားထူးကိုမရရှိသေး၊ ထိုတရားထူး၏ ချမ်းသာသုခကိုလည်း မခံစားရသေး၊ သို့သော် ထိုသူသည် အခြားသူများကို တရားဟော၏၊ 'ဤကား သင်တို့ အကျိုးဖြစ်ကြောင်း-ချမ်းသာများကြောင်း တည်း' ဟု ဟောပြော၏။

"အခြားသူတို့သည် ထိုသူ ဟောပြောသည်ကို နားထောင်ကုန်၏၊ စိတ်ဝင်စားခြင်း ရှိကုန်၏၊ လိုက်နာကျင့်သုံးကြကုန်၏။

"ထိုသို့သော ဟောပြောခြင်းမျိုးသည် မိမိ၏လယ်၌ ပေါင်းမြက် မသုတ်သင်မူဘဲ သူတပါး၏ လယ်ကွက်၌ ပေါင်းမြက် သုတ်သင်သည်ဟု ထင်မှတ်ခြင်းနှင့် တူပေ၏။

"ထို့ကြောင့် ယင်းသို့သော ဟောပြောခြင်းမျိုးကို ယုတ်မာသော လောဘတရားဟု ဆိုထိုက်၏၊ 'တစုံတယောက်သောသူသည် အခြား တစုံတယောက်သောသူ အဖို့ အချည်းနှီး ဖြစ်၏၊ ဘာမျှမဖြစ်နိုင်'-ဟု အပြစ်ဆိုထိုက်ပေ၏။

အဟောင်းဖျက်၊ အသစ်တည်ခြင်း

"လောဟိစ္စ၊ တတိယ ဟောပြောခြင်းမျိုးကို ဆက်၍နားကြားဦးလော့။

"အချို့သောသူသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကူးပြောင်းလာ၏၊ ရဟန်းတို့ ရသင့်ရထိုက်သော တရားထူးကို ရရှိပြီး ဖြစ်၏၊ ထိုတရားထူး၏ ချမ်းသာသုခကိုလည်း ခံစားရပြီးဖြစ်၏၊ ထိုသူသည် အခြားသူများကို တရားဟော၏၊ 'ဤကားသင်တို့ အကျိုးဖြစ်ကြောင်း၊ ချမ်းသာများကြောင်းတည်း' ဟု ဟောပြော၏။

"အခြားသူတို့သည် ထိုသူ ဟောပြောသည်ကို နားမထောင်ကြကုန်၊ စိတ်ဝင်စားခြင်းမရှိကြကုန်၊ ရှောင်ဖယ်ကြကုန်၏။

"ထိုသို့သော ဟောပြောခြင်းမျိုးသည် အနှောင်အဖွဲ့ဟောင်းကို ဖြတ်တောက်၍ အနှောင်အဖွဲ့သစ်ကို ပြုလုပ်သည်နှင့်တူ၏။

"ထို့ကြောင့် ယင်းသို့သော ဟောပြောခြင်း မျိုးကိုလည်း ယုတ်မာသောလောဘတရားဟု ဆိုထိုက်၏၊ 'တစုံတယောက်သော

သူသည် အခြားတစုံတယောက်သောသူအဖို့ အချည်းနှီးတည်း၊ ဘာမျှမဖြစ်နိုင်’ဟု အပြစ်ဆိုထိုက်ပေ၏။”

ထိုအခါ လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓအား- “အရှင်ဂေါတမ၊ ဤလောက၌ အပြစ်မဆိုထိုက်သော ဟောပြောခြင်းမျိုး ရှိပါ သေးသလား”ဟု မေးလျှောက်လေသည်။

အပြစ်မရှိသော ဟောပြောခြင်း

“လောဟိစ္စ၊ ရှိပေ၏၊ အပြစ်မဆိုထိုက်သော ဟောပြောခြင်း မျိုးသည် စင်စစ်အားဖြင့် ရှိသည်သာဖြစ်၏၊ ထိုသို့သော ဟော ပြောခြင်းမျိုးဖြင့် လမ်းညွှန်နည်းပြပြုနိုင်သော ဆရာသည်လည်း ရှိသည်သာဖြစ်ပေ၏။

“လောဟိစ္စ၊ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကူးပြောင်းလာ၏၊ ထိုသူသည် ယုံကြည်ခြင်း သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ အကျင့်သီလအားဖြင့် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်၏၊ ရဟန်းတို့ ကျင့်သုံး ဆောက်တည် သင့်သည့် တရား လမ်းစဉ်အတိုင်း ကျင့်သုံးဆောက်တည်၏၊ ထိုတရားလမ်းစဉ်၏ ချမ်းသာသုခကိုလည်း ကိုယ်တိုင်ခံစားရလေ၏။

“ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်သုံး ဆောက်တည်မှု အားလျော်စွာ ပထမစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။

“ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်သို့ရောက်၍နေ၏။

“ဝိပဿနာ ဉာဏ်အမြင် ရရှိရေးအတွက် စိတ်ကို ရှေးရှု ပို့ဆောင်ထား၏။

“မဂ်ကိစ္စအတွက် အခြားသောပြုဘွယ်မရှိတော့ပြီ၊ ပဂ်တရား ကို မျက်မှောက်ပြုလျက်ရှိပြီ။

"လောဟိစ္စ၊ ထိုကဲ့သို့သော၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၏ တရားဟောပြောခြင်းမျိုးကို အပြစ်မဆိုထိုက်ပေ၊ 'တစုံတယောက်သော သူသည် အခြား တစုံတယောက်သောသူအဖို့ အချည်းနှီးတည်း၊ ဘာမျှ မဖြစ်နိုင်'ဟု မဆိုထိုက်ပေ"

လောဟိစ္စပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓ၏ ရှင်းလင်း ဟောကြားချက်ကို သဘောပေါက်သဖြင့် နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်သွား လေသည်။

"အရှင်ဂေါတမ၊ နက်စွာသော ချောက်ထဲသို့ ကျလေသည့် သူကို ဆံပင်ဆွဲ၍ ကုန်းပေါ်တင်ယူလိုက်သကဲ့သို့ပါတည်း၊ တရားတော်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏ ဘုရား၊ မျက်စိလည် လမ်းမှားနေသူအား လမ်းမှန်ကို ညွှန်းပြလိုက်သကဲ့သို့ပါတည်း၊ အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ညှိထွန်းပြလိုက်သကဲ့သို့ပါတည်း၊ အရှင်ဂေါတမသည် များစွာသော အကြောင်းတို့ဖြင့် တရားတော်ကို ဟောပြတော်မူပါပေ၏၊ အရှင်ဂေါတမကိုလည်းကောင်း၊ တရားတော်၊ သံဃာတော်တို့ကိုလည်းကောင်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ ယနေ့မှစ၍ တပည့်တော်ကို ဥပါသကာ တပည့်ဟူ၍ မှတ်ယူတော်မူပါဘုရား" ဟုလျှောက်ကြားလေသည်။

(လောဟိစ္စသုတ်)

ပြဟ္မာဖြစ်ကြောင်း

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် နောက်ပါ ရဟန်း သံဃာများ နှင့် တကွ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည် တော် မူ လေ သည်။ မနသာကဋ ပုဏ္ဏားရွာသို့ ဆိုက်ရောက်တော်မူလေသော် ထိုရွာ၏

မြောက်ဖက်၊ မြစ်ကမ်းနား၊ သရက်တော၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါဝယ် ထင်ရှားကျော်စောသော ပုဏ္ဏားသူဌေးများသည် ထိုမနသာကဋရွာ၌ စခန်းချ တည်းခိုလျက်ရှိနေကြသည်။ စင်္ကီပုဏ္ဏား၊ တာရုက္ခပုဏ္ဏား၊ ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၊ဇာဏုသောဏိ ပုဏ္ဏား၊ တောဒေယျ ပုဏ္ဏား-စသူတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုပုဏ္ဏားဆရာကြီးများ အနက်မှ ပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏားဆရာကြီး၏တပည့် ဝါသေဋ္ဌ နှင့် တာရုက္ခ ပုဏ္ဏားဆရာကြီး၏ တပည့် ဘာရဒွါဇ ဟူသော ပုဏ္ဏား လုလင်ငယ် ၂-ဦးတို့သည် အညောင်းပြေ လမ်းလျှောက်ထွက်ခဲ့ကြလေသည်။

ထိုသူ ၂-ဦးတို့သည် လမ်းလျှောက်လာရင်း စကား စမြည် ပြောကြားကြရာမှ အယူဝါဒဆိုင်ရာ အကြောင်းကို စကားစပ်မိကြလေ၏။

လုလင် ၂-ဦး အငြင်းပွားခြင်း

ဝါသေဋ္ဌလုလင်က-"ပေါက္ခရသာတိ ပုဏ္ဏားဆရာကြီး ဟောကြားသော တရားလမ်းစဉ်သည်သာ မှန်ကန်သည်၊ ထိုတရားလမ်းစဉ်အတိုင်း ကျင့်သုံးသူသည်သာလျှင် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ရောက်နိုင်သည်၊ ဗြဟ္မာဖြစ်နိုင်သည်"ဟု ဆိုလေသည်။

ဘာရဒွါဇ လုလင်က-- "တာရုက္ခ ပုဏ္ဏားဆရာကြီး ဟောကြားသော တရားလမ်းစဉ်သည်သာလျှင် မှန်ကန်သည်၊ ထိုတရားလမ်းစဉ်အတိုင်း ကျင့်သုံးသူသည်သာလျှင် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်နိုင်သည်၊ ဗြဟ္မာဖြစ်နိုင်သည်"ဟု ဆိုလေသည်။

သူတို့ ၂-ဦးသည် တဦးကိုတဦး နားလည် သဘောပေါက်အောင် မပြောကြားနိုင်ကြပေ။ ကိုယ်တိုင်လည်း ရှင်းလင်းစွာ သိမြင်ကြသည် မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် ၂-ဦးသဘောတူ ဗုဒ္ဓထံသို့ သွားရောက်ကြလေသည်။ အချင်းချင်းငြင်းခုံကြသည့် လမ်းစဉ်ပြဿနာကို ဗုဒ္ဓထံ တင်ပြ လျှောက်ထားကြလေသည်။

ဝါသေဋ္ဌလုလင်က သူ၏ဆရာ ပေါက္ခရသာတိ၏ လမ်းစဉ်သည်သာ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ရောက်နိုင်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း။

ဘာရဒွါဇလုလင်ကလည်း သူ၏ဆရာ တာရုက္ခ၏ လမ်းစဉ်သည်သာ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်နိုင်ကြောင်းကို လည်းကောင်း တင်ပြ လျှောက်ထားကြလေသည်။

ဘယ်အရာ၌ ကွဲပြားသနည်း

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက-"လုလင်တို့၊ ဤအတိုင်းဆိုသော် ဘယ်အရာ၌ သင်တို့ ကွဲပြားမှုရှိနေသနည်း"ဟု မေးတော်မူ၏။

"အရှင်ဂေါတမ၊ မှန်ကန်ဖြောင့်တန်းသော လမ်းစဉ် ဟုတ်သည်-မဟုတ်သည်၌ ကွဲပြားနေကြပါသည်"ဟု လျှောက် ထားကြ၏။

"အရှင်ဂေါတမ၊ ရွာ၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ လမ်းမ-လမ်းသွယ် အမျိုးမျိုးတို့ ရှိနေကုန်ကြသော်လည်း ထိုရွာသို့ ပေါင်းဆုံဆိုက်ရောက်ကြကုန်သကဲ့သို့ ထိုထိုသော ပုဏ္ဏားဆရာကြီး များ သည် အထူးထူး အပြားပြားသော တရားလမ်းစဉ်ကို ပညတ်ကြကုန်

သော်လည်း ထိုထိုသောလမ်းစဉ်သည် ဗြဟ္မာဖြစ်ရန်ချည့်သာလျှင် တည်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ပို့ဆောင်သည့် တရားလမ်းတို့သာတည်း” ဟု ဝါသေဋ္ဌလုလင်က ထပ်ဆင့်လျှောက်ထားပြန်လေသည်။

ဗုဒ္ဓ၏ စိစစ် မေးမြန်းချက်

“ကောင်းပြီ-ဝါသေဋ္ဌ၊ သင့်ကို ငါမေးဦးအံ့၊ သင်တို့ဆရာ ဗေဒင်၃-ပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့တွင် ဗြဟ္မာကိုတွေ့မြင်ဘူးသူ တဦး တယောက်သော ပုဏ္ဏားဟူ၍ ရှိသလော”

“မရှိပါ အရှင်ဂေါတမ၊ ကိုယ်တိုင် မမြင်ဘူးကြပါ”

“သင်တို့၏ ဆရာ့ ဆရာ ပုဏ္ဏားတို့တွင်လည်းကောင်း၊ ထို့မှ အထက် အဆင့်ဆင့်သော ပုဏ္ဏားတို့တွင်လည်းကောင်း ဗြဟ္မာ ကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ဘူးသူ ဟူ၍ တဦး တယောက်မျှ ရှိသလော”

“အရှင်ဂေါတမ-မရှိပါ”

“ဝါသေဋ္ဌ၊ ဆက်၍မေးဦးအံ့၊ သင် စဉ်းစား၍ ဖြေလော့၊ ဗေဒကျမ်းများကို စီရင်ပြုစုကုန်သော၊ ပို့ချ သင်ကြား၍လည်း ပေးကုန်သော ရသေ့တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုရသေ့တို့သည် ယခု အခါ ဗေဒင် ၃-ပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့၏ လက်ဦးဆရာဖြစ်ကုန်၏၊ ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုထိုရသေ့တို့၏ ရှေးဟောင်းဝေဒကျမ်းများကို အစဉ်အဆက်အားဖြင့် နည်းခံယူ၍ ရွတ်ဖတ်-သီဆို-သင်ကြား ပို့ချကြသည်သာဖြစ်၏။

"ဝါသေဋ္ဌ၊ ထိုထိုရသေ့တို့သည် 'ဗြဟ္မာ့နေရာဘုံ၊ ဗြဟ္မာသွားရာလမ်း၊ ဗြဟ္မာသွားရာအရပ်ကို ငါတို့သိကုန်၏၊ ငါတို့မြင်ကုန်၏'ဟု ပြောကြားခဲ့သလော"

"အရှင်ဂေါတမ၊ ဤသို့ မပြောကြားခဲ့ပါကုန်"

"ဝါသေဋ္ဌ၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် ဗေဒင် ၃-ပုံဆောင် သင်တို့၏ဆရာ ပုဏ္ဏားများ ဟောကြားသော ဗြဟ္မာဖြစ်ကြောင်းတရား၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ရောက်ကြောင်းတရားဟူသည်မှာ အခြေအမြစ်ရှိပါမည်လား၊ ရယ်ဖွယ်ရာသာလျှင် ဖြစ်နေသည်မဟုတ်လား။

သူကန်း အစဉ်

"ဝါသေဋ္ဌ၊ ငါ ဥပမာအားဖြင့်ဆိုပေအံ့၊ မျက်စိမမြင်သော သူကန်းတို့သည် တဦးကိုတဦး ကိုင်ဆွဲကာ အစဉ် တန်းလျက် ရပ်တည်နေကြသည်ဆိုပါစို့၊ ထိုသူကန်းအစဉ်သည် ရှေ့ဆုံးကလူသည်လည်း မမြင်၊ ထိုသူ့နောက်မှ အစဉ်တန်းလျက်ရှိသူတို့လည်း မမြင်၊ နောက်ဆုံး၌ ရပ်နေသူသည်လည်း မမြင်သကဲ့သို့တည်း။

ကမ်းဘဖက်ကို ခေါ်ယူခြင်း

"ဝါသေဋ္ဌ၊ ငါ ဆက်၍ပြောကြားဦးအံ့၊ ဗေဒင် ၃-ပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် 'ငါတို့သည် ဣန္ဒနတ်ကိုခေါ်ကုန်၏၊ သောမနတ်ကို ခေါ်ကုန်၏၊ ဝရုဏနတ်ကိုခေါ်ကုန်၏၊ ဤသာနတ်ကိုခေါ်ကုန်၏၊ ပဇာပတိနတ်ကိုခေါ်ကုန်၏၊ ဗြဟ္မာကိုခေါ်ကုန်၏၊ မဟိဒ္ဓိနတ်ကိုခေါ်ကုန်၏၊ ယမနတ်ကိုခေါ်ကုန်၏'ဟု ဆိုကြလေသည်။

“ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် ဗြဟ္မာဖြစ်ကြောင်းတရားကို ပယ်ရှား၍ ဗြဟ္မာမဖြစ်ကြောင်းတရားကို ကျင့်သုံးကြကုန်၏၊ ထိုထိုနတ်ဗြဟ္မာတို့ကို ခေါ်ခြင်းကြောင့်၊ တောင်းပန်ခြင်းကြောင့်၊ ဆုတောင်းခြင်းကြောင့်၊ မြှော်လင့်တောင့်တခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာမဖြစ်နိုင်၊ ဗြဟ္မာ၏ အပေါင်းအဖော် မဖြစ်နိုင်။

“ဥပမာအားဖြင့်- ဤ အစိရဝတီမြစ်၏ ဤဘက်ကမ်းမှ ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ကူးမြောက်လိုသောသူသည် ကမ်းနားဌ်ရပ်လျက်- “ဟေ-ဟိုဘက်ကမ်း၊ သည်ဘက်ကမ်းကို လာခဲ့လော့”ဟု အကြိမ်ကြိမ် တောင်းဆိုသော်လည်း အချည်းနှီးသာလျှင် ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ကာမဂုဏ် နှောင်ကြိုး

“ဝါသေဋ္ဌ၊ တဖန် ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဤ အစိရဝတီ မြစ်ကိုကြည့်လေလော့၊ ကမ်းနှင့်အညီ ရေပြည့်လျက်ရှိသော ထိုမြစ်၏ ဤမှာဘက်ကမ်းမှ ဟိုမှာဘက်ကမ်းသို့ ကူးမြောက်လိုသောသူကို ကြိုးတို့ဖြင့် တုပ်နှောင်၍ ထားသည် ဆိုပါတော့၊ ခိုင်ခံ့မြဲမြံစွာချည်နှောင်၍ထားသည်ဆိုပါတော့၊ ထိုသူသည် မြစ်၏ ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ကူးမြောက်နိုင်သောအကြောင်း ရှိပါမည်လား”

“မရှိပါ အရှင်ဂေါတမ၊ မကူးမြောက်နိုင်ပါ”

“ကောင်းစွာ မှတ်သားလော့ ဝါသေဋ္ဌ၊ မြဲမြံစွာချည်နှောင်သောကြိုးတို့ဟူသည်မှာ အရိယာတို့၏ အဆုံးအမ၌ ကာမဂုဏ် ၅-ပါးတို့၏ အမည်ပေတည်း၊ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံဟူသော ကာမဂုဏ် ၅-ပါးတို့၏ အမည်ပေတည်း။

ဖုံးလွှမ်းခြင်း နီဝရဏ

"ဝါသေဋ္ဌ၊ ဤအစီရဝတီမြစ်၏ ဤမှာဘက်ကမ်းမှ ဟိုမှာဘက်ကမ်းသို့ ကူးမြောက်လိုသောသူသည် ဤမှာဘက်ကမ်း၌ ပုဆိုးကိုခြုံ၍အိပ်နေသည်ဆိုပါတော့၊ ထိုသူသည် မြစ်ကမ်းတဖက်သို့ ကူးမြောက်နိုင်သောအကြောင်း ရှိပါမည်လား"

"မရှိပါ အရှင်ဂေါတမ၊ မကူးမြောက်နိုင်ပါ"

"ဝါသေဋ္ဌ၊ လွှမ်းခြုံမှု၊မြေးရှက်ပိတ်ဖုံးမှုဟူသည်မှာ အရိယာတို့၏ အဆုံးအမ၌ နီဝရဏ ၅-ပါးတို့၏ အမည်ပေတည်း၊ကာမဂုဏ်၌ လိုချင်မှု ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ၊ ပျက်စီးစေလိုမှု- ဗျာပါဒနီဝရဏ၊ လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု-ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ၊ပျံ့လွင့်မှု-နောင်တပူပန်မှု-ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စနီဝရဏ၊ ယုံမှားမှု-ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ-တည်းဟူသော ပိတ်ပင်တားဆီးမှု ၅-ပါးတို့၏ အမည်ပေတည်း။

တံလျှပ်ကို ရေထင်ခြင်း

"ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍ ကြည့်လော့ ဝါသေဋ္ဌ၊ ဗေဒင် ၃-ပုံဆောင် သင်တို့၏ဆရာ ပုဏ္ဏားတို့သည် ကာမဂုဏ် ၅-ပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကင်းရှင်းပြီး မဟုတ်ကြပေ၊ ကာမဂုဏ် ၅-ပါးတို့၌ တွယ်တာ မက်မောလျက်သာ ရှိနေကြကုန်သည်၊ ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း-နီဝရဏ ၅-ပါးတို့၏ လွှမ်းမိုးချုပ်ချယ်မှုဖြင့်သာလျှင် ရှိနေကြကုန်သည်။

"ထို့ကြောင့် ဝါသေဋ္ဌ၊ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် ဗြဟ္မာ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို ကျင့်သုံးဆောက်တည်သည် မမည်ပေ၊ ဗြဟ္မာ

ဘုံသို့ မရောက်နိုင်ကြပေ၊ ဗြဟ္မာ၏အပေါင်းအဖော် မဖြစ်နိုင်ကြပေ။

"ဝါသေဋ္ဌ၊ သင့်ကို ငါ ဟောကြားဦးအံ့၊ ထိုဗေဒင် ၃-ပုံဆောင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗေဒင်သုံးပုံ၌ ယုံကြည်အားထားလျက်နစ်မြုပ်နေကြ၏၊ တံလှပ်ကို ရေထင်မှတ်ပြီး အခြောက်တိုက်ကူးယက်နေကြသည်နှင့် တူ၏"

ထိုအခါ ဝါသေဋ္ဌ ပုဏ္ဏား လုလင်သည် "အရှင်ဂေါတမ၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ ဗြဟ္မာဖြစ်ကြောင်းတရားကို ဟောကြားတော်မူပါလော့"ဟု တောင်းပန်လေသည်။

"ကောင်းပြီ ဝါသေဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ နာကြားလော့၊ ဗြဟ္မာဖြစ်ကြောင်းတရားကို ဟောကြားပေအံ့။

ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ သွားရာလမ်း

"အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါဘုရားဟောကြားသော တရားအစုကို အစဉ်အားဖြင့် အဆင့်ဆင့် ကျင့်သုံး ဆောက်တည်၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် စင်ကြယ်သော သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။

"ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဂုဏ် ၅-ပါး ဟူသောအနှောင်အဖွဲ့မှ ကင်းလွတ်ရ၏၊ နီဝရဏ ၅-ပါးဟူသော ပိတ်ပင်တားဆီးမှုမှ ကင်းလွတ်ရ၏။

"ထို့ကြောင့်ပင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်၏၊ နှစ်သက်ခြင်းလည်း ဖြစ်၏၊ ငြိမ်းအေး ချမ်းသာလည်း ဖြစ်၏၊ တည်ကြည်ခြင်းလည်း ဖြစ်၏။

"ထိုအခါ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း၊ ငြိမ်းအေး ချမ်းသာခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်းသို့ ရောက်ရှိသောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်-

"အရပ် ၁၀-မျက်နှာ၌ ရှိရှိသမျှသော သတ္တဝါအပေါင်းအား မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ကို ပြန့်နှံ့စေ၏၊ ကရုဏာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ကို ပြန့်နှံ့စေ၏၊ မုဒိတာနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ကို ပြန့်နှံ့စေ၏၊ ဥပေက္ခာနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ကို ပြန့်နှံ့စေ၏၊ မိမိနှင့်တကွသော သတ္တလောကတခုလုံးအား မြင့်မြတ်သောစိတ်-ရန်မရှိသောစိတ် ငြိုငြင်ခြင်းကင်းသောစိတ်ဖြင့် ပြန့်နှံ့စေ၏။

"ဝါသေဋ္ဌ၊ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော တရားကျင့်သုံးမှု အစဉ်သည် ဗြဟ္မာဖြစ်ကြောင်းပေတည်း၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့သွားရန် လမ်းပေတည်း၊ ဗြဟ္မာ၏အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ကြောင်းပေတည်း"

ထိုအခါ ဝါသေဋ္ဌလုလင်သည် ဗုဒ္ဓ၏ တရားအစဉ်ကို လွန်စွာနှစ်သက်ကျေနပ်ခြင်းရှိသောကြောင့် ဗုဒ္ဓထံ၌ သရဏဂုံ ၃-ပါးကို ဆောက်တည်လေသည်။ ဥပါသကာ တပည့်ရင်းအဖြစ် ခံယူလေသည်။

(တေဝိဇ္ဇသုတ်)

"အာနန္ဒာ- ဗြဟ္မယာဉ် ဟူသော အမည်သည်လည်းကောင်း၊ ဓမ္မယာဉ်ဟူသော အမည်သည်လည်းကောင်း အရိယာမဂ်၏ အမည်သာဖြစ်၏"

(မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၊ မဂ္ဂသံယုတ်)

မဇ္ဈိမနိကာယ်

မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်
မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော်
ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်

(4)

မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်

လမ်း ၂ သွယ်

ညီညာပြေပြစ်သော ခရီးလမ်းသည် မညီညာမပြေပြစ်သော ခရီးလမ်းကို ရှောင်လွှဲရန်ဖြစ်၏။ သာယာပျံ့ပျူးသော ဆိပ်ကမ်းကောင်းသည် မသာယာမပျံ့ပျူးသော အခြား ဆိပ်ကမ်းညံ့ကို ရှောင်လွဲရန် ဖြစ်၏။

လမ်းစဉ်မှားသို့ လိုက်ပါနေမိသူအဖို့ ထိုလမ်းစဉ်မှားကို စွန့်လွှတ်နိုင်ရန် အခြား လမ်းစဉ်မှန်သည် ရှိနေသည်သာဖြစ်၏။ မကောင်းသော အပြုအမူတို့ကို ပြုလုပ် ကျင့်သုံးမိသူ အဖို့ ထိုမကောင်းသော အပြုအမူကို စွန့်လွှတ်နိုင်ရန် အခြား ကောင်းသော အပြုအမူသည် ရှိနေသည်သာဖြစ်၏။

(မူလပရိယာယဝဂ်၊ သံလေခသုတ်)

မြင်အောင် ကြည့်ပါ

ပန်းပွတ်သမားသည် ပွတ်ကြိုးကိုဆွဲငင်ရာ၌ တိုတိုဆွဲသည်-ရှည်ရှည်ဆွဲသည်ဟု သိရာ၏။ မြန်မြန်ဆွဲသည်-ဖြည်းဖြည်းဆွဲသည်ဟုလည်း သိရာ၏။ မိမိ၏ပစ္စည်းသည် လိုအပ်သလို ကောင်းမွန်ခြင်းသို့ ရောက်ရှိစေရန် အာရုံပြုနေသောကြောင့်ပေတည်း။

ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ရှုမှတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝင်လေထွက်လေကို ရှုရှိုက်ရာ၌ မြန်သည်-နှေးသည်၊ တိုသည်-ရှည်သည်ကို ကောင်းစွာ သိရာ၏။ ရုပ်တရား၏ ဖြစ်စဉ်ပျက်စဉ်ကို အမှန်အတိုင်း ရှုမြင် သုံးသပ်မိစေရန် အာရုံစူးစိုက်သောကြောင့်ပေတည်း။

(မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်)

ထိုလမ်းနှင့် ကိုစခန်း

သစ်ပင်ရိပ်၌ ယောကျ်ားတယောက် ထိုင်နေ၏။ ထိုသူ၏ မျက်စိများသည် ကောင်းစွာကြည်လင်၍ စိတ်အာရုံလည်း မှန်ကန် တည့်မတ်သောကြောင့် ကောင်းစွာမြင်နိုင်သူဖြစ်လေသည်။

ထိုယောကျ်ားသည် အခြားလူ ၄-ယောက်တို့လာနေသည်ကို ထင်ထင်ရှားရှားပင် မြင်ရလေသည်။

ပထမလူသည် အစာရေစာ ပြတ်လာခဲ့သူဖြစ်၏။ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်လွန်းသဖြင့် ခြေလက်ကို ကောင်းစွာ မသယ်နိုင်ပေ။ ထိုသူသည် တခုတည်းသော လမ်းကြောင်းဖြင့် မစင်တွင်းကြီးဆီသို့ လျှောက်သွားနေ၏။ မစင်တွင်းကြီးသည် ကျယ်လည်းကျယ်၏။ နက်လည်းနက်၏။ မစင်တွင်းကြီးဆီသို့သာလျှင် တိုး၍ တိုး၍ လှမ်းသွားနေသော ထိုသူသည် မကြာမီပင် မစင်တွင်းထဲသို့ ကျပြီး မစင်များ နစ်မွမ်းကာ သေဆုံးသွားလေသည်။

ဒုတိယလူသည်လည်း ဆာလောင်မွတ်သိပ်၍ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်သျက်ရှိ၏။ ထိုသူကား သစ်ပင်တပင်ဆီသို့ တခုတည်းသော လမ်းကြောင်းဖြင့် လှမ်းသွားနေ၏။ ထိုသူ လှမ်းသွားနေသော

သစ်ပင်မှာ အခက်အလက် ကောင်းစွာမရှိပေ။ အရိပ်ကျဲကျဲမျှသာရှိ၏။ မကြာမီပင် ထိုသူသည် အရိပ်ကျဲကျဲမျှသာရှိသော သစ်ပင်အောက်သို့ ရောက်သွားကာ မချမ်းမသာ ထိုင်နေလေသည်။

တတိယလူသည်လည်း ဆာလောင်မွတ်သိပ်လျက် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်စွာ လျှောက်သွားနေ၏။ တခုတည်းသောလမ်းကြောင်းဖြင့် သစ်ပင်တပင်ဆီသို့ ရှေးရှုလှမ်းသွားနေ၏။ ထိုသစ်ပင်မှာမူ အခက်အလက် ဝေဆာလျက်ရှိလေသည်။ မကြာမီပင် ထိုသူသည် သစ်ပင်ရိပ်သို့ရောက်ကာ အပန်းဖြေအနားယူလျက်ရှိ၏။ ကျေနပ်နှစ်သက်၍လည်းနေ၏။

စတုတ္ထ လူသည်လည်း ဆာလောင် မွတ်သိပ်လျက် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်စွာ လျှောက်သွားနေ၏။ တခုတည်းသောလမ်းကြောင်းဖြင့် သစ်ပင်ကြီးတပင်ဆီသို့ တိုး၍တိုး၍ လျှောက်သွားနေ၏။ ထိုသစ်ပင်ကြီးသည်ကား အခက်အလက် ဝေဆာလျက် အသွန်အရိပ်ကောင်းသည့်အပြင် အနီး၌လည်း ကြည်လင်အေးမြသော ရေကန် ရှိနေလေ၏။ ထိုစတုတ္ထလူသည် ရေကန်မှရေကို သောက်၍၊ ချိုး၍ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုကို ငြိမ်းအေးစေ၏။ ထို့နောက် သစ်ပင်ရိပ်၌ အိပ်စက်လျက် ကောင်းစွာ အနားယူလေသည်။

သစ်ပင်ရိပ်၌ ထိုင်လျက် ကြည့်နေသော ယောကျ်ားသည် ထိုခရီးသည် ၄-ယောက်တို့၏ ဖြစ်ပျက်ခြင်းရာ အားလုံးကို ကောင်းစွာ မြင်နိုင် သိနိုင်သည်သာဖြစ်၏။

ဤလောက၌ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးတို့သည် အမှုကိစ္စအမျိုးမျိုးကို လုပ်ဆောင်၍နေကြသည်။ ပြုမူ ကျင့်သုံး၍နေကြသည်။

ယင်းသို့ရှိရာ၌ မိမိတို့၏ ပြုလုပ်ချက်အတိုင်းသာလျှင် အကျိုး ဖြစ်ပေါ်လာမြဲဖြစ်၏။ ပြုလုပ်ချက်သည် အကြောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာချက်သည် အကျိုး။

အကြောင်းအားလျော်စွာ အကျိုး ဖြစ်ပေါ်လာမြဲ။

ပြုလုပ်ချက်အကြောင်းသည် မှားသလား၊ မှန်သလား၊ မည်မျှလောက် မှားသနည်း၊ မည်မျှလောက် မှန်သနည်းဟူ၍ သုံးသပ်ရှုမြင်တတ်လျှင် ဖြစ်ပေါ်လာမည့်အကျိုးကို သိနိုင်ပေ၏။ ထိုအကျိုးသည် အကောင်းဖြစ်မည်လား၊ အဆိုးဖြစ်မည်လား၊ မည်မျှကောင်းမည်နည်း၊ မည်မျှဆိုးမည်နည်းဟူ၍ သိနိုင်သည်သာဖြစ်၏။

(သီဟနာဒဝဂ်၊ မဟာသီဟနာဒသုတ်)

မတိမ်းစောင်းစေနှင့်

ရွာ၏အနီးအနား တလင်းပြင်၌ ကောက်လှိုင်းပုံများရှိနေ၏။ စပါးပုံများလည်း ရှိနေ၏။ ထိုအနီးအနား၌လည်း နွားကျောင်းသားသည် သူ၏ နွားများကို ထိန်းကျောင်းလျက်ရှိနေ၏။ ထိုနွားကျောင်းသားသည် သစ်ပင်ရိပ်၌ ထိုင်နေသည်ဖြစ်စေ၊ လှင်းတဲခေါင်၌ ရပ်နေသည်ဖြစ်စေ၊ အခြားမည်သည့်အရပ်၌ပင်ရှိနေသည်ဖြစ်စေ၊ သူ၏နွားများကို ကြည့်ရှုရမည်သာ ဖြစ်သည်။ သတိပြုနေရမည်သာ ဖြစ်သည်။

ကောက်လှိုင်းပုံ၊ စပါးပုံကို မဖျက်ဆီးစေရန် စောင့်ရှောက်ရသောကြောင့်တည်း။

အမှန်တရား၊ အမှန်လမ်းစဉ်ကိုကျင့်သုံးဆောက်တည်သူသည် မည်သည့်နေရာဌာနမျိုး၌ ရှိနေသည်ဖြစ်စေ၊ မည်သည့် အဖြစ်

မျိုး၌ ရှိနေသည်ဖြစ်စေ၊ အမှန်လမ်း၊ အမှန်တရားကို ကြည့်မြင်ရမည်သာဖြစ်၏။ သတိပြုနေရမည်သာဖြစ်၏။

လမ်းမှား အမြင်မှားဘက်သို့ တိမ်းစောင်း မသွားစေရန် စောင့်ထိန်းရသောကြောင့်တည်း။

(ဒွေဓာဝိတက္ကသုတ်)

ပြောင့်ကို ထွင်ပစ်ပါ

တစုံတယောက်သောသူသည် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မာန နှင့် ယှဉ်သော မကောင်းမှုစိတ် ကိန်းအောင်းဖွဲ့စည်းလျက်ရှိသော် သတိပညာဟူသော ကောင်းမှုစိတ်ဖြင့် ပယ်ထုတ် ရှင်းလင်းပစ်နိုင်၏။

ကျွမ်းကျင်သော လက်သမားသည် ကြီးမားသော သပ် စို့-ငြောင့်တံသင်းကို သေးငယ်သော သပ်စို့ဖြင့် ထုတ်ပယ်ရှင်းလင်းဖစ်နိုင်သည်သာတည်း။

(ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ်)

အဆင့်ဆင့် စူးစမ်းခြင်း

လျင်မြန်စွာ ပြေးသွားနေသော ယောကျ်ားသည် "ငါသည် ဘာ့ကြောင့် ပြေးသွားရမည်နည်း၊ ဖြေးဖြေးဘဲသွားရလျှင် ကောင်းပေမည်"ဟု တွေးတောလျက် ဖြေးဖြေးသွားလေ၏။

တဖန် ထိုယောကျ်ားသည် "ဘာ့ကြောင့် ဖြေးဖြေးသွားရမည်နည်း၊ ရပ်နေရလျှင် ကောင်းပေမည်"ဟု တွေးတောကာ ရပ်နေလေ၏။

တဖန် ထိုသူသည် "ဘာ့ကြောင့် ရပ်နေရမည်နည်း၊ ထိုင်နေရလျှင် ကောင်းပေမည်"ဟု တွေးမိကာ ထိုင်နေလေ၏။

တဖန် "ဘာ့ကြောင့် ထိုင်နေရမည်နည်း၊ အိပ်နေရလျှင် ကောင်းပေမည်"ဟု တွေးတောကာ အိပ်နေလေ၏။

ယင်းသို့လျှင် ထိုယောကျ်ားသည် သူ၏ခန္ဓာကိုယ်ဣရိယာပုထ်ကို ပိုမို၍ သက်သာမှုရှိရန် တွေးတောမှု ပြုလေသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပြုလေသည်။

မိမိ၏ စိတ်သန္တာန်၌ ရာဂ ဒေါသ မာန နှင့် ယှဉ်သောမကောင်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်၍လာသော် "ဘာ့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသနည်း"ဟူ၍ အဖန်ဖန် ဆင်ခြင် သုံးသပ်ရာ၏။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပစ်ရာ၏။ ထိုအခါ မကောင်းမှုအာရုံသည် တစ တစချုပ်ငြိမ်းပျောက်ကွယ်၍ ကောင်းမှုအာရုံသည် အစားထိုး ဝင်ရောက်လာရာ၏။

(ဝိတက္ကသဏ္ဌာနသုတ်)

အကာပစ်မှ အနှစ်ရမြဲ

ရှာနိဂုံး၏ မနီးမဝေးအရပ်၌ အင်ကြင်းတောတခု ရှိသည်ဆိုပါစို့။ ထိုအင်ကြင်းတော၏ စိုပြေလှပခြင်းနှင့် ဝေဆာကြီးပွားခြင်းကို အလိုရှိသော် မည်သို့ ပြုလုပ်သင့်သနည်း။ ထိုအင်ကြင်းတော ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးခြင်းမရှိစေရန် မည်သို့ ပြုလုပ်သင့်သနည်း။

ခြောက်သရောင်းသော အကိုင်းများကို ခုတ်ဖြတ်ပယ်ထုတ်ပစ်ရပေမည်။ ကောက်ကွေ့ ကျိုးပဲ့သော အကိုင်းများ၊ အပင်များကို ပယ်ထုတ်ရှင်းလင်းပစ်ရပေမည်။ အဆီသြဇာကင်းမဲ့ပြီး ဖျင်းပိန်သော အပင်များကို ခုတ်လှဲ ပယ်ထုတ်ပစ်ရပေမည်၊

ထို့ပြင် အင်္ကြင်းတောကို ရောရှက်ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိသော ကြက်ဆူပင်စသည်များကိုလည်း သုတ်သင်ရှင်းလင်းပစ်ရပေမည်။

ဤသည်ကား အင်္ကြင်းတော၏ ဘေးရန် အဖျက်အဆီး ကင်းကြောင်းပေတည်း။ စည်ပင်ပြန့်ပြောရန်လုပ်ရပ်-လမ်းစဉ် ပေတည်း။

အင်္ကြင်းတောဟူသည်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတယောက်၏ အမည်သညာဖြစ်၏။ လူ့အဖွဲ့အစည်း တရပ်၏ အမည်သညာလည်း ဖြစ်ပေ၏။ လူ့ဘောင်လောကကြီး၏ အမည်သညာလည်း ဖြစ်ပေ၏။

ကောက်ကွေ့ ခြောက်သရောင်းသော အပင်၊ အကိုင်းများနှင့် ကြက်ဆူပင်စသည်တို့ကား မကောင်းသော အပြုအမူ၊ အလေ့အထ၊ အကြံအစည်တို့၏ အမည်သညာဖြစ်၏။ မှားယွင်းဖောက်ပြန်သော အမြင်အသိနှင့် လမ်းစဉ်ဖြစ်ပေ၏။

ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပစ်ခြင်းဟူသည်မှာ မှန်ကန်သော အမြင်အသိနှင့် ကောင်းမြတ်သော အားထုတ်ကြိုးစားမှု၏ အမည်သညာပေတည်း။

(ဩပမ္မဝဂ်၊ ကကစူပမသုတ်)

ဝေဒေဟိကာ၏ ကျော်စောခြင်း

ရှေး၌ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည့် ဖြစ်ရပ်တခုကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ကြည့်ကြကုန်အံ့။

သာဝတ္ထိပြည်၌ ဝေဒေဟိကာ အမည်ရှိသော အိမ်ရှင်မတဦး ရှိခဲ့လေ၏။ ထိုဝေဒေဟိကာသည် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သူ အဖြစ်

ကျော်ကြားသူဖြစ်သည်၊ နှိမ့်ချ ကျိုးနွံ၍ အေးအေး ဆေးဆေး ရှိသူအဖြစ်နှင့်လည်း ကျော်စောနေသူဖြစ်လေသည်။

ထိုဝေဒေဟိကာ၏ အိမ်၌ ကာဠီအမည်ရှိသော အခိုင်းအစေ တဦးရှိ၏။

'ငါ၏ အရှင်မ ဝေဒေဟိကာသည် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သူဟူ၍ သတင်းကြီးလှ၏၊ အေးဆေး ညင်သာလှသူဟူ၍လည်း သတင်း ကြီးနေ၏၊ အမှန်တကယ် ဟုတ်ပါမည်လား၊ ငါကဘဲ အရှင်မ အလိုကျ အစစအရာရာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်၍များလား၊ အရှင်မကို အကဲစမ်းရလျှင်ကောင်းပေမည်'ဟု ကာဠီသည် အကြံ ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

နောက်နေ့နံနက်၌ ကာဠီသည် အိပ်ရာမှ မထဘဲနေလေသည်။

နံနက်စောစောထပြီး ကိစ္စကြီးငယ် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသော ကာဠီကို မတွေ့ရသဖြင့် ဝေဒေဟိကာသည် ကာဠီ၏အိပ်ရာသို့ သွားလေသည်။

"ကာဠီ၊ ဘာဖြစ်လို့ အိပ်ရာကမထသလဲ၊ နေမကောင်းလို့ လား"ဟု မေး၏။

"ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး အရှင်မ၊နေကောင်းပါတယ်၊ အိပ်ရာထဲ နေချင်လို့ နေတာပါ"ဟု ကာဠီက ပြန်ပြော၏။

ထိုအခါ ဝေဒေဟိကာသည် စိတ်မနှစ်သက်ခြင်း ဖြစ် ကာ- "ဟဲ့-ကျွန်မ၊ အိပ်ရာက နေမြင့်မှ ထရသလား၊ နင် ဘာအသုံးကျ သလဲ"ဟု မျက်မှောင်ကြုတ်၍ မာမာကျောကျောပြော၏။

'ငါ၏အရှင်မသည် ဘယ်သို့ပင် သတင်းကြီးနေသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သူမဟုတ်၊ အေးဆေးညင်သာ

သူမဟုတ်၊ ငါက အစစအရာရာ အလိုကျဆောင်ရွက်ပေးနိုင်၍သာ ကျေနပ်မှုရနေခြင်းပေတကား’ဟု တွေးမိလေသည်။

ကာဠီသည် သူ၏အရှင်မကို ဆက်လက် အကဲစမ်းလိုသဖြင့် နောက်တနေ့နံနက်၌လည်း အိပ်ရာမှ မထဘဲနေပြန်၏။

ဝေဒေဟိကာသည် ကာဠီ အိပ်နေရာသို့ ရောက်ရှိလာကာ “ကာဠီ-ဘာဖြစ်သလဲ၊ နေမကောင်းဘူးလား”ဟု မေးသည်။

“ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး အရှင်မ၊ မထချင်လို့နေတာပါ” ဟု ပြန်ပြောလျှင် ဝေဒေဟိကာသည် အမျက်ဒေါသဖြင့်-

“ဟဲ့-ကျွန်ယုတ်မ၊ သစ်တုံးမ၊ အသုံးမကျတဲ့ ကောင်မ”ဟူ၍ ဆိုးဆိုးရွားရွား ဆဲဆို ကြိမ်းမောင်းလေသည်။

ထိုအခါ ကာဠီသည် ‘အင်း-သေချာပါပြီ၊ ငါ့အရှင်မဟာ အမျက်ဒေါသစိတ်-မာန်စောင်ကြမ်းကြုတ်မှု မရှိ၍ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သူအဖြစ် သတင်းကြီးရခြင်း မဟုတ်သည်မှာ အမှန်ပါတကား၊ ငါက လိုလေသေးမရှိ ကောင်းမွန်စွာ ပြုလုပ်ပေးနေသဖြင့်သာ အရှင်မမှာ နာမည်ကောင်းရရှိနေခြင်းပါတကား’ဟု တွေးမိလေသည်။

ကာဠီသည် သူ၏ အရှင်မကို ဆက်လက် အကဲစမ်းချင်ပြန်၍ နောက်တနေ့နံနက်၌လည်း အိပ်ရာထဲမှာပင် လှဲလျက်နေ၏။

ထိုအကြိမ်၌မူ ဝေဒေဟိကာသည် ဆဲဆို ကြိမ်းမောင်းရုံမျှမက ကာဠီ၏ ဦးခေါင်းကို တံခါးမင်းတုတ်ဖြင့် ရိုက်နှက်ပစ်လေသည်။

ဦးခေါင်းဒဏ်ရာမှ သွေးများ ယိုစီးကျပြီး တကိုယ်လုံး ခြင်းခြင်းနီလျက်ရှိသော ကာဠီသည် အိမ်ပေါ်မှ ပြေးဆင်းသွားလေ၏။

"အရှင်မတို့-ဝေဒေဟိကာ အရှင်မ လုပ်ပုံကိုကြည့်ကြပါအုံး၊ ကျွန်မကို တံခါးမင်းတုတ်နှင့် ရိုက်သည်ကို မြင်ကြပါရဲ့လား၊ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သူ လုပ်ပုံကို မြင်ကြပါ့ရဲ့လား၊ အမျက်ဒေါသမရှိသူ လုပ်ပုံကို ကြည့်ကြပါအုံး အရှင်မတို့" ဟူ၍ ဟစ်ကြွေးတိုင်တမ်းလေသည်။

ထိုမှစ၍ ဝေဒေဟိကာ၏ကောင်းသတင်းများ ကွယ်ပျောက်လေ၏။ ဆန့်ကျင်ဘက် သတင်းဆိုးများဖြင့်သာ ဝေဒေဟိကာသည် ကျော်စောပြန့်နှံ့သူအဖြစ်သို့ ရောက်ရလေ၏။

ဤကား ဥပမာ ထင်မြင်နိုင်ရန် ဖြစ်ရပ်တခုမျှသာတည်း။

မိမိ၏ စိတ်သန္တာန်၌ မနှစ်သက်- မလိုလားဖွယ်ရာ အမြင်၊ အကြား၊ အထိအတွေ့ အာရုံတို့နှင့် မဆုံမကြုံရသေး၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်စည်းနိုင်ခြင်းမျိုးသည် ချီးမွမ်းဘွယ် မဟုတ်ပေ။ မည်သို့သော မနှစ်သက်ဖွယ်ရာ အနိဋ္ဌာရုံမျိုးကိုပင် ကြုံရဆုံရသည်ဖြစ်စေ ထိန်းသိမ်း စောင့်စည်းနိုင်ခြင်းမျိုးသည်သာလျှင် သူတော်ကောင်းတို့၏ ကျင့်ထုံးဖြစ်လေသည်။

(ကကစူပမသုတ်)

စေလိုရာ စေပါစေ

ယောကျ်ားတယောက်သည် ဤမဟာပထဝီမြေကြီးကို မြေကြီး မဟုတ်အောင် ပြောင်းလဲပစ်မည်ဟု ကြံစည်၏။

ထိုသူသည် ပေါက်တူးနှင့် ခြင်းတောင်းကို ယူဆောင်လျက် မြေပြင်အနှံ့ တူးဆွလေသည်။ ဟိုနေရာမှမြေကို သည်နေရာသို့ သယ်ယူပြီး ဖို့လေသည်။ သည်နေရာမှမြေကို ဟိုနေရာသို့သယ်ယူပြီး ဖို့လေသည်။ မြေမှုန့်များကို နေရာအနှံ့ ကြဲဖြန့်လေသည်။ "မြေကြီးအဖြစ်က ပြောင်းလဲလော့" ဟူ၍လည်း အကြိမ်ကြိမ် ရွတ်ဆိုလေသည်။ မြေကြီးပေါ်၌ တံတွေးကို တဖွားဖွား ထွေးလေသည်။ ကျင်ငယ်ကိုလည်း မထိမ့်မြင် စွန့်ချလေသည်။

ထိုယောကျ်ား၏ အပြုအမူ လုံ့လကြောင့် မြေကြီးသည် မြေကြီးအဖြစ်မှ အခြား တစုံတရာသို့ ပြောင်းလဲ သွားနိုင် လေသလား။

ယောကျ်ားတယောက်သည် အဝါ၊ အနီ၊ အပြာ ဆေးရည်ခွက်များနှင့် ဆေးရေးစုတ်တံကို ယူဆောင်လာ၏။

ဟင်းလင်းပြင် ကောင်းကင်ကို စုတ်တံဖြင့်လှုပ်ယမ်း၍ ရေးခြယ်၏။

"ဆင်ရုပ် ထင်စေသတည်း၊ မြင်းရုပ် ထင်စေသတည်း၊ မိန်းမပျိုရုပ် ထင်စေသတည်း"စသည်ဖြင့် ရေရွတ်လျက် ကြိုးစားပမ်းစား ရေးခြယ်လေ၏။

ထိုယောကျ်ား၏ အပြုအမူ လုံ့လကြောင့် ကောင်းကင်၌ အရုပ်များ ထင်ပေါ်နိုင်လေသလား။

ယောကျ်ားတယောက်သည် ရဲရဲလောင်နေသော မီးတုတ်ကို ယူဆောင်ကာ ဂင်္ဂါမြစ်ဆီသို့ ပြေးသွားလေ၏။

"မြစ်ပြင်တခုလုံးသည် လောင်ကျွမ်းလော့၊ မီးသျှံအဖြစ်သို့ ရောက်လေလော့"ဟူ၍ အကြိမ်ကြိမ် ဟစ်ကြွေးကာ ဂင်္ဂါမြစ်ကို မီးတုတ်ဖြင့် ရှို့မြှိုက်လေ၏။

ထိုယောက်ျား၏ အပြု အမူ လုံ့လကြောင့် ဂင်္ဂါမြစ်ကို မီးလောင်ကျွမ်းနိုင်လေသလား။

ဤလောက၌ ရင့်ကျက်သူ၊ မြင့်မြတ်သူတို့ ကျင့်သုံးရမည့် ကျင့်ထုံးကား မြေကြီးကဲ့သို့တည်း၊ ကောင်းကင်ကဲ့သို့တည်း၊ ဂင်္ဂါမြစ်ကဲ့သို့တည်း။

မည်သို့သော ပုတ်ခတ်စွပ်စွဲလာမှုမျိုးပင်ဖြစ်စေ၊ မယိမ်းယိုင် မပြောင်းလဲအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်စည်းနိုင်ရပေမည်။

အကြောင်းမှန်လျှင် မှန်ကန်သောအကျိုးသည် ထင်ရှား လာပေလတ္တံ့။

ထို့ကြောင့် အကြောင်း မှန်စေရမည်သာတည်း။

မြေကြီး၊ ကောင်းကင်နှင့် ဂင်္ဂါမြစ်တို့၏သဘောကို 'မြင်' အောင်၊ 'ထင်'အောင် ကြည့်ရှုကြရမည်ဖြစ်၏။

(-ကကစူပမသုတ်)

မြေဖမ်းတတ်ရဲ့လား

မြွေဖမ်းသမား ၂-ဦး ရှိလေ၏။

ပထမ မြွေဖမ်းသမားသည် မြွေရှာရန် တောသို့ထွက်ခဲ့ရာ ကြီးမားသောမြွေတကောင်ကို တွေ့လေသည်။ သူသည် ထိုမြွေ၏ အမြီးနှင့် ကိုယ်ကိုဖိ၍ ဖမ်းလေသည်။

ထိုအခါ မြွေသည် နောက်သို့ လှည့်ကာ မြွေဖမ်းသမား၏ လက်ကို ကိုက်လိုက်လေ၏။

မြွေဖမ်းပုံ နည်းစနစ် မမှန်ကန်သောကြောင့် မြွေအကိုက်ခံရခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဒုတိယ မြေဖြမ်းသမားကား မြေကိုတွေ့လျှင် ဆိတ်ခွာသဏ္ဍာန် ဘဝ်ဆင်ထားသော တုတ်ချောင်းဖြင့် မြေ၏ကုပ်ဆက်ကို ပိုင်နိုင်စွာ ဖိညှပ်၏။ ထို့နောက် လက်တဖက်ဖြင့် မြေ၏လည်ပင်းကို ကောင်းစွာ ဆုပ်ကိုင်၍ ဖမ်းယူလေသည်။

ထိုသူသည် မြေကိုက်မခံရပေ။ အလိုရှိသော မြေကိုလည်း ကောင်းစွာ ရရှိလေသည်။

မြေဖြမ်းပုံ နည်းစနစ် မှန်ကန်သောကြောင့်တည်း။

ဤလောက၌ အချို့သော စာပေသင်ကြားသူတို့သည် သဒ္ဒါကိုလည်းကောင်း အနက်ကိုလည်းကောင်း ကောင်းစွာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်းမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ဆိုလိုရင်း သဘောအဓိပ္ပာယ်ကို ရေရေလည်လည် မသိမမြင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့်လည်း အယူအဆ အသိအမြင် လွဲမှားကာ ပြုလုပ်ကျင့်သုံးမှုလည်း လွဲမှားကြရ၏။

ပထမမြေဖြမ်းသမားကဲ့သို့မလိုလားအပ်သော ဘေးအန္တရာယ် ဆင်းရဲခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့ရသူများတည်း။

အချို့သောသူများမှာမူ စာပေသင်ကြားရာ၌ သဒ္ဒါကိုလည်းကောင်း၊ အနက်ကိုလည်းကောင်း ပညာဖြင့်ကောင်းစွာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ကြပေ၏။ ထို့ကြောင့် ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်သဘောကို ရေရေလည်လည် သိမြင်ကြလေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အယူအဆ အသိ အမြင် မှန်ကန်ကာ ပြုလုပ်ကျင့်သုံးမှု၌ တည့်မတ်မှန်ကန်ကြရ၏။

ဒုတိယမြေဖြမ်းသူကဲ့သို့ မလိုလားအပ်သော ဘေးအန္တရာယ် ဆင်းရဲခြင်းမှ ကင်းလွတ်ကြရသူများတည်း။

(အလဂဒ္ဒူပမသုတ်)

ကူးမြောက်ရေးလား သိမ်းပိုက်ရေးလား

ခရီးသွားယောကျ်ားတဦးသည် လမ်းခရီး၌ မြစ်ရေပြင်ကြီးကို မြင်ရ၏။ ဤမှာဘက်ကမ်းမှ ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့ ရောက်ရှိလို၏။ ကူးခတ်ရန် ဖောင်လည်း မရှိပေ။ လှေသင်္ဘောများလည်း မရှိပေ။

ထို့ကြောင့် ထိုခရီးသွား ယောကျ်ားသည် အနီး အပါးမှ သစ်ခက်သစ်ရွက် ကိုင်းမြက်များကို ယူဆောင်ကာ ဖောင်သဖွယ် ဖွဲ့ချည်ပြုလုပ်လေ၏။ ထို့နောက် ထိုသစ်ခက်ဖောင်ကို အမှီပြုကာ မြစ်ကိုကူးလေသည်။ လက်ခြေတို့ဖြင့်လည်း ကူးယက်အားထုတ်လျက် တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ရှိသွားလေသည်။

မြစ်တဖက်ကမ်းသို့ ကူးမြောက်သွားသော ထို ယောကျ်ားသည် သူ၏ သစ်ခက်ဖောင်ကို မည်သို့ ပြုလုပ်သင့်သနည်း။

'ထိုသစ်ခက်ဖောင်သည် ငါ၏ အခက် အခဲကို လွတ်မြောက်စေသဖြင့် ကျေးဇူး ကြီးမားလှ ပေသည်။ ထိုဖောင်ကို စွန့်ပစ်မထားသင့်' ဟုတွေးထင်ကာ လေးလေးစားစား ထမ်းပိုး သယ်ယူသွားသည် ဆိုပါစို့။

ယင်းသို့ သယ်ယူသွားခြင်းသည် မှန်ကန်မည်လား၊ မှားယွင်းမည်လား။

စင်စစ် မှားယွင်းသည်သာတည်း။

ထိုဖောင်သည် သိမ်းပိုက်ထားရန်မဟုတ်၊ ကူးမြောက်ဖို့ရန် သာလျှင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အမှန်လမ်း၊ အမှန်တရားကို ရှာဖွေရယူရာ၌ မှားယွင်းသော အချက်အလက်၊ မကောင်းသောအချက်အလက်များသည် အရင်း

အနီးသဖွယ် ပေါ်ပေါက်လာတတ်၏။ (စိတ်သန္တာန်၌ ညစ်ကြေး နောက်ကျုသော မကောင်းမှုအာရုံများ ဖြစ်ပေါ်လာသော် ထို မကောင်းမှု အာရုံများ၏ အပြစ်ကို ရှုဆင်ခြင်၍ ကြည်လင် သန့်စင်သော ကောင်းမှုအာရုံများကို ရရှိနိုင်လေသည်။)

ယင်းသည့် အရင်းအနီးသဖွယ်ဖြစ်သော မကောင်းမှု အာရုံ များသည် ဆက်လက် သိမ်းဆည်းထားရန် မဟုတ်ပေ။ စွန့်လွှတ် ပစ်ရန်သာလျှင် ဖြစ်လေသည်။

သမထ ဝိပဿနာအရာ၌ ဖြစ်ပေါ်၍လာသော ရာဂ ဆန္ဒ ကိလေသာကိုဖြစ်စေ၊ ကာမဂုဏ်အရာ၌ ဖြစ်ပေါ်၍လာသော ရာဂဆန္ဒ ကိလေသာကိုဖြစ်စေ ပယ်ထုတ်နိုင်ရမည်။ ပယ်ထုတ်ပစ် ရမည်။

-(အလဂဒ္ဒူပမသုတ်)

ဖိလျှင်ဖိစေ မငြိစေနှင့်

သားသတ်မုဆိုးသည် တောထဲ၌ သမင်ဖမ်းရန် ကျော့ကွင်း ထောင်ထား၏။

သမင်တကောင်သည် ကျော့ကွင်းကို ဖိလျက် အိပ်ထားလေ သည်။ ကျော့ကွင်းစွပ်များသည်လည်း သမင်၏ခြေထောက်များ ကို စွပ်မိ ငြိတွယ်မိလျက်ရှိနေသည်။

မုဆိုးသည် သူထောင်ထားသော ကျော့ကွင်းသို့ရောက်လာ သောအခါ ထိုသမင် ထွက်မပြေးနိုင်တော့ပေ။ မုဆိုး၏ ဖမ်းဆီး သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ခံရလေ၏။

အခြား သမင်တကောင်မှာလည်း မုဆိုး၏ကျော့ကွင်းကို ဖိ၍ အိပ်ထားလျက်ပင် ရှိ၏။ သို့သော် ထိုသမင်၏ခြေထောက်များကို ကျော့ကွင်းစွပ်များက စွပ်မိလျက်မရှိပေ။ ငြိတွယ်လျက်မရှိပေ။

ထိုသမင်သည် မုဆိုးလာသည်နှင့်တပြိုင်နက် ထွက်ပြေး လွတ်မြောက်သွားလေ၏။

ဘေးအန္တရာယ်များလှသော ကာမဂုဏ်အာရုံတို့၌ ပျော်မွေ့လျက် ထိုကာမဂုဏ် အာရုံကို စွဲမက်တွယ်တာနေသူသည် ပထမ သမင်ကဲ့သို့ ဆင်းရဲကြီးစွာကို တွေ့ဆုံရမည်သာဖြစ်၏။ ကာမဂုဏ် အာရုံကို အကြောင်းပြု၍သာလျှင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးရလတ္တံ့။

ကာမဂုဏ်အာရုံတို့၏ အပြစ်များစွာကို ရှုဆင်ခြင်လျက်နေသူကား ကာမဂုဏ်အာရုံဟူသော အကြောင်းဖြင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း မဖြစ်ရပေ။ ဒုတိယသမင်ကဲ့သို့ ဘေးအန္တရာယ်မှ လွတ်မြောက် ရမည်မှာ မလွဲပေ။

(ပါသရာသိသုတ်)

ခေါင်းဆောင် ရွေးချယ်ပါ

အခါတပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဝဇ္ဇီတိုင်း၊ ဥက္ကစေလမြို့၊ ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်း၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါ ဗုဒ္ဓသည် ရဟန်းတို့အားခေါ်ယူ၍ ဂင်္ဂါမြစ်နှင့် စပ်လျဉ်းသော ဖြစ်ရပ်တခုကို ပြောကြားရင်း တရားလမ်းစဉ် ဟောကြားတော်မူ၏။

ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်ကား-

မိုးအကုန် ဆောင်းအကူးဖြစ်သော တန်ဆောင်မုန်းလ အခါ သမယပေတည်း။

မာဂဓတိုင်း၌နေထိုင်သော နွားကျောင်းသား တဦးသည် သူ၏ နွားအုပ်ကို ဂင်္ဂါမြစ်တဖက်ကမ်းသို့ကူးရန် အားထုတ်လေသည်။ မြစ်၏မြောက်ဖက်ရှိ ဝိဒေဟတိုင်းသို့ နွားအုပ်ကိုပို့ဆောင်ရန် ဖြစ်လေသည်။

ထိုနွားကျောင်းသားသည် စူးစမ်းဆင်ခြင်ဉာဏ် ကင်းမဲ့သူဖြစ်၏။ မြစ်၏ ဟိုဘက်ကမ်း-သည်ဘက်ကမ်း တည်နေပုံကို မသိပေ။ ဆိပ်ကမ်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကိုလည်း မသိပေ။ထို့ပြင် မြစ်၏ ရေစီး ရေလာနှင့် လှိုင်းဘေး-ဝဲဂယက်ဘေးကိုလည်း မစူးစမ်းတတ်ပေ။

ထို့ကြောင့် သူ၏ နွားအုပ်သည် တဖက်ကမ်းသို့မရောက်နိုင်ဘဲ ဂင်္ဂါမြစ်ထဲ၌ ချာချာလည်ကာ နစ်မြုပ် သေဆုံးကြရလေ၏။

နွားအုပ်ထဲတွင် နွားကြီး၊ နွားလတ်၊ နွားငယ်နှင့် နွားထီး၊ နွားမ မျိုးစုံ ပါဝင်လေသည်။

အခြား နွားကျောင်းသားတဦးသည်လည်း သူ၏နွားအုပ်ကို ဂင်္ဂါမြစ်တဖက်ကမ်းသို့ ကူးရန် အားထုတ်လေ၏။ မာဂဓတိုင်းမှ ဝိဒေဟတိုင်းသို့ နွားအုပ်ကို ပို့ဆောင်ရန်ပင် ဖြစ်သည်။

တန်ဆောင်မုန်းလ ဆောင်းဦး အခါသမယမှာပင်ဖြစ်သည်။

ထိုနွားကျောင်းသားကား စူးစမ်း ဆင်ခြင်မှု ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်၏။

မြစ်၏ ဟိုဘက်ကမ်း-သည်ဘက်ကမ်း တည်နေပုံကို ကောင်းစွာသိသည်။ ဆိပ်ကမ်းဟုတ်သည်-မဟုတ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊

ခရစီး ရေလာနှင့် လှိုင်းဘေး-ဝဲဂယက်ဘေး တို့ကို လည်းကောင်း စူးစမ်းဆင်ခြင်၍ သိလေသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုသူ၏ နွားအုပ်သည် ဂင်္ဂါမြစ်ကိုဖြတ်ကူးလျက် တဖက်ကမ်းသို့ ချောမောစွာပင် ရောက်ရှိသွားကြရလေသည်။ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း မရှိကြပေ။

ထိုနွားအုပ်ထဲတွင်လည်း နွားကြီး၊ နွားလတ်၊ နွားငယ် နှင့် နွားထီး၊ နွားမ မျိုးစုံ ပါဝင်သည်သာဖြစ်၏။

ဤလောက၌ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် စူးစမ်း ဆင်ခြင်မှု ဉာဏ်ပညာ မရှိကြကုန်။ မျက်မှောက်လောက၊ တမလွန်လောက -ကိုလည်း မသိ။ ကိလေသာ အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၏ လှည့်ပတ် ဖြားယောင်းတတ်မှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် များပြားလှပုံကိုလည်း မသိ။ ထိုကိလေသာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့မှ လွတ်မြောက်ကြောင်း သမ်းစဥ်မှန်ကိုလည်း မသိပေ။

ယင်းသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ဆရာအဖြစ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ နည်းညွှန်လမ်းပြရာသို့ လိုက်ပါ ကျင့်သုံးမိမှား သည့် ပရိသတ်သည် များစွာရှိ၏။ ထိုပရိသတ်သည် ပထမ နွားအုပ်ကဲ့သို့ပင် ဆုံးရှုံးပျက်စီးကြရမည်မှာ မလွဲတည်း။

ဒုတိယ နွားကျောင်းသားနှင့် ဒုတိယ နွားအုပ်ကဲ့သို့ ခေါင်းဆောင်ကောင်းနှင့် နောက်လိုက်ကောင်း ဖြစ်ကြရန် အဖန်ဖန် ချွမြင် ဆင်ခြင်အပ်ပေ၏။

(မဟာယမကဝဂ်၊ စူဠ ဂေါပါလကသုတ်)

ဆောက်တည်ခြင်း ၄-မျိုး

မျက်မှောက်ကာလ၌လည်း ဆင်းရဲ၍ နောင်အခါ၌လည်း ဆင်းရဲကျိုးရှိသော ဆောက်တည်ခြင်းသည် ပထမဆောက်တည်ခြင်း မည်၏။

မျက်မှောက်ကာလ၌ ချမ်းသာ၍ နောင်အခါ၌ ဆင်းရဲကျိုးရှိသော ဆောက်တည်ခြင်းသည် ဒုတိယ ဆောက်တည်ခြင်း မည်၏။

မျက်မှောက်ကာလ၌ ဆင်းရဲ၍ နောင်အခါ၌ ချမ်းသာကျိုးရှိသော ဆောက်တည်ခြင်းသည် တတိယ ဆောက်တည်ခြင်း မည်၏။

မျက်မှောက်ကာလ၌လည်း ချမ်းသာ၍ နောင်အခါ၌လည်း ချမ်းသာကျိုးရှိသော ဆောက်တည်ခြင်းသည် စတုတ္ထ ဆောက်တည်ခြင်း မည်၏။

ထိုဆောက်တည်ခြင်း ၄-မျိုးကို ဥပမာဖြင့် ပြပေဦးအံ့။

ဗူးခါးရည် သောက်ခြင်း

တစုံတယောက်သောသူသည် လမ်းဆုံလမ်းခွ၌ စားပွဲခုံတလုံးဖြင့် ထိုင်လျက်စောင့်နေ၏။ ထိုခုံပေါ်တွင် ခွက် ၄-ခွက်ကို အသင့်တင်ထားလေသည်။

ထိုစဉ် ခရီးသွား ယောကျ်ားတဦး ဆိုက်ရောက်လာလေ၏။

"အမောင် ယောကျ်ား၊ ဤခွက်ထဲ၌ ဗူးခါးရည်နှင့် အဆိပ်ကိုရော၍ ထည့်ထားပါ၏၊ အမောင် အလိုရှိက သောက်သုံးနိုင်ပါသည်"ဟု ဆိုလေ၏။

ခရီးသွား ယောကျ်ားသည် ထိုခွက်ကို ယူ၍ သောက်လေသည်။ သောက်စဉ်အခါ၌ ခါးစပ်သော အရသာဆိုးနှင့် စူးရှသော အနံ့ဆိုးကို ခံစားရ၏။ ညိုပုပ်သော အရောင်ကိုလည်း ကြည့်မြင်နေရ၏။ သောက်ပြီးသောအခါ၌လည်း ဆိုးရွားပြင်းထန်သော ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားရလေ၏။

ဖျော်ရည် သောက်ခြင်း

ဒုတိယ ခရီးသွားယောကျ်ားတဦး ဆိုက်ရောက်လာပြန်၏။ "အမောင် ယောကျ်ား၊ ဤခွက်ထဲ၌ မွှေးကြိုင်၍ ချိုမြိန်သော ဖျော်ရည် ရှိပါသည်၊ အဆိပ်ကိုလည်း ရောထည့်ထားပါသည်၊ အမောင် အလိုရှိက သောက်သုံးနိုင်ပါသည်"ဟု ဆိုပြန်လေ၏။

ခရီးသွား ယောကျ်ားသည် ထိုခွက်ကိုယူ၍ သောက်စဉ် မွှေးကြိုင်သော အနံ့နှင့် ချိုမြိန်သော အရသာကို ခံစားရလေသည်။ ဝါလဲ့ကြည်လင်သော အဆင်းရောင်ကိုလည်း ကြည့်မြင်နေရပေ၏။ သောက်ပြီးသော အခါတွင်မူ ထိုသူသည် ဆိုးရွားပြင်းထန်သော ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားရလေ၏။

နွားကျင်ငယ်ရည် သောက်ခြင်း

တတိယ ခရီးသွား ယောကျ်ားတဦး ဆိုက်ရောက်လာပြန်၏။ ထိုသူသည် ဖျော့တော့ အားနည်းနေသူလည်း ဖြစ်၏။

"အမောင် ယောကျ်ား၊ ဤခွက်ထဲ၌ နွားကျင်ငယ်ရည် ရှိပါသည်၊ ဖန်းခါးသီးစသော ဆေးပစ္စည်းများလည်း ရောစပ်ထား

ပါသည်၊ အမောင် အလိုရှိက သောက်သုံးနိုင်ပါသည်”ဟု ဆိုပြန်လေ၏။

ခရီးသွား ယောကျ်ားသည် ထိုခွက်ကိုယူ၍ သောက်လိုက်စဉ် အရသာမကောင်းသော ခါးသက်သက်နှင့် အနံ့စူးရှရှကို ခံစားရလေသည်။ သန့်ရှင်းကြည်လင်ခြင်းမရှိသော အရောင် အဆင်းကိုလည်း ကြည့်မြင်နေရ၏။

သောက်ပြီးသော အခါတွင်မူ ထိုသူသည် ဖျော့တော့ အားနည်းသည့် ရောဂါမှ သက်သာ ကင်းပျောက်ကာ ပေါ့ပါး ရွှင်လန်းစွာ နေရလေ၏။

စတုမဓု သောက်ခြင်း

စတုတ္ထ ခရီးသွား ယောကျ်ားတဦး ဆိုက်ရောက် လာပြန်၏။ ထိုသူသည် သွေးသွန်ရောဂါရှိသူဖြစ်၏။

“အမောင် ယောကျ်ား၊ ဤခွက်ထဲ၌ နို့ဓမ်း၊ ပျားရည်၊ ထောပတ်၊ တင်လဲတို့ကို ရောစပ် ထည့်ထားပါသည်၊ အမောင် အလိုရှိက သောက်သုံးနိုင်ပါသည်”ဟု ဆိုပြန်လေ၏။

ခရီးသွား ယောကျ်ားသည် ထိုခွက်ကိုယူ၍ သောက်လိုက်စဉ် ချိုဆိမ့်သော အရသာနှင့် သင်းပျံ့သော အနံ့ကို ခံစားရလေသည်။ ဝင်းလဲ့ ကြည်လင်သော အရောင်အဆင်းကိုလည်း ကြည့်မြင်နေရ၏။

သောက်ပြီးသောအခါ၌လည်း သွေးသွန်ရောဂါမှ သက်သာ ပျောက်ကင်းကာ ရွှင်လန်းချမ်းမြေ့လျက် ရှိလေ၏။

ပထမ သောက်တည်ခြင်းကို ဗူးခါးရည် သောက်ခြင်းနှင့် တူသည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊

ဒုတိယ ဆောက်တည်ခြင်းကို အဖျော်ရည် သောက်ခြင်းနှင့် တူသည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊

တတိယ ဆောက်တည်ခြင်းကို နွားကျင်ငယ်ရည်သောက်ခြင်း နှင့် တူသည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊

စတုတ္ထ ဆောက်တည်ခြင်းကို စတုမဓုသောက်ခြင်း နှင့် တူ သည် ဟူ၍လည်းကောင်း ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။ ထင်ရှားစေဦးအံ့။

၄-မျိုး ၄-ထွေ

သူတပါးကို နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးခြင်း၊ သူတပါး၏ပစ္စည်းဥစ္စာကို ခိုးယူလုယက်ခြင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းသော အကျင့်ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ မဟုတ်မမှန် လိမ်လည်ဖြားယောင်းလေ့ရှိခြင်း၊ မော်ကြွား ထောင်လွှားခြင်း၊ မနာလို ဝန်တိုခြင်း စသော မကောင်းမှု ဒုစရိုက်များသည် ဤလောက၌ ဖြစ်ပေါ် တည်ရှိ နေပေ၏။

အချို့သောသူသည် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ကို ပြုမူ ကျူးလွန် ရာ၌ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ဆင်းရဲပင်ပန်းကြီးစွာဖြင့် ပြုမူ ကျူးလွန် ရလေသည်။

ထိုသူသည် ထိုမကောင်းမှု ဒုစရိုက် ဟူသော အကြောင်း ကြောင့် နောင်အခါ၌ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းကြီးစွာသော ဆိုးကျိုး ကို ခံစားရ၏။ အဆိပ် ဗူးခါးရည်ကို သောက်သုံးသော ပထမ ဆောက်တည်ခြင်းတည်း။

အချို့သောသူသည် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ကို ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ပျော်ရွှင်စွာဖြင့် ပြုမူ ကျူးလွန်လေ့ရှိလေသည်။

ထိုသူသည်လည်း ဒုစရိုက်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် နောင်အခါ၌ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်း ကြီးစွာသော ဆိုးကျိုးကို ခံစားရသည်သာ ဖြစ်၏။ အဆိပ်ဖျော်ရည်ကို သောက်သော ဒုတိယ ဆောက်တည်ခြင်းတည်း။

အချို့သောသူသည် မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကို မပြုမူ မကျူးလွန်ပေ။ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ အဆင်းရဲ အပင်ပန်းခံ၍ ရှောင်ကြဉ်လေသည်။

ထိုသူသည် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ကို ရှောင်ကြဉ်၍ ကောင်းမှုသုစရိုက်ကို ကျင့်သုံးခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် နောင်အခါ၌ ချမ်းသာသုခတည်းဟူသော ကောင်းကျိုးကို ခံစားရပေ၏။ နွားကျင်ငယ်ရည်ကို သောက်သော တတိယ ဆောက်တည်ခြင်းတည်း။

အချို့သောသူသည် မကောင်းမှုဒုစရိုက်ကို မပြုမူမကျူးလွန်ပေ။ ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်စွာဖြင့်ပင် ရှောင်ကြဉ် နိုင်လေသည်။

ထိုသူသည်လည်း မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ကို ရှောင် ကြဉ်၍ ကောင်းမှုသုစရိုက်ကို ကျင့်သုံးခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် နောင်အခါ၌ ချမ်းသာသုခတည်းဟူသော ကောင်းကျိုးကို ခံစားရသည်သာ ဖြစ်၏။ စတုမဓုကို သောက်သော စတုတ္ထ ဆောက်တည်ခြင်းတည်း။

(စူဠဝယမကဝဂ်၊ မဟာဓမ္မ သမာဒါနသုတ်)

မိခင် နွားမကို ရှုမြင်ပါ

သားငယ်ရှိသော မိခင်နွားမကို သုံးသပ်ကြည့်စမ်းပါ။

ထိုနွားမသည် အစာစားရာ၌ မြက်ကိုလည်း ဆွဲ၍ စား၏။ သားငယ်ကိုလည်း ငဲ့စောင်း၍ကြည့်၏။

သားငယ်ကို ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်မှု မလစ်ဟင်းစေခြင်း၊ မိမိ၏ အစာစားမှုကိုလည်း မဆုံးရှုံးစေခြင်းဟူသော ထိုနွားမိခင်သည် မည်သို့လျှင် ဥပမာရှိသနည်း။

ဤလောက၌ အမြင်မှန် အသိမှန်နှင့် လမ်းစဉ်မှန် အခိုင်အမာတည်ရှိပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သိက္ခာ ၃-ပါ-ကို မြဲမြံစွာစွဲကိုင်သည်သာ ဖြစ်၏။

မိမိမှတပါး အခြားသော အပေါင်းအဖော်တို့၏ ကိစ္စကြီးငယ် အသွယ်သွယ်ကို မသွဲမကင်းသာ၍ ကြောင့်ကြပူပေးနေရသည် ဖြစ်သော်လည်း သိက္ခာ ၃-ပါးကိုမူ တိမ်းယိမ်း လျော့ပါးမှု မရှိအောင် ဆောက်တည်မြဲဖြစ်၏။

သိက္ခာ ၃-ပါး ဟူသည်မှာ--

မြင့်မြတ်သောကိုယ်ကျင့်သီလလေ့ကျင့်ခန်း(အဓိသီလသိက္ခာ)

မြင့်မြတ်သော စိတ်လေ့ကျင့်ခန်း (အဓိစိတ္တ သိက္ခာ)

မြင့်မြတ်သော ပညာလေ့ကျင့်ခန်း (အဓိပညာ သိက္ခာ) တို့ပေတည်း။

(ကောသမ္ဗိယသုတ်)

ချွတ်ယွင်းခြင်း မှုသာ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ်အခါ ဖြစ်၏။

ထိုစဉ်အခါ အရှင်ရာဟုလာသည် အမ္ဗလဋ္ဌိက ကျောင်း၌ သီတင်းသုံး နေလျက်ရှိ၏။

ဗုဒ္ဓသည် ညနေချမ်း အချိန်တွင် အရှင်ရာဟုလာ အထံသို့ ကြွရောက်လေသည်။

အရှင်ရာဟုလာသည် ဗုဒ္ဓ ကြွလာတော်မူသည်ကိုမြင်၍ နေရာ အသင့်ခင်းထားနှင့်၏။ ခြေဆေးအင်တုံကိုလည်း အသင့် တည်ထားလေ၏။

ရေထည့်သော အင်တုံ

ဗုဒ္ဓသည် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးလျှင် ခြေတို့ကို ဆေးလေသည်။

ထို့နောက် ဗုဒ္ဓသည် အင်တုံထဲ၌ ရေအနည်းငယ်မျှသာ ချန်ထားပြီးလျှင် အရှင်ရာဟုလာအား မေးတော်မူ၏။

"ရာဟုလာ၊ သင်သည် အနည်းငယ်မျှသာရှိသော ဤရေကျန်ကို မြင်သလား"

"မြင်ပါသည် ဘုရား" ဟု အရှင်ရာဟုလာက ပြန်လည် လျှောက်ထား၏။

"ရာဟုလာ၊ သိလျက် ချွတ်ယွင်းသောစကားကို ပြောဆို ခြင်း၌ အရှက်မရှိသူအား အကျင့်သီလသည် ဤရေကျန်နည်း တူပင် နည်းပါးလှချေ၏"

ထို့နောက် ဗုဒ္ဓသည် အင်တုံထဲရှိ ရေကြွင်းရေကျန်ကို သွန်ပစ် လိုက်လေ၏။

"ရာဟုလာ၊ ယခု ဤအင်တုံထဲက ရေအနည်းငယ်ကို စွန့်ပစ် လိုက်ပေပြီ၊ သင် မြင်သလား"

"မြင်ပါသည် ဘုရား"

"ရာဟုလာ၊ လိမ်လည်၍ မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်း၌ အရှက် မရှိသူအား အကျင့်သီလသည် ဤနည်းတူပင် စွန့်ပစ်ထားပြီး ဖြစ်ပေ၏"

ထို့နောက် ဗုဒ္ဓသည် ခြေဆေးရေအင်တုံကို မှောက်ထား လိုက်လေသည်။

"ရာဟုလာ၊ သင်သည် ဤရေအင်တုံ မှောက်ထားသည်ကို မြင်သလား"

"မြင်ပါသည် ဘုရား"

"ရာဟုလာ၊ လိမ်လည်၍ မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်း၌ အရှက် မရှိသူအား အကျင့်သီလသည် ဤနည်းတူပင် မှောက်ထားပြီး ဖြစ်ပေ၏"

ထို့နောက် ဗုဒ္ဓသည် မှောက်ထားသော အင်တုံကိုလှန်၍ အရှင်ရာဟုလာအား ပြ၏။

"ရာဟုလာ၊ ဤရေအင်တုံကို ကြည့်လော့၊ဘာမျှမရှိ-အချည်းနှီး ဖြစ်သည်ကို မြင်သလား"

"မြင်ပါသည် အရှင်ဘုရား"

"ရာဟုလာ၊ လိမ်လည်၍ မဟုတ်မမှန်ပြောဆိုခြင်း၌ အရှက်မရှိသူအား အကျင့်သီလသည် ဤနည်းတူပင် အချည်းနှီး-ဘာမျှမရှိသည်သာတည်း"

ဆင်နှာမောင်း

ထို့နောက် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထိုအကြောင်းကိုပင် ဥပမာဖြင့် ထပ်မံ ထင်ရှားစေပြန်လေသည်။

"ရာဟုလာ၊စစ်မြေပြင်သို့ရောက်ရှိနေသော မင်းစီးဆင်ပြောင်ကြီးသည် ရှိ၏။ ထိုဆင်ပြောင်ကြီးသည် စစ်မြေပြင်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာမှုလည်းရှိ၏။ စစ်ပွဲ၌ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ကြိုးကြိုးစားစားပင် တာဝန်ထမ်းဆောင်၏။ခြေတို့ဖြင့်လည်း လှုပ်ရှားလုပ်ဆောင်၏။ အစွယ်-ဦးခေါင်း-ကိုယ်လုံးတို့ဖြင့်လည်း လှုပ်ရှားလုပ်ဆောင်၏။ သို့သော် နှာမောင်းကိုမူ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်း ပြုမူလေသည်။

"ထိုအခါ ဆင်စီး သူရဲသည် သိသာထင်ရှားသော အတွေးအမြင်ကို သိရလေ၏။ အဘယ်သို့နည်းဟူမူ-

"ဤ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် သူပြုလုပ်ရမည့် အမှုကိစ္စများကို မတွန့်မဆုတ် ဆောင်ရွက်ပါပေ၏။ သို့သော် သူသည် အသက်ကိုမူ မစွန့်နိုင်သေးပါတကား-ဟု တွေးမြင်မိ၏။

"တဖန် ထိုဆင်ပြောင်ကြီးသည် နောက်တကြိမ် စစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲရပြန်၏။ ထိုစစ်ပွဲ၌ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ခြေတို့ဖြင့်လည်း

ကောင်း၊ အစွယ်-ဦးခေါင်း-ကိုယ်လုံးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ဖွယ်ဟူသမျှကို လှုပ်ရှားပြုလုပ်၏။ နှာမောင်းကိုလည်း ထိန်းသိမ်း၍ မထားဘဲ လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်၏။

"ထိုအခါ ဆင်စီးသူရဲသည်- 'ဤဆင်ပြောင်ကြီးကား သူ၏ လုပ်ဆောင်ဖွယ် တာဝန်ကို ကောင်းစွာထမ်းရွက်လေပြီ၊ ဆင်ပြောင်ကြီး မပြုလုပ်သည့် လုပ်ဆောင်ဖွယ်ဟူ၍မရှိပြီ၊ အသက်ကိုပင် စွန့်နိုင်လေပြီ'ဟု သိမြင်လေ၏။

"ရာဟုလာ၊ ဤအတူပင် မဟုတ်မမှန်သော စကားကို သိမ်လည်ပြောဆိုခြင်း၌ မရှက်တတ်သူ မည်သူမဆိုပင် မကောင်းမှုအကုသိုလ်ဟူသမျှကို ပြုလုပ်နိုင်သည်သာဖြစ်၏။ ထိုသူ မပြုလုပ်နိုင်သော မကောင်းမှု အကုသိုလ်ဟူ၍ မရှိတော့သည်သာတည်း"

(ဘိက္ခုဝင်၊ အမ္ဗလဋ္ဌိက ရာဟုလောဝါဒသုတ်)

တွေးတောခြင်း၊ ပို၍တွေးတောခြင်း

ယောကျ်ားတယောက်သည် အဆိပ်လူးထားသော မြှားဖြင့် အပစ်ခံရလေ၏။

ထိုသူ၏ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့သည် မြှားဆိပ်ကုဆေးဆရာကို ခေါ်ယူကြလေသည်။

ဆေးဆရာက မြှားတံနုတ်ယူရန် မြှားနုတ် ကိရိယာများကို ပြင်ဆင်၏။ ထိုအခါ မြှားပစ်ခံရသူက-

"ဒီနိုး-ဆေးဆရာ၊ ကျွန်ုပ်ကိုယ်၌ စူးဝင်သော မြှားတံကို မနုတ်ပါနှင့်ဦး၊ မြှားပစ်သူသည် ဘယ်လိုလူစားမျိုးလဲ၊ အသက်တန်းစားလေလား၊ လူလတ်တန်းစားလား၊ အောက်တန်းစားလေ

သား-စူးစမ်းပါဦး၊ ဘယ်လိုလူစားက ပစ်လိုက်သော မြားဟူ၍ သိမှသာလျှင် မြားတံကို နုတ်ပါမည်။

"မြားပစ်သူသည် လူကြီးလေလား၊ လူရွယ်- လူငယ် ဖြစ်လေမလား၊ အရပ်ရှည်သူလား၊ ပုကွသူလား၊ ဘယ်ရပ်ဘယ်ရွာက သူလေလဲ၊ သူ၏ဘိုးဘွားသည် ဘယ်သို့သော အမျိုးအနွယ်မှ ဆင်းသက်လာလေသလဲ၊သိရှိပြီးမှသာလျှင် မြားတံကို နုတ်ယူပါမည်။

"အို-ဆေးဆရာ၊ ကျွန်ုပ်ကို ပစ်လိုက်သည်မှာ ဒူးလေးလား၊ လင်းလေးလား၊ လေးကိုင်းသည် ဝါးကိုင်းလေလား၊ သစ်သားကိုင်းလေလား၊ လေးကြိုးသည် သားရေကြိုးလား၊ ချည်ကြိုးလား၊ ပိုးကြိုးလေလား၊ သိအောင်စူးစမ်းပြီးမှသာလျှင် ကျွန်ုပ်၏ကိုယ်၌ စူးဝင်နေသော မြားတံကို နုတ်ပါအံ့"ဟူ၍ ပြောဆိုလေ၏။

ဤအရာသည် မည်သို့ ဖြစ်နိုင်လေသနည်း။

ဤအရာကို မည်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း။

ထိုသူ သိလိုချက်များကို စူးစမ်း၍ ဆုံးနိုင်မည်ပါလား။ စူးစမ်းနေလျက်ကပင် မြားဆိပ်တက်ကာ သေဆုံးခြင်းသို့ ကေန် ရောက်ပေမည်တည်း။

ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် တွေးတောကြံဆဘွယ် မဟုတ်သည်ကို တွေးတောကြံဆလေ့ရှိ၏။

'လောကသည် မြဲသလား မမြဲသလား' ဟု ကြံဆလေ့ရှိ၏။

'လောကသည် အဆုံးရှိသလား အဆုံးမရှိဘူးလား' ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

'သတ္တဝါတို့၌ အသက်နှင့်ကိုယ်သည် အတူတူပင်လေလား၊ အသက်က တခြား-ကိုယ်က တခြားလား' ဟူ၍လည်းကောင်း၊

'သတ္တဝါသည် သေပြီးနောက်၌ တဖန်ပြန်၍ ဖြစ်သလား၊ မဖြစ်တော့ဘူးလား၊ တဖန်ပြန်၍ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်၊ မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် ဖြစ်လေသလား'ဟူ၍လည်းကောင်း မလိုအပ်ရာ၌ ကြံဆလေ့ရှိကုန်၏။

ထိုအရာသည် မည်သို့ ဖြစ်နိုင်လေသနည်း။

ထိုအရာကို မည်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း။

မြှားပစ်ခံထားရသူကို ဥပမာထင်၍ ဆင်ခြင်ကုန်ရာသည်တကား။

(-စူဠ မာလုကျသုတ်)

နှောင်ကြိုးခိုင်ခြင်း မခိုင်ခြင်း

အခါတပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အင်္ဂုတ္တရာပတိုင်း၊ အာပဏနိဂုံး၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါဝယ် တညသ၌ အရှင်ဥဒါယီသည် ဗုဒ္ဓထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ လျှောက်ထားလေသည်။

"အရှင်မြတ်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့သည် ရှေးယခင်က နံနက်စာကိုလည်း စားကြပါကုန်၏၊ ညစာကိုလည်း စားခဲ့ကြပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တော်တို့အား ညစာမစားကြရန် တားမြစ်ခဲ့ပါသည်၊ ညစာစားခြင်း၏အပြစ်များကိုလည်း ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

"ထိုစဉ်က တပည့်တော်သည် စိတ်ဆင်းရဲမှု ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်ဘုရား၊ 'မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့အား ညစာစားခြင်းမျှလောက်ကိုပင် စွန့်ပယ်ခိုင်းချေသည်တကား၊ စင်စစ်အားဖြင့် ညစာသည်

နံနက်စာထက် ပိုမို၍ ငါတို့အတွက် အကျိုးများ မွန်မြတ်သည်သာ တည်း၊ အိမ်ရှင် ယောကျ်ား-အိမ်ရှင် မိန်းမတို့သည် ဟင်းလျာ ကောင်းနှင့် ခဲဘွယ်ဘောဇဉ် အမွန်အမြတ်ကို ညစာအဘွက် ချန် ထားလေ့ရှိသည်၊ ညစာစားပွဲ၌ အိမ်သူအိမ်သား စုံလင်သဖြင့် အမွန်အကောင်း စားသောက်ကြသည်၊ ငါတို့အားလည်း ညဆွမ်း အတွက် အမွန်အကောင်းကိုသာ ပေးလှူကြသည်၊ ယခုသော် ငါတို့မှာညဆွမ်း အမွန်အကောင်းကို စွန့်လွှတ်ကြရသည်ဘကား’ ဟူ၍ တပည့်တော် စိတ်တမျိုးဖြစ်ပေါ်ကာ ဆင်းရဲခဲ့ရပါသည်။

“အရှင်မြတ်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် ယနေ့ ဆိပ်ငြိမ်ရာ သင် ပင်အောက်၌ တရားကိုရှုဆင်ခြင်ပါသည်၊ထိုအခါ တပည့်တော်၏ စိတ်သန္တာန်၌ ‘မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့၏ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းမှု များစွာကို ပယ်ဖျောက်တတ်ပါပေ၏၊ ငါတို့၏ ချမ်းသာသုခ တရားကို ရှေးရှု ဆောင်ရွက်တော်မူတတ်ပါပေ၏’ ဟူ၍ ထင်မြင် သိရှိလာခဲ့ပါသည် ဘုရား။

ညဆွမ်းခံရာဝယ်

“အရှင်မြတ်ဘုရား၊ တပည့်တော် ကြားသိခဲ့ရ ဘူးသည်မှာ- ရဟန်းအချို့သည် ညဆွမ်းအတွက် ရွာထဲသို့လှည့်လည်ရာ၌ ဆူးကို လည်း နင်းမိပါသည်၊ ရွှံ့ကွက်သို့လည်းကျပါသည်၊ အိပ်နေသော နွားကိုလည်း တိုက်ခိုက် မိပါသည်၊ သူခိုးများနှင့်လည်း ရင်ဆိုင် တိုးမိပါသည်၊ အညစ်အကြေးစွန့်ရာ အရပ်သို့လည်း ဝင်မိ တိုးမိကြ ပါသည်၊ အချို့သော မာတုဂါမ၏ မေထုန်ဖြင့် ဖိတ်ခေါ်ခြင်းကို လည်း ခံကြရပါသည်။

"အရှင်မြတ်ဘုရား၊ တပည့်တော် ကိုယ်တိုင် ကြုံခဲ့ရဘူးသည်မှာ တပည့်တော်သည် ညဆွမ်း အတွက် လှည့်လည်ခဲ့ပါသည်၊ မိုးမှောင် ကျ၍ လျှပ်စစ် ပြက်သော တည၌ ခွက်ဆေးနေသော မိန်းမတယောက်သည် လျှပ်စစ်ရောင်ဖြင့် တပည့်တော်ကိုမြင်လိုက်လျှင် 'အမယ်လေး--ကိုယ်ကျိုးနဲပါပေါ့၊ ဘီလူးကြီးလာနေတယ်၊ ဘီလူးကြီး....'ဟု အလန့်တကြား အော်ပါသည်။

"ထိုအခါ တပည့်တော်က 'နှမ၊ ငါသည် ဘီလူး မဟုတ်ပါ၊ ဆွမ်းခံသော ရဟန်းပါ'ဟု ပြန်ပြောပါသည်။

"ထိုမိန်းမသည် 'အိုရဟန်း၊ သင့်မှာ မိဘမရှိသလော၊ မိခိုးဆုမဲ့လေယောင်တကား၊ ရဟန်း-သင်၏ဝမ်းပိုက်ကိုဓားထက်ထက်ဖြင့်ဖောက်ခွဲပစ်ခြင်းသာ မြတ်ပေသေး၏၊ ဝမ်းပိုက်ဟူသောအကြောင်းကြောင့် ညဉ့်မှောင်မှောင်၌ ဆွမ်းခံခြင်းကား မသင့်တော်သည်သာတည်း'ဟု ပြောပါသည်။

"အရှင်မြတ်ဘုရား၊ 'မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့၏ ဆင်းရဲခြင်းကို ပယ်ဖျက်တတ်ပါပေ၏၊ ချမ်းသာခြင်းကို ပေးဆောင်တတ်ပါပေ၏'ဟူ၍ တပည့်တော်သည် ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ရွှင်လန်းချမ်းမြေ့မိပါသည် ဘုရား"

ထို့နောက် ဗုဒ္ဓသည် အရှင်ဥဒါယီအား ဆက်လက်၍ ဟောကြားတော်မူ၏။

"ဥဒါယီ၊ အချို့သော သူတို့သည် ငါဘုရားက 'ဤအရာကို ပယ်စွန့်ကြကုန်၊ ဤသို့ကျင့်သုံးကြကုန်'ဟု ပြောကြားရာ၌ လက်ခံကျင့်သုံးခြင်း မရှိကြပေ၊ 'ဤမျှလောက်သော နည်းနည်းပါးပါး

အရာကလေးကို အဘယ်မှာ မှုစရာရှိသနည်း၊ စိုးရိမ်လွန်းလှသည် တကား’ဟု ထင်မှတ်ကြကုန်၏၊ ပြောလည်း ပြောကြကုန်၏၊ မကျေမနပ်လည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဘီလုံးငှက် နှင့် ညွှတ်ကွင်း

“ဥဒါယီ၊ ထိုသို့ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းမရှိသူများအဖို့ အသေးအဖွဲ့ကလေးဟု သူတို့ထင်မှတ်သည့် အရာသည် အနှောင်အဖွဲ့ကြီးပင် ဖြစ်ပေ၏၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့သော နှောင်ကြိုးကြီးပင်ဖြစ်ပေ၏။

“ဥဒါယီ၊ မြက်ပင် ကိုင်းမျှင်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်စီမံထားသော ကျော့ကွင်းကိုကြည့်ပါ၊ သေးငယ်၍ မမှုလောက်သည့်အရာဟု ထင်မှတ်ရသည်မဟုတ်လား၊ သို့သော်--ဥဒါယီ၊ ထိုသေးငယ်သော မဆိုစလောက် ကျော့ကွင်းသည် ဘီလုံးငှက်ငယ်အဖို့ ရုန်းမလွတ်နိုင်အောင် မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်ပင် မဟုတ်လား။

“ဥဒါယီ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ အချို့သောသူတို့သည် ငါဘုရားက ‘ဤအရာကို ပယ်စွန့်ကြကုန်၊ ဤသို့ ကျင့်သုံးကြကုန်’ဟု ပြောကြားရာ၌ လိုက်နာကျင့်သုံးကြကုန်၏၊ ‘မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသော ဤအရာသည် နည်းနည်းပါးပါးကလေးမျှသာ ဖြစ်သော်လည်း အရေးကြီးသည်သာတည်း၊ အရာရောက်နိုင်သည်သာတည်း’ဟု လေးလေးစားစား သဘောထားကြကုန်၏။

ဆင်ပြောင်ကြီးနှင့် နှောင်ကြိုး

“ဥဒါယီ၊ ထိုသို့ လေးလေးစားစားသာလျှင် လိုက်နာ ကျင့်သုံးသူတို့အဖို့ ပယ်စွန့်ရမည့် အရာသည် မြဲမြံခိုင်ခံ့သော နှောင်ကြိုး မဖြစ်နိုင်သည်သာတည်း။

“ဥဒါယီ၊ အမျိုးကောင်းသော အာဇာနည် ဆင်ပြောင်ကြီးကို ကြည့်ပါ၊ ထိုဆင်ပြောင်ကြီးသည် ခိုင်ခံ့သော ကြိုးလွန်ကြီးများဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်းခံရသော်လည်း ကိုယ်ကို အနည်းငယ်မျှ လှုပ်ရှားလိုက်ရုံဖြင့် လွတ်ထွက်နိုင်သည် မဟုတ်လား၊ ထို ဆင်ပြောင်ကြီးအဖို့ မြဲမြံ ခိုင်ခံ့သော နှောင်ကြိုးဟူ၍ မဆိုနိုင်သည်သာတည်း။

တဲကုပ်ပိုင်ရှင်

“ဥဒါယီ၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ခြောက်သွေ့ ခေါင်းပါးလှသော ဇနပုဒ်တခု၌ ဖရိုဖရဲ ယိုင်လဲလုလု တဲငယ်တလုံးရှိလေ၏၊ ထိုတဲငယ်အတွင်း၌ ညစ်ပေစုတ်နုတ်သော အိပ်ရာ ခုတင်တခုရှိ၏၊ ညှို့ဖျင်းသောလူးစပါးနှင့် ဗူးစေ့ ဇရုံစေ့များထည့်ထားသည့် တောင်းစုတ် အိုးကွဲများလည်း ရှိ၏၊ အကျည်းတန် အရုပ်ဆိုးသော မိန်းမဘယောက်လည်း ရှိလေ၏။

“ဥဒါယီ၊ ထိုတဲငယ်၏ပိုင်ရှင် ယောကျ်ားသည် သစ်ပင်ရိပ်၌ တရေး အားထုတ်လျက်ရှိသော ရဟန်းကို မြင်သဖြင့် ‘ခြေဒ်ငါသည်လည်း ထိုရဟန်းကဲ့သို့ ဆံမုတ်ဆိတ်တို့ကို ပယ်ကာ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရမူ ထိုရဟန်းကဲ့သို့ပင် အေးချမ်း ငြိမ်သက်မှုကို ရရှိလေရာ၏’ဟု အကြံဖြစ်ပေါ်လေ၏။

“သို့သော် ဥဒါယီ၊ထိုယောကျ်ားသည် သူ၏တဲအိုနှင့် စုတ်နုတ်ညှို့ဖျင်းသော တဲတွင်းရှိ ပစ္စည်းများကိုလည်းကောင်း၊ အကျည်းတန်သော မယားကိုလည်းကောင်း မစွန့်လွှတ်နိုင်ပေ။ အေးချမ်းငြိမ်သက်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ မကူးပြောင်းနိုင်ပေ။

"ဥဒါယီ၊ ဤအရာကို ဘယ်သို့ ထင်မှတ်သနည်း၊ ငါဘုရား ပညတ်သည်ကို 'ဤအရာကလေးများကား အနည်းအပါး မဖြစ်စလောက်သာတည်း' ဟု ထင်မှတ်ကာ မစွန့်လွှတ်နိုင်သူ၊ မလိုက်နာ မကျင့်သုံးနိုင်သူ အချည်းနှီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရှုမြင်လေလော့။

အိမ်ကြီးရှင်

"ဆက်လက်၍ နာကြားဦးလော့ ဥဒါယီ၊ စည်းကားသိုက်မြိုက်သော မင်းနေပြည်တော်သား ယောကျ်ားတဦးသည် ရှိလေ၏။ ထိုယောကျ်ားအား ကြီးကျယ် ခမ်းနားသော အိမ်အဆောင်ဆောင်ရှိ၏။ ထိုအိမ်တို့အထဲ၌ သစ်လှင်လှပသော အိပ်ရာခုတင်နှင့် တကွ အဆောင်အယောင်ပစ္စည်းများစွာလည်း ရှိ၏။ ချောမောလှပသော မယားနှင့်တကွ ငွေရုံ သင်းပင်းများစွာလည်း ရှိ၏။ ရွှေ ငွေ ရတနာ၊ လယ်ယာ ဥယျာဉ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံသူ ဖြစ်လေ၏။

"ထိုယောကျ်ားသည် သစ်ပင်ရိပ်၌ အေးချမ်းစွာ တရားအားထုတ်နေသော ရဟန်းကိုမြင်သဖြင့်- 'ထိုရဟန်း၏ဘဝသည် အေးချမ်းငြိမ်သက်လှပေသည်တကား၊ ငါသည်လည်း ထိုရဟန်းကဲ့သို့ပင် ဆံမုတ်ဆိတ်တို့ကိုပယ်၍ ရဟန်းအသွင်သို့ ကူးပြောင်းရသော် ကောင်းလေစွ' ဟု အကြံဖြစ်ပေါ်လေ၏။

"ထို့နောက် ထိုယောကျ်ားသည် သူ၏ စည်းစိမ်ဥစ္စာ အခြွေအရံ အားလုံးကို စွန့်လွှတ်ကာ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းသွားလေ၏။

"ဥဒါယီ၊ ထိုအရာကို သင် ဘယ်သို့ မှတ်ထင်လေသနည်း၊ အချို့သော အမျိုးကောင်းသားတို့သည် ငါဘုရား ပညတ်သည့်

ကို 'ဤအရာကလေးများကား နည်းနည်း ပါးပါးပင် ဖြစ်သော်လည်း အသေးအဖွဲမဟုတ်ကုန်၊ အရေးကြီးသည်သာတည်း' ဟု မှတ်ယူကြကုန်၏၊ ငါဘုရား၏ အဆုံးအမကို ရိုသေလေးစားသဖြင့် နာယူကျင့်သုံးကြကုန်၏။ ဥဒါယီ၊ သင်သည် ထိုသို့သော အမျိုးကောင်းသားတို့ကိုလည်း ရှုမြင်လေလော့"

(-လဋုကိကောပမသုတ်)

ရှောင်ဖယ်ခြင်း

နူနာစွဲကပ်နေသော ယောကျ်ားတဦး။ နူနာသည် ရင့်ကျက်လှပြီဖြစ်၍ အိုင်းအမာဖြင့် အိမ်ဖွဲ့သျက် ရှိ၏။ ပိုးလောက်တို့ ကိုက်ခဲသဖြင့် နာကျင်ခြင်းဝေဒနာ ခံစားနေရ၏။ ဝိုးရွားသော အပုပ်နံ့လည်း ထွက်လျက်ရှိပေ၏။

ထိုသူသည် နူနာနှိပ်စက်သဖြင့် လက်သည်းတို့ဖြင့် ကုတ်ဖွဲ့လျက် မီးကျီးစု၌ ကိုယ်ကို ကင်လေ၏။

ဆွေမျိုးသားချင်းတို့သည် ထိုသူ၏ နူနာကို ကုသရန် ဆေးဆရာပင့်ခေါ်၏။

ထို့နောက် ဆေးကုသခြင်းကြောင့် ထိုသူမှာ နူနာရောဂါ ပျောက်ကင်းချမ်းသာ သွားလေသည်။ လွတ်လပ် ပျော်ရွှင်စွာ သွားလာ နေထိုင်ရလေသည်။

ထို နူနာ ပျောက်ကင်းနေသူသည် အခြားသော နူနာစွဲကပ်နေသူတဦးကို တွေ့မြင်လေ၏။ ပိုးလောက်တို့ ကိုက်ခဲနှိပ်စက်သဖြင့် လက်သည်းများဖြင့် ကုတ်ဖွဲ့ကာ မီးကျီးစု၌ ကင်လျက်ရှိသည်ကိုလည်း တွေ့မြင်လေ၏။

ထိုအရာကို မည်သို့ မှတ်ထင်ကြသနည်း။

ထိုသူသည် နူနာကို ပြန်လည်၍ လိုချင်တောင့်တဦးမည်လား၊ လက်သည်းတို့ဖြင့် ကုတ်ဖဲ့နေချင်ဦးမည်လား။ မီးကျီးစဥ္စူးကိုယ်ကို ကင်နေချင်ဦးမည်လား။

မဖြစ်နိုင်ကောင်းသော အရာပေတည်း။

လွတ်မြောက်ခြင်း

ရူပါရုံ၊ သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဟူသော ကာမ အာရုံတို့သည် ရှိကုန်၏။ လူတယောက်သည် ထို ကာမအာရုံတို့၌ နှလုံးမွေ့လျော် ပျော်ရွှင်စွာ ခံစားစံစားခဲ့၏။

ထို့နောက် ထိုသူသည် ကာမအာရုံတို့၏ ဖြစ်ခြင်း-ပျက်ခြင်း-ချုပ်ခြင်း သဘောကို ဆင်ခြင်မိ လေသည်။ ကာမ အာရုံတို့၏ ပူလောင် ပြင်းပြခြင်း သဘောကိုလည်းကောင်း၊ နှိပ်စက် ဖျက်ဆီး တတ်ခြင်း သဘောကိုလည်းကောင်း၊ ဆာလောင် မွတ်သိပ်တတ်ခြင်း သဘောကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းစေ တတ်ခြင်း သဘောကိုလည်းကောင်း မှန်သည့်အတိုင်း သိမြင်လာလေသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုသူသည် ကာမအာရုံ၌ တပ်မက် နှစ်သက်ခြင်း တည်းဟူသော တဏှာကို ပယ်စွန့်ပစ်လေ၏။

ထိုသူ၏ စိတ်သန္တာန်၌ ကာမကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော စိုးရိမ် ပူပန်ခြင်း၊ ဆာလောင် မွတ်သိပ်ခြင်း၊ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းတို့ မရှိ တော့ပေ။ ငြိမ်းအေးသော စိတ်အစဥ်ဖြင့် ချမ်းမြေ့လျက် ရှိနေ ပေ၏။

ထိုသူသည် အခြားသူတို့ ကာမအာရုံ၌မွေ့မြူးထူး ပျော်ရွှင်စွာ ခံစားစံစားနေသည်ကို တွေ့ရသော် တဖန်ပြန်၍ လိုချင်တောင့်တ ဦးမည်လော။

မဖြစ်နိုင်ကောင်းသော အရာပေတည်း။

ကာမကို စက်ဆုတ်သဖြင့် ပယ်စွန့်ပြီးသူသည် တဖန် ပြန်၍ **ကာမကို** လက်ခံခြင်း မပြုတော့သည်သာတည်း။

မီးကျီးစုမီး၊ ကာမမီး

နူနာရောဂါ ပျောက်ကင်းသဖြင့် လွတ်လပ်ပျော်ရွှင်စွာ သွားလာ နေထိုင်လျက်ရှိသူကို ကြည့်ပြန်လေဦးလော့။

ထိုသူအား အခြားသူများက လက်ကို ဆွဲကိုင်၍ မီးကျီးတွင်းဆီသို့ ဆောင်ယူလေသော် ထိုသူသည် မည်သို့ရှိအံ့နည်း။ ရုန်းကန်ဖယ်ရှားမည်သာ မဟုတ်ပါလော။ ထိုသူသည် မီးကျီးအပူဒဏ်ကို ကြောက်ရွံ့သည်ပင် မဟုတ်လော။

ထိုအရာကို မည်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း။

မီးကျီးစုသည် ယခုမှသာ ပူလေသလား။

မီးကျီးစုသည် ရှေးယခင်ကလည်း ပူပြင်း လောင်ကျွမ်းတတ်သည်သာတည်း။ အစဉ်သဖြင့် ပူပြင်း လောင်ကျွမ်းခြင်း သဘောရှိသည်သာတည်း။

နူနာ ဟူသော အကြောင်းကြောင့်၊ ပိုးလောက်တို့ ကိုက်ခဲထိုးဆွခြင်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် လက်သည်း များဖြင့်လည်း ကုတ်ဖဲ့ခဲ့ရပြီ၊ မီးကျီးစု၌လည်း ကင်ခဲ့ရပြီ။

နူနာ ပျောက်ကင်းလေသော်၊ ပိုးလောက်တို့ ကိုက်ခဲ ထိုးဆွခြင်းမရှိလေသော် လက်သည်းတို့ဖြင့် ကုတ်ဖဲ့ရန် ရှိသေးအံ့လော။ မီးကျီးစု၌ ကင်ရန် ရှိသေးအံ့လော။

ကာမကို မပယ်စွန့်မူ၍ ကာမကို စွဲလမ်းတပ်မက်နေကြသော ပုထုဇဉ်တို့သည် ရာဂတဏှာတည်းဟူသော ပိုးလောက်တို့၏ ထိုးဆွ

ကိုက်ခဲခြင်းခံနေကြရ၏။ ထို့ကြောင့် ကာမအာရုံ၌ မြူးထူးပျော်ပါးကာ နှစ်သက်သာယာမှုကို ခံယူနေကြလေသည်။ လက်သည်းတို့ဖြင့် ကုတ်ဖဲ့၍၊ မီးကျီးစု၌ကင်၍ နူနာကို သက်သာစေခြင်းကဲ့သို့သာတည်း။

မျက်စိကန်းသူ၊ မကန်းသူ

ပညာရှိတို့သည် အမှန်လမ်းစဉ်၊ အမှန်တရားကို ညွှန်းပြကြကုန်၏။

ဆင်းရဲ ပင်ပန်းစေတတ်သည့် လမ်းစဉ်များ အမြင်များကို စွန့်ပယ်ရန် တိုက်တွန်း၍ ချမ်းသာ ငြိမ်းအေး စေတတ်သည့် လမ်းစဉ်မှန် အမြင်မှန်သို့ ကူးပြောင်းရန်လည်း နှိုးဆော်ကြကုန်၏။

မလိမ္မာသော သူတို့သည် ပညာရှိတို့ ညွှန်းပြချက်ကို မလိုက်နာ မကျင့်သုံးကြကုန်။ ထို့ကြောင့် ဆင်းရဲပင်ပန်းကြရကုန်၏။ ကြောင့်ကြ ပူပန်ကြရကုန်၏။

လိမ္မာသော သူတို့ကား ပညာရှိတို့၏စကားကို နာယူကျင့်သုံးကြသဖြင့် သာယာ ချမ်းမြေ့ကြရကုန်၏။ ကြောင့်ကြ ပူပန်မှုကင်းကြရကုန်၏။

ဥပမာဖြင့် ပြပေဦးအံ့။

မျက်စိကန်းသူတဦး ရှိလေ၏။ ထိုသူသည် အဖြူ-အမည်းစသော အရောင်အဆင်းကို မသိ။ နေရောင်-လရောင်-မီးရောင်စသည်ကိုလည်း မမြင်။ ယောကျ်ား-မိန်းမ-ကျွဲ-နွား စသည်ကိုလည်း ခွဲခြား၍မမြင်။ ညီညာသောလမ်း-မညီညာသောလမ်းစသည်ကိုလည်း မမြင်။

ထိုမျက်စိကန်းသူအား မျက်စိအမြင်ဖြင့် ရရှိခံစားအပ်သော အကျိုးတရားဟူသမျှ ဆုံးရှုံးလေ၏။

မျက်စိကု ဆေးဆရာသည် ထိုသူအား မျက်စိအလင်းရစေရန် ဆေးကုသပေးလေသည်။

သို့သော် မျက်စိကန်းသူသည် ဆေးဆရာ၏ ကုသမှု အစီအစဉ်ကို ကောင်းစွာ နာယူကျင့်သုံးခြင်းမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် မျက်စိအလင်းကို မရရှိနိုင်ပေ။

အခြားသော မျက်စိကန်းသူတဦးမှာမူ မျက်စိကုဆရာ၏ ဆေးကုသမှု အစီအစဉ်ကို ကောင်းစွာ နာယူ ကျင့်သုံးလေ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသူမှာ မျက်စိအလင်းကို ရရှိလျက် အရာခပ်သိမ်းကို ကြည့်နိုင်မြင်နိုင် သိရှိနိုင်လေ၏။

(ပရိဗ္ဗာဇကဝဂ်၊ မာဂဏ္ဍိယသုတ်)

ဘဝဟောင်းကို မြင်ခြင်း

ဗုဒ္ဓသည် ကျင့်စဉ်တရားကို ဟောကြားထားပေ၏။ ထိုကျင့်စဉ်တရားအတိုင်း အမှန်တကယ် ဆောက်တည်ကျင့်သုံးသူသည် စင်ကြယ်သော ဉာဏ်မျက်စိကို ရရှိနိုင်သည်သာဖြစ်၏။ ထိုဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ရှေး၌ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော ခန္ဓာအစဉ်ကို သိမြင်နိုင်၏။ (ကျင့်စဉ်တရားစုကို သီးသန့်ဖော်ပြပါမည်။)

ရှေး၌ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော ဘဝများစွာကိုလည်းကောင်း၊ ထိုထိုဘဝများစွာတို့၌ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော အမျိုးအနွယ် မြို့ရွာဒေသကိုလည်းကောင်း၊ မည်သို့မည်ပုံ ချမ်းသာကြွယ်ဝသည်-ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည် စသော အခြင်းအရာများကိုလည်းကောင်း ပြန်လည်၍ အောက်မေ့ သိမြင်နိုင်သည်သာတည်း။

ဥပမာအားဖြင့်- ယောကျ်ားတယောက်သည် မိမိ နေထိုင်သည့်ရွာမှ အခြားတရွာသို့ သွားရောက်၏။ မိတ်ဆွေ အသိုင်းတို့၏ အိမ်များသို့လည်း ဝင်ရောက်၏။

ထိုသူသည် မိမိရွာသို့ ပြန်လာပြီးလျှင် သွားရောက်ခဲ့သော ခရီးစဉ်ကို ပြန်လည်၍ အောက်မေ့လေသည်။

'ငါသည် ရွာမှထွက်၍ မည်သည့်လမ်းဖြင့် သွားသည်၊ မြန်မြန်သွားသည်၊ လမ်း၌ မည်သူနှင့်တွေ့ဆုံသည်၊ ထိုရွာသို့ရောက်လျှင် မည်သူ့အိမ်ကို ရှေးဦးစွာဝင်သည်၊ မည်သည့်စကားကို ပြောခဲ့သည်၊ ထို့နောက် အခြားမည်သူ့အိမ်သို့ သွားပြန်သည်၊ အိမ်တံခါးပိတ်ထားသဖြင့် အခြားတအိမ်သို့သွားပြန်သည်၊ မည်သူနှင့်တွေ့၍ မည်သည့်အကြောင်း ပြောခဲ့သည်'--စသည်ဖြင့် တဖန်ပြန်၍ အောက်မေ့ သိမြင်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

ကြည်လင်သန့်ရှင်း နောက်ကျုကင်းသော ရေအိုင်သည်ရှိ၏။ ထိုရေအိုင်အနီး၌ မျက်စိအမြင်ရှင်း၍ တိမ်သလ္လာကင်းသော ယောကျ်ားတဦး ရပ်လျက် ကောင်းစွာကြည့်ရှု၏။ ထိုသူသည် ရေအိုင်ထဲရှိ ခရု-ယောက်သွား-ငါး-ယိုင်တို့၏ သွားလာလှုပ်ရှားမှုကို သိမြင်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

(မဟာ သကုလုဒါယိသုတ်).

ယခုဘဝ မဂ်ဖိုလ် ရနိုင်သလား

ဗောဓိမင်းသားသည် ဗုဒ္ဓအား ဤသို့ မေးလျှောက်လေ၏။

"အရှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမသည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးသော ရဟန်းသည် ယခု မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်

တိုင်ထူးသောဉာဏ်အမြင်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ပါ သလား ဘုရား”

“မင်းသား၊ စင်စစ်ကေန် ရောက်ရှိနိုင်ပေ၏”ဟု ဗုဒ္ဓက ပြန် လည် ဖြေကြားတော်မူသည်။

“အရှင်ဘုရား၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် အချိန်ကာလအားဖြင့် ဘယ်မျှ လောက် ကြာမြင့်မှ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ပါသနည်း”

“မင်းသား၊ သင့်ကိုပင် ပြန်၍မေးဦးအံ့၊ မင်းသား၊သင်သည် ဆင်စီးအတတ်-ချွန်းကိုင်အတတ်ကို ကောင်းစွာ တတ်ကျွမ်းသည် မဟုတ်လား”

“ကောင်းစွာ တတ်ကျွမ်းပါသည် အရှင်ဘုရား”

“ကောင်းပြီ-မင်းသား၊ ယောကျ်ားတယောက်သည် သင့်ထံ သို့ ဆင်စီးအတတ်ကို သင်ယူရန် လာရောက်သည် ဆိုပါတော့၊ ထို့ပြင် ထိုယောကျ်ားသည်–

သင့်ကိုလည်းကောင်း၊ သင်၏အတတ်ပညာကိုလည်းကောင်း ယုံကြည်မှု မရှိသူ၊

အနာရောဂါများ၍ မကျန်းမာသူ၊

ပရိယာယ်မာယာများ၍ ရိုးသားဖြောင့်မတ်ခြင်း မရှိသူ၊

လုံ့လမရှိ ပျင်းရိသူ၊

စဉ်းစားဆင်ခြင်မှု ဉာဏ်ပညာ နည်းပါးသူ-ဖြစ်သည်ဆိုပါ တော့၊ ထိုယောကျ်ားသည် ဆင်စီးအတတ်- ချွန်းကိုင် အတတ်ကို တတ်မြောက်ပါမည်လား၊ လျင်မြန်စွာ တတ်မြောက်ပါမည် လား”

အရှင်ဘုရား၊ ထိုသို့သော ယောကျ်ားသည် ဆင်စီးအတတ်-ချွန်းကိုင်အတတ်ကို မတတ်မြောက်နိုင်ပါ၊ လျင်မြန်စွာလည်း မတတ်မြောက်နိုင်ပါဘုရား"

"ကောင်းပြီ-မင်းသား။ အခြား ယောကျ်ားတယောက်သည် သင့်ထံသို့ လာရောက်၍ ဆင်စီး-ချွန်းကိုင်အတတ်ကို သင်ယူသည် ဆိုပါစို့၊ ထိုယောကျ်ားသည်--

သင့်ကိုလည်းကောင်း၊ သင်၏အတတ်ပညာကိုလည်းကောင်း ယုံကြည် လေးစားသူ၊

အနာရောဂါမရှိ၊ ကျန်းမာသန်စွမ်းသူ၊

ပရိယာယ်မာယာမရှိ၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ်သူ၊

မပျင်းမရိ လုံ့လရှိသူ၊

စဉ်းစားဆင်ခြင်မှု ဉာဏ်ပညာ ရှိသူ-ဖြစ်သည်ဆိုပါတော့၊ ထိုသူသည် ဆင်စီးအတတ်၊ ချွန်းကိုင်အတတ်ကို တတ်မြောက်နိုင်ပါမည်လား၊ လျင်စွာ တတ်မြောက်နိုင်ပါမည်လား"

"အရှင်ဘုရား၊ ထိုသို့သော ယောကျ်ားသည် ဆင်စီး-ချွန်းကိုင် အတတ်ကို ကောင်းစွာသာလျှင် တတ်မြောက်နိုင်ပါသည်၊ လျင်စွာလည်း တတ်မြောက်နိုင်ပါသည် အရှင်ဘုရား"

"မင်းသား၊ ဤနည်းအတူပင်ဖြစ်ပေ၏၊ ငါဘုရား ဟောကြားဆုံးမသည်ကို လိုက်နာကျင့်သုံးသူသည်--

မြတ်စွာဘုရားကိုလည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အရဟတ္တမဂ် - အရဟတ္တဖိုလ် - သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း ယုံကြည်လေးစားမှုရှိသူ ဖြစ်အံ့၊

အနာရောဂါကင်း၍ ကျန်းမာသူဖြစ်အံ့၊
ဟန်ဆောင်လှည့်ပတ်မှုမရှိ-ရိုးဖြောင့်သူဖြစ်အံ့၊
မပျင်းမရိ လုံ့လ အားထုတ်မှုရှိသူ ဖြစ်အံ့၊
စဉ်းစားဆင်ခြင်မှု ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်အံ့၊

ထိုသူသည် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်အမြင်ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ယခုဘဝ၌ပင် ရောက်ရှိနိုင်သည်သာတည်း၊ လျင်စွာသာလျှင် ရောက်ရှိနိုင်သည်သာတည်း။

"ပြင်းသား၊ ထိုသို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ၇-နှစ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ၆-နှစ် ဖြစ်စေ၊ ၅-နှစ်၊ ၄-နှစ်၊ ၃-နှစ်၊ ၂-နှစ်ဖြစ်စေ၊ တနှစ်မျှဖြစ်စေ၊ ထိုမျှမကသေး၊ ၇-လ ဖြစ်စေ၊ ၆-လ၊ ၅-လ၊ ၄-လ၊ ၃-လ၊ ၂-လဖြစ်စေ၊ တလမျှဖြင့်ဖြစ်စေ၊

"ထိုမျှမကသေး၊ ၇-ရက်ဖြစ်စေ၊ ၆-ရက်-၅-ရက်၊ ၄-ရက်၊ ၃-ရက်၊ ၂-ရက်ဖြစ်စေ၊ တရက် တမနက်တည့်ဖြင့်ပင် ဖြစ်စေ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ရောက်ရှိနိုင်သည်သာတည်း။

"ထိုသူ၏ တရားကို ကျင့်သုံးအားထုတ်မှု သဘော **အစဉ်** အားလျော်စွာ ဖြစ်နိုင်သည်သာတည်း။"

(ရာဇဝဂ်၊ ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ်)

တရား၌ လူတန်းစားမရှိ

ဤလောက၌ လူတန်းစားသည် အမျိုးမျိုး ရှိနေ၏။ မင်းမျိုး သူဌေးမျိုး၊ ဆင်းရဲသားမျိုး၊ အာဏာရှိသူ-မရှိသူ၊ ပတ်ဝန်းကျင် အသိုင်းအဝိုင်းရှိသူ-မရှိသူ စသည်ဖြင့် လူတန်းစား အမျိုးမျိုး ရှိနေ၏။

ထိုလူတန်းစားအမျိုးမျိုးသည် တရားသဘောအရာ၌ ကွဲပြားခြားနားခြင်း မရှိပေ။

လမ်းစဉ်မှန် တရားမှန်ကို ရှုမြင်သုံးသပ်၍ ကျင့်သုံးဆောက်တည်ပြီးသောသူသည် မည်သည့်လူတန်းစားပင်ဖြစ်စေ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သူ ဖြစ်၏။ မြင့်မြတ်စင်ကြယ်သူလည်း ဖြစ်၏။

လမ်းစဉ်မှန် တရားမှန်ကို ရှုမြင်သုံးသပ်ခြင်းမရှိ၊ ကျင့်သုံးဆောက်တည်ခြင်း မရှိသေးသူသည် မည်သည့် လူတန်းစားပင်ဖြစ်စေ မယဉ်ကျေး မသိမ်မွေ့သောသူ ဖြစ်၏။ မမြင့်မြတ် မစင်ကြယ်သေးသူလည်း ဖြစ်၏။

အယဉ် အရိုင်း

လေ့ကျင့်သင်ကြားထားသော ဆင်မြင်း-ကျွဲ နွားတို့ကိုကြည့်ပါလေ။

မလေ့ကျင့် မသင်ကြားရသေးသော ဆင်-မြင်း-ကျွဲ-နွားတို့ကိုလည်း ကြည့်ပါလေ။

မည်သို့ ခြားနားလေသနည်း။

ဆင်-မြင်း-ကျွဲ-နွားဟူသော သဘောသည် တူညီသည်သာဖြစ်၏။ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှု ပြီးခြင်း-မပြီးခြင်းဟူသော အကြောင်းဖြင့် လိမ္မာယဉ်ကျေးခြင်း ရှိသည်-မရှိသည်ဟူသော သဘောသည်သာ ခြားနားလျက်ရှိပေ၏။

မီးခိုး မီ တောက်

တရားသဘောအရာ၌၊ အမှန်လမ်း အမှန်တရားကို ရှုမြင်၍ဆောက်တည်ကျင့်သုံးရာ၌ အကျိုးဖြစ်ပေါ်မှုသည် မခြားနားပေ။

ဆောက်တည်ကျင့်သုံးသူ၏ အခြင်းအရာ သဘောအားလျော်စွာ အကျိုးတရားသည် ဖြစ်ပေါ်လာသည်သာဖြစ်၏။

ချမ်းသာတရား၊ မဂ်တရား ရရှိကြောင်းသည် လူတန်းစားမရွေးပေ။ ကျင့်သုံးဆောက်တည်သည်အားလျော်စွာ မည်သူမဆို ချမ်းသာတရား၊ မဂ်တရားကို ရနိုင်ခြင်းသဘော ရှိပေ၏။

ဥပမာအားဖြင့်- လူတယောက်သည် ကျွန်းသား ထင်းကို ယူလာ၏။ အခြားလူတယောက်သည် အင်ကြင်းသားထင်းကို ယူလာ၏။ အခြား လူတယောက်သည် သဖန်းသား ထင်းကို ယူလာ၏။ အခြား လူတယောက်သည် သရက်သား ထင်းကို ယူလာ၏။

ထိုသူတို့သည် မိမိတို့၏ ထင်းစအသီးသီးကို မီးရှို့ကြကုန်၏။

မီးစအားလုံးသည် မီးတောက်သည်ပင် မဟုတ်လား၊ မီးခိုးထွက်သည်ပင် မဟုတ်လား။

တစုံတယောက်သောသူ၏ မီးစသည် မီးမတောက်၊ မီးခိုးမထွက်ဟူ၍ မဆိုနိုင်သည်ပင် မဟုတ်လား။

(ကဏ္ဍ ကတ္ထလသုတ်)

ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်

မမေ့တဲ့နိုင်

လူ့ဟယောက်သည် မိမိ မွေးရပ်ဌာနေမှ အခြားသောရပ်ရွာသို့ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့၏။ မိဘ ဆွေမျိုး မိတ်သင်္ဂဟများနှင့် ခွဲခွာ၍ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

တနေ့သ၌ ထိုသူ့ထံသို့ ဧည့်သည်တဦး ရောက်လာလေသည်။ ထိုဧည့်သည်မှာ မိမိမွေးရပ်ဌာနေ ဇာတိမြေမှ မိတ်ဆွေတဦး ဖြစ်လေသည်။

အိမ်ရှင် ယောကျ်ားသည် ဧည့်သည်အား သတင်းစကားကို မေးစုံစမ်း၏။ 'မွေးရပ်မြေ၌ မည်သို့ ပြောင်းလဲသနည်း၊ မိဘ ဆွေမျိုးများ ကျန်းမာကြသလား၊ မည်သို့မှာကြားလိုက်သနည်း' စသည်ဖြင့် မေးစုံစမ်း၏။

ထိုအခါ ဧည့်သည် ယောကျ်ားကလည်း သတင်းစကားကို ပြန်လည် ပြောကြားလေ၏။

ထိုအရာကို မည်သို့ ထင်မှတ်ကြလေသနည်း။

အိမ်ရှင်ယောကျ်ားသည်ဧည့်သည်ယောကျ်ားပြောကြားသည်တို့ကို ကြားလိုလှသည်ပင် မဟုတ်လား။ စိတ်ဝင်စားစွာ နားထောင်မည်သာပင် မဟုတ်လား။ ဇာတိဌာနေမှ အကြောင်းစုံကို အောက်မေ့ တသလျက်သာပင် ရှိနေမည်မဟုတ်လား။

ကိလေသာအာရုံ ကာမဂုဏ်၌ မွေ့လျော်ကျက်စားသော ပုထုဇဉ်သည် ထိုကိလေသာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၏ သာယာနှစ်သက်ဘွယ်ကိုသာလျှင် ဆင်ခြင် တွေးတောလေ့ရှိ၏။ မပြတ်သော အာလျဖြင့် အောက်မေ့ တသတတ်ပေ၏။

ဖက်ရွက်ကြွေ

အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ ငြီးငွေ့၏။ ကာမဂုဏ်၏အပြစ်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ လွတ်မြောက်မှုကို ရအောင်ယူ၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား ကိလေသာအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို သာယာ နှစ်သက်ဖွယ်ဟူ၍ မတွေးတောပေ။ အောက်မေ့တသခြင်းလည်း မပြုပေ။ စွဲလမ်းတပ်မက်မှုကို ချုပ်ငြိမ်းစေပြီးဖြစ်သော ကြောင့် တဖန်ပြန်လည်၍ ကာမဂုဏ်၌ ကပ်ငြိခြင်း မရှိပေ။

အညာမှ ကြွေကျလာသော ဖက်ရွက်ကို ကြည့်ရှုပါလေ။ ထိုဖက်ရွက်သည် တဖန် ပြန်လည်၍ စိမ်းလန်းခြင်း မရှိသည်သာတည်း။

မြေနှင့်အတူ

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်းရဲပင်ပန်းကြောင်းဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့၏အပြစ်ကိုရှုမြင်လျက် စွန့်လွှတ်ပြီးဖြစ်၏။ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်လျက် ငြိမ်းချမ်းစွာ တရားကို ဆောက်တည်ပြီးလည်း ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဂုဏ်၌ ထိတွေ့ ကျက်စားရမည်ကို လွန်စွာ ကြောက်လန့်ပေ၏။

အသက်မသေဘဲ ချမ်းသာစွာ နေလိုသော ယောကျ်ားသည် အဆိပ်ပြင်းလှသောမြွေကို မြင်သော် ခြေဖြင့် ထိတို့ရန် ကြောက်ရွံ့ သကဲ့သို့တည်း။

(ဒေဝဒဟဝဂ်၊ သုနက္ခတ္တသုတ်)

မင်းသားငယ် နှင့် သာမဏေငယ်

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၊ ဝေဠုဝန် ကျောင်းတော်၌ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာ သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ်အခါ ဖြစ်၏။

ထိုစဉ်အခါဝယ် အဂ္ဂိဝေဿန အမည်ရှိသော သာမဏေ သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတခု၌ နေထိုင်လေသည်။

ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏သား ဇယသေနမင်းသားသည် လမ်း လျှောက်ထွက်လာရင်း အဂ္ဂိဝေဿန နေထိုင်ရာကျောင်းသို့ ဝင် ရောက်လေသည်။

ထို့နောက် ဇယသေနသည် အဂ္ဂိဝေဿန သာမဏေအား လျှောက်ကြားလေ၏။

"အရှင်-အဂ္ဂိဝေဿန၊ ဈာန်ရကြောင်း၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရ ကြောင်းဟူသော အကျင့်လမ်းစဉ်သည် ရှိ၏ဟူ၍ ကျွန်ုပ် ကြား ဘူးပါသည်၊ ထိုတရားကို ကျွန်ုပ်အား ဟောကြားပါလော့"

"အရှင်-ဇယသေန၊ ငါသည် သင် နားလည်အောင် တရား ဟောနိုင်မည် မဟုတ်ပါ"

"ကိစ္စမရှိပါဘူး သာမဏေ၊ ကြားနာဘူးသလောက်၊ မှတ် သားမိသလောက်ကိုဘဲ ဟောကြားပါလော့"

"ဇယသေန၊ ငါကြားဘူး သိဘူးသည်ကိုဟောရန် တာဝန် မကြီးပါ၊ သို့သော်လည်း ငါဟောသည်ကို သင် နားမလည်နိုင်ငြားအံ့၊ ငါ့မှာ ပင်ပန်းခြင်းသာ ဖြစ်တော့မည်၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းသာ ဖြစ်တော့မည်၊ တရားမဟောပါရစေနှင့် ဇယသေန"

"ဟောသာဟောပါ-အဂ္ဂိဝေဿန၊ ကိစ္စမရှိပါ"

"ကောင်းပြီ-ဇယသေန၊ ဤသို့ဖြင့် ငါ တရားဟောပေအံ့၊ ဘာခုတော့ရှိသည် ဇယသေန၊ ငါဟောသော တရား၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သင် နားလည်လျှင် နားလည်သည့် အလျောက်ကောင်းပါ၏၊ အကယ်၍ နားမလည်လျှင်လည်း နားမလည်သလိုထားပါလေ၊ ငါ့အား တစုံတရာ ထပ်မံ၍ မေးမြန်းခြင်း မပြုပါနှင့်"

"ကောင်းပါပြီ အဂ္ဂိဝေဿန၊ ကျွန်ုပ် မမေးမြန်းပါ၊ တရားကိုသာ ဟောပါလေတော့"

ထိုအခါ အဂ္ဂိဝေဿန သာမဏေသည် ဈာန်ရကြောင်း၊ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရကြောင်း တရားစုကို သူသင်ကြားခဲ့ဘူးသည့် အတိုင်းဟောကြားလေ၏။

ဇယသေန မင်းသားသည် သာမဏေ ဟောကြားသည်တို့ကိုအဓိပ္ပာယ် မရှင်းလင်းပေ၊ သဘောလည်း မပေါက်ပေ။

ထို့ကြောင့် ဇယသေနသည် သာမဏေအား 'ယုတ္တိမတန် သဘာဝမကျသည်တို့ကို ဟောသည်၊ မဖြစ်နိုင်သည်သာတည်း'ဟု ပြောဆိုကာ ထသွားလေ၏။

ဆင်ယဉ် နှင့် ဆင်ရိုင်း

ထိုအခါ အဂ္ဂိဝေဿန သာမဏေသည် ဇယသေန ထံသွား၍ မကြာမြင့်မီပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ထံတော်သို့ သွားရောက် လေသည်။ ဇယသေနနှင့် တွေ့ဆုံ ပြောဆိုခဲ့သမျှ အလုံးစုံကို လျှောက်ထား လေသည်။

ဤတွင် ဗုဒ္ဓသည် သာမဏေယ်အား ထိုအကြောင်း နှင့် လျော်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူ၏။

"အဂ္ဂိဝေဿန၊ ထိုအကြောင်းသည် ဖြစ်နိုင်သည်သာတည်း၊ ဇယသေနသည် သင်ဟောသော တရားလမ်းစဉ်ကို သဘော မပေါက်နိုင်သည်သာတည်း၊ နားယူမှတ်သားခြင်း၊ သိမြင်ခြင်း၊ ကျင့်သုံးဆောက်တည်ခြင်း မပြုနိုင်သေးသည်သာတည်း။

"အဂ္ဂိဝေဿန၊ ထိုဇယသေနသည် ကာမဂုဏ်အလယ်၌ မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်လျက် ရှိနေသူ မဟုတ်လား၊ ကာမဝိတက်တို့ သိုးဆွ ကိုက်ခဲခြင်းကြောင့် ပူလောင် နာကျင်လျက် ရှိသူပင် မဟုတ်လား။

"ဥပမာဖြင့် ပြမည် အဂ္ဂိဝေဿန၊ ဆင် ၂-ကောင် ရှိသည် ဆိုပါတော့။

"ပထမဆင်သည် ဆင်ဆရာ၏ ဆုံးမ သွန်သင်မှုကို ရယူပြီး ဖြစ်၏၊ လေ့ကျင့် သင်ကြားပြီးလည်း ဖြစ်၏။

"ထိုဆင်ကို ဆင်လိမ္မာ၊ ဆင်ရတနာဟူ၍ ခေါ်ဆိုနိုင်သည် သာ မဟုတ်လော၊ ထိုဆင်သည် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော အမှုကိစ္စတို့ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်သာ မဟုတ်လော။

"ဒုတိယဆင်သည်ကား ဆင်ဆရာ၏ ဆုံးမသွန်သင်မှုကို မရရှိသေးပေ၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားမှုလည်း မပြုရသေးပေ။

"ထိုဆင်ကို ဆင်လိမ္မာ၊ ဆင်ရတနာဟူ၍ ခေါ်ဆိုနိုင်မည်လား၊ ထိုဆင်သည် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့သော အမှုကိစ္စတို့ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါမည်လား။

"အဂ္ဂိဝေဿန၊ ဤဥပမာဖြင့် ဇယသေနကို သိလော့၊ မှတ်လော့။

ဆင်ဆရာ၏ စီရင်မှု

"ဥပမာဖြင့် ဆက်၍ပြဦးမည် အဂ္ဂိဝေဿန၊ ဇယသေနကဲ့သို့သော သူများကို တရားဟောရာ၌ အစီအစဉ်သည်ရှိပေ၏၊ အဆင့်ဆင့် ဟောကြားမှုသည်ရှိပေ၏၊ ထိုအစီအစဉ်ဖြင့်သာလျှင် အဆင့်ဆင့် ဟောကြားရာ၏။

"အဂ္ဂိဝေဿန၊ ဆင်ဆရာသည် တောဆင်ရိုင်းကို မည်သို့ပြုလုပ်သနည်း၊ ယဉ်ကျေး လိမ္မာပြီးသော ဆင်ဖြင့် ရှေးဦးစွာ သိမ်းသွင်း ဖမ်းယူရာ၏၊ ထို့နောက် ထိုတောဆင်ရိုင်းကို ဆင်လိမ္မာနှင့်အတူ ပူးတွဲချည်နှောင်၍ ဆင်တင်းကုပ်သို့ ခေါ်ဆောင်ရာ၏၊ ထို့နောက် ခိုင်ခံ့သော ဆင်ချည်တိုင်၌ ချည်နှောင်၍ ထားကာ အစာရေစာ တို့ကို ကောင်းစွာ ကျွေးမွေးရာ၏၊ နေ့စဉ် ညနေ့စဉ် ကျွေးမွေးရာ၏။

"ထို့နောက် ဆင်ဆရာသည် တောဆင်ရိုင်းအား သာယာနာပျော်ဘွယ်ရာသော စကားတို့ဖြင့် ပြောကြားရာ၏၊ ဆင်တို့နှစ်သက် ကျေနပ်လေ့ရှိသော စကားအသံဖြင့် ပြောကြားရာ၏။

"ဤသို့ဖြင့် တောဆင်ရိုင်းသည် အသင့်အတင့် ယဉ်ကျေးခြင်းသို့ ရောက်သည်သာတည်း၊ ထိုအခါ၌ ဆင်ဆရာသည် ဆင်အတတ်ကို သင်ကြားပေးရန် အသင့်ဖြစ်နိုင်ပေ၏၊ တော၌ပြုမူ ကျက်စားလာခဲ့သော ကြမ်းတမ်းရိုင်းပြမှုများကို ထုတ်ပယ် ရှင်းလင်းပစ်ရန် အသင့်ဖြစ်နိုင်ပေ၏။

"ထိုသို့သော အခြေအနေ၌ ဆင်ဆရာသည် ဆင်အတတ်တို့ကို ကောင်းစွာ သင်ကြားပေးတော့အံ့၊ အို-အဆွေ ဆင်မင်း၊ ရှေ့သို့ တိုးပါလော့၊ နောက်သို့ ဆုတ်ပါလော့ ဟူ၍ လည်းကောင်း နှာမောင်းကိုမြှောက်လော့၊ အောက်သို့ပြန်ချလော့ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အိပ်လော့၊ ပြန်ထလော့ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤသစ်တုံးကို နှာမောင်းဖြင့်ယူ၍ မြှောက်လော့၊ ထိုနေရာ၌ ချထားလော့-စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း သင်ကြားရာ၏။

"တဖန် ဆင်ဆရာသည် ထိုဆင်ကြီးအား မတုန် မလှုပ် ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်သော အတတ်ကိုလည်း ဆက်လက် သင်ကြားပေးရာ၏၊ နှာမောင်းကို မလှုပ်နှင့်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နားရွက်-ခြေထောက်-အမြီး-မျက်စိတို့ကို မလှုပ်နှင့်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံ တကိုယ်လုံးကို တပြိုင်နက်တည်း မလှုပ်နှင့်ဟူ၍လည်းကောင်း သင်ကြားရာ၏။

"တဖန် ဆင်စီးသူရဲများကို ဆင်ထက်၌ထား၍၊ လက်နက်မျိုးစုံဖြင့် ရိုက်နှက်ထိုးဆွ၍၊ မလှုပ်မရှက် ရဲဝံ့စွာ ရပ်တည်နေနိုင်းလေ၏။

"အဂ္ဂိဝေဿန၊ ယင်းကဲ့သို့ ဆင်ဆရာ၏ သင်ကြားပေးမှုအလုံးစုံကို ခံယူပြီးသော ဆင်ကို တောဆင်ရိုင်းဟူ၍ ခေါ်ဆိုနိုင်

ပါဦးမည်လား၊ ဆင်ဝိလိမ္ပာ-ဆင်ရတနာ ဟူ၍သာလျှင် ခေါ်ဆိုရမည် မဟုတ်လား။

"တဖန် ထိုဆင်ကြီးကို ကြည့်ဦးလော့၊ မင်းစီးဆင် အဖြစ်သို့ ရောက်၍ မင်း၏ စစ်ပွဲ၌ စည်သံ-ခရာသံ-တံပိုးသံ တို့ကို လည်း မတုန်လှုပ်လေပြီ မဟုတ်လား၊ ဓား-လှံ-လေး မြှား တို့ ကို လည်း မတုန်လှုပ်ပြီ မဟုတ်လား။

"အဂ္ဂိဝေဿန၊ကာမဂုဏ် အာရုံတို့ကို စွန့်ပယ်၍ ဈာန်ရောက် ကြောင်း၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားကို ဟောကြားရာ၌ အစီအစဉ်သည် ရှိပေ၏၊ အကြောင်းအားလျော်စွာ အဆင့်ဆင့် ဟောကြားမှုသည် ရှိပေ၏။

ကြီးငယ် မဟူ

"တဖန်ဆက်၍ ဟောကြားပေဦးမည်၊ကောင်းစွာ မှတ်သားလေလော့။

"ဆင်ကြီး၊ ဆင်လတ်၊ ဆင်ငယ်ဟူ၍ ရှိပေ၏၊ ဆင်ဆရာ၏ ဆုံးမ သွန်သင်မှုကို မရရှိဘဲ တောဆင်ရိုင်းအဖြစ်၌သာ သေဆုံးသွားရသော အကြင် ဆင်ကို ကြည့်လော့။

"ထိုဆင်သည် ဆင်ကြီးဖြစ်စေ၊ ဆင်လတ်ဖြစ်စေ၊ ဆင်ငယ်ဖြစ်စေ၊ ဆင်လိမ္မာ-ဆင်ရတနာအဖြစ်ကို ခံယူနိုင်ပါမည်လား၊ ဆင်ရိုင်း အဖြစ်၌သာ တဘဝ ဇာတ်သိမ်း သွားရလေသည် မဟုတ်လား။

"အဂ္ဂိဝေဿန၊ ဤဥပမာအတူသာလျှင်တည်း၊ အကြင်သူသည် မြတ်စွာဘုရားတို့ ဆုံးမ ညွှန်ပြသော လမ်းမှန်-တရားမှန်ကို

ကြာနေ သိမှတ်ရခြင်း မရှိမှုဘဲ၊ ကျင့်သုံးဆောက်တည်ရခြင်း မရှိမှုဘဲ သေဆုံးသွားသည် ဖြစ်ငြားအံ့၊ ထိုသူသည် လူကြီးဖြစ်စေ၊ လူလတ်ဖြစ်စေ၊ လူငယ်ဖြစ်စေ တောဆင်ရိုင်းကဲ့သို့သော ဘည်း၊ ကိလေသာအာရုံ ကာမဂုဏ်ရွံ့ဗွက်၌ နစ်မွမ်းရင်းဖြင့်သာလျှင် တဘဝ ဇာတ်သိမ်းသွားရသူ မည်လေသတည်း။

"အဂ္ဂိဝေဿန၊ ငါဘုရား၏ အဆုံးအမကို နာယူ၍ ကျင့်သုံးဆောက်တည်ရသောသူသည် လူကြီးဖြစ်စေ၊ လူလတ်ဖြစ်စေ၊ လူငယ်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်အမြင်ဖြင့် အမြိုက်တရားကို ရရှိခံစားရသူပင် ဖြစ်ပေ၏"

(သုညတဝဂ်၊ ဒန္တဘူမိသုတ်)

အရိပ်ထိုးခြင်း

သူမိုက်တို့၏ အမှတ်အသား လက္ခဏာ ၃-မျိုးရှိလေသည်။

စိတ်ဖြင့် မကောင်းသော အကြံအစည်များကို ကြံစည် တွေးတောလေ့ရှိခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့် မကောင်းသော စကားများကိုပြောဆိုလေ့ရှိခြင်း၊ကိုယ်ဖြင့် မကောင်းသော အမှုကိစ္စများကို ပြုလုပ်လေ့ရှိခြင်း။

ယင်းသည့် အမှတ်လက္ခဏာရှိသူ လူမိုက်တို့သည် သေခါနီးကာလ၌ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းကြီးစွာဖြင့် သေဆုံးရလေ၏။ ထိုသူ ပြုလုပ်ခဲ့သမျှသော မကောင်းမှု အခြင်းအရာ အရိပ်နိမိတ်တို့သည် သေခါနီးကာလ ဆင်းရဲဝေဒနာ ခံစားလျက်ရှိစဉ်၌ပေါ်ပေါက်ထင်မြင်လာကြကုန်၏။

ယင်းသို့လျှင် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ ပျံကာ ဝဲကာ နိမိတ်ထင်လာကြသဖြင့် ထိုသူမိုက်သည် လွန်စွာ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ

ခေလေ၏။ 'ငါသည် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို ပြုမိလေခြင်း၊ ကောင်းမှု သုစရိုက်တို့ကို မပြုလိုက်ရလေခြင်း' ဟု စိုးရိမ်နောင်တ ဖြစ်လေ၏။

ကြီးမားသော တောင်မြင့်တောင်ထွတ်များသည် နေဝင်ခါနီး အချိန်၌ မြေပြင်သို့ အရိပ်ထိုးလာမြဲတည်း။ အရိပ်သည် ပြန့်နှံ့လွှမ်းအုပ်လာမြဲတည်း။

ဗာလ ပဏ္ဍိတသုတ်)

ဒေါင်း ကသည့်ပွဲ

လူတို့သည် အချင်းချင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားသည် ရှိသော် စိတ်အလျောက်-မာန်အလျောက် လွန်လွန်ကဲကဲ ပြောဆိုမိကြကုန်၏။ လျှို့ဝှက်သည့်အရာကိုပင် ထုတ်ဖော် ပြောဆိုမိကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ရန်ဖြစ်ခြင်းသည် ဒေါင်းကခြင်းနှင့် တူ၏ဟု ပညာရှိတို့ ဆိုလေသည်။ ဥဒေါင်းများ ကပြရာ၌ အမြီးကို မြှောက်၍ ကပြသည် ဖြစ်ရာ မိမိ၏ ဖုံးကွယ်ထားသည့်အရာကို ပရိသတ်အား ပြဘိသကဲ့သို့ရှိသည် မဟုတ်လော။

(မဟာဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၊ ဖန္ဒနဇာတ်)

ခုဒ္ဒကနိကာယ်

ဥဒါန်း ပါဠိတော်၊ ဣတိဝုတ် ပါဠိတော်
သုတ္တနိပါတ် ပါဠိတော်၊ ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော်
ဝိနည်းမဟာဝဂ် ပါဠိတော်၊ မဟာဗုဒ္ဓဝင် ပါဠိတော်

ဥဒါန်း ပါဠိတော်

အမှောင် နှင့် အလင်း

မျက်စိ မကောင်းသောသူသည် မညီညွတ်သော လမ်းဆိုးကို ရှောင်ဖယ်၍ လျှောက်၏။

ပညာရှိသောသူသည် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို မပြုလုပ်ပေ၊

(သောဏဝဂ်၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌိသုတ်)

သမုဒ္ဒရာနှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ

၁။ မဟာသမုဒ္ဒရာသည် အစ၌ ကမ်းပါးစောက်မရှိပေ။ အစဉ်အတိုင်း နိမ့်ဆင်းကာ နက်ရှိုင်းတည်နေ၏။

၂။ တည်တံ့သော သဘောရှိ၏။ ကမ်းကိုလွန်ခြင်း-လျှံတက်ခြင်း မရှိ။

၃။ မဟာသမုဒ္ဒရာထဲ၌ အသေကောင်ပုပ်မရှိပေ။ အသေကောင်ပုပ်ကို လက်မခံ။ လှိုင်းဖြင့်ပုတ်ခတ်၍ ကုန်းပေါ်သို့ ဘင်ပို့၏။

၄။ ဂင်္ဂါ၊ ယမုနာ-စသော မြစ်ကြီး မြစ်ငယ် အသွယ်သွယ်တို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ရောက်လာသော် ရှေးက အမည်ဟောင်းပျောက်ကွယ်၏။ 'မဟာ သမုဒ္ဒရာ' ဟူသော အမည်သို့သာ ရောက်ကုန်၏။

၅။ မိုးရွာ၍ဖြစ်စေ၊ မြစ်တို့မှ ရေစီးဝင်လာ၍ဖြစ်စေ၊ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရေတိုးခြင်း-ရေလျော့ခြင်းဟူ၍ မသိသာ။

၆။ မဟာသမုဒ္ဒရာမည်သည် ငန်သောအရသာတမျိုးတည်းသာ ရှိ၏။

၇။ ရွှေ၊ ငွေ၊ ပုလဲ၊ မြ၊ သန္တာ၊ ပတ္တမြားစသော ရတနာမျိုးစုံတို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ တည်ရှိ၏။

၈။ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ကြီးမားသော ငါးမျိုးတို့ တည်ရှိ၏။ လွန်စွာရှည်လျား ကြီးမားသော ငါးမျိုးတို့ နေထိုင်ကုန်၏။

မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ အင်္ဂါ ၈-ပါးတို့ပေတည်း။

၁။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ အကျင့် လမ်းစဉ်သည် ရှိ၏၊ သိက္ခာစဉ်သည် ရှိ၏။ အဆင့်ဆင့်အားဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ကြောင်း လုပ်ငန်းစဉ်သည် ရှိ၏။

၂။ သာသနာတော်တွင်းသို့ အစစ်အမှန် ရောက်ရှိလာသူတို့သည် ဗုဒ္ဓ ပညတ်ထားသော ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို မလွန်ဆန်ကုန်။ အသက်ဘေးကြောင့်သော်မျှလည်း မကျူးလွန်ကြကုန်။

၃။ အကျင့်သီလစင်ကြယ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကျင့်သီလ မစင်ကြယ်သူတို့နှင့် ဆက်ဆံရောနှောခြင်း မရှိပေ။

၄။ မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူဌေး- သူကြွယ်- ကုန်သည်- လယ်လုပ်မ သည်ဖြင့် မည်သည့် အမျိုးအနွယ်-အဆင့်အတန်းမှ လာသူပင်ဖြစ်စေ၊ သာသနာ့ဝန်ထမ်းအဖြစ် ဝင်ရောက်သော် အမည်ဟောင်းများကို စွန့်လွှတ်၍ 'ရဟန်း'ဟူသော အမည်တခုတည်းဖြင့်သာလျှင် တည်ရှိ၏။

ဥဒါန်း ပါဠိတော်

အမှောင် နှင့် အလင်း

မျက်စိ မကောင်းသောသူသည် မညီညွတ်သော လမ်းဆိုးကို ရှောင်ဖယ်၍ လျှောက်၏။

ပညာရှိသောသူသည် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို မပြုလုပ်ပေ။

(သောဏဝဂ်၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌိသုတ်)

သမုဒ္ဒရာနှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ

၁။ မဟာသမုဒ္ဒရာသည် အစဉ် ကမ်းပါးစောက်မရှိပေ။ အစဉ်အတိုင်း နိမ့်ဆင်းကာ နက်ရှိုင်းတည်နေ၏။

၂။ တည်တံ့သော သဘောရှိ၏။ ကမ်းကိုလွန်ခြင်း-လျှံတက်ခြင်း မရှိ။

၃။ မဟာသမုဒ္ဒရာထဲ၌ အသေကောင်ပုပ်မရှိပေ။ အသေကောင်ပုပ်ကို လက်မခံ။ လှိုင်းဖြင့်ပုတ်ခတ်၍ ကုန်းပေါ်သို့ ဘင်ပို့၏။

၄။ ဂင်္ဂါ၊ ယမုနာ-စသော မြစ်ကြီး မြစ်ငယ် အသွယ်သွယ်တို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ရောက်လာသော် ရှေးက အမည် ဟောင်းပျောက်ကွယ်၏။ 'မဟာ သမုဒ္ဒရာ' ဟူသော အမည်သို့သာ ရောက်ကုန်၏။

၅။ မိုးရွာ၍ဖြစ်စေ၊ မြစ်တို့မှ ရေစီးဝင်လာ၍ဖြစ်စေ၊မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ရေတိုးခြင်း-ရေလျော့ခြင်းဟူ၍ မသိသာ။

၆။ မဟာသမုဒ္ဒရာမည်သည် ငန်သောအရသာတမျိုးတည်းသာ ရှိ၏။

၇။ ရွှေ၊ ငွေ၊ ပုလဲ၊ မြ၊ သန္တာ၊ ပတ္တမြားစသော ရတနာမျိုးစုံတို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ တည်ရှိ၏။

၈။ မဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ကြီးမားသော ငါးမျိုးတို့ တည်ရှိ၏။ လွန်စွာရှည်လျား ကြီးမားသော ငါးမျိုးတို့ နေထိုင်ကုန်၏။

မဟာသမုဒ္ဒရာ၏ အင်္ဂါ ၈-ပါးတို့ပေတည်း။

၁။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ အကျင့် လမ်းစဉ်သည် ရှိ၏၊ သိက္ခာစဉ်သည် ရှိ၏။ အဆင့်ဆင့်အားဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ကြောင်း လုပ်ငန်းစဉ်သည် ရှိ၏။

၂။ သာသနာတော်တွင်းသို့ အစစ်အမှန် ရောက်ရှိလာသူဟူသည် ဗုဒ္ဓ ပညတ်ထားသော ကျင့်ဝတ်သိက္ခာကို မလွန်ဆန်ကုန်။ အသက်ဘေးကြောင့်သော်မျှလည်း မကျူးလွန်ကြကုန်။

၃။ အကျင့်သီလစင်ကြယ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကျင့်သီလ မစင်ကြယ်သူတို့နှင့် ဆက်ဆံရောနှောခြင်း မရှိပေ။

၄။ မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူဌေး- သူကြွယ်- ကုန်သည်- လယ်လုပ်စသည်ဖြင့် မည်သည့် အမျိုးအနွယ်-အဆင့်အတန်းမှ လာသူပင်ဖြစ်စေ၊ သာသနာ့ဝန်ထမ်းအဖြစ် ဝင်ရောက်သော် အမည်ဟောင်းများကို စွန့်လွှတ်၍ 'ရဟန်း'ဟူသော အမည်တခုတည်းဖြင့်သာလျှင် တည်ရှိ၏။

၅။ သာသနာတော်၌ တရားကို ဆောက်တည် ကျင့်သုံး လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ဝင်ရောက်သူတို့သည် များပြားစွာရှိကုန်သော် လည်း နိဗ္ဗာန်ဟူသည် ယုတ်လျော့ခြင်း၊ ပိုလျှံခြင်းဟူ၍ မရှိပေ။

၆။ ဤသာသနာတော်၌ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု ဟူသော အရသာတမျိုးတည်းသာလျှင် ရှိ၏။

၇။ ဤသာသနာတော်၌ သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး၊ သမ္မပ္ပဓာန် ၄-ပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ၄-ပါး၊ ဗိုလ် ၅-ပါး၊ ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး၊ မဂ္ဂင် ၈-ပါး ဟူသော များစွာသော ကျင့်ဝတ်လမ်းစဉ်ကောင်းများ ရှိ၏။

၈။ ဤသာသနာတော်၌ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါ ဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ များစွာရှိ၏။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၏ အင်္ဂါ ၈-ပါးတို့ပေတည်း။

(-ဥပေါသထသုတ်)

ဆင်ဆိုသည်မှာ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ်အခါ ဖြစ်လေ၏။

ဗုဒ္ဓသည် ရဟန်းတို့အား သူကဏ်း ဥပမာရှိသော တရား စကားကို ဟောကြားလေသည်။

ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်မှာ-ဤသာဝတ္ထိပြည်၌ တဦးသောမင်း သည် ဆင်ကိုမမြင်ဘူးကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ကိုခေါ်ယူစေ၏။

မင်းယင်ပြင်သို့ ပုဏ္ဏားများရောက်လာသောအခါ မင်းစီး ဆင်ကိုလည်း ယူဆောင်လာစေပြန်၏။

ထိုမင်းသည် မျက်မမြင် ပုဏ္ဏား အသီးသီးတို့အား ဆင်ကို ကိုင်စမ်းစေလေသည်။

ထို့နောက် ထိုမင်းသည် ပုဏ္ဏားတို့အား "သင်တို့သည် ဆင်ကို မြင်ဘူးကြပြီလား၊ ဆင်ကို သိကြပြီလား"ဟု မေး၏။

"အရှင်မင်းကြီး။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဆင်ကို မြင်ဘူးပြီးပါပြီ၊ သိလည်း သိပါပြီ"ဟု ပြန်ပြောလေသည်။

"ကောင်းပြီ၊ သင်တို့သည် ဆင်ကိုမြင်ဘူးသိဘူးလျှင် ပြောကြားကြလော့၊ ဆင်သည် ဘယ်သို့သော သဘောရှိသနည်း"

ဆင်ဦးခေါင်းကို ကိုင်စမ်းမိသောပုဏ္ဏားသည် "ဆင်ဆိုသည်မှာ ရေအိုးနှင့်တူပါသည်"ဟု ပြောလေ၏။

ဆင်နားရွက်ကို ကိုင်စမ်းမိသူက-"ဆင်သည် ဇန်းဆန်ကောနှင့် တူပါသည်"ဟု ပြော၏။

ဆင်စွယ်ကို ကိုင်စမ်းမိသူက-"ဆင်သည် ထွန်သွားနှင့်တူပါသည်"ဟု ပြော၏။

ဆင်နှာမောင်းကို ကိုင်စမ်းမိသူက- "ဆင်သည် ထွန်သန်နှင့် တူပါသည်"ဟု ပြော၏။

ဆင်၏ကိုယ်ကို ကိုင်စမ်းမိသူက-" ဆင်သည် အိမ်နံရံနှင့်တူပါသည်"ဟု ပြော၏။

ဆင်ခြေထောက်ကို ကိုင်စမ်းမိသူက-"ဆင်သည် အိမ်တိုင်နှင့် တူပါသည်"ဟု ပြော၏။

ဆင်၏ပေါင်ကို ကိုင်စမ်းမိသူက- "ဆင်သည် လက်ဆုံနှင့် တူပါသည်"ဟု ပြော၏။

ဆင်၏မြီးတံကို ကိုင်စမ်းမိသူက-"ဆင်သည် ကျည်ပွေ့နှင့်တူပါသည်"ဟု ပြော၏။

ဆင်၏မြီးဆံကို ကိုင်စမ်းမိသူက- "ဆင်သည် တံမြက်စည်းနှင့်တူပါသည်"ဟု ပြော၏။

ထို့နောက် မျက်မမြင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ဆင် သဘောကို အကြောင်းပြု၍ ငြင်းခုံကြကုန်၏။

"ဆင်သည် ရေအိုးနှင့်သာတူ၏၊ အခြားအရာနှင့်မတူ"ဟူ၍လည်းကောင်း၊

"ဆင်သည် ဗန်းဆန်ကောနှင့်သာတူ၏၊အခြားအရာနှင့်မတူ" ဟူ၍လည်းကောင်း၊

"ဆင်သည် ထွန်သွားနှင့်ဘူခြင်းသာမှန်သည်၊အခြားအရာနှင့်တူခြင်းကား မှား၏"ဟူ၍လည်းကောင်း။

ယင်းသို့စသည်ဖြင့် ပုဏ္ဏားတို့သည် ငြင်းခုံကြကုန်၏။ဆဲရေးကြိမ်းမောင်းကြကုန်၏။ ထိုးကြိတ် ပုတ်ခတ်ခြင်းလည်း ပြုကြကုန်၏။

မမြင်မှု မသိမှုကြောင့်

ပညာရှိတို့၏ ဆုံးမသွန်ပြမှုကို နာယူကျင့်သုံးခြင်း မရှိသူတို့သည် အသိဉာဏ်ခေါင်းပါးကုန်၏။ ပညာမျက်စိ ကန်းကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အမှန်တရား၊ အမှန်လမ်းကိုမသိမြင်ကြကုန်ဘဲလျက် အယူဝါဒ အမျိုးမျိုးဖြင့် ပြောဆို ငြင်းခုံလျက်သာ ရှိနေကြ၏။ လောကသည် မြဲ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း၊မမြဲ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လောကသည် အစ-အဆုံးရှိသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မရှိဟူ၍

လည်းကောင်း၊ အကြောင်းတရားကား ဤသို့၊ အကျိုးတရားကား ထိုသို့စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း ပြောဆိုဩွင်းခုံကာ ခိုက်ရန်ဒေါသ လည်း ဖြစ်ပွားကြလေ၏။

(ဇစ္စန္ဓဝဂ်၊ နာနာတိတ္ထိယာသုတ်)

မီးသတ်ပြူ

ပိုးဖလံတို့သည် ပူလောင်တတ်သော မီးတောက်မီးလျှံထဲသို့ သာလျှင် တိုးဝင်ကြလေ၏။ မီးတောက်မီးလျှံကိုမြင်လျှင် မွှုံးထူး ပျော်ရွှင်လာကြမဲ့လည်း ဖြစ်ပေ၏။ ပူပြင်း လောင်ကျွမ်းတတ် သည်ကို မသိသဖြင့် နှစ်သက် စွဲမက်ကာ မီးလျှံထဲသို့ တိုးဝင် သေဆုံးကြရလေ၏။

အချို့ကုန်သောသူတို့သည် ရာဂစသော ကိလေသာမီးလျှံသို့ တိုးဝင်ကာ ဘဝတည်းဟူသော မီးကျီးစု၌ ကျရောက် လောင် ကျွမ်းလျက် ရှိကုန်၏။

သို့သူတို့သည် သီလ-သမာဓိ-ပညာစသော အမြင်မှန်လမ်းမှန် ကိုဖယ်ရှားလျက် တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော အမြင်မှား လမ်းမှားသို့သာ လမ်းတင်း ဝင်တိုးနေသူများပေတည်း။

(ဥပါတိ ဝဂ္ဂသုတ်)

ကူးမြောက်ခြင်း ၂ မျိုး

လူအပေါင်းတို့သည် မြစ်ကိုကူးရန်အတွက် ဖောင်ကိုဖွဲ့နေကြ ရသေး၏။ တံတားကိုသော်လည်း ဆောက်လုပ်နေကြရသေး၏။

ကိလေသာညွှံ့ဗွက်၊ တဏှာမြစ်ပြင်ကို အရိယာမဂ်တည်းဟူသော တံတားဖြင့် ကူးမြောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား အဘယ်ပြုဘွယ်ရာ ရှိသေးအံ့နည်း။

(ပါဠိလိင်္ဂါမိယဝဂ်၊ ပါဠိလိင်္ဂါမိယသုတ်)

မရောနှောခြင်း

ကြိုးကြာငှက်တို့ မည်သည် ရေ ရောထားသော နို့ရည်ကို သောက်ရာ၌ ရေကိုစွန့်ပယ်၍ နို့ရည်ကိုသာ သောက်သုံးလေ၏။

အမှန်တရား-အမှန်လမ်းကို သိမြင်ပြီးသော ပညာရှိတို့သည် လူမိုက်လူဆိုးတို့နှင့် အတူတကွ နေထိုင်-သွားလာ-ရောနှောရသော်လည်း မကောင်းမှုကိုကား မပြုလုပ်ပေ။

(ဒွိခပထသုတ်)

နိဗ္ဗာန်သို့

ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာထံသို့ မလ္လမင်း၏သား အရှင်ဒဗ္ဗသည် ချဉ်းကပ် ရောက်ရှိလာ၏။

"အရှင်မြတ်ဘုရား၊ ယခုအခါ တပည့်တော်၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အခါပါတည်း"ဟု လျှောက်ထားလေသည်။

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက- "ဒဗ္ဗ၊ ယခုအခါ သင်၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အခါကို သင်သည်ပင်လျှင် သိ၏"ဟု ပြန်ကြားလေသည်။

အရှင်ဒဗ္ဗသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ရှိခိုး- အရိုအသေ ပြုပြီးလျှင် ကောင်းကင်သို့ပျံတက်သွားလေ၏။ ထို့နောက် အရှင်ဒဗ္ဗသည်

ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေနေလျက် တေဇောဓာတ်ကို ဝင် စား၍ ထိုသမာပတ်မှ ထကာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလေ၏။

"ရဟန်းတို့၊ ယခုအခါ တေဇောဓာတ်ကို ဝင်စားလျက် ထိုသမာပတ်မှ ထကာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသွားသော ဒဗ္ဗ၏ ခန္ဓာကိုယ် ကို ကြည့်ကြလော့၊ အလုံးစုံ ကွယ်ပျောက် ချုပ်ငြိမ်းလေပြီ၊ ပြာသည်လည်းကောင်း၊ မီးသွေးသည်လည်းကောင်း မကျန်ရှိ လေပြီ၊ ဆီ-ထောပတ်တို့ကို မီးရှို့သော် မီးသွေးဟူ၍- ပြာဟူ၍ မကျန်ရှိနိုင်သကဲ့သို့တည်း" ဟု ကျူးရင့်တော်မူ၏။

"ရဲရဲလောင်ငြိနေသော မီးဖုတ်သံပြားကို မီးဖိုမှ ဆယ်ယူ ချထားသော် ထိုသံပြားမှ မီးအလျှံသည် အစဉ်အတိုင်း ငြိမ်းသွား လေ၏။ ထိုသို့ ငြိမ်းသွားသောမီး၏ သွားရာလမ်းကို မသိနိုင် သကဲ့သို့ ကိလေသာ ကာမ အလုံးစုံကို လွန်မြောက်ပြီး၍ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကိုရကြသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လားရာဂတိသည် မရှိတော့သည်သာတည်း" ဟူ၍လည်း ကျူးရင့်တော်မူ၏။

(-ဒဗ္ဗသုတ်)

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်

ဤမိုးနှင့် ဤလူ

ဤလောက၌ အချို့သောမိုးသည် မိုးဟု ဆိုရသော်လည်း မည်သည့်အရပ်ဒေသတွင်မျှ မရွာသွန်းဘဲရှိ၏။

အချို့မိုးသည် မြင့်ရာအရပ်၌သာ ရွာ၍ နိမ့်ရာအရပ်၌ မရွာသွန်းဘဲရှိ၏။ နိမ့်ရာအရပ်၌သာရွာ၍ မြင့်ရာအရပ်၌ မရွာသွန်းဘဲလည်း ရှိ၏။

အချို့မိုးသည် နိမ့်ရာအရပ်၌လည်းကောင်း၊ မြင့်ရာအရပ်၌လည်းကောင်း ရွာသွန်းလော၏။

အချို့သောသူသည် မည်သည့် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမျှ ပေးလှူစွန့်ကြဲခြင်း မရှိပေ။ ပထမ မိုးနှင့်တူသူတည်း။

အချို့သောသူသည် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်များအနက် အချို့ကိုသာ ပေးလှူစွန့်ကြဲ၏။ အချို့ကို ပေးလှူ စွန့်ကြဲခြင်းမရှိ။ ဒုတိယ မိုးနှင့်တူသူတည်း။

အချို့သောသူသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးကို ပေးလှူစွန့်ကြဲ၏။ တတိယ မိုးနှင့်တူသူတည်း။

(တိကနိပါတ်၊ အဋ္ဌကထာ).

ကူးစက်ခြင်း၊ စွဲထင်ခြင်း

လေးသမားသည် သူ၏ မြှားကျည်တောက်ထဲ၌ မြှားတံအချို့ကို ထည့်သွင်းထားလေ၏။

အဆိပ်လူးပြီး မြှားတံလည်း ပါရှိသည်။ အဆိပ်မလူးရသေးသည့် မြှားတံလည်း ပါရှိသည်။

လေးသမားသည် မြှားကျည်တောက်ထဲမှ မြှားတံ အားလုံးကို ထုတ်ယူ၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ အဆိပ်ဖြင့် ပေကျံလျက်ရှိသော မြှားတံအားလုံးကို တွေ့မြင်ရပေလိမ့်မည်။

သူတော်ကောင်းတို့သည် သူယုတ်မာတို့ နှင့် အတူ တကွ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု မပြုကြပေ။ သူယုတ်မာတို့၏ မကောင်းယုတ်မာမှုသည် ကူးစက် လိမ်းကျံ တတ်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ 'ကိုယ်သည် ထိုသူယုတ်မာနှင့် ဆက်ဆံပေါင်းသင်း၏၊ သူယုတ်မာကဲ့သို့ပင် မကောင်းမှု ပြုကျင့်ပေလိမ့်မည်' ဟူ၍ ပတ်ဝန်းကျင်၏ အထင်ခံရခြင်းဖြင့် အနည်းဆုံးသော ကူးစက်လိမ်းကျံခြင်း သဘော ရှိပေ၏။

ထို့ကြောင့် သူတော်ကောင်းသည် သူတော်ကောင်းကိုသာလျှင် ဆက်ဆံပေါင်းသင်းလေ့ရှိ၏။ သူယုတ်မာကို ရှောင်ရှားလေ့ရှိ၏။

ငါးပုပ်ကိုထုပ်သော ဖက်ရွက်၌ ပုပ်သိုးသော ငါးပုပ်နံ့ စွဲထင်လေသည်။

တောင်ဇလပ်ပန်းကို ထုပ်သော ဖက်ရွက်၌ မွှေးကြိုင်သော တောင်ဇလပ်ပန်း ရနံ့ စွဲထင်လေသည်။

(သုံပဋ္ဌနဒါန်)

ရေစုန်မျှောခြင်း မမျှောခြင်း

တရံခါ ဝါဝယ် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရဟန်းတို့အား ခေါ်တော်မူ၍ ဥပမာနှင့် ယှဉ်သော တရားကို ဟောကြားတော်မူ၏။

"ရဟန်းတို့၊ ယောကျ်ားတယောက်သည် မြစ်၏အထက်ဖက်မှ အောက်ဖက်သို့ မြစ်ရေအလျဉ် အတိုင်း ရေစုန်မျှောကာ လိုက်ပါသွားရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားသည် ရွှင်ရွှေစေသော ပစ္စည်း ဥစ္စာ ရယူလိုမှုဖြင့် လိုက်ပါခြင်းတည်း။

"ထိုအကြောင်းကို သိလည်းသိ၊ မြင်လည်းမြင်သော အခြားယောကျ်ားတဦးသည် ထိုရေစုန်မျှောလိုက်ပါသူကို- 'အမောင်ယောကျ်ား၊ သင်သည် ရွှင်ရွှေ ဘဏ္ဍာ ဥစ္စာကိုရလိုမှုဖြင့် ရေစုန်မျှော၍လိုက်စေကာမူ ဤမြစ်၏ အောက်အရပ်၌ ရေအိုင်ကြီး တအိုင်ရှိ၏၊ ထိုရေအိုင်၌ လှိုင်းတံပိုးလည်း ရှိပေသည်၊ ဝဲလည်း ရှိပေသည်၊ မိကျောင်း-ငါးမန်းများလည်း ရှိပေသည်'ဟု သတိပေး ပြောကြားရာ၏။

"ထိုယောကျ်ားသည် သတိပေးစကားကြောင့် အောက်သို့ ရေစုန်မျှော မလိုက်ပါတော့ဘဲ အထက် အညာဘက်သို့သာ လက်-ခြေတို့ဖြင့် ကူးယက် အားထုတ်ရာ၏။

"ရဟန်းတို့၊ ဤကား ဥပမာဖြစ်ပေသည်။

"မြစ်ရေအလျဉ် ဟူသော အမည်သည် တဏှာ၏ အမည်ပေတည်း။

"ရွှင်ရွှေစေသော ပစ္စည်း ဥစ္စာဟူသည် အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါးတို့၏ အမည်တည်း။

"ရေအိုင်ကြီးဟူသည်မှာ အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ၅-ပါးတို့၏ အမည်တည်း။

"လှိုင်းတံပိုးဟူသည်မှာ အမျက်ထွက်မှု ဒေါသ၊ ပင်ပန်းမှု ဥပါယာသတို့၏ အမည်တည်း။

"ဝဲဟူသည်မှာ ကာမဂုဏ် ၅-ပါးတို့၏ အမည်တည်း။

"မိကျောင်း၊ ငါးမန်းဟူသည်မှာ မာတုဂါမတို့၏ အမည်တည်း။

"အထက်အညာဘက်ဟူသည်မှာ ကာမမှ လွတ်မြောက်မှု၏ အမည်တည်း။

"လက်ခြေတို့ဖြင့် ကူးယက် အားထုတ်ခြင်းဟူသည်မှာ လုံ့လဝီရိယ၏ အမည်တည်း။

"သတိပေးသော အခြားယောကျ်ားတဦးဟူသည်မှာ လမ်းမှန်ကို ဟောကြား ဆုံးမတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ အမည်ပေတည်း"

(စတုက္ကနိပါတ်၊ နုဗိသောတသုတ်)

သုတ္တနိပါတ် ပါဠိတော်

လယ်ထွန်ခြင်း ၂-မျိုး

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မာဂဓတိုင်း ဧကနာဠ ပုဏ္ဏားရွာ၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ်ဖြစ်၏။

ကသိက ဘာရဒွါဇ အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏားသည် သူ၏လယ်ကွက်၌ လယ်ထွန်သောနေ့လည်း ဖြစ်လေသည်။

ထိုပုဏ္ဏားသည် ထွန်ဖြုတ်၍ သူ၏ လယ်လုပ်သားများအား ထမင်းကျွေးမွေးချိန်၌ ဗုဒ္ဓသည် အနီးသို့ ကြွရောက်လာလေ၏။ သပိတ်နှင့်တကွ ရပ်လျက်ရှိသော ဗုဒ္ဓအား ပုဏ္ဏားသည် "အို-ရဟန်း၊ ငါသည် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးပြီး စားသူတည်း၊ သင်သည်လည်း ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးပြီး စားပါလော့"ဟု ပြောကြားလေ၏။

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက- "ပုဏ္ဏား၊ ငါဘုရားသည်လည်း ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးပြီး စားသည်သာတည်း"ဟု မြွက်ကြားလိုက်လေသည်။

"အရှင်ဂေါတမ၊ သင်၏လယ်ထွန်ခြင်းကို ငါတို့ မမြင်ပါကလား၊ ထွန်တုံး ထွန်သွားနှင့် ခိုင်းနွားကိုလည်း မမြင်ရပါကလား"ဟု ဆိုပြန်လေ၏။

ဤတွင် ဗုဒ္ဓသည် ကသိကဘာရဒွါဇ ပုဏ္ဏားအား လယ်ထွန်ခြင်း ဥပမာနှင့်စပ်သော တရားစကားကို ဟောကြားလေသည်။

"ပုဏ္ဏား၊ ငါ့ဘုရား၏ သဒ္ဓါတရားသည် မျိုးစေ့မည်၏၊ ဉာဏ်ဖြင့်စောင့်စည်းမှုသည် မိုးရွာခြင်းမည်၏၊ ငါ၏ ပညာသည် ထမ်းပိုးနှင့် ထွန်တုံးမည်၏၊ မကောင်းမှု၌ ရှက်ကြောက်မှုသည် ထွန်သန်မည်၏၊ ငါ၏စိတ်သည် ကြိုးလွန်မည်၏၊ အောက်မေ့မှု-သတိသည် ထွန်သွားနှင့် နှင်တံမည်ပေ၏။

"ပုဏ္ဏား၊ သင်သည် လယ်ကိုစောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ ငါသည်လည်း ကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်၏၊ နှုတ်ကို စောင့်ရှောက်၏၊ အာဟာရ၌ အသက်မွေးမှု စင်ကြယ်စေရန် စောင့်ရှောက်၏၊ ဝမ်း၌ အတိုင်းအရှည်ကိုသိရန် စောင့်ရှောက်၏၊ ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်းခြင်းစကားတည်းဟူသော ပေါင်းမြက်တို့ကို မှန်သောစကားတည်းဟူသော တူးရွင်းဖြင့် သုတ်သင်ရှင်းလင်း၏၊ နိဗ္ဗာန်၌မွေ့လျော်မှုဟူသော ငါ၏ အရဟတ္တဖိုလ်သည် ပြုလုပ်ဖွယ် အားလုံးတို့မှ လွတ်မြောက်လေတော့၏။

"ငါ၏ ဝီရိယသည် ဝန်ကိုဆောင်သော နွားမည်၏၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် မစိုးရိမ်ရတော့ပေ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုဆောင်လျက် မဆုတ်မနစ် သွား၏။

"ပုဏ္ဏား၊ ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ငါသည် လယ်ထွန်ခြင်းပေတည်း၊ ထိုလယ်ထွန်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ဟူသော အသီးအနှံရှိသည်တည်း၊ ထိုသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် လယ်ထွန်အပ်ပြီးဖြစ်၍ ငါသည် ဆင်းရဲမှု အားလုံးမှ လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီတည်း"

(ဥရဂဝဂ်၊ ကသိဘာရဒွါဇသုတ်)

ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း

မြေကိုက်ခံရသူသည် တကိုယ်လုံးပြန့်နှံ့လျက်ရှိသော အဆိပ်ကို မြေဆိပ်ပြေဆေးဖြင့် ကုသဖျောက်ဖျက်ပစ်သကဲ့သို့ အကြင်ရဟန်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော အမျက်ဒေါသကို ပယ်ဖျောက်ပစ်ရာ၏။

အားကြီးသော ရေအလျဉ်သည် သေးငယ်သော ကျူရိုးတံတားကို တိုက်ဖျက်သွားသကဲ့သို့ အကြင်ရဟန်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော မာနကို ပယ်ဖျက်ရာ၏။

ရေသဖန်းပင်တို့၌ အပွင့်ကို ရှာဖွေကြည့်ရှုသော် မတွေ့နိုင်သကဲ့သို့ အကြင်ရဟန်းသည် ဘဝတို့၌ ပညာဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေသော် အနှစ်သာရကို မရနိုင်။ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်၏။

(-ဥရဂသုတ်)

ဓနိယ မောင်နှံ

ကိုယ်ပိုင် နွားအုပ်ကို ထိန်းကျောင်းသူ နွားကျောင်းသား ဓနိယသည် ဤသို့ ကြွေးကြော်လေ၏။

"ငါသည် ထမင်းချက်ပြီးလေပြီ၊ နွားနို့လည်း ညှစ်ယူပြီးပြီ၊ မဟီမြစ်ကမ်းနားဌ် အခြံအရံနှင့်တကွ နေထိုင်သူ ငါ့အား မီးလည်းငြိ ထွန်းပြီးလေပြီ၊ ငါ၏အိမ်သည်လည်း လုံခြုံအောင် မိုးပြီးခဲ့ပြီ၊ အို--မိုးမင်းဒေဝ-ရွာလိုက ရွာချလိုက်ပါလော့"

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဤသို့ ကျူးရင့်တော်မူ၏။

“ငါသည် အမျက်မထွက်သူဖြစ်၏၊ စိတ်၌စူးဝင်တတ်သော ဘူးငြောင့် ကင်းပြီးသူဖြစ်၏၊ မဟီမြစ်ကမ်းနား၌ တညဉ့်တာမျှသာ နေထိုင်သူဖြစ်၏၊ ငါ၏ ခန္ဓာအိမ်ကို ကိလေသာ အမိုး ဖွင့်လှစ်ထားပြီ၊ မီး ၁၁-ပါး ငြိမ်းအေးလေပြီ၊ ကိလေသာတည်း ဟူသော မိုးပဇ္ဇုန်-သင် ရွာသွန်းလိုမူ ရွာသွန်းလေလော့”

ဓနိယ။ ။“ဤအရပ်၌ မှက် ခြင်တို့ မရှိကုန်၊ မြက်ပင်တို့ ခေါက်ရောက်ရာ မြစ်ဝှမ်း၌ နွားတို့ ကျက်စားကုန်၏၊ ထိုနွားတို့သည် မိုးကြီးရွာချလျှင် ခံနိုင်ရည်ရှိနေကြသည်၊ မိုးမင်းဒေဝါ ရွာလိုက ရွာပါလေလော့”

ဗုဒ္ဓ။ ။“ငါဘုရားသည် အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ဖောင်ကို ကောင်းစွာ ဖွဲ့စီရင်ထားပြီး ဖြစ်၏၊ သြဃ ၄-ပါး တည်းဟူသော ရေအလျဉ်ကို တွန်းလှန် ပယ်ဖျောက် ကူးမြောက်၍ နိဗ္ဗာန်ဟူသော တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ငါ့အား ဖောင်ဖြင့် အကျိုး မရှိတော့ပေ၊ ကိလေသာတည်း ဟူသော မိုးပဇ္ဇုန်- သင်ရွာလိုက ရွာလေလော့”

ဓနိယ။ ။“ငါ၏ အိမ်ရှင်မ ဂေါပီသည် လင့်အလိုသို့လိုက်တတ်ပေ၏၊ လော်လည်မှုကင်း၏၊ ကာလရှည်စွာ ပေါင်းသင်းခဲ့သော မယားဖြစ်၏၊ ငါ့ကိုလည်း မြတ်နိုးတတ်၏၊ ထိုမယား၏ အပြစ်တစုံတရာကိုမျှ ငါ မကြားဘူးပေ၊ မိုးမင်းဒေဝါ-ရွာချင် ရလျှောက် ရွာလေလော့”

ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ စွန့်လွှတ်ခြင်း

မြွေကိုက်ခံရသူသည် တကိုယ်လုံးပြန့်နှံ့လျက်ရှိသော အဆိပ်ကို မြွေဆိပ်ပြေဆေးဖြင့် ကုသဖျောက်ဖျက်ပစ်သကဲ့သို့ အကြင်ရဟန်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော အမျက်ဒေါသကို ပယ်ဖျောက်ပစ်ရာ၏။

အားကြီးသော ရေအလျဉ်သည် သေးငယ်သော ကျူရိုးတံတားကို တိုက်ဖျက်သွားသကဲ့သို့ အကြင်ရဟန်းသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော မာနကို ပယ်ဖျက်ရာ၏။

ရေသဖန်းပင်တို့၌ အပွင့်ကို ရှာဖွေကြည့်ရှုသော် မတွေ့နိုင်သကဲ့သို့ အကြင်ရဟန်းသည် ဘဝတို့၌ ပညာဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေသော် အနှစ်သာရကို မရနိုင်။ မြွေသည် ဆွေးမြေ့သော အရေဟောင်းကို စွန့်လွှတ်သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် သံသရာတည်းဟူသော သမုဒ္ဒရာ၏ ဤမှာဘက်ကမ်းကို စွန့်၏။

(-ဉရဂသုတ်)

ဓနိယ မောင်နှံ

ကိုယ်ပိုင် နွားအုပ်ကို ထိန်းကျောင်းသူ နွားကျောင်းသား ဓနိယသည် ဤသို့ ကြွေးကြော်လေ၏။

"ငါသည် ထမင်းချက်ပြီးလေပြီ၊ နွားနို့လည်း ညှစ်ယူပြီးပြီ၊ မဟီမြစ်ကမ်းနား၌ အခြံအရံနှင့်တကွ နေထိုင်သူ ငါ့အား မီးလည်းငြှိထွန်းပြီးလေပြီ၊ ငါ၏အိမ်သည်လည်း လုံခြုံအောင် မိုးပြီးခဲ့ပြီ၊ အို--မိုးမင်းဒေဝါ-ရွာလိုက ရွာချလိုက်ပါလော့"

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဤသို့ ကျူးရင့်တော်မူ၏။

"ငါသည် အမျက်မထွက်သူဖြစ်၏၊ စိတ်၌စူးဝင်တတ်သော ငြိုးငြင်ခြင်း ကင်းပြီးသူဖြစ်၏၊ မဟီမြစ်ကမ်းနား၌ တညဥ့်တာမျှသာ နေထိုင်သူဖြစ်၏၊ ငါ၏ ခန္ဓာအိမ်ကို ကိလေသာ အမိုး ဖွင့်လှစ်ထားပြီ၊ မီး ၁၁-ပါး ငြိမ်းအေးလေပြီ၊ ကိလေသာတည်း ဟူသော မိုးပဇ္ဇုန်-သင် ရွာသွန်းလိုမူ ရွာသွန်းလေလော့"

ဓနိယ။ ။"ဤအရပ်၌ မှက် ခြင်တို့ မရှိကုန်၊ မြက်ပင်တို့ ပေါက်ရောက်ရာ မြစ်ဝှမ်း၌ နွားတို့ ကျက်စားကုန်၏၊ ထိုနွားတို့သည် မိုးကြီးရွာချလျှင် ခံနိုင်ရည်ရှိနေကြသည်၊ မိုးမင်းဒေဝါ ရွာလိုက ရွာပါလေလော့"

ဗုဒ္ဓ။ ။"ငါဘုရားသည် အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ဖောင်ကို ကောင်းစွာ ဖွဲ့စီရင်ထားပြီး ဖြစ်၏၊ သြဃ ၄-ပါး တည်းဟူသော ရေအလျဥ်ကို တွန်းလှန် ပယ်ဖျောက် ကူးမြောက်၍ နိဗ္ဗာန်ဟူသော တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ငါ့အား ဖောင်ဖြင့် အကျိုး မရှိတော့ပေ၊ ကိလေသာတည်း ဟူသော မိုးပဇ္ဇုန်- သင်ရွာလိုက ရွာလေလော့"

ဓနိယ။ ။"ငါ၏ အိမ်ရှင်မ ဂေါပီသည် လင့်အလိုသို့လိုက်တတ်ပေ၏၊ လော်လည်မှုကင်း၏၊ ကာလရှည်စွာ ပေါင်းသင်းခဲ့သော မယားဖြစ်၏၊ ငါ့ကိုလည်း မြတ်နိုးတတ်၏၊ ထိုမယား၏ အပြစ်တစုံတရာကိုမျှ ငါ မကြားဘူးပေ၊ မိုးမင်းဒေဝါ-ရွာချင် ရွာလော့က် ရွာလေလော့"

ဗုဒ္ဓ။ ။"ငါ၏စိတ်သည် ငါ့အလိုသို့လိုက်၏၊ ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်၏၊ ကာလ ရှည်ကြာစွာ ဆက်ခံနှင်းကျင့် ပွားများစေအပ်ပြီးဖြစ်၍ ကောင်းစွာ ယဉ်ကျေးပြီးလည်းဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ငါ့အား မကောင်းမှုဟူ၍ မရှိတော့ပေ၊ ကိလေသာ တည်းဟူသော မိုးပဇ္ဇုန်- ရွာလိုက ရွာချလိုက်ပါလော့"

ဓနိယ။ ။"ငါသည် ကိုယ်ပိုင်အလုပ်ဖြင့်သာ အသက်မွေး မြူ၏၊ သားသမီးတို့သည်လည်း ငါနှင့်အတူတကွ နေထိုင်ကြ၏၊ အနာရောဂါ မရှိကြကုန်၊ ထိုသားသမီးများသည် အပြစ်ကင်း စင်ကြကုန်၏၊ မိုးမင်းဒေဝါ-ရွာလိုက ရွာချလိုက်ပါလော့"

ဗုဒ္ဓ။ ။"ငါသည် တစုံတယောက်သော သူ၏ အခစား မဟုတ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ် လောကုတ္တရာ သမာဓိ ချမ်းသာဖြင့် လောကအားလုံး၌ လှည့်လည်နိုင်သူဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ငါ့အား အဖိုးအခဖြင့် အကျိုးမရှိတော့ပေ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော မိုးပဇ္ဇုန်- ရွာသွန်းလိုက ရွာသွန်းလေလော့"

ဓနိယ။ ။"ဤအရပ်၌ ငါ့အား မသင်းကွပ်ရသေးသော နွားပေါက်များလည်း ရှိ၏၊ နို့စို့နွားငယ်များ၊ကိုယ်ဝန်ဆောင် နွားမများလည်း ရှိ၏။ အရွယ်ရောက် နွားမများနှင့် ခေါင်း ဆောင် နွားလား ဥသဘလည်းရှိ၏၊ မိုးမင်းဒေဝါ- ရွာလိုက ရွာ ပါလော့"

ဗုဒ္ဓ။ ။"ဤသာသနာတော်၌ ငါဘုရားအား မသင်းကွပ် ရသေးသည့် နွားပေါက်တည်းဟူသော ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ တို့သည် မရှိကုန်၊ နို့စို့နွားငယ်တည်းဟူသော အနုသယကိလေ

သာတို့သည်လည်း မရှိကုန်၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်နွားမတည်းဟူသော ပညာဘိသင်္ခါရ စသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊ အရှယ်ရောက်နွားမတည်း ဟူသော တဏှာတို့သည်လည်းကောင်း မရှိကုန်၊ နွားတို့၏ အကြီးဖြစ်သည့် နွားလား ဥသဘ တည်း ဟူ သော အဘိသင်္ခါရဝိညာဉ်လည်း မရှိ၊ ကိလေသာ တည်း ဟူသော မိုးပဇ္ဇုန်- ရွာလိုက ရွာလိုက်ပါလော့"

ဓနိယ။ ။"ငါ၏ နွားချည်တိုင်တို့သည် မြဲမြံခိုင်ခံ့ကုန်၏၊ မြွဆံမြက်ကြိုးများကိုလည်း အသစ်ပြုပြင်၍ ကောင်းစွာကျစ်ထားပြီးပြီ၊ နွားငယ်တို့သည် ကြိုးကို ဖြတ်မတွက် နိုင်ကြလတ္တံ့၊ ပိုးမင်းဒေဝါ- ရွာလိုက ရွာပါလေလော့"

ဗုဒ္ဓ။ ။"နွားလား ဥသဘသည် ကြိုးကိုဖြတ်၍ တည်နေသကဲ့သို့ ငါဘုရားသည် အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကို ဖြတ်ခဲ့လေပြီ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ဆင်ထုံးမန္ဒယ်ကြိုးကိုဖြတ်၍ တည်နေသကဲ့သို့ ငါဘုရားသည် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲ့ကို ဖြတ်ခဲ့လေပြီ၊ ထို့ကြောင့် ငါ့အား အမိဝမ်းတိုက်၌ ကိန်းနေခြင်းသို့ တဖန် ရောက်တော့မည် မဟုတ်ပေ၊ ကိလေသာတည်း ဟူသော မိုးပဇ္ဇုန်- သင်ရွာလိုက ရွာချလိုက်ပါလေလော့"

ထိုခဏ၌ မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းချလေ၏။

ဓနိယ နွားကျောင်းသားသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ရှိခိုးလျက် "ကျေးဇူးအပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အရှင်မြတ်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် အရှင်မြတ်ဘုရားအား ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ မှတ်ပါ၏၊ တပည့်တော်၏ ဆရာဖြစ်တော်မူပါ အရှင်မြတ်ဘုရား"ဟု လျှောက်ထားလေသည်။ တဖန် ဓနိယသည်--

"ဘုရားတော်သည်လည်းကောင်း၊ ဇနီးဖြစ်သူ ဂေါပီသည် လည်းကောင်း အရှင်မြတ်ဘုရားထံ၌ အကျင့်မြတ်ကိုကျင့်လိုပါ သည်၊ ဝဋ်ဆင်းရဲတို့ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလိုပါသည် ဘုရား" ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

(-ဓနိယသုတ်)

ကူးတို့ရှင်

ယောကျ်ားတယောက်သည် မြစ်ထဲသို့ခုန်ဆင်းလေ၏။ မြစ် ရေသည် အဟုန်အရှိန်ဖြင့် စီးနေခြင်းဖြစ်၏။ ထိုယောကျ်ား သည် မြစ်ရေအလျဉ်နှင့်အတူ မျောပါသွားလေသည်။

ထိုယောကျ်ားသည် ရေနစ်လျက်ရှိသော အခြားသူများအား ကယ်တင် ဆယ်ယူနိုင်ပါမည်လား။

အခြားယောကျ်ားတဦးသည်ကား ခိုင်ခံ့သော လှေနှင့်လှော် တက်ရှိသူ ဖြစ်၏။ လှေလှော်ခြင်းအတတ်ကို ကောင်းစွာ ကျွမ်း ကျင်ထားသူလည်း ဖြစ်၏။

ထိုယောကျ်ားသည် ရေနစ်သူများအား ကောင်းစွာ ကယ် တင် ဆယ်ယူနိုင်သည်သာတည်း။

ပထမ ယောကျ်ားမျိုးသည် ဘယ်သို့သော အရာဖြစ်သနည်း။

ဒုတိယ ယောကျ်ားမျိုးသည် ဘယ်သို့သောအရာ ဖြစ်လေ သနည်း။

ဤလောက၌ အမှန်လမ်း-အမှန်တရားကို နာယူ မှတ်သား၍ ကိုယ်တိုင် သိမြင်သော ပညာရှိတို့သည်သာလျှင် ဆင်းရဲကင်း ကြောင်း- ချမ်းသာကြောင်းကို ဆုံးမ ညွှန်ကြားနိုင်ပေ၏။

(စူဠဝဂ်၊ နာဝါသုတ်)

မပြည့်သောအိုး၊ ပြည့်သောအိုး

ရေပြည့်သောအိုးကို ကြည့်ပါ။ ပေါက်ပက်လည်း မခပ်၊ အသံလည်း မမြည်ပေ။ ရေမပြည့်သောအိုးကား ပေါက်ပက်ခပ်၍ အသံမြည်လေ၏။

ပညာရှိသည် ရေပြည့်သောအိုးနှင့် တူ၏၊ သူမိုက်ကား ရေမပြည့်သောအိုးနှင့် တူ၏။

မြစ်ငယ် ချောင်းငယ်တို့သည် ဟဝေါဝေါ အသံမြည်ကာ လှုပ်ခတ်စီးဆင်းကြကုန်၏။ မြစ်ကြီးတို့သည် တည်ငြိမ် တိတ်ဆိတ်စွာ စီးဆင်းကြကုန်၏။

(မဟာဝဂ်၊ နာလကသုတ်)

ပါရာဇိကကဏ်ပါဠိတော်

အသက်ကြီးသူနှင့် ပူဇော်ခံထိုက်သူ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဝေရဉ္ဇာမြို့၊ နဠေရု အမည်ရှိသော တမာပင်အနီး၌ ရဟန်းသံဃာများနှင့်တကွ သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ်အခါ ဖြစ်၏။

ထိုအခါ ဝေရဉ္ဇပုဏ္ဏားသည် ဗုဒ္ဓထံတော်သို့ ရောက်ရှိလာကာ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောနေရာ၌ ထိုင်လေသည်။

ဝေရဉ္ဇပုဏ္ဏား၏ စိတ်၌-"အရှင်ဂေါတမသည် ငါကဲ့သို့သော အသက်ကြီးသူကို ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းလည်းမပြု၊ အရိုအသေလည်း မပြုပါတကား"ဟု တွေးတောမိလေ၏။

ထို့နောက် ပုဏ္ဏားကြီးသည်- "အရှင်ဂေါတမ၊ အကျွန်ုပ် ရှေးက သတင်းကြားခဲ့ဘူးပါသည်၊ အဘယ်သို့ကြားသနည်းဟူမူ- 'ရဟန်းဂေါတမသည် အသက်အရွယ်ကြီးရင့် အိုမင်းကုန်သော၊ ရှေးအစဉ်ကိုလည်း သိမှီကုန်သောပုဏ္ဏားတို့ကို ရှိမခိုး၊အရိုအသေလည်းမပြု၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းလည်းမပြု'ဟု ကြားခဲ့ဘူးပါသည်၊ ယခုသော် အကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင်ကြုံရသဖြင့် ကြားရသောသတင်း မှန်ကန်ကြောင်းသိရလေပြီ၊ မသင့်လျော်ပါဘူး အရှင်ဂေါတမ" ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

"ပုဏ္ဏား-သင်ကြားသောသတင်းသည် မှန်ပေ၏၊ ဤလောက၌ ငါဘုရား၏ အရိုသေပြုခြင်း၊ ရှိခိုးခြင်း၊ ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်းကို ခံယူထိုက်သူ တစုံတယောက်မျှ မရှိသည်သာတည်း"

"ဤအတိုင်းဖြစ်လေသော် အရှင်ဂေါတမသည် အရသာ ကင်းမဲ့လှပါတကား"ဟု ပုဏ္ဏားက အဆိုပြုလိုက်၏။

"ပုဏ္ဏား သင်ပြောသည့်စကားဖြင့် ငါ့အား ပြောဆိုနိုင်သော အကြောင်းမျိုးသည် ရှိပေ၏၊ ပုဏ္ဏား-မြတ်စွာဘုရားသည် ရူပါရုံ၊ သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓါရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၌ သာယာခြင်းအရသာကို ပယ်ပြီးပြီ၊ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အမြစ်ကို ဖြတ်တောက်ပြီးပြီ၊ ထို့ကြောင့် ပုဏ္ဏား- သင်ပြောသည့်စကားဖြင့် ငါ့အား ပြောဆိုနိုင်သော အကြောင်းသည် ရှိပေ၏"

"ဤအတိုင်းဖြစ်လေသော် အရှင်ဂေါတမသည် သုံးဆောင်ခြင်း ကင်းမဲ့ချေ၏"ဟု ပုဏ္ဏားက အဆိုပြုပြန်၏။

"ပုဏ္ဏား- သင်ပြောသည့်စကားဖြင့် ငါ့အား ပြောဆိုနိုင်သောအကြောင်းမျိုးသည် ရှိပေ၏၊ ပုဏ္ဏား- မြတ်စွာဘုရားသည် ရူပါရုံ၊သဒ္ဒါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ရသာရုံ၊ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၌ သုံးဆောင်ခြင်းကို ပယ်ပြီးပြီ၊ အဝိဇ္ဇာတဏှာ အမြစ်ကို ဖြတ်တောက်ပြီးပြီ၊ ထို့ကြောင့် သင် ပြောသည့်စကားဖြင့် ငါ့အား ပြောဆိုနိုင်သော အကြောင်းသည် ရှိပေ၏။"

"ဤအတိုင်းဖြစ်လေသော် အရှင်ဂေါတမသည် 'မပြုထိုက်' ဟူသော အကိရိယအယူဝါဒ ရှိသူပေတည်း"ဟု ပုဏ္ဏားက အဆိုပြုလိုက်ပြန်၏။

(9)

"ပုဏ္ဏား-ငါဘုရားသည် ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသော အကျင့် ကာယ ဒုစရိုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုသော မကောင်းသောအကျင့် ဝစီ ဒုစရိုတ်ကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြင့် ပြုသော မကောင်းသောအကျင့် မနောဒုစရိုတ်ကိုလည်းကောင်း မပြုထိုက်ဟု ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် သင် ပြောသည့် စကားဖြင့် ငါ့အား ပြောဆိုနိုင်သော အကြောင်းသည် ရှိပေ၏"

"ဤ အတိုင်း ဖြစ်လေသော် အရှင် ဂေါတမသည် 'ဖြုတ် အပ်၏'ဟူသော ဥစ္ဆေဒဝါဒရှိသူပေတည်း"ဟု ပုဏ္ဏားက အဆို တင်လိုက်ပြန်၏။

"ပုဏ္ဏား--ငါသည် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ကိုဖြုတ်အပ်၏ဟု ဟော၏၊ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြုတ်အပ်၏ဟု ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် သင်ပြောသော စကားဖြင့် ငါ့အား ပြော ဆိုနိုင်သည့် အကြောင်းသည် ရှိပေ၏"

"ဤအတိုင်းဖြစ်လေသော် အရှင်ဂေါတမသည် စက်ဆုပ် ခြင်းသဘော ရှိသူပေတည်း"ဟု ပုဏ္ဏားက အဆိုပြုပြန်၏။

"ပုဏ္ဏား--ငါသည် ကာယ ဒုစရိုတ်ကို လည်းကောင်း၊ ဝစီ ဒုစရိုတ်ကို လည်းကောင်း၊ မနော ဒုစရိုတ်ကို လည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်းကောင်း စက်ဆုပ်၏၊ ထို့ကြောင့် သင် ပြောသော စကားဖြင့် ငါ့အား ပြောဆိုနိုင် သော အကြောင်းသည် ရှိပေ၏"

"ဤအတိုင်းဖြစ်လေသော် အရှင်ဂေါတမသည် ဖျက်ဆီးတတ်သူပေတည်း"ဟု ပုဏ္ဏားက အဆိုပြုလိုက်ပြန်၏။

"ပုဏ္ဏား--ငါသည် ရာဂကိုလည်းကောင်း၊ ဒေါသကိုလည်းကောင်း၊ မောဟကိုလည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားများကိုလည်းကောင်း ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ တရားကိုဟော၏၊ ထို့ကြောင့် သင် ပြောသော စကားဖြင့် ငါ့အား ပြောဆိုနိုင်သော အကြောင်းသည် ရှိပေ၏"

"ဤအတိုင်းဖြစ်လေသော် အရှင်ဂေါတမသည် ပူပန်စေတတ်သူပေတည်း"ဟု ပုဏ္ဏားက အဆိုပြုပြန်၏။

"ပုဏ္ဏား--ငါသည် ကာယဒုစရိုက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ မနော ဒုစရိုက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်းကောင်း ပူပန်စေတတ်သော တရားများဟု ဟော၏၊ ထို့ကြောင့် သင် ပြောသော စကားဖြင့် ငါ့အား ပြောဆိုနိုင်သော အကြောင်းသည် ရှိပေ၏"

"ဤအတိုင်းဖြစ်လေသော် အရှင်ဂေါတမသည် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ခြင်းငှာ မထိုက်သူပေတည်း"ဟု ပုဏ္ဏားက အဆိုပြုပြန်လေ၏။

"ပုဏ္ဏား--ငါသည် နောင်တဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ ဘဝသစ်၌ဖြစ်ခြင်းကို ပယ်ပြီးပြီ၊ အဝိဇ္ဇာ-တဏှာအမြစ်ကို ဖြတ်ပြီးပြီ၊ နောင်အခါ၌ ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိပြီ၊ ထို့ကြောင့် သင်ပြောသော စကားဖြင့် ငါ့အား ပြောဆိုနိုင်သော အကြောင်းသည် ရှိပေ၏။

"ပုဏ္ဏား--သင့်ကို ဆက်၍ ဟောကြားဦးမည်၊ အကြီးအငယ်၏ သဘောကို ဥပမာဖြင့် ထင်ရှားစေဦးမည်။

"ပုဏ္ဏား--ဤလောက၌ ကြက်မတကောင် ရှိသည်ဆိုပါစို့၊ ထိုကြက်မ၌ ကြက်ဥ ၈-လုံးဖြစ်စေ၊ ၁၀-လုံးဖြစ်စေ၊ ၁၂-လုံးဖြစ်စေ ရှိသည်ဆိုပါတော့၊ ကြက်မသည် သူ၏ ဥတို့ကို ကောင်းစွာ ဝပ်ပေးရာ၏၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ အငွေ့ကိုပေးရာ၏၊ ကြက်နံ့ကို ထုံစေရာ၏။

"ထိုအခါ ဥခွံအတွင်း၌ရှိသော ကြက်ငယ် အပေါင်းတို့တွင် ခြေသည်းဖျား၊ နှုတ်သီးဖျားဖြင့် ဥခွံကို ကုတ်ခြစ်ဖောက်ခွဲ၍ ရှေးဦးစွာ ပေါက်ဖွားလာသော ကြက်ငယ်သည် အကြီးဖြစ်မည်လော၊ သို့မဟုတ် အငယ်ဟု ဆိုနိုင်သလော"

"အရှင်ဂေါတမ၊ ထိုကြက်ငယ်သည် အကြီးသာလျှင် ဖြစ်ပါ၏၊ အငယ်ဟု မဆိုနိုင်ပါ"

"ကောင်းပြီ--ပုဏ္ဏား၊ ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ဥခွံအတွင်း၌ဖြစ်သော၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ဥခွံဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် မြှေးရှက်အုပ်သော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့တွင် ငါသည် အကြီးဆုံးတည်း၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော ဥခွံကို ဖောက်ခွဲ၍ ငါတဦးတည်းသာလျှင် သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီ၊ ထို့ကြောင့် ထိုငါသည် လောကထက် ကြီးမြတ်သူပေတည်း"

(ဝေရဉ္ဇကဏ္ဍ)

သီကိုးပန်းပွင့် လေမလွင့်သို

မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များကို ပညတ်သတ်မှတ်ပေးခြင်း မပြုခဲ့သော်၊ လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ကျင့်ဝတ်အရာ၌

အစီအစဉ်ဖြင့် ခိုင်မာလေးနက်စွာ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ပေးခြင်း မပြုခဲ့သော် သာသနာတော်သည် ကြာမြင့်စွာ မတည်တံ့နိုင်။ မြတ်စွာဘုရားသည် လည်းကောင်း၊ သစ္စာ ၄-ပါး သိမြင်သော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်းကောင်း ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးနောက် ခန္ဓာင်းသောကာလ၌ သာသနာတော်သည် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲပျက်စီး နိုင်ပေ၏။

ကြိုးဖြင့် မသီကုံးဘဲ ပျဉ်ပြားပေါ်၌ တင်ထားသော ပန်းပွင့် များသည် လေတိုက်ခတ်သောအခါ ဖရိုဖရဲ လွင့်စဉ်ကုန်ရာသကဲ့ သို့တည်း။

(ဝေရဥ္စကဏ္ဍ)

ဖုံသိပ် မိုးကြီး

ပူမျိုးများအပ်သော အာနာပါနဿတိ သမာဓိသည် တည် ကြည် ငြိမ်သက်စေတတ်၏။ ငြိမ်းအေးချမ်းမြေ့စေတတ်၏။ ဖြစ် ပေါ်လာသော အကုသိုလ် အယုတ်တရားတို့ကို တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်ပေ၏။

နွေဥတု၏နောက်ဆုံး တပေါင်းလ၌ မြူမှုန့်တို့သည် လွင့်တက် ဝေသန်းသည်ရှိသော် အခါမဲ့ ရွာသွန်းသောမိုးကြီးသည် တခဏ ခြင်းပင် ငြိမ်သက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

(တတိယပါရာဇိကကဏ္ဍ)

သူခိုး

အကြင်ရဟန်းသည် မိမိသန္တာန်၌ မြင့်မြတ်သော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရား တကယ်မရှိပါဘဲလျက် ရှိသည်ဟု ဝါကြွားပြောဆိုငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် အဆိုးသွမ်းဆုံးသော ခိုးသူကြီးမည်ပေ၏။ ပြည်သူတို့၏ ဆွမ်းကို လိမ်လည်၍ ခိုးစားခြင်းကြောင့်တည်း။

ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော ကစားသမားတို့ကဲ့သို့တည်း၊ ငှက်မုဆိုးတို့ကဲ့သို့တည်း။

(စတုတ္ထ ပါရာဇိကကဏ္ဍ)

ဝိနည်းမဟာဝဂ်ပါဠိတော်

ရဟန်းမဟုတ်ကြောင်း ၄-မျိုး

တရံရောအခါ ရဟန်းတို့သည် ခရီးသွားကြကုန်၏။ ထိုခရီးသည် ရဟန်းတို့အထဲ၌ ပဥ္စင်းဖြစ်စ ရဟန်းတပါးလည်း ပါဝင်၏။

ထိုပဥ္စင်းသစ်သည် အဖော်ရဟန်းများ၏ နောက်၌ တပါးတည်း ကွဲကျန်ရစ်ခဲ့လေ၏။ လမ်းခရီးအကြား၌ ထိုရဟန်းသစ်၏ မယားဟောင်းနှင့် တွေ့ဆုံလေသည်။

ထိုအခါ မယားဟောင်းသည် "သြော်-- ယခု သင်သည် ရဟန်းပြုလိုက်သလား"ဟု မေးသဖြင့်--

"အင်း--ဟုတ်ပေ၏၊ ယခု ငါ ရဟန်းပြုလိုက်ပေပြီ"ဟု ပြန်ပြောလေသည်။

"သြော်--ဤသို့ဖြစ်လျှင် ပြောရဦးမည်၊ ရဟန်းဆိုသည်မှာ မေထုန်အကျင့်ကို ရနိုင်ခဲလှ၏၊ ယခု သင်သည် မေထုန်မှီဝဲပါလာပါ"ဟု မေထုန်မှီဝဲရန် ဖိတ်ခေါ်လေ၏။

ဤသို့ဖြင့် ထိုရဟန်းသစ်သည် မယားဟောင်းနှင့် မေထုန်ပြုကျင့်ပြီးမှ ခရီးဆက်လေ၏။

အဖော်ရဟန်းများသည် အချိန်ကြာမြင့်မှရောက်ရှိလာသော ထိုရဟန်းသစ်အား-- "အဘယ့်ကြောင့် ယခုလောက်ကြာမြင့်မှ ရောက်လာသနည်း"ဟု မေးမြန်းကြလေသည်။

ရဟန်းသစ်သည် မယားဟောင်းနှင့်တွေ့ဆုံခြင်း၊ မေထုန်ဖြင့် ဒိတ်ကြားခြင်း၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်း အကြောင်းစုံကို ပြန်လည်ပြော ကြားလေ၏။

ထိုအခါ ရဟန်းတို့သည် ရဟန်းသစ်၏ မေထုန် မှီဝဲခြင်း အကြောင်းစုံကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာအား လျှောက်ထားကြလေသည်။

ဤတွင် ဗုဒ္ဓသည် သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းများအတွက် အထူးစောင့်ထိန်း ဆောက်တည်ရမည့် ဝိနည်းကျင့်ဝတ် ၄-မျိုး ကို ဟောကြားတော်မူ၏။

မေထုန် မပြုရ

ရဟန်းတို့--ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသော ရဟန်းသည် မေ ထုန် အမှုကို မပြုရ၊ လူမိန်းမကို မဆိုထားဘိ၊ တိရစ္ဆာန်မကိုပင် လည်း မေထုန်မပြုရ။ အကယ်၍ ပြုငြားအံ့၊ ထိုသူသည် ရဟန်း မဟုတ်တော့ပေ။ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် ဆက်ဆံ ရောနှောခွင့် မရှိတော့ပေ။ (ပါရာဇိက ကျလေပြီ)

ဥပမာအားဖြင့် --ဦးခေါင်းပြတ်ပြီးသော ယောကျ်ားသည် ထိုဦးခေါင်းနှင့်ကိုယ်ကို ပြန်၍စပ်သဖြင့် တဖန် အသက်ရှင်ခြင်း မရှိနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

မခိုးရ

ရဟန်းတို့-- ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသော ရဟန်းသည် ပိုင် ရှင် မပေးသော သူတပါး၏ဥစ္စာကို ခိုးယူလိုသောစိတ်ဖြင့် မခိုး ယူရ။ ဝါးခြမ်းစိတ်ကဲ့သို့သော အသေးအဖွဲ ပစ္စည်းကိုပင်လျှင် မခိုးယူရ။ အကြင်ရဟန်းသည် အသပြာတမတ်၊ တမတ်ထက်

အပါန်ကိုလည်းကောင်း၊ တမတ်ထိုက်တန်သောပစ္စည်း၊ ငါးမတ်ထက်အလွန် ထိုက်တန်သောပစ္စည်းကိုလည်းကောင်း၊ ခိုးယူငြားအံ့၊ ထိုသူသည် ရဟန်းမဟုတ်တော့ပေ။ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် ဆက်ဆံရောနှောခွင့် မရှိတော့ပေ။ (ပါရာဇိက ကျသေပြီ)

ဥပမာအားဖြင့်-- အညှာမှ ကြွေကျပြီးသော သစ်သီးသည် ထိုသစ်သီးနှင့် အညှာရင်းကို ပြန်၍ ထိစပ်သဖြင့် တဖန် စိမ်းလန်း-စိမ်းရှင်ခြင်း မရှိနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

မသတ်ဖြတ်ရ

ရဟန်းတို့--ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသော ရဟန်းသည် သေစေလိုသော စေတနာဖြင့် သတ္တဝါတို့ကို မသတ်ဖြတ်ရ၊ ပိုးရွ ခြပုန်းမျှကိုပင်လျှင် မသတ်ဖြတ်ရ။

အကြင်ရဟန်းသည် လူသတ္တဝါကို သတ်ဖြတ်ငြားအံ့၊ ထိုသူသည် ရဟန်းမဟုတ်တော့ပေ။ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် ဆက်ဆံရောနှောခွင့် မရှိတော့ပေ။ (ပါရာဇိက ကျလေပြီ)

ဥပမာအားဖြင့်-- ၂-ခြမ်းကွဲလေပြီးသော ကျောက်ဖျာကြီးသည် တဖန်ပြန်၍ ဆက်စပ်ရန် မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

တရားဖြင့် မကြွားဝါရ

ရဟန်းတို့--ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသော ရဟန်းသည် လူတို့၏ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားထက် လွန်မြတ်သော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားကို မိမိ၌ ရရှိသည်ဟု မပြောဆိုရ။ မိမိသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်၌သာ မွေ့လျော်သည်၊ အဘယ်တရားကို အားထုတ်နေ

သည်-ဟူ၍ပင် မပြောဆိုရ။ အကြည်ညိုခံလိုခြင်း၊ လပ်လာဘ ရလိုခြင်း၊ ကြွားဝါလိုခြင်းဖြင့် မပြောဆိုရပေ။

အကြောင်ရဟန်းသည် မမှန်ကန်သော အလိုဆိုးဖြင့် မိမိ၌ တကယ်မရှိသော ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရားကို ဝင့်ကြွားပြောဆိုငြားအံ့၊ ထိုသူသည် ရဟန်း မဟုတ်တော့ပေ။ ရဟန်းကောင်းတို့ နှင့် ဆက်ဆံ ရောနှောခွင့် မရှိတော့ပေ။ (ပါရာဇိက ကျလေပြီ)

ဥပမာအားဖြင့်–လည်ဆစ်ပြတ်ပြီးသော ထန်းပင်သည် တဖန် ပြန်၍ စည်ပင်ကြီးပွားခြင်း မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့တည်း။

(မဟာဝဂ္ဂ)

မလျော့မတင်း စောင်းကြိုးညှင်း

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ်အခါ ဖြစ်၏။

ထိုစဉ်အခါဝယ် မာဂဓတိုင်းသား များစွာတို့သည် ဗုဒ္ဓကို ဖူးမြော်ခွင့် ရကုန်၏။ တရားတော် ကြားနာခွင့်လည်း ရကုန်၏။ ထိုတရားနာ ပရိသတ် များစွာတို့တွင် စမ္ပာမြို့သား သောဏ အမည်ရှိသော လုလင်တယောက်လည်း ပါဝင်လေသည်။

သောဏသည် သူဌေး၏သားဖြစ်၏။ လွန်စွာနူးညံ့သိမ်မွေ့သူ လည်း ဖြစ်၏။ သောဏ၏ ခြေဖဝါးပြင်၌ မွေးညှင်းတို့ ပေါက် ရောက်လျက်ရှိ၏။ ထိုသို့နူးညံ့လှသဖြင့် ထမ်းစင်ဖြင့် သွားလာရ သူ ဖြစ်လေသည်။

သောဏ သူဌေးသားသည် ဗုဒ္ဓ ဟောကြားသည့် တရား တော်၌ ယုံကြည်သက်ဝင်ကာ နှစ်သက်ရွှင်လန်းလှသဖြင့် ရဟန်း အဖြစ်သို့ ကူးပြောင်းလိုက်လေသည်။

ထို့နောက် သောတာ ရဟန်းသည် ယင်းတိုက်တော၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်ကာ ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမအတိုင်း တရားလမ်းစဉ်ကို ကျင့်သုံး ဆောက်တည်လျက် ရှိ၏။ အခြားသော ရဟန်းများနည်းတူပင် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်ကာ တရားအစဉ်ကို အားထုတ်လေသည်။

လွန်စွာ အားထုတ်သော ဝီရိယရှိသည်ဖြစ်၍ စင်္ကြံသွားသော အရှင်သောတာ၏ ခြေဖဝါးတို့သည် ကွဲကုန်၏။ သွေးအလိမ်းလိမ်း ယိုစီးကျကုန်၏။ စင်္ကြံသွားရာ လမ်းတလျှောက်၌ သွေးစီးကြောင်းများ ထင်လျက်ရှိနေပေ၏။

ထိုအခါ အရှင်သောတာ၏စိတ်၌– 'ငါသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားအဆုံးအမဖြင့် ဆိပ်ငြိမ်ရာ၌ အားထုတ်သည်သာ ဖြစ်၏၊ သို့ပါလျက် တရားအထူးကို မရရှိပေ၊ ငါ၏စိတ်သည် တဏှာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် တစုံတရာသောအာရုံကို မစွဲလမ်းဘဲရှိလျက် အာသဝေါတရားမှ မလွတ်ပေတကား၊ ဤသို့ ဖြစ်လေသော် ငါသည် လူထွက်ရလျှင် ကောင်းလေစွ၊ ငါ၌ရှိသော စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ကိုယ်တိုင်လည်းခံစားလျက်၊ ကောင်းမှုကုသိုလ်လည်း ပြုလျက် နေရသော် ကောင်းလေစွ'ဟု အကြံ ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ယင်းသည့်အခိုက်ဝယ် ဗုဒ္ဓသည်ကျောင်းစဉ်လှည့်လည်တော်မူသဖြင့် အရှင်သောတာ၏ စင်္ကြံသွားရာသို့ ဆိုက်ရောက်လေသည်။ အရှင်သောတာ၏ ခြေဖဝါးမှ သွေးစိမ်းထွက်ခြင်းနှင့် လွန်မင်းစွာ တရားအားထုတ်ခြင်းများကို ဗုဒ္ဓ သိရှိတော်မူလေ၏။ အရှင်သောတာ စိတ်အားလျှော့၍ လူထွက်ရန် အကြံအစည်ကိုလည်း သိရှိတော်မူလေ၏။

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာသည် အရှင်သောဏအား တရားအားထုတ်ရာ၌ အယုတ်-အလွန်မရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း ဥပမာဖြင့်ပြ၍ ဟောကြားတော်မူလေသည်။

"သောဏ-သင်သည် လူဖြစ်စဉ်အခါက စောင်းတီး အတတ်ကို ကောင်းစွာ တတ်ကျွမ်းသည် မဟုတ်လား"

"တတ်ကျွမ်းခဲ့ပါသည် အရှင်ဘုရား"

"ထိုအရာကို သင် ဘယ်သို့သဘောပေါက်သနည်း သောဏ၊ သင်၏စောင်းကြိုးတို့သည် တင်းလွန်းကုန်သော် စောင်းသံသည် သာယာခြင်းရှိသလား၊ တီးခတ်ရာ၌ လျောက်ပတ် ပြေပြစ်ခြင်းကော ရှိသလား"

"မရှိပါ အရှင်ဘုရား"

"တဖန်-သင်၏ စောင်းကြိုးတို့သည် လျော့လွန်းကုန်သော် စောင်းသံသည် သာယာခြင်းရှိသလား၊ တီးခတ်ရာ၌ လျောက်ပတ် ပြေပြစ်ခြင်းကော ရှိသလား သောဏ"

"မရှိပါ အရှင်ဘုရား"

"ကောင်းပြီ-သောဏ၊ တဖန် မေးဦးအံ့၊ သင်၏ စောင်းကြိုးတို့သည် မလျော့လွန်း-မတင်းလွန်းကုန်သော် စောင်းသံသည် သာယာခြင်းရှိသလား၊ တီးခတ်ရာ၌ လျောက်ပတ် ပြေပြစ်ခြင်းကော ရှိသလား"

"ရှိပါသည် အရှင်ဘုရား"

"သောဏ ဤသို့သော သဘော ရှိသည်သာလျှင်တည်း၊ လွန်စွာအားထုတ်သော ဝီရိယသည် ပျံ့လွင့်စေတတ်၏၊ ယုတ်

လျော့လွန်းသော ဝီရိယသည် ပျင်းရိစေတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် သင်သည် ဝီရိယနှင့် သမာဓိ မျှတ၍ ကျင့်သုံးဆောက်တည်လော့၊ သဒ္ဓါ-ဝီရိယ-သတိ-သမာဓိ-ပညာ ဟူသော ဣန္ဒြေတို့၏ ညီမျှခြင်းကိုလည်း မြင်အောင်-သိအောင် ရှုဆင်ခြင်လေလော့၊ ထိုအခါ၌ သမထ စသော နိမိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေလော့"

ထို့နောက် အရှင်သောဏသည် ဗုဒ္ဓ၏ ညွှန်းပြချက် တရားလမ်းစဉ်အတိုင်း ဆက်လက်၍ ကျင့်သုံး ဆောက်တည်သဖြင့် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်လေသည်။

(စမ္မက္ခန္ဓက)

မဟာဗုဒ္ဓဝင် ပါဠိတော်

အပူရှိလျှင် အအေးရှိမြဲ

ဘဝသစ်၌ တဖန်ဖြစ်ရမှုတည်းဟူသော ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည် ဆင်းရဲလှ၏။ ဤခန္ဓာကိုယ် အိုရခြင်း၊ နာရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲလှ၏။ အိုခြင်း-နာခြင်းတို့ လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ကာ တွေတွေဝေဝေ သေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲလှ၏။

ယင်းသည့် ဘဝသစ်၌ တဖန်ဖြစ်ရခြင်း၊ အိုရခြင်း၊ နာရခြင်း၊ သေရခြင်းတည်းဟူသော ဆင်းရဲမှု ရှိလေသော် ထိုထိုဆင်းရဲမှုမှ လွတ်မြောက်ရာ ချမ်းသာမှုသည်လည်း ဧကန်ပင် ရှိရမည်သာ တည်း။

ဤလောက၌ 'အပူ'ဟူ၍ ရှိသကဲ့သို့ ထိုအပူ၏ဆန့်ကျင်ဘက် 'အအေး'ဟူ၍လည်း ရှိသည်သာပင် မဟုတ်လော။

အပူ တည်းဟူသော ဆင်းရဲဒုက္ခသည် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ သို့ဖြစ်လျှင် အအေး တည်းဟူသော ချမ်းသာသုခကို ဖြစ်ပေါ်စေမည့် ကောင်းမှု သုစရိုက်တို့သည်လည်း ရှိရမည်သာတည်း။

အိုရ-နာရ-သေရ-ပူဆွေးရ-စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရ-ဆင်းရဲပင်ပန်းရခြင်းတည်းဟူသော ဝဋ္ဋဒုက္ခတို့မှ လွတ်မြောက်ကြောင်း လမ်းခရီးသည် ရှိသည်သာတည်း။

မစင်လူး ခံနေရသူ

လူတယောက်သည် ခန္ဓာကိုယ်တွင် မစင် ကျင်ကြီးတို့ဖြင့် အလိမ်းလိမ်းပေကျံလျက်ရှိရာ၏။ ထိုသူ သွားရောက်နိုင်သည့် နေရာ၌ ရေကန်ကြီးသည်လည်း ရှိပေ၏။

ထိုသူသည် မစင်ဖြင့် ပေကျံလျက်သာ နေသင့်သလား။ ရေကန်ကြီးသို့သွားရောက်ပြီး ဆေးကြော သန့်ရှင်းပစ်သင့်သလား။

ရေကန်ကြီးဆီသို့ သွားရောက်ရန် နည်းလမ်းကို မကြံစည်ဘဲ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းမပြုသည်ရှိသော် ရေကန်ကြီး၏အပြစ်ဟု ဆိုနိုင်ပါမည်လား။

ကိလေသာ အညစ် အကြေးတို့ကို ဆေးကြော သန့်စင်ရာ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ရေကန်ကြီးသည် ကောင်းပင်ရှိနေ၏။

ရန်သူဝိုင်း ခံနေရသူ

လောက၌ ရန်သူတို့ ဝိုင်းရံခြင်းခံနေရသူသည် မည်သို့ ပြုလုပ်သင့်သနည်း။ ရန်သူတို့နှင့်ဝေးရာသို့ ရှောင်တိမ်း ထွက်ခွာသွားရန် လမ်းကိုရှာဖွေ၍ ထွက်မြောက်သွားသင့်သည်ပင် မဟုတ်လား။

ထိုထွက်မြောက်ကြောင်း လမ်းခရီးကို တွေ့မြင်ရပါလျက် ထွက်ခွာမသွားဘဲရှိသော် ထိုသူသည် မည်သို့ ကြံရမည်နည်း။

ကိလေသာ ရန်သူတို့ ဝိုင်းပတ်လည်လျက်ရှိသော အကြင်သူသည် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော မဂ္ဂင်

လမ်းကောင်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်မြို့ကြီးသို့ အရောက်မသွားသော် မည်သူ၏ အပြစ်ဖြစ်မည်နည်း။

နာတာရှည် ခရီးသည်

ဤလောက၌ အနာရောဂါ နှိပ်စက်ခြင်း ခံနေရသူသည် ကောင်းစွာကုသနိုင်သူ ဆေးဆရာရှိနေပါလျက် ထိုဆေးဆရာဖြင့် မကုစားလျှင် အနာရောဂါသည် မပျောက်ကင်းနိုင်ပေ။ ပို၍ပို၍ တိုးပွားလာဘွယ်ရာသာ ရှိပေ၏။

ကိလေသာ အနာရောဂါတို့ ဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်းခံနေရသူသည် ကိလေသာ ငြိမ်းအေးကြောင်း မဂ္ဂင်တရားဖြင့် ရှုဆင်ခြင်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမရှိသော် ကိလေသာသည် ငြိမ်းပျောက်မသွားနိုင်ပေ။ ပို၍ပို၍ တိုးပွားကာ သံသရာခရီး၌ နာတာရှည်ရောဂါသည်သာ ဖြစ်ပေရာ၏။

မစင်တွင်းနှင့် လှေအိုကြီး

တံတွေး၊ နှပ်၊ ချွဲ၊ သလိပ်၊ သွေး၊ ပြည်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း–စသော အပုပ်မျိုးစုံ–ပိုးမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်၍ တည်ရှိနေသော ခန္ဓာကိုယ်ကြီး၌ သာယာစွဲလမ်းခြင်းမရှိရာ။ စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ်ဟူ၍ နှလုံးသွင်းကာ စွန့်လွှတ်ပစ်ပယ်ခြင်း ပြုရာ၏။

လူအပေါင်းတို့သည် အိမ်သာတက်ရာ၌ ကျင်ကြီးစွန့်ပြီးသော အခါ ကဖန်ပြန်၍ လှည့်စောင်းမကြည့်လိုသကဲ့သို့တည်း။

အိုမင်းဆွေးမြေ့လျက်ရှိသော လှေကြီးသည် ရှိ၏။ ထိုလှေကြီး ထဲသို့ ရေများ တသွင်သွင် ယိုစီးနေကြ၏။ မြစ်ကိုကူးမည့် ခရီး သွားသူတို့သည် ထိုလှေပျက်ကြီးပေါ် သို့တက်စီးရန် အလျှင်းပင် မလိုလားကြ။ လျင်မြန်စွာ ရှောင်ထွက်ပြီး ငဲ့စောင်း၍မျှ ပြန် မကြည့်လိုကြ သကဲ့သို့တည်း။

(တောထွက်ခန်း)

ရပ်မနေရ၊ နောက်မဆုတ်ရ

မြစ်ကိုကူးသောသူသည် တဖက်ကမ်းရှိ မိမိရောက်လိုသော ဆိပ်ကမ်းသို့ ရှေးရှု ရည်ရွယ်၍ကူး၏။ ယင်းသို့ ကူးသွားသော် လည်း ထိုသူ ရောက်လိုသည့် ဆိပ်ကမ်းနေရာသို့ မရောက်ပေ။ ရေစီးအဟုန်ဖြင့် မျောပါသွားရသောကြောင့်ဘည်း။

ထိုသူသည် မည်သို့ ဆက်လက် ပြုလုပ်သင့်သနည်း။ မိမိမျော ပါ ရောက်ရှိနေသည့် ဆိပ်ကမ်းနေရာမှ ပထမ ရည်ရွယ်သော ဆိပ်ကမ်းနေရာသို့ ဆက်လက် ကူးသွားရမည်သာဖြစ်၏။

အမှန်လမ်း- အမှန်တရားဖြင့် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ ရည်ရွယ် အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကဓံ အမျိုးမျိုးကြောင့် မဂ် ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သို့ကား မဆိုက်ရောက်နိုင်သေးငြားအံ့။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ ရရှိဆိုက်ရောက်ရာ အဆင့်မှ ဆက်လက် အားထုတ်ရမည် သာ ဖြစ်၏။

(ဗျာဒိတ်ခန်း)

ဒေဝင်းက သည့်ပွဲ၊ ရန်ဖြစ်ပွဲ

လူတို့သည် ဒေါသ မာန်မာနပွားကာ ပဋိပက္ခ ရန်ဖြစ်ကြသည်ရှိသော် စိတ်အလျောက်-မာန်အလျောက် လွှန်လွှန် ကဲကဲ ပြောဆိုလေ့ရှိကြ၏။ လျှို့ဝှက် ဖုံးကွယ်ခဲ့သည့် အချက် အလက်များကိုပင် ရန်ပွဲ၌ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလေ့ ရှိကြ၏။

ထို့ကြောင့် လူတို့ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွားခြင်းကို ဥဒေါင်းများကသည်နှင့် တူ၏ဟု ပညာရှိတို့ ဆိုကုန်၏။

ဥဒေါင်းများ ကရာ၌ အမြီးကိုထောင်လျက် လှည့် ပတ်ကသည်ဖြစ်ရာ ထိုဥဒေါင်းငှက်၏ လျှို့ဝှက် ဖုံးကွယ်ထားသည့် အရာကို ပရိသတ်ဖက်သို့ ပြဘိသကဲ့သို့ရှိသည် မဟုတ်လော။

(ဖန္ဒနဇာတ်)

ယင်ကောင်ထမင်း၊ ဆူးထမင်း

ဉာဏ်ပညာ ကင်းမဲ့သော ရေမြေ ရှင် ဘုရင်မင်းတို့သည် သိုက်သင့်ရာရာ အပြစ်ဒဏ် ပေးသင့်၊ မပေးသင့်ကို စူးစမ်းဆင်ခြင်မှု မပြုဘဲ စိတ်အလျောက်--မာန်အလျောက် အပြစ်ပေးလေ့ ရှိပေ၏။

ဉာဏ်ပညာ ကင်းမဲ့သော ထိုမင်းတို့သည် မျက်စိကန်းသူ၏ အစာစားခြင်းနှင့် တူလေ၏။

မျက်စိကန်းသူသည် ယင်ကောင်နှင့်တကွသော အစာကိုလည်း စားမျိုမိကြသည်သာတည်း။

ဆူးငြောင့်နှင့်ရောသော အစာကိုလည်း စားမျိုမိကြသည်သာတည်း။

ငါးများချိတ် စည်းစိမ်

အကြင်သူ တဦးတယောက်သည် သတိမထားမိသဖြင့် ငါးများချိတ်ကို မျိုမိသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုငါးများချိတ် အသည်းနှလုံးဆီသို့ မရောက်မီ သေးနှင့်တကွ အန်ထုတ်ပစ်ငြားအံ့၊ ထိုသူသည် ကိုယ်စိတ် ၂-ဖြာ ချမ်းသာမှုကို ရရှိနိုင်သည်သာတည်း။

အကျွန်ုပ် မဟာပဒုမမင်းသားသည် ခမည်းတော် လွှဲအပ်ပေးသနားသော ရွှေနန်းစည်းစိမ် အလုံးစုံကို စွန့်လွှတ်သည်သာတည်း။ လက်မခံတော့သည်သာတည်း။

နန်းတွင်း နန်းပြင်တွင်ရှိနေသော ငါးပါးအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့သည် အကျွန်ုပ်အဖို့ ငါးများချိတ်ပမာ ကြောက်ရွံ့ဘွယ်ရာပါတည်း။

ဆင်မြင်းရထား အပြားပြားသော ခြွေရံ စည်းစိမ်တို့သည် အကျွန်ုပ်၏ စိတ်သန္တာန်၌ အလိမ်းလိမ်း ပေကျံလျက်ရှိသော ခံနီတွေးတွေး သွေးညှိတို့ပါတည်း။

ခမည်းတော်ဘုရား အပ်နှင်းသည့် အရပ်ရပ်သော စည်းစိမ်တို့ကို လက်မခံဘဲ ထွေးအန် ဖယ်ထုတ် လိုက်ခြင်း သည်ကား အကျွန်ုပ်၏ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာကို မြင်ပေသော ပညာကသိုဏ်းဘက်ဖြင့် ပိုင်းခြားလိုက်ခြင်းပါတည်း။

(ဒွါသဒနိပါတ်၊ မဟာပဒုမဇာတ်)

မီးပုံကြီး နှင့် မိန်းမပျို

ရဟန်းတို့၊ အလွန် တောက်လောင် ပူပြင်းလျက် ရှိသော ဤမီးပုံကြီး အနီး၌ကပ်၍ ထိုင်ရခြင်း-အိပ်ရခြင်း နှင့် အလွန် လှပ သိမ်မွေ့သော မိန်းမပျို၏အနီး၌ကပ်၍ ထိုင်ရခြင်း-အိပ်ရခြင်းသည် မည်သည်က ပို၍ ဆင်းရဲ သနည်း။

(သတ္တကနိပါတ်၊ အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ်)

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်

တိကနိပါတ်...ပုဂ္ဂလဝဂ်၊ မဟာဝဂ်

ဆက္ကနိပါတ်...ဓမ္မိကဝဂ်

သတ္တကနိပါတ်...အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ်

နဝကနိပါတ်...ဂဏ္ဍသုတ်

ဒသကနိပါတ်...တိကိစ္ဆကသုတ်

အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်

မစင်ကို မထိလေနှင့်

မစင်တွင်းသည် ကျောက်စရစ်ခဲ-အိုးခြမ်းကွဲကဲ့သို့ သေးငယ်သော အရာဝတ္ထုဖြင့် ထိခိုက်မိသော်လည်း အနံ့ဆိုးထွက်၏။ လှုန်ပုန်ကဲကဲလည်း ထွက်တတ်၏။

ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မပြောပလောက်သည့် အကြောင်းအချက်ကလေးမျှ ဖြင့်လည်း အမျက် ထွက်တတ်၏။ အနည်းငယ်မျှ ပြောဆိုရုံဖြင့်လည်း အမျက်ထွက်တတ်၏။ ခက်တန်ကက်၏။ အမုတ်အစွဲ ကြီးတတ်၏။ ရန်ပြုတတ်ပေ၏။

ထိုကဲ့သို့သောပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းမပြုဘဲ ရှောင်ကြဉ်ရာ၏။

(တိကနိပါတ်၊ ပုဂ္ဂလဝဂ်)

အမြင်ချင်း မတူ

အိုးအိမ်-မြို့ရွာကို မီးကြီး ပြင်းထန်စွာ လောင်သည်ရှိသော် အမိက သားကို မကာကွယ်နိုင်၊ မစောင့်ရှောက်နိုင်။ သားကလည်း အမိကို မကာကွယ် မစောင့်ရှောက်နိုင်။

မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသဖြင့် အိုးအိမ် - မြို့ရွာတို့ မျောပါ သည်ရှိသော် အမိက သားကို မကာကွယ် မစောင့်ရှောက်နိုင်၊ သားကလည်း အမိကို မကာကွယ် မစောင့်ရှောက်နိုင်။

ဓားပြ-ခိုးသူတို့ လုယက် ဖျက်ဆီးသဖြင့် ပုန်းအောင်း ရွှေ့ ပြောင်း ကြရသောအခါ အမိက သားကို မကာကွယ် မစောင့် ရှောက်နိုင်၊ သားကလည်း အမိကို မကာကွယ် မစောင့်ရှောက် နိုင်။

ဤသည်ကား အကြားအမြင် နည်းပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသိအမြင်ပေတည်း။ အယူအဆပေတည်း။

စင်စစ်အားဖြင့် မီးဘေး၊ ရေဘေး၊ ခိုးသူဘေးတို့ကို ကြုံတွေ့ ရသောအခါ အမိနှင့် သားတို့ အချင်းချင်း ကာကွယ် စောင့် ရှောက်မှုသည် ဖြစ်နိုင်ပေသေး၏။

အမိနှင့်သားတို့ တဦးကိုတဦးကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကောင်းသည်ကား အိုဘေး - နာဘေး - သေဘေးတို့ သာလျှင် ဖြစ်သတည်း။

အမိ အိုခြင်းကို သားက- 'ငါ့အမိ မအိုပါစေနှင့်၊ ငါအိုပါအံ့' ဟု ကာကွယ် စောင့်ရှောက်၍ မရပေ။ သား အိုခြင်းကိုလည်း အမိက- 'ငါ့သား မအိုပါစေနှင့်၊ ငါသာ အိုပါအံ့' ဟု ကာကွယ် စောင့်ရှောက်၍မရပေ။

နာခြင်း၊ သေခြင်းကိုလည်း အမိက သားအတွက်၊ သားက အမိအတွက် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်၍ မရပေ။

ယင်းသည့် အို - နာ - သေ ဟူသော ဘေးကြီး ၃ - မျိုးသည် သာလျှင် အမိနှင့်သားတို့ အချင်းချင်း ကာကွယ် **စောင့်ရှောက်၍** မရနိုင်ကောင်းသော အရာဖြစ်ပေ၏။

ဤသည်ကား အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အသိအမြင်ပေတည်း။ အယူအဆပေတည်း။

အမိနှင့် သားတို့ အချင်းချင်း ကာကွယ် စောင့်ရှောက် နိုင်သော ဘေးမှလည်းကောင်း၊ မကာကွယ် မ**စောင့်**ရှောက်နိုင်သော ဘေးမှ လည်းကောင်း လွတ်မြောက်ရာ **လမ်းစဉ်သည်** ရှိပေ၏။

ထိုလမ်းစဉ် အကျင့်ကား မဂ္ဂင် ၈-ပါး အရိယာ**မဂ်** တရားပေတည်း။

(-မဟာဝဂ်)

ယင်ကောင်တွေတရုံးရုံး

အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မိဂဒါဝုန်တော၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါ ဆွမ်းခံရာမှ ပြန်လာပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား ထူးခြားသော တရားစကားကို မြွက်ဆိုလေ၏။

"ရဟန်းတို့၊ ယနေ့နံနက်၌ ငါသည် ဗာရာဏသီအနီး နွား အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သော ညောင်ကြတ်ပင် စခန်းတွင် ဆွမ်းခံ ဝင်ရာ ရဟန်းတပါးကို တွေ့မြင်ခဲ့ရ၏။

"ထိုရဟန်းသည် တည်ကြည်သောစိတ်မရှိ၊ ဣန္ဒြေတို့ကိုလည်း မစောင့်ရှောက်၊ သတိလွတ်ကင်းကာ ကာမဂုဏ်တို့၌ သာယာ နှစ်သက်လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရ၏။

"ငါသည် ထိုရဟန်းအား- 'ရဟန်း၊ သင်သည် မိမိကိုယ်ကို ထွေးအံဖတ်ဖြစ်အောင် မပြုလုပ်သင့်၊ ထွေးအံဖတ် ပြုလုပ်သော် သားစိမ်းနံ့ နံစော်လိမ့်မည်၊ ညစ်ပတ် ပေကျံလိမ့်မည်၊ ထိုအခါ ယင်ကောင်တို့သည် တရုံးရုံး ကျရောက် လာ လိမ့်မည်'ဟု ဟော ကြားခဲ့၏။

"ထိုအခါ ရဟန်းသည် ထိတ်လန့်ကာ သတိတရား ရရှိသွား လေသည်"

"အရှင်ဘုရား၊ထွေးအံဖတ်ဟူသည်မှာ အဘယ်အရာကို ဆိုလို ပါသနည်း၊ သားစိမ်းနံ့ ဟူသည်မှာ အဘယ်အရာကို ဆိုလိုပါ သနည်း၊ ယင်ကောင် ဟူသည်မှာ အဘယ်အရာကို ဆိုလိုပါ သနည်း"ဟု ရဟန်းတပါးက လျှောက်ထားလေ၏။

"ရဟန်းတို့၊ ထွေးအံဖတ်ဟူသည်မှာ အလိုဆိုး- အဘိဇ္ဈာပင် တည်း၊ သားစိမ်းနံ့ ဟူသည်မှာ နှိပ်စက်မှု - ဗျာပါဒပင်တည်း၊ ယင်ကောင် ဟူသည်မှာ ယုတ်ညံ့သော အတွေးတော ကြံစည်မှု- ဝိတက်ပင်တည်း။

"ရဟန်းတို့၊ မျက်စိ - နား - နှာခေါင်း - လျှာ- ကိုယ်ခန္ဓာ သဘောတရား ဟူသော ဣန္ဒြေတို့ကို မစောင့်စည်းသူသည် မိမိ ကိုယ်ကို ထွေးအံဖတ် ပြုသည်ဖြစ်၍ သားစိမ်းနံ့ နံစော်ကာ ယင် ကောင်တို့ ကျရောက်လျက် ရှိသူဖြစ်၏။

"ပညာမရှိ - သီလမစင်ကြယ်သော ထိုသူသည် ရှာ၍သော်လည်းကောင်း၊ တော၌သော်လည်းကောင်း နေထိုင်လှည့်လည် ရာတိုင်း၌ စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုကိုမရ၊ ယင်ကောင်တို့ ဝိုင်းအုံလိုက်ပါလျက် နေရလေ၏"

(-ကဋ္ဌုဝိယသုတ်)

ရုက္ခမမှနှင့် ဘိက္ခုစမ္မ

ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ် အခါဖြစ်၏။

ထိုစဉ်အခါဝယ် အရှင်ဓမ္မိကသည် ဇာတိဘူမိ အရပ်၌ ကျောင်း ၇-ကျောင်းကို ပိုင်သော ကျောင်းထိုင်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လေသည်။

ထိုအရှင် ဓမ္မိကသည် ခန်းနေ အာဂန္တုရဟန်း များအား ဆဲရေးလေ့ရှိ၏။ ငြိမ်းချောက်မောင်းမဲလေ့ရှိ၏။ချုတ်ချယ် နှိမ့်ချ၍ ပြောဆိုလေ့ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အာဂန္တု ရဟန်း များသည် အရပ်တပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကြလေသည်။

ထိုအခါ ဇာတိဘူမိ အရပ်သူအရပ်သားတို့သည် 'ငါတို့သည် ရဟန်းသံဃာများအား ဆွမ်း-သင်္ကန်း-ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာ-ဆေးဝါး ဟူသော ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့ဖြင့် လုပ်ကျွေး ကြပါကုန် လျက် အာဂန္တုရဟန်းများ မမွေလျော်ဘဲ ပြောင်းရွှေ့ သွားကြခြင်းကား အဘယ်ကြောင့်နည်း' ဟု ကြံစည် တွေးဆကြကုန်၏။ ရှုစမ်းကြကုန်၏၊

နှင်ထုတ်ခြင်း

ထို့နောက် အရှင်ဓမ္မိကာ၏ ဆဲရေးမှု၊ ချုတ်ချယ် နှိမ့်ချ၍ ပြောဆိုမှုကြောင့် အာဂန္တုရဟန်းများ ကျောင်း၌ မမြဲသည်ကို သိရှိကြသဖြင့် ဇာတိဘူမိ အရပ်သားတို့သည် အရှင်ဓမ္မိကအား နှင်ထုတ်ကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် အရှင်ဓမ္မိကသည် အခြား ဒုတိယ ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်၏။

ထိုကျောင်း၌လည်း ပထမကျောင်းတုန်းကကဲ့သို့ပင် ပြဿနာ ပေါ်ပေါက်ပြန်ရာ ထိုကျောင်းနှင့်ပတ်သက်သော ဒါယကာတို့က နှင်ထုတ်ကြပြန်လေ၏။

အရှင်ဓမ္မိကသည် တတိယကျောင်းသို့၊ တဖန် စတုတ္ထကျောင်းသို့၊ တဖန် ပဉ္စမကျောင်းသို့၊ နောက်တဖန် ဆဋ္ဌမကျောင်းသို့၊ ထို့နောက်တဖန် သတ္တမကျောင်းသို့ အဆင့်ဆင့် ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်၏။ အလားတူပြဿနာများ ပေါ်၍ ပေါ်၍ လာသဖြင့် ပြောင်းရွှေ့ရခြင်းဖြစ်၏။

ယင်း သတ္တမမြောက် ကျောင်း၌လည်း အရှင် ဓမ္မိကသည် အာဂန္တုရဟန်းများကို ဆဲရေးခြင်း၊ ချုတ်ချယ် နှိမ့်ချသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့်ပင် နောက်ဆုံး၌ ဇာတိဘူမိ အရပ်သားတို့သည်- "အရှင်ဓမ္မိက၊ ဤကျောင်း ၇-ကျောင်း လုံးမှ ထွက်ခွာသွားပါ"ဟု နှင်ထုတ်ကြလေသည်။

ထိုအခါ အရှင်ဓမ္မိကသည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားထံသို့သွားရောက်လေ၏။ ရောက်

ဘူမိ အရပ်သားတို့က ကျောင်း ၇-ကျောင်းလုံးမှ နှင်ထုတ်လိုက်ကြောင်းကိုလည်း လျှောက်ထားလေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်မေဃိကအား မေးမြန်း ငုံစမ်းပြီးသောအခါ ဤသို့ မိန့်ကြားလေသည်။

ကမ်းကြည့် ငှက်

"မေဃိက၊ ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်ကား-- ကုန်သည် တို့သည် ပင်လယ် သမုဒ္ဒရာကို ဖြတ်ကူးသည်ရှိသော် ကမ်းကြည့်ငှက်ကို ယူဆောင်သွားကြကုန်၏၊ လှေ-သင်္ဘောတို့သည် ကမ်းသို့ကပ်လိုသည့်အခါ ကမ်းကိုမမြင်နိုင်ကြသည်ရှိသော် ကမ်းကြည့်ငှက်ကို လွှတ်လိုက်ကြကုန်၏၊ ထိုငှက်သည် ကောင်းကင်သို့ပျံတက်ပြီးလျှင် အရှေ့အရပ်သို့ပျံသွား၏၊ ကမ်းကို မတွေ့ မမြင်ရသော် ထိုငှက်သည် လှေ-သင်္ဘောသို့သာ ပြန်လည်၍ ဆိုက်ရောက်လာလေ၏။

"ကုန်သည်တို့သည် ထိုငှက်ကို ဘဖန် ထပ်၍ စေလွှတ် လိုက်ကြပြန်၏၊ ထိုငှက်သည်လည်း ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်ပြီးလျှင် အနောက်အရပ်သို့ပျံသွား၏၊ ကမ်းကို မမြင်မတွေ့ရသော် လှေ-သင်္ဘောသို့သာ ဆိုက်ရောက်လာပြန်လေ၏။

"ထိုနည်း အတိုင်းပင် အရပ် ၈-မျက်နှာ စုံအောင် ပျံသွားသော ထိုငှက်သည် ကမ်းကို မမြင်မတွေ့ရတိုင်း လှေ-သင်္ဘောသို့သာလျှင် ဆိုက်ရောက်လာလေသည်။

"မေဃိက- သင်သည်လည်း ကျောင်း ၇-ကျောင်းတို့မှ နှင်၊ ထုတ်ခြင်း ခံရသည်ဖြစ်၍ ငါ့ထံသို့သာလျှင် ရောက်လာဘိ၏

သင့်လျော်ပေ၏ ဓမ္မိက၊ သင့်အတွက် ထိုဇာတိဘူမိအရပ်၌ နေခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိနိုင်သည် သာလျှင်တည်း။

"ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသော ဥပမာကို ဟောကြား ဦးမည်၊ ကောင်းစွာ နာကြားလော့ ဓမ္မိက။

အသီးချိုသော ညောင်ပင်ကြီး

"ဓမ္မိက၊ ရှေးအခါက ကောရဗျအမည်ရှိသော မင်း၏ နိုင်ငံ၌ ထူးခြားသော ညောင်ပင်ကြီးတပင် ရှိခဲ့လေသတတ်၊ ထိုညောင်ပင်ကြီးသည် အကိုင်းကြီး ၅-ကိုင်းရှိလျက် ကြည်နူးမွေ့လျော်ဘွယ်ရာသော အရိပ်လည်း ရှိပေ၏၊ အသီးတို့သည် လွန်စွာ ကြီးမားလျက် ချိုမြိန်ကောင်းမွန်သော အရသာရှိပေ၏။

"ထိုညောင်ပင်ကြီး၏ အကိုင်း တကိုင်းကို ကောရဗျမင်းနှင့် မောင်းမမြွေရံတို့ သုံးဆောင်ကြ၏၊ အကိုင်းတကိုင်းကို စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့ သုံးဆောင်ကြ၏၊ အကိုင်းတကိုင်းကို မြို့သူမြို့သား-ရွာသူရွာသားတို့ သုံးဆောင်ကြ၏၊ အကိုင်းတကိုင်းကို ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့ သုံးဆောင်ကြ၏၊ အကိုင်း တကိုင်းကိုမူ ကျေးငှက်သားသမင်တို့ သုံးဆောင်ကြကုန်၏။

"ဓမ္မိက၊ ထိုပညောင်ပင်၏ အသီးတို့ကို မည်သူမျှ စောင့်ရှောက် တားမြစ်ခြင်းမရှိပေ၊ တဦး၏အသီးကို အခြားတဦးက ဆွတ်ယူစားသုံးခြင်း-နှောင့်ရှက်ခြင်းသည်း မရှိပေ၊ စည်းကမ်းစောင့်ထိန်းကြလေသည်။

အသီ စား-အခက်ချိုးခြင်း

"တနေ့သ၌ ယောကျ်ားတဦးသည် ပညောင်ပင်၏ အသီးကို စားသုံးပြီးလျှင် အခက်ကို ချိုးဖဲ့ထားခဲ့လေ၏။

"ထိုအခါ ပဉ္စောင်ပင်ကိုစောင့်သော နတ်သည် အလွန်အံ့သြခြင်း ဖြစ်သွားလေသည်၊ ရှေးယခင်က မဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်ကို ကြုံတွေ့ရသဖြင့်လည်း စိတ်၌ ထိခိုက်သွားလေသည်၊ 'အလွန်ယုတ်မာသောသူပေတကား၊ အသီးကိုစားပြီး အခက်ကိုချိုးဖျက်ခဲ့သူပေတကား' ဟုလည်း ရေရွတ်မိလေသည်။

"ထို့နောက် ညောင်ပင်စောင့် နတ်သည် ဤမျှလောက်ယုတ်ညံ့သူတို့အား ညောင်သီးမပေးရလျှင် ကောင်းလေစွဟု စိတ်ကူးလျက် သိကြားမင်းထံ သွားရောက် အစီရင်ခံလေ၏၊ ပညောင်ပင်မှ ညောင်သီး မရရှိအောင် ဖန်ဆင်းပေးပါရန် ပန်ကြားလေ၏၊ ထိုအခါ သိကြားမင်းသည် လေပြင်းတိုက်ခတ်စေလျက် ပညောင်ပင်ကြီးကို ဦးစောက်ပြောင်းပြန် တည်နေစေ၏၊ အသီးတို့ကို မရရှိနိုင်တော့ပေ၊ အရိပ်ခိုရန်လည်း မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။

"ယင်းသောအခါ ညောင်ပင်စောင့်နတ်သည် နေထိုင်ရန်ဘုံဗိမာန်မရှိ ဖြစ်လေသဖြင့် စိတ်နှလုံး ပင်ပန်း ဆင်းရဲရ၏၊ သိကြားမင်းထံသို့ သွားရောက်ကာ အကျွန်ုပ်၏ ဗိမာန်သည် ပျက်စီးလေပြီ၊ လေပြင်း တိုက်ခတ်သဖြင့် အမြစ်ကျွတ်ကာ ဦးစောက်ပြောင်းပြန် တည်နေပါပြီ' ဟု ငိုကြွေး တိုင်တမ်းလေ၏။

"သိကြားမင်းက–အသင် ညောင်ပင်စောင့်နတ်၊ သစ်ပင်တို့မည်သည် သစ်ပင်တို့၏ သဘောတရားအစဉ်အလာ 'ရုက္ခဓမ္မ'၌ တည်ကုန်ရာ၏–ဟု ပြောကြား၏။

"သစ်ပင်တို့၏ သဘောတရားအစဉ်အလာ 'ရုက္ခဓမ္မ'ဟူသည် ဘယ်သို့ပါနည်း--ဟု ညောင်ပင်စောင့်နတ်က မေး၏။

"အသင် ညောင်ပင်စောင့်နတ်၊ ဤလောက၌ သစ်ပင်၏ အရွက်ကို အလိုရှိသူသည် အရွက်ကိုခူး၏၊ အပွင့်-အသီးကို အလိုရှိသူသည် အပွင့်-အသီးကို ခူးဆွတ်၏၊ အကိုင်း-အခက်-အခေါက်ကို အလိုရှိသူသည် အကိုင်း-အခက်-အခေါက်ကို ချိုးဖြတ်ခွာယူပေ၏၊ ထိုသစ်ပင်ကိုစောင့်သောနတ်သည် မနှစ်သက်မလိုလားခြင်း မဖြစ်ထိုက်ပေ၊ တစုံတရာ ဆုတ်နစ်တွန့်တိုမှုကို မပြုထိုက်ပေ၊ အသင်နတ်သား၊ ဤသည်လျှင် သစ်ပင်တို့၏ သဘောတရား အစဉ်အလာ'ရုက္ခဓမ္မ' ပေတည်း။

"အို-ညောင်ပင်စောင့်နတ်၊ သင်သည် အကယ်၍ 'ရုက္ခဓမ္မ'၌ တည်သည် ဖြစ်ငြားအံ့၊ သင်၏ ဗိမာန်သည် ရှေးယခင်အတိုင်း ဖြစ်နိုင်ရာ၏--ဟု သိကြားမင်းက ပြောလေသော်--အရှင်သိကြားမင်း၊ အကျွန်ုပ်သည် 'ရုက္ခဓမ္မ'၌ တည်ပါအံ့၊ ဗိမာန်ကို ရရှိပါစေလော့--ဟု နတ်သားက ဝန်ခံ တောင်းပန်လေ၏။

"ထို့နောက် သိကြားမင်းသည် ထိုပညောင်ပင်ကြီးကို ဦးစောက်ပြောင်းပြန် အဖြစ်မှ ယခင်အတိုင်း တည်ရှိအောင် ဖန်ဆင်းပေးလိုက်လေ၏။

"ဓမ္မိက၊ ဤသည်လျှင် သင် သိရန် ဥပမာပေတည်း၊ ဓမ္မိက-ရဟန်းမည်သည်မှာ ရဟန်းတို့၏ သဘောတရား အစဉ်အလာ 'ဘိက္ခုဓမ္မ'၌ တည်ကုန်ရာ၏၊ သင့်အား ဇာတိဘူမိ အရပ် ၇-ကျောင်းလုံးမှ နှင်ထုတ်ကြသည်မှာ ဘယ်သို့နည်း၊ သင်သည်

'ဘိက္ခုဓမ္မ'၌ တည်ပါလျက်နှင့် နှင်ထုတ်ကြသလော'ဟု ဗုဒ္ဓက မေးတော်မူ၏။

"အရှင်ဘုရား၊ 'ဘိက္ခုဓမ္မ' ဟူသည်မှာ ဘယ်သို့ပါနည်း" ဟု အရှင်ဓမ္မိက က ပြန်လည်လျှောက်ကြား၏။

ဆဲသူကို ပြန်မဆဲနှင့်

"ဓမ္မိက၊ ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆဲရေးသူကို ပြန်လည်၍ မဆဲရေး၊ချုတ်ချယ်သူကို ပြန်လည်၍ မချုတ်ချယ်၊ နှိမ့်ချသူကို ပြန်လည်၍ မနှိမ့်ချ၊ ငြင်းခုံသူကို ပြန်လည်၍ မငြင်းခုံ၊ ဓမ္မိက၊ ဤသည်ပင်လျှင် ရဟန်းတို့၏ သဘောတရား အစဉ်အလာ 'ဘိက္ခုဓမ္မ' ပေတည်း"

"အရှင်ဘုရား၊ ဤသို့ဖြစ်လျှင် တပည့်တော်သည်'ဘိက္ခုဓမ္မ'၌ မတည်ခဲ့ပါ၊ မတည်သောကြောင့်သာလျှင် နှင်ထုတ်ခြင်း ခံခဲ့ရပါ၏ ဘုရား"

"ဓမ္မိက၊ အတူနေ သီတင်းသုံးဖော်တို့အား ဆဲရေးခြင်း၊ နှိမ့်ချချုတ်ချယ်ခြင်း၊ ငြင်းခုံခြင်းသည် မိမိကိုယ်ကို တူးဖို့ခြင်း မည်ပေ၏"ဟု ဟောကြားတော်မူလေ၏။

(ဆက္ကနိပါတ်၊ ဓမ္မိကဝဂ်)

မီးပုံကြီးကို မြင်လေသော်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် နောက်ပါ ရဟန်းများနှင့်အတူ ကောသလ တိုင်း၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူစဉ်အခါ ဖြစ်၏။

ကောသလတိုင်း တနေရာသို့ရောက်တော်မူသော် မီးတောက်မီးလျှံ ကြီးမား အားကောင်းလှသော မီးပုံကြီးတပုံကို တွေ့ရှိလေ၏။ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓသည် မီးပုံကြီးကို ရှောင်ကွင်းကာ သစ်ပင်တပင်အောက်သို့ သွားရောက် ထိုင်နေတော်မူလျက် ရဟန်းတို့အားခေါ်တော်မူလေ၏။

"ရဟန်းတို့၊ ထိုင်ကြကုန်လော့၊ မီးပုံကြီးကို ကြည့်ကြကုန်လော့၊ အလွန် ပူပြင်းတောက်လောင်သော မီးပုံကြီးကို မြင်ကြကုန်သည် မဟုတ်လော"

"အရှင်မြတ်ဘုရား၊ မြင်ကြပါကုန်၏"ဟု ရဟန်းများက လျှောက်ကြားကုန်၏။

"ရဟန်းတို့၊ အလွန်တောက်လောင်လျက်ရှိသော ဤမီးပုံကြီးအနီး၌ ကပ်၍ထိုင်ရခြင်း--အိပ်ရခြင်းနှင့် လှပသိမ်မွေ့သော မိန်းမပျို၏ အနီး၌ ကပ်၍ ထိုင်ရခြင်း-အိပ်ရခြင်းသည် မည်သည်ကပိုမို၍ ဆင်းရဲသနည်း"

"အရှင်ဘုရား၊ မီးပုံကြီးအနီး၌ ကပ်၍ ထိုင်ရခြင်း-အိပ်ရခြင်းသည် ဆင်းရဲလှပါ၏"

မီးပုံကြီးနှင့် မိန်းမပျို

"ရဟန်းတို့၊ သင်တို့အား သိစေရန် ဟောကြားပေအံ့၊ ကိလေသာ ကာမဂုဏ်ကို မစွန့်ပယ်ရသေးသော၊ အကျင့်သီလ၌ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းပြီး မရှိသေးသော အကြင်ရဟန်းအဖို့ မီးပုံကြီးအနီး၌ကပ်၍ ထိုင်ရခြင်း၊ အိပ်ရခြင်းသည် ဆင်းရဲသည် မမည်ပေ၊ ထိုဆင်းရဲခြင်းဖြင့် သေသော်လည်း သေပေမည်၊ သေလုနီးပါး

သော်လည်း ဆင်းရဲ ပင်ပန်းရပေမည်၊ ရဟန်းတို့၊ ထိုရဟန်းအဖို့ လှုပသိမ်မွေ့သော မိန်းမပျို၏အနီး၌ ထိုင်ရခြင်း-အိပ်ရခြင်းသည် သာလျှင် ဆင်းရဲခြင်းမည်ပေ၏။

“ရဟန်းတို့၊ ထိုရဟန်းသည် မိန်းမပျို၌ ကပ်ငြိတွယ်တာမှု ကာလေသာနှောင်ကြိုးကြောင့် မရေမတွက် နိုင်အောင် များပြားသော အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားလာနိုင်၏၊ မကောင်းသော ဂတိသို့ ဘဝများစွာ လားရောက်နိုင်ပေ၏၊ ထို့ကြောင့် မီးပုံကြီး အနီး၌ ကပ်၍ ထိုင်ရခြင်း-အိပ်ရခြင်းသည် ဆင်းရဲသည်ဟု မဆိုနိုင်သည်သာလျှင်တည်း။

ရှိခိုးခံ-လှံထိုးခံ

“ရဟန်းတို့၊ သင်တို့အား ဟောကြားပေဦးအံ့၊ ကောင်းစွာ နာကြားကြကုန်လော့။

“အကျင့်သီလ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်း မရှိဘဲလျက် ရဟန်း အဖြစ် ခံယူထားသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် လူဒါယကာ - ဒါယိကာမတို့က ရှိခိုးသည်ကို သာယာငြားအံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ချွန်သက်လှသော လှံတံဖြင့် ရင်ဝကို အထိုးခံလိုက်ရခြင်းထက် ပို၍ ဆုံးရှုံးပျက်စီးရလတ္တံ့။

သင်္ကန်းနှင့် သံပူပြား

“အကျင့်သီလ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ခြင်း မရှိဘဲလျက် ရဟန်း အဖြစ် ခံယူထားသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒါယကာ - ဒါယိကာမတို့ လှူဒါန်းသော သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံငြားအံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်

သည် ရဲရဲလောင်ညီးလျက်ရှိသော သံပူပြားကို ရစ်ပတ်ထားခြင်း ထက် ပိုမို၍ အကျိုးဆုတ်ယုတ်၏၊ ပိုမို၍ ဆုံးရှုံးပျက်စီးရလတ္တံ့။

ဆွမ်းနှင့် သံတွေခဲ

"အကျင့်သီလ မစင်ကြယ်ပေသော အကြင် ရဟန်းသည် ဒါယကာ-ဒါယိကာမတို့ ပေးလှူသော ဆွမ်း-ခဲဘွယ်ကို စားသုံး ငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ရဲရဲညီးညီး မီးဖုတ်ထားသော သံတုံး သံခဲကို စားမျိုရခြင်းထက် ပိုမို၍ အကျိုးဆုတ်ယုတ်၏၊ ပိုမို၍ ဆုံးရှုံးပျက်စီးရလတ္တံ့။

ကျောင်းနှင့် သံဒယ်အိုး

"အကျင့်သီလ မစင်ကြယ်ပေသော အကြင် ရဟန်းသည် ဒါယကာ-ဒါယိကာမတို့ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော ကျောင်း သင်္ခမ်း-အိပ်ရာ-ကုတင်ကို သုံးဆောင်မှီဝဲငြားအံ့၊ ထိုရဟန်းသည် ပွက်ပွက်ဆူလျက်ရှိသော သံဒယ်အိုးကြီးထဲ၌ မြုပ်လိုက်-ပေါ် လိုက် နေရခြင်းထက် ပိုမို၍ အကျိုးဆုတ်ယုတ်၏၊ ပိုမို၍ ဆုံးရှုံး ပျက်စီးရလတ္တံ့။

ရဟန်းတရား စင်ကြယ်ပါ

"ရဟန်းတို့၊ သင်တို့သည် ဤကဲ့သို့ လှူဒါန်းပူဇော်သူ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့အား ကောင်းမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးသည် များစေ ရာသည်တည်း၊ ပွားစေရာသည်တည်းဟု ကျင့်သုံးရမည်၊ မိမိတို့ အားလည်း ကောင်းမှု၏အကျိုးကျေးဇူးသည် များစေရာသည်

တည်း၊ ပွားစေရာသည်တည်းဟု ကျင့်သုံးရမည်၊ အကျင့်သီလ၌ စင်ကြယ် သန့်ရှင်းစေရမည်”

ယင်းသို့ ဗုဒ္ဓသည် ဥပမာအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူသောအခါ အချို့သော ရဟန်းတို့သည် ‘ကျင့်သုံးရန် ခက်ခဲလှ၏၊ မတတ်နိုင်သည်သာတည်း’ဟု ပြောကြားလျက် လူဝတ်လဲကြလေ၏။

အချို့သော ရဟန်းတို့ကား အကျင့်၌ မဆောင် ရွက်နိုင်ခဲ့သဖြင့် အလွန်ထိတ်လန့်ကာ စိတ်ထိခိုက်ကြကုန်လျက် ရောဂါကပ်ရောက်သွားကြလေ၏။

အချို့သော ရဟန်းတို့ကား ဗုဒ္ဓ ဟောကြားချက် အတိုင်းကျင့်သုံးဆောက်တည်မည်ဟု သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပေါ်ကာ ရဟန်းတရားကို ဆက်လက်၍ ပွားများ အားထုတ်ကြလေ၏။

(သတ္တကနိပါတ်၊ အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ်)

ခန္ဓာကိုယ် အိုင်းအမာ

အနာဟောင်း အနာဆွေးကြီးတခု ရှိသည်ဆိုပါတော့။ ထိုကြီးမားသော အနာကြီးသည် နှစ်ကာလ ကြာညောင်းပြီ ဖြစ်၍ သွေးပုပ် ပြည်ပုပ်တို့ဖြင့် ပြည့်လျှမ်းလျက် ရှိရာ၏။ ‘အိုင်းအမာ’ဟုလည်း အမည်တွင်လေသည်။

ထိုအိုင်းအမာကြီး၌ တစုံတယောက်ကမျှ ဖောက်လုပ်မထားဘဲ အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်နေသော အပေါက် ၉-ပေါက်ရှိလေ၏။

ထိုအပေါက် ၉-ပေါက်တို့မှ တစုံဘရာ ယိုကျသည်ဆိုလျှင် ဘယ်သို့သော အရာဝတ္ထုမျိုး ဖြစ်မည်နည်း။

ရွံရှာစက်ဆုတ်ဖွယ်ရာသော၊ မစင်ကြယ် မသန့်ရှင်းသော ပုပ်ညှီနံစော်သော အရာဝတ္ထုသာလျှင် ဖြစ်နိုင်ပေ၏။

ဤ၌ 'အိုင်းအမာ' ဟူသည်မှာ ခန္ဓာကိုယ်၏ အမည်တည်း။ အိုင်းအမာ၌ အလိုအလျောက် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော အပေါက် ၉-ပေါက်ဟူသည်မှာ ခန္ဓာကိုယ်၌ အလိုအလျောက်ဖြစ်ပေါ်နေသော ဒွါရ ၉-ပေါက်၏ အမည်တည်း။

ဓာတ် ၄-ပါး အစုအဝေး ခန္ဓာကိုယ်၏ မျက်စိ-နှာခေါင်း-နား-ပါးစပ်-ဝစ္စမဂ်-ပဿာဝမဂ်ဟူသော ဒွါရ ၉-ပေါက် တို့မှ ယိုကျစီးထွက်သော အရာဝတ္ထုတို့သည် ရှိလေ၏။

ထိုအရာဝတ္ထုတို့သည် မည်သို့ သဘောရှိလေသနည်း။ စက်ဆုတ်ရွံရှာဖွယ်ရာသော၊ မစင်ကြယ် မသန့်ရှင်းသော၊ ပုပ်ညှီနံစော်သော အရာဝတ္ထုများသာလျှင်တည်း။ မျက်ချေး၊ နဖာချေး၊ နှပ်၊ ချွဲ-သလိပ်-တံတွေး၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်တို့သာလျှင်တည်း။

(နဝကနိပါတ်၊ ဂဏ္ဍသုတ်)

ရောဂါနှင့်ဆေး

ဆေးသမားသည် သွေး- သည်းခြေ- လေ- သလိပ်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပွားသော အနာရောဂါများ ပျောက်ကင်းစေခြင်းငှာ ဝမ်းနုတ်ဆေးကိုပေး၏။

ထိုဝမ်းနုတ်ဆေးသည် အနာရောဂါ ပျောက်ကင်းခြင်းငှာ ကိစ္စပြီးသည်လည်း ရှိ၏။ ကိစ္စမပြီးသည်လည်း ရှိပေ၏။

အပြစ်တည်းဟူသော အနာရောဂါကို ပယ်ထုတ်သန့်စင်တတ်သည့် တရားတည်းဟူသော ဝမ်းနုတ်ဆေးသည်လည်း ရှိသည်သာတည်း။

ထိုတရားတည်းဟူသော ဝမ်းနုတ်ဆေးသည်ကား ကိစ္စပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ ကိစ္စမပြီးဟူ၍ မရှိသည်သာလျှင်တည်း။

ထိုတရားတည်းဟူသော ဝမ်းနုတ်ဆေးကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသဘောရှိသူသည် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းမှ လွတ်မြောက်နိုင်၏။

အိုခြင်း-နာခြင်း-သေခြင်းသဘော ရှိသူသည် အို-နာ-သေခြင်းတို့မှ လွတ်မြောက်နိုင်၏။ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းတို့မှ လွတ်မြောက်နိုင်သည်သာလျှင်ဖြစ်၏။

ထိုတရားတည်းဟူသော ဝမ်းနုတ်ဆေးကား အဘယ်နည်း။

မှန်ကန်သော အမြင်၊ မှန်ကန်သော အကြံအစည်၊ မှန်ကန်သော စကား၊ မှန်ကန်သော ပြုလုပ်မှု၊ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု၊ မှန်ကန်သော ကြိုးစားမှု၊ မှန်ကန်သော သတိ၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု၊ မှန်ကန်သော ဉာဏ်အသိ၊ မှန်ကန်သော လွတ်မြောက်မှုတို့ပေတည်း။

ဤမှန်ကန်သော လမ်းစဉ်တရားရှိသူသည် မှားယွင်းသော လမ်းစဉ်သည် ပယ်နုတ်ပြီးဖြစ်၏။ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည်လည်း ပယ်နုတ်ပြီးဖြင်၏။ ဤမှန်ကန်သော လမ်းစဉ်တရားတို့ကြောင့် စင်ကြယ်သော ကုသိုလ်တရားတို့ ပွားများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

(ဒသကနိပါတ်၊ တိကိစ္ဆကသုတ်)

သံယုတ္တနိကာယ်

မာရသံယုတ်၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၊ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊ ဣန္ဒြိယသံယုတ်၊ အာနာပါနသံယုတ်၊ သောတာပတ္တိသံယုတ်၊ သစ္စသံယုတ်၊ ကောသလ သံယုတ်၊ နိဒါန သံယုတ်၊ ဓာတု သံယုတ်၊ ကဿပ သံယုတ်၊ လာဘသက္ကာရသံယုတ်၊ ဩပမ္မသံယုတ်၊ ခန္ဓသံယုတ်၊ ရာဓသံယုတ်၊ သဠာယတနသံယုတ်၊ ဝေဒနာသံယုတ်၊ ဂါမဏိသံယုတ်။

ရှေ့ပြေး နိမိတ်

နံနက်အခါ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာမည့် ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရှေ့သွားဖြစ်၏။

မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းသည် မဂ္ဂင် ၈-ပါး (အရိယာမဂ်တရား) ဖြစ်ပေါ်ရန် ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရှေ့သွားဖြစ်၏။

သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ သင့်လျော်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု(ယောနိသောမနသိကာရ) နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်းကောင်း မဂ္ဂင် ၈-ပါး(အရိယာမဂ်တရား) ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။

(ပဌမ၊ ဆဋ္ဌ၊ သတ္တမသုတ်)

မလွဲသော လမ်းကြောင်း

ဂင်္ဂါ၊ ယမုနာ-စသော မြစ်တို့သည် မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ ကိုင်းညွတ်ရသည်သာ ဖြစ်သကဲ့သို့ မဂ္ဂင် ၈-ပါး (အရိယာမဂ်) ကို ပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ရှေးရှုသည်သာတည်း။

(-သမုဒ္ဒနိန္နသုတ်)

ဆင်ခြေရာ

ကုန်းနေသတ္တဝါတို့၏ ခြေရာဟူသမျှသည် ဆင်ခြေရာ၌ အကျုံးဝင်ကုန်၏။ ဆင်ခြေရာသည် အခြား ကုန်းနေသတ္တဝါတို့၏ ခြေရာထက် ကြီးမားသည်သာဖြစ်၏။

ကုသိုလ်တရား ဟူသမျှတို့သည် မမေ့မလျော့ခြင်း 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏။

(-ပဒသုတ်)

အိမ်အမိုး

ယုပ်- လျှောက်- ဒိုင်း- မြှား- အခြင်- ရနယ် ဟူသမျှတို့သည် အိမ်၏အတွတ်သို့သာ ကိုင်းညွတ်စုဝေးကြရကုန်သကဲ့သို့ ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့မလျော့ခြင်း 'အပ္ပမာဒတရား' လျှင် အရင်းခံ ရှိကုန်၏။

(-ကူဋာဒိသုတ်)

မြေကိုမှီရသော လုပ်ငန်းများ

ခွန်အားဖြင့် စီမံပြုလုပ်ရသော လုပ်ငန်း ဟူသမျှသည် မြေကြီးလျှင် အရင်းခံဖြစ်၏။မြေကြီးလျှင် ဆောက်တည်ရာဖြစ်၏။

မဂ္ဂင်ဂ-ပါး (အရိယာမဂ်တရား)ကို ပွားများ အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလလျှင် အရင်းခံ ရှိလေ၏။ သီလကို မှီ၍၊ သီလ၌တည်၍ ပွားများ အားထုတ်ရသည်သာတည်း။

(-ဗလသုတ်)

မြေဩဇ ည်သော သစ်ပင်များ

သစ်ပင်ဟူသမျှသည် မြေကြီးကိုမှီ၍၊ မြေကြီး၌တည်၍ စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အရိယာမဂ်ကို ပွားများ အားထုတ်သည်ရှိသော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားတို့၌ စည်ပင်ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

(-ဗီဇသုတ်)

သွန်ပြီးသော ရေများ

ရေအိုးကို မှောက်လိုက်သော် ရေတို့သည် အန်ထွက်ကြလိမ့်မည်။ ထိုရေတို့သည် ထိုအိုးထဲသို့ တဖန်ပြန်၍ ဝင်မလာနိုင်ကြတော့ပေ။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလ၌တည်၍ မဂ္ဂင် ၈-ပါးတရားတို့ကို ပွားများအားထုတ်သည်ရှိသော် ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည် ကင်းပြတ်ချုပ်ငြိမ်းသွားလေ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည် တဖန်ပြန်၍ ချဉ်းကပ် ဖွဲ့နှောင်ခြင်း မရှိတော့သည်သာတည်း။

(-ကုမ္ဘသုတ်)

မြစ်ကို ပြောင်းရွှေ၍ မရ

ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ကိုင်းညွတ်လျက် စီးသွားနေ၏။ လူတို့သည် ထိုဂင်္ဂါမြစ်ကို အရှေ့အရပ်သို့ မကိုင်းညွတ်

မစီးဆင်းစေရန်၊ အနောက်အရပ်သို့ ကိုင်းညွှတ် စီးဆင်းစေရန် ဟူ၍ အားထုတ်ကုန်ရာ၏။ ပေါက်တူးတို့ဖြင့် တူးဆွ၍လည်း ကောင်း၊ ခြင်းတောင်းတို့ဖြင့် သယ်ယူ၍လည်းကောင်း အား ထုတ် လုပ်ဆောင်ကုန်ရာ၏။

ထိုအရာကို မည်သို့ ထင်မှတ်လေသနည်း။

ထိုလူတို့သည် အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ ပင်ပန်းဆင်းရဲ ရုံမျှသာ ရှိကုန်ရာ၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလ၌ တည်လျက် မဂ္ဂင် ၈-ပါး အရိ ယာမဂ်တရားတို့ကို ပွားများအားထုတ်ပြီးသည် ဖြစ်ငြားအံ့၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ဟား ပဉ္စကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဂေဟူးအာကာ-အခွင့်ထူးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း မပြောင်းလဲစေ နိုင်ပေ။ ဖြားယောင်း၍ မရတော့ပေ။ နှစ်သက်တပ်မက်ခြင်း ကင်းပြတ်ပြီးသည်သာတည်း။

(-နဒီသုတ်)

လွှမ်းမိုးဖျက်ဆီးခြင်း ဟူသည်မှာ

အမြေယ်ပြီး ပင်စည်ကြီးမားသော သစ်ပင်မျိုးတို့သည် ရှိကုန်၏။ ၎င်းတို့ကား- ညောင်ဗုဒ္ဓဟောပင်၊ ညောင်ကြတ်ပင်၊ ပညောင်ပင်၊ ညောင်ချဉ်ပင်၊ ရေသဖန်းပင်၊ ခအောင်းပင် တို့တည်း။

ထိုသစ်ပင်တို့သည် နီးစပ်ရာ အခြားသော သစ်ပင်များကို လွှမ်းမိုးတတ်ကုန်၏။ ကျိုးပြတ်-ပျက်စီးအောင် ဖျက်ဆီးတတ် ကုန်၏။

ဤလောက၌ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိဝရဏ ၅-ပါးတို့အနက် ဘပါးပါး၌ ကျက်စားမိငြားအံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်းသို့ မုချပင် ရောက်ရပေမည်။

နိဝရဏ ၅-ပါးသည် လွှမ်းမိုးတတ်၊ ပိတ်ပင်နှောင့်ဖွဲ့တက်၊ ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့်တည်း။

(-ရှုက္ခသုတ်)

ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်

ဘယ်တရားကို ရှုမြင်မလဲ

ဤလောက၌ တရားအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိရှုမှတ်ဆင်ခြင်သော တရားသည် မိမိ၌ ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိသော စိတ်အစဉ်နှင့် ကိုက်ညီဟပ်စပ်မှု ရှိသည် မရှိသည်ကို သိမြင် ထားရန် လိုပေ၏။ ကိုက်ညီဟပ်စပ်မှုရှိမှသာလျှင် တရား အားထုတ်ရကျိုး နပ်ပေသည်။ သို့မဟုတ်ပါက ပင်ပန်းရုံမျှသာရှိပေမည်၊ ထို့ထက် မကိုက်ညီ မဟပ်စပ်မိသော အားထုတ်မှုကြောင့် မလိုလားအပ်သော အကျိုးတရားလည်း ဖြစ်ပေါ်လာပေလိမ့်ဦးမည်။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်၌ တွန့်တို-ဆုတ်နစ်မှု ဖြစ်ပေါ်နေသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပဿဒ္ဓိ သမ္ဗောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ရှုမှတ်ပွားများရန် အခါမဟုတ်ပေ။

စိတ်၌ ဆုတ်နစ်-တွန့်တိုမှု ဖြစ်ပေါ်နေသည့်အခါ ထိုဗောဇ္ဈင် ၃-ပါးမှ တပါးပါးကို လည်းကောင်း၊ ၃ -ပါးလုံးကို လည်းကောင်း ပွားများ အားထုတ်ငြားအံ့၊ မှန်ကန်သော အားထုတ်ခြင်း မဟုတ်ပေ။ ဥပမာအားဖြင့်--

မီးမွေးခြင်း ၂-မျိုး

မီးအရှိန်မရှိဘဲ ငြိမ်သက်နေသော မီးပုံကို မီးတောက်စေလိုသော သူသည် ထိုမီးပုံထဲသို့ မြက်စိုများ၊ ထင်းစိုများ၊ မြေမှုန့်များထည့်၍ ရေပါသောလေဖြင့် မှုတ်ပေးသကဲ့သို့တည်း။ မီးကား တောက်မလာပေရာ၊ မီးငြိမ်းသွားရန်သာ ရှိသည် မဟုတ်ပါလော။

စိတ်၌ တွန့်တို-ဆုတ်နစ်မှု ဖြစ်ပေါ်နေသော သူသည် ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွားများရပေမည်၊ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို သော်လည်း ပွားများရပေမည်၊ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကိုသော်လည်း ပွားများရပေမည်။

ဤသို့ ပွားများအားထုတ်သည်ရှိသော် စိတ်၌ တွန့်တို-ဆုတ်နစ်မှု ကင်းပျောက်လျက် လိုအပ်သော အကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်လာမည်သာတည်း။ ဥပမာအားဖြင့်--

ငြိမ်သက်လျက်ရှိသော မီးပုံကို မီးအလျှံတောက်စေလိုသူသည် မြက်ခြောက်ကိုထည့်၍၊ ထင်းခြောက်ကိုထည့်၍ ရေမပါသော လေဖြင့် မှုတ်ပေးသကဲ့သို့တည်း။

မီးငြိမ်းခြင်း ၂-မျိုး

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် စိတ်၌ မတည်ငြိမ်-ပျံ့လွင့်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်နေသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို မပွားများသင့်၊ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကိုလည်း မပွားများသင့်၊ ပီတိ

သမ္မောဇ္ဈင်ကိုလည်း မပွားများသင့်၊ ၃-ပါးလုံးကိုသော်လည်း မပွားများသင့်ပေ။

ထို ဗောဇ္ဈင် ၃-ပါးသည် စိတ်၌ မတည်ငြိမ်- ပျံ့လွင့်မှုကို ငြိမ်းရန် ခက်သောကြောင့်တည်း။ ဥပမာအားဖြင့်--

မီးအလျှံနှင့်တကွသော မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းအေးစေလိုသူသည် ထိုမီးပုံကြီးထဲသို့ မြက်ခြောက်၊ ထင်းခြောက်၊ နွားချေးခြောက်များထည့်လျက် လေယပ်ဖြင့် ယပ်ခပ်ပေးသကဲ့သို့တည်း။

စိတ်မတည်ငြိမ် ပျံ့လွင့်သော အခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားများ သင့်၏၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကိုသော်လည်း ပွားများသင့်၏၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကိုသော်လည်း ပွားများ သင့်၏၊ ၃-ပါးလုံးကိုသော်လည်း ပွားများသင့်ပေ၏။

ထိုသို့ ပွားများခြင်းသည်သာလျှင် မှန်ကန်သော အားထုတ်ခြင်း မည်ပေသည်။ လိုလားအပ်သော အကျိုးတရားသည်လည်း မုချပင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့်--

မီးလျှံနှင့် တကွသော မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းစေလိုသူသည် ထိုမီးပုံကြီးထဲသို့ မြက်စို၊ မြေမှုန့်၊ နွားချေးစိုတို့ကို ထည့်လျက် ရေဖြင့် ပက်ဖြန်းသကဲ့သို့တည်း။

(-အဂ္ဂိသုတ်)

သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်

နယ်မြေ ကျူးကျော်ခြင်း

ဟိမဝန္တာတောကြီး၌ နေရာအရပ် ၃-မျိုးခွဲခြား၍ ရှိလေ၏၊ တမျိုးသော အရပ်သည် လူတို့လည်း မရောက်ပေါက်နိုင်၊ မျောက်တို့လည်း မရောက်ပေါက်နိုင်ပေ။ သွားလာရန် အလှမ်းဝေးခဲလှပေ၏။ ဒုတိယအရပ်သည် လူတို့ မရောက်ပေါက်နိုင်ပေ၊ မျောက်တို့သာ ရောက်ပေါက်နိုင်သော အရပ်ဖြစ်၏။ တတိယအရပ်ကား လူတို့လည်း ရောက်ပေါက်နိုင်၏။ မျောက်တို့လည်း ရောက်ပေါက်နိုင်ပေ၏။

ထိုတောကြီး၌ ကျက်စားလျက် ရှိသော မျောက်တို့သည် မျောက်တို့သာလျှင် သွားလာ ရောက်ပေါက်နိုင်သည့် အရပ်ကိုသာလျှင် အမှီပြု၍ မွေ့လျော်လေ့ရှိ၏။ လူတို့ ရောက်ပေါက်နိုင်သည့် တောအရပ်သို့ သွားရောက် နယ်မလွန်ကြစေရန် မျောက်အဝင်အဆက်တို့ မှာကြား ဆုံးမထား၏။

လူရော မျောက်ပါ သွားလာ ရောက်ပေါက်နိုင်သည့် တောအရပ်၌ မုဆိုးတို့သည် မျောက်များကိုဖမ်းယူရန် မျောက်နှဲစေးဖြင့် ထောင့်လေ့ရှိပေသည်။

ထို့ကြောင့် အမြော်အမြင် ရှိသော မျောက်တို့သည် မိဘရိုးရာ အစဉ်အလာအတိုင်းသာလျှင် နယ်မလွန်ဘဲ ကျက်စားကြကုန်၏။

ညှတ်ကွင်းမိသော အခါ

အရူးသော မျောက်တို့သည်ကား မိမိတို့၏ ရိုးရာဆုံးတမ်းစဉ်လာကို **ချိုး**ဖောက်လျက် နယ်လွန် ကျက်စားကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် မိမိတို့၏ မျိုးရိုး စဉ်လာကို ဖောက်ဖျက်သော ထိုမျောက်တို့သည် မုဆိုးတို့ ထောင်ထားသော မျောက်နှဲ့စေး၌ ကပ်ငြိ ကြရလေသည်။ ထိုသို့ မျောက်နှဲ့စေးညှတ်ကွင်း၌ မိလေသော မျောက်သည် ညာဘက်လက် မိသည်ကို ဘယ်ဘက်လက်ဖြင့် ဆွဲ၍ဖြေ၏။ထိုဘယ်ဘက်လက်လည်း မျောက်နှဲ့စေး၌ ကပ်ငြိ ရလေသည်။ ခြေထောက်တို့ဖြင့် ဆွဲယူ ဖြေပြန်လျှင် ထိုခြေထောက်တို့လည်း ကပ်ငြိ ရပြန်လေသည်။ နှုတ်သီးဖြင့် ဆွဲယူ ဖြေပြန်သော် တဖန် နှုတ်သီးလည်း ကပ်ငြိရပြန်လေသည်။

ထိုမျောက်သည် မျောက်နှဲ့စေး ထောင်ချောက်မှ ရုန်း၍ မလွတ်မြောက်နိုင်ပေ။ ထိုအခါ မုဆိုးသည် ဖမ်းယူ သတ်ဖြတ်၍ မီးကျီးစု၌ ကင်လေ၏။

ဤကား ဥပမာတည်း။

ကာမဂုဏ် မျောက်နှဲ့စေး

ဤလောက၌ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် မကျက်စားသင့်သော အရပ်၌ ကျူးကျော် ကျက်စားမိငြားအံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာမာရ်၏ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်းကို ခံရမည်ဖြစ်၏။ ဖျက်ဆီးနှိပ်စက်ခြင်းကို ခံရမည်သာဖြစ်၏။

မကျက်စားသင့်သော အရပ်ဟူသည်ကား--ကာမဂုဏ် ၅-ပါး တို့ပေတည်း။

နှစ်သက်ဖွယ်၊ ကြည်နူးမွေ့လျော်ဘွယ်ဟူ၍ ထင်မှတ်ရသော ရူပါရုံ၊ သဒ္ဒာရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့၌ တွယ်တာ မက်မောသောသူသည် ထိုကာမဂုဏ်တို့၌ နစ်မွန်းကာ အေးငြိမ်း ချမ်းသာခြင်းအစစ်သို့ ရှုန်းထွက်ရန် ခဲယဉ်းမည်သာဖြစ်ပေ၏။

မျောက်နဲ့စေးတည်းဟူသော ကာမဂုဏ်ညွတ်ကွင်း၌ မငြိကပ် ရန်၊ မုဆိုးတည်းဟူသော ကိလေသာမာရ်၏ ဖျက်ဆီးသတ်ဖြတ် ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ရန် မကျူးလွန်သင့်သောနယ်မြေသို့ မသွား ရောက် မကျက်စားခြင်းသည် အကြောင်းရင်းပေတည်း။

ထိုမကျက်စားသင့်သော နယ်မြေဟူသည့် ကာမဂုဏ်တို့ကို စက်ဆုတ်ဖွယ်ရာဟူ၍ ရှုမြင် သုံးသပ်ရပေမည်တည်း။

ဤအရာ၌ သတိပဋ္ဌာန်၄-ပါးကို အလေးအနက်ပြု၍ ဆင်ခြင် ရာ၏။

ဤခန္ဓာကိုယ် ရုပ်၌လည်းကောင်း၊ ခံစားမှု ဝေဒနာ၌လည်း ကောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်သော စိတ်အစဉ်၌လည်းကောင်း၊ ကျိုး ကြောင်းဆက် အမှန်သဘောတရား၌လည်းကောင်း ဆင်ခြင် ဉာဏ်ဖြင့် အောက်မေ့လျက်၊ မပြတ် ဆင်ခြင် အောက်မေ့လျက် ယုတ်ညံ့သော အဘိဇ္ဈာတရား၊ ဒေါမနဿတရားတို့ကို ပယ်ဖျက် ရာ၏။ အဖန်ဖန် အားထုတ်ပွားများ၍ ပယ်ဖျက်ရာ၏။

ဤသည်ပင်လျှင် သတိပဋ္ဌာန်တရား ၄-ပါးတို့ပေတည်း။ ဤသည်ပင်လျှင် ကာမဂုဏ် မျောက်နဲ့စေးညွတ်ကွင်း၌ မငြိကပ်

ရန် အကြောင်းတည်း။ ကိလေသာမာရ် တည်းဟူသော သား သတ် မုဆိုး၏လက်သို့ မကျရောက်ကြောင်းပေတည်း။

(-မဇ္ဈိမ္မသုတ်)

အရေးအကြီးဆုံး

တရားအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါးဖြင့် သင်ခြင် ပွားများရာ၌ မိမိစိတ်၏ အာရုံကို မှတ်ယူရန် လွန်စွာ အရေးကြီးပေ၏။

မိမိစိတ်၏ အာရုံကို မမှတ်ယူဘဲ ပွားများ အားထုတ်သည် ရှိသော် စိတ် ကြည်လင်ခြင်း မဖြစ်နိုင်ပေ။ စိတ် မတည်ကြည် နိုင်ပေ။ စိတ်မတည်ကြည်သဖြင့် ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေ သာတို့ကို မပယ်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် တရားကို အားထုတ် ပွားများရကျိုး မရ။ ချမ်းသာခြင်းသို့ မရောက်။

စားတော်ကဲ၏ အရည်အချင်း

ဥပမာအားဖြင့်--စားတော်ကဲရာထူးကို ရရှိသူသည် ရှင်ဘုရင် အား ပွဲတော်ဆက်ရာ၌ အထူး သတိပြုရမည့် အချက် ရှိပေ၏။ ထိုအချက်ကား- မိမိ စီမံပြုလုပ်ထားသော စားသောက်ဖွယ်ရာ အမျိုးမျိုးတို့အနက် ရှင်ဘုရင်သည် မည်သည့်ဟင်းကို များစွာ သုံးဆောင်၏၊ မည်သည့်ဟင်းကို အနည်းငယ်သာ သုံးဆောင်၏၊ မည်သည့်ဟင်းကို လုံးဝမသုံးဆောင် စသည်ဖြင့် ဂရုတစိုက် မှတ် သားအပ်ပေသည်။

ယင်းသို့ မှတ်သားမှသာလျှင် ရှင်ဘုရင် နှစ်သက်သည့် စားသောက်ဖွယ်ကို စီမံချက်ပြုတ် တတ်ပေမည်။ သို့မှသာလျှင် ရှင်ဘုရင်၏ မြှောက်စားခြင်းခံရ၍ ဆုလဖ်လည်း ရပေမည်။

ထိုစားတော်ကဲသည် ရှင်ဘုရင် ဘယ်ဟင်းကို ကြိုက်သည်၊ မကြိုက်သည် ဟူ၍ မမှတ်သားငြားအံ့၊ စိတ်ကြိုက်ကို စီမံချက်ပြုတ်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ချီးမြှောက် ခံရမည်လည်း မဟုတ်ပေ၊ ဆုလပ် ရမည်လည်း မဟုတ်ပေ။ စားတော်ကဲရာထူးမှ ထုတ်ပယ်ခြင်း ခံရပေလိမ့်မည်။

(-သူဒသုတ်)

ကိုယ့်အကျိုး သူ့အကျိုး

အခါတပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သုမ္ဘတိုင်း သေဒက နိဂုံး၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါဝယ် ဗုဒ္ဓသည် ရဟန်းတို့အား စောင့်ရှောက်ခြင်း တရားနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဟောကြားတော်မူလေသည်။

"ရဟန်းတို့၊ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်အံ့ဟူ၍ သတိပဋ္ဌာန်ကို ဆောက်တည် ပွားများအပ်၏။ သူတပါးကို စောင့်ရှောက်အံ့ဟူ၍ သတိပဋ္ဌာန်ကို ဆောက်တည် ပွားများအပ်၏။

"ရဟန်းတို့၊ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတပါးကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်ပေ၏။ သူတပါးကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်ပေ၏။ အဘယ်သို့နည်းဟူမူ--

"အဖန်တလဲလဲ ဆောက်တည်ပွားများခြင်း၊ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် မိမိကိုယ်ကို စောက်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတပါးကိုလည်း စောင့်ရှောက်ပြီးသည်သာတည်း။

"သည်းခံခြင်း၊ မညှဉ်းဆဲခြင်း၊ မေတ္တာစိတ် ရှိခြင်း၊ အစဉ်သနားညှာတာခြင်းဖြင့် သူတပါးကို စောင့်ရှောက်သည် ရှိသော် မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ပြီးသည်သာတည်း။

"ထို့ကြောင့်-ရဟန်းတို့၊ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်အံ့ ဟူ၍ သတိပဋ္ဌာန်ကို ဆောက်တည် ပွားများကုန်လော့၊ သူတပါးကို စောင့်ရှောက်အံ့ဟူ၍ သတိပဋ္ဌာန်ကို ဆောက်တည် ပွားများကုန်လော့။

"ရဟန်းတို့၊ ရှေး၌ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်ကို ဥပမာအားဖြင့် ဆိုပေဦးအံ့။

ဟန်ချက်မလွဲအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်း

"ရှေးအခါက ဝါးတိုင်တက်သော ဆရာသည် ရှိလေ၏။ ထိုဆရာသည် ရှည်စွာသောဝါးလုံးကို စိုက်ထူ၍ ထိပ်ဖျားသို့တက်ရောက်ကာ ကြည့်ရှုချင်စဖွယ် အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ သရုပ်ဆောင်ပြတတ်ပေ၏၊ ဝါးလုံးထိပ်ဖျားမှ ခြေတဖက်တည်း ရပ်တည်ကာလည့်ပတ်၍ ပြတတ်၏၊ လက်တဖက်တည်းရပ်တည်ကာ လှည့်ပတ်၍ပြတတ်၏၊ဦးခေါင်းဖြင့်စိုက်လျက်တည်ကာ လှည့်ပတ်၍ပြတတ်၏၊ ထိုဆရာသည် ဝါးတိုင်ထက်သို့ ဦးစောက် ပြောင်းပြန် ပြု၍တက်ရောက်တတ်၏၊ ဆင်းလည်း ဆင်းတတ်၏၊ တပည့် ဖြစ်သူအား ပုခုံးထက်၌ ရပ်တည်စေကာ ဝါးလုံးထိပ်၌ လှည့်ပတ်၍

လည်း ပြတတ်၏၊ ထို တပည့်ဖြစ်သူအား ပုခုံးပေါ်၌ ရပ်တည်စေကာ ဝါးလုံးခြေရင်းသို့ ဆင်းပြတတ်ပေ၏။

"ရဟန်းတို့၊ ထိုဝါးတိုင်တက် ဆရာသည် တပည့်အား ဤသို့ပြော၏၊ 'အမောင်တပည့်... ငါသည် သင့်ကို စောင့်ရှောက်မည်၊ သင် လဲချော်၍ မကျစေရန် စောင့်ရှောက်မည်၊ သင်သည်လည်း ငါ့ကိုစောင့်ရှောက်ပါ၊ ငါ၏ခြေလက်တို့ လဲချော် တိမ်းစောင်း မဖြစ်အောင် စောင့်ရှောက်ပါ၊ သို့မှသာလျှင် ငါတို့၏ ဝါးတိုင်တက်ပွဲသည် အောင်မြင်လျက် ငွေကြေးများစွာ ရပေလိမ့်မည်" ဟု ပြောလေသည်။

"ရဟန်းတို့၊ ထိုအခါ တပည့်ဖြစ်သူသည် ဆရာအား ပြန်ပြောလေသည်။

"ဆရာ၊ ဤသို့မဟုတ်ပါ၊ ဤသို့ မဖြစ်သင့်ပါ၊ ဆရာ့ ကိုယ်ဆရာ ဟန်ချက် မလဲချော်အောင် စောင့်ရှောက်ပါ၊ ကျွန်ုပ်ကိုယ် ကျွန်ုပ်လည်း ဟန်ချက် မလဲချော်အောင် စောင့်ရှောက်ပါမည်။

"ဆရာ့ကိုဆရာ စောင့်ရှောက်လျှင် ကျွန်ုပ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ပြီး ဖြစ်ပါသည်၊ ကျွန်ုပ်ကိုကျွန်ုပ် စောင့်ရှောက်လျှင်လည်း ဆရာ့ကိုပါ စောင့်ရှောက်ပြီး ဖြစ်ပါသည်'ဟု ပြန်ပြောလေသည်။

"ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဥပမာပေတည်း၊ ဤဥပမာ၏ အနက်သဘောကို သင်တို့သည် ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့" ဟု ဗုဒ္ဓက မိန့်ကြားတော်မူ၏။

(–သောဓကသုတ်)

အလှမယ်၏ ကပွဲ

“ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဥပမာဖြင့် ထင်စွာ သိစေဦးအံ့၊ ကောင်းစွာ နာကြားကြကုန်လော့။

“နိုင်ငံအဝှန်း၌ အလွန်ကျော်ကြားသော ကချေသည် အလှမယ်သည် ရှိရာ၏၊ ထိုအလှမယ်သည် ရုပ်လက္ခဏာအားဖြင့် လှပတင့်တယ် ရှုမောဘွယ်ရာရှိသည့်ပြင် သီချင်းဆိုရာ၊ ကပြရာတို့၌လည်း နှစ်သက်စွဲလမ်းဘွယ်ရာ စွမ်းဆောင်နိုင်ပေ၏။

“ထိုအလှမယ် ကပြဖြေဖျော်ရာ သဘင်ဝယ် လူအပေါင်းတို့သည် သူ့ထက်ငါဦး ရောက်လာကြကုန်၏၊ အလွန်များပြားစည်ကားလှသော ပရိသတ်ဖြင့် ကြိတ်ကြိတ်တိုးလျက် ရှိနေပေ၏။

သီမပိတ်စေနှင့်

“ထိုစဉ်အခါဝယ် ယောကျ်ားတယောက်အား–နှုတ်ခမ်းနှင့်အညီ ဆီအပြည့်ထည့်ထားသော ခွက်ငယ်ကို ပေးအပ်၍– ‘သင်သည် ဤဆီခွက်ကို ကိုင်ဆောင်လျက် အလှမယ်ထံသို့ ရောက်အောင်သွားပါလေ၊ ခွက်ထဲကဆီကိုမူ တစက်သော်မျှမဖိတ်ပါစေနှင့်၊ အကယ်၍ ဆီဖိတ်ကျလျှင် သင်၏ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ချပစ်ပါမည်’ဟု ပြော၏၊ သန်လျက်ဓားကို အသင့်ကိုင်မိုးထားသော ယောကျ်ားတယောက်သည်လည်း ထိုသူ့အနီး၌ အသင့်ရှိနေ၏။

“ရဟန်းတို့၊ ထိုအရာကို မည်သို့ မှတ်ထင်ကြသနည်း၊ ထိုယောကျ်ားသည် ဆီခွက်ကို နှလုံးမသွင်းမူဘဲ အခြားပြင်ပအရာ၌ သို့ နှလုံးသွင်းပါမည်လား။

"စင်စစ်အားဖြင့် ထိုယောကျ်ားသည် အသက်မသေ မဆုံးရှုံးလိုသဖြင့် ဆီခွက်ကို အာရုံစူးစိုက် နှလုံးပိုက်လျက်သာလျှင် ကိုင်ဆောင်ပေမည်တည်း။

"ရဟန်းတို့ နှုတ်ခမ်းနှင့်အညီ ဆီအပြည့်ပါရှိသော ခွက်ဟူသည်မှာ- 'ကာယဂတာသတိ' ၏ အမည်ပေတည်း။

"ကာယဂတာသတိကို ဆောက်တည်ပွားများအပ်၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ လေ့ကျင့် ပွားများအပ်၏၊ ကောင်းစွာ တည်စေအပ်၏။

(-ဇနပဒကလျာဏီသုတ်)

ဗုဒ္ဓိယသ်ယုတ်

တင်းချောင်း ၂-ခုတို့ တွေ့ထိခြင်း

ဣန္ဒြေ ၅-ပါး ရှိလေသည်။ သုခိန္ဒြေ၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၊ သောမနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ တို့ပေတည်း။

ထိုဣန္ဒြေ ၅ ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ချုပ်ငြိမ်းမှု၊ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို သိမှု ဟူ၍ ရှိလေသည်။

'ဝေဒနာ' ဟူသော ခံစားမှုသည် 'ဖဿ' ဟူသော တွေ့ထိမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လေသည်။

ထိုဖဿကို အစွဲပြု၍ပင် ဣန္ဒြေတို့ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။

ဖဿ ချုပ်လျှင်လည်း ဣန္ဒြေတို့ ချုပ်ငြိမ်းလေသည်။

ရှင်းလင်း ဖော်ပြဦးအံ့-

သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ဖဿကိုစွဲ၍ သုခိန္ဒြေ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။ ထိုအခါ 'ငါချမ်းသာ၏'ဟု သိလေသည်။ ထိုဖဿ ချုပ်ပျောက်သွားသော် သုခိန္ဒြေသည်လည်း ချုပ်ငြိမ်းလေသည်။ ထိုအခါ သုခိန္ဒြေ ချုပ်ငြိမ်း၏ဟုလည်း သိလေသည်။

ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ဖဿကိုစွဲ၍ ဒုက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။ ထိုအခါ 'ငါဆင်းရဲ၏'ဟု သိလေသည်။ ထိုဖဿ ချုပ်ပျောက်သွားသော် ဒုက္ခိန္ဒြေသည်လည်း ချုပ်ငြိမ်းလေသည်။ ထိုအခါ ဒုက္ခိန္ဒြေ ချုပ်ငြိမ်း၏ဟုလည်း သိလေသည်။

သောမနဿဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ဖဿကိုစွဲ၍ သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။ ထိုအခါ 'ငါဝမ်းမြောက်၏'ဟု သိလေသည်။ ထိုဖဿ ချုပ်ပျောက်သွားသော် သောမနဿိန္ဒြေသည်လည်း ချုပ်ငြိမ်းလေသည်။ ထိုအခါ သောမနဿိန္ဒြေ ချုပ်ငြိမ်း၏ဟုလည်း သိလေသည်။

ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဖဿကိုစွဲ၍ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။ ထိုအခါ 'ငါ နှလုံးမသာယာခြင်းဖြစ်၏'ဟု သိလေသည်။ ထိုဖဿ ချုပ်ပျောက်သွားသော် ဒေါမနဿိန္ဒြေလည်းချုပ်ငြိမ်းလေသည်။ထိုအခါ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ချုပ်ငြိမ်း၏ဟုလည်း သိလေသည်။

ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု ဖဿကိုစွဲ၍ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်ပေါ်လေသည်။ ထိုအခါ 'ငါ လျစ်လျူရှု၏'ဟု သိလေသည်။ ထိုဖဿ ချုပ်ပျောက် သွားလေသော် ဥပေက္ခိန္ဒြေသည်လည်း ချုပ်ငြိမ်းလေသည်။ ထိုအခါ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ချုပ်ငြိမ်း၏ဟုလည်း သိလေသည်။

ဥပမာအားဖြင့်–

ခြောက်သွေ့သော သစ်သားစ ၂-ခုတို့ ပေါင်းဆုံထိခိုက်ခြင်းကြောင့် အပူဓာတ်ဖြစ်ပေါ်လေသည်။ ပွတ်တိုက်ခြင်းကြောင့် မီးဖြစ်ပေါ်လေသည်။

ထိုသစ်သားစ ၂-ခုကို တခြားစီ ခွဲခြား၍ ထားပြန်လျှင် အပူဓာတ်သည် ချုပ်ပျောက်လေသည်။ မီးသည် ငြိမ်းအေးသွားလေသည်။

(-ကဋ္ဌောပမသုတ်)

ဗောဓိပက္ခယတရားတို့၏ ရှေ့ဆောင်

ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၌ ပေါက်ရောက်ကုန်သော သစ်ပင်အပေါင်းတို့တွင် ဇမ္ဗူသပြေပင်ကို ရှေ့သွားဦးဆောင် အကြီးမြတ်ဆုံးဟု ဆိုရသကဲ့သို့-

တာဝတိံသာ အရပ်၌ ပေါက်ရောက်ကုန်သော သစ်ပင်အပေါင်းတို့တွင် ပင်လယ်ကသစ်ပင်ကို ရှေ့သွားဦးဆောင် အကြီးမြတ်ဆုံးဟု ဆိုရသကဲ့သို့-

အသုရာတို့ နေရာအရပ်၌ ပေါက်ရောက်ကုန်သော သစ်ပင်အပေါင်းတို့တွင် သခွပ်ပင်ကို ရှေ့သွားဦးဆောင် အကြီးမြတ်ဆုံးဟု ဆိုရသကဲ့သို့-

ဂဠုန်တို့၏ နေရာအရပ်၌ ပေါက်ရောက်ကုန်သော သစ်ပင်အပေါင်းတို့တွင် လက်ပံပင်ကို ရှေ့သွားဦးဆောင် အကြီးမြတ်ဆုံးဟု ဆိုရသကဲ့သို့-

ဗောဓိပက္ခယတရား ၃၇-ပါးတို့တွင် ပညိန္ဒြေကို ရှေ့သွားဦးဆောင် အကြီးမြတ်ဆုံးဟု ဆိုရလေသည်။

ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့သည် သိရန်ဖြစ်၏။ ဆောက်တည်ပွား များရန်ဖြစ်၏။

ထိုဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့ကို သိရန် ပညာနှင့်သည် အရင်းခံမူလ ဖြစ်၏။ ပညာနှင့်သည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့ကို သိရန် အခြေခံ ပခာန ဖြစ်ခဲလေ၏။

(–ရုက္ခသုတ်)

(ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇ ပါးသည် မျက်မှောက်ဘဝ မျက်မှောက် လောကကို ရင်ဆိုင်ရာ၌ လည်းကောင်း၊ သေလောကမှ လွတ်မြောက်ရေး အတွက် လည်းကောင်း၊ လွန်စွာ အရေးပါသော ကျင့်စဉ်တရားများ ဖြစ်၏။ အပြည့်အစုံကို သီးသန့်တင်ပြပါမည်။)

အာဃာတပါန သံယုတ်

မကောင်းမှုကို ပယ်ဖျက်ဆီးခြင်း

လမ်းဆုံလမ်းခွ၌ရှိသော မြေမှုန့်ပုံ-အမှိုက်သရိုက်ပုံကို ကြည့်ထားပါလေလော့။

ထိုအပုံကြီးကို အရှေ့ဘက်မှလာသော နွားလှည်း-မြင်းလှည်းတို့သည်လည်း နင်းချေ ဖျက်ဆီးလေ၏။ အနောက်အရပ်မှလာသော နွားလှည်း- မြင်းလှည်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ တောင်အရပ်-မြောက်အရပ်မှလာသော နွားလှည်း-မြင်းလှည်းတို့သည်လည်းကောင်း ထိုအပုံကြီးကို နင်းချေ ဖျက်ဆီးလေသည်သာဖြစ်၏။ ထိုနည်းအတူပင်--

တရားကို ဆောက်တည် ပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှင်အပေါင်း၌ အကြိမ်ကြိမ် ရှုဆင်ခြင်လျက်နေသည်ဖြစ်အံ့၊ အကုသိုလ် အယုတ်တရားတို့ကို ဖျက်ဆီးနိုင်ပေ၏။

ဝေဒနာတို့၌ လည်းကောင်း၊ သညာတို့၌ လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရတို့၌လည်းကောင်း၊ စိတ်၌လည်းကောင်း အကြိမ်ကြိမ် ရှုဆင်ခြင်လျက်နေသည်ဖြစ်အံ့၊ အကုသိုလ် အယုတ်တရားတို့ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သည်သာတည်း။

(-ကိမိလသုတ်)

သောတာပတ္တိ သံယုတ်

ကောင်းသော သေခြင်း

ယောကျ်ားတယောက်သည် ထောပတ်အိုး၊ ဆီအိုးကို ရေအိုင်၏ အလယ်၌ ခွဲလိုက်သည်ဆိုပါတော့။ အိုးခြမ်းကွဲများသည် အဘယ်သို့ ရောက်ရှိသွားမည်နည်း၊ ထောပတ်- ဆီများသည် အဘယ်သို့ ရောက်ရှိသွားမည်နည်း။

အိုးခြမ်းကွဲများသည် ရေအောက်သို့ သက်ဆင်းရောက်ရှိမည်သာတည်း။ ထောပတ်-ဆီများသည် ရေပေါ်သို့ တက်၍ တည်နေမည်သာတည်း။

အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သဒ္ဓါ- သီလ- သုတ- စာဂ- ပညာ- ဟိရိဩတ္တပ္ပ တရားတို့၌ ဆောက်တည် ပွားများခဲ့သည် ဖြစ်ငြားအံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သေလွန်သောအခါ သူ၏ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်အား မြေ၌သော်လည်း မြှုပ်ရာ၏။ ပိုးလောက်တို့သော်လည်း ခဲစားရာ၏။ ကျီးခွေး-လင်းတတို့သော်လည်း ထိုးဆိတ် ခဲစားရာ၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည်ကား ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါ-သီလစသည်တို့ဖြင့် ထုံမွမ်းထားခဲ့သည်ဖြစ်၍ ကောင်းရာဂတိသို့ လားရောက်နိုင်ပေ၏။ ထိုသူသည် ကောင်းသောသေခြင်းဖြင့် သေသည်သာတည်း။

(မဟာနာမသုတ်)

ဆရာကောင်း မှ ပန်းကောင်း ပန်ရမည်

လယ်ကွက်သည် မြေကလည်းညံ့၏။ ပေါင်းမြက်- သစ်ငုတ် များလည်း ထူပြော၏။ထိုလယ်ကွက်၌ စိုက်ပျိုးရန် မျိုးစေ့သည် လည်း အဖျင်း အအောက် အပုပ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။ မိုးသည်လည်း မရွာသွန်းပေ။

မည်သို့ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်နည်း။

ထိုလယ်ကွက်၌ ထိုမျိုးစေ့များသည် အပင်ပေါက်၍ ရှင်သန် ကြီးထွားရန် အကြောင်း မရှိသည်သာတည်း။

ဤလောက၌ အချို့သောဆရာတို့သည် ခိမိ တွေးမိရာရာကို တရားဟူ၍ ဟောကြားလေ့ ရှိကုန်၏။ ကျိုးကြောင်းဆက် သဘောအားဖြင့် မှန်ကန်သည်မဟုတ်သော၊ အေးငြိမ်းချမ်းသာ မှုသို့လည်း မရောက်စေနိုင်သော၊ မြတ်စွာဘုရားတို့ ဟောကြား တော်မူသည့် တရားမျိုးလည်း မဟုတ်သော ရောက်တတ်ရာရာ အယူဝါဒတို့ကို ဟောကြားလေ့ရှိကုန်၏။

ထိုဆရာညံ့တို့၏ တရားကို ကောင်းစွာ သိက်နာ ကျင့်သုံးသူ များလည်း ရှိပေ၏။

မည်သို့ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်နည်း။

ထိုဆရာညံ့တို့ ဟောသောတရားသည် လယ်မြေညံ့နှင့် တူ၏။ ထိုမမှန်တရားကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးခြင်းသည် မျိုးစေ့ အဖျင်း အပုပ်နှင့် တူပေ၏။

(-သရဏာနိသက္ကသုတ်)

သစ္စာသံယုတ်

ထင်းရှူးရွက်နှင့် ကြာရွက်

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်းရဲခြင်း-ဒုက္ခသစ္စာကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်သေးလျှင်၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်စေသည့် အကြောင်းတရား-သမုဒယသစ္စာကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်သေးလျှင်၊ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းရာချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်- နိရောဓသစ္စာကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်သေးလျှင်၊ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်းတရား-မဂ္ဂသစ္စာကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်သေးလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်းရဲခြင်း အဆုံးသို့ ရောက်လိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။ ဆင်းရဲခြင်း ကင်းချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလိမ့်မည် မဟုတ်သည်သာတည်း။

ထင်းရှူးရွက်၊ ရှားရွက်တို့ဖြင့် ဖက်ခွက်ပြုလုပ်၍ ရေကို မဆောင်ယူနိုင်သည်သာတည်း။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခသစ္စာကို၊ ဆင်းရဲကြောင်း သမုဒယသစ္စာကို၊ ဆင်းရဲကင်းရာ နိရောဓသစ္စာကို၊ ဆင်းရဲကင်းရာသို့ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂသစ္စာကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်ငြားအံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်းရဲကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို ကောင်းစွာ မျက်မှောက်ပြုနိုင်သည်သာတည်း။

ပဒုမာကြာရှက်၊ ပေါက်ရှက်တို့ဖြင့် ဖက်ခွက်ပြုလုပ်၍ ရေကို ယူဆောင်နိုင်သည်သာတည်း။

(-ခဒိရပတ္တသုတ်)

မသိ၍ ပြေးသွားခြင်း

ကောင်းကင်ထက်သို့ ပစ်လွှင့်လိုက်သော တုတ်ချောင်းသည် တခါတရံ အရင်းဘက်ဖြင့် မြေသို့ကျ၏။ တခါတရံ အဖျားဘက်ဖြင့် မြေသို့ကျလေ၏။ အကြိမ်ကြိမ် ပစ်လွှင့်သော် အခါခါကျ ရောက်ရပေ၏။

အဝိဇ္ဇာ-ကဏှာ ပိတ်ဆို့ နှောင်ဖွဲ့သဖြင့် ပြေးလွှားကျင်လည် ရကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် တခါတရံ ဤလောကမှ တမလွန် ဘဝသို့ ရောက်ရ၏။ တခါတရံ တမလွန်ဘဝမှ ဤလောကသို့ ရောက်ရလေ၏။

ဤသို့လျှင် သတ္တဝါသည် ကျင်လည်ပြေးသွားနေရခြင်းကား အဘယ့်ကြောင့်နည်း။

ဆင်းရဲခြင်း-ဒုက္ခ၊ ဆင်းရဲကြောင်း-သမုဒယ၊ ဆင်းရဲကင်းရာ နိရောဓ၊ဆင်းရဲကင်းရာသို့ ရောက်ကြောင်း-မဂ္ဂ-တို့ကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိမမြင်သေးသောကြောင့် ပေတည်း။

(-ဒဏ္ဍသုတ်)

သစ္စာတရားသည်သာ ပထမ

ပြာသာဒ်ဆောင်နှင့် တကွသော အိမ်ကို ဆောက်လုပ်ရာ၌ အိမ်၏ အောက်ပိုမ်းကို မပြုလုပ်ရသေးမူဘဲ ပြာသာဒ်ဆောင်

တင်ပေတော့မည်-ဟု ပြောဆိုသော် ထိုစကားသည် မဖြစ်နိုင်-မဖြစ်ကောင်းရာသော စကားပေတည်း။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆင်းရဲခြင်း-ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဆင်းရဲကြောင်း-သမုဒယ သစ္စာ၊ ဆင်းရဲကင်းကြောင်း- နိရောဓသစ္စာ၊ ဆင်းရဲကင်းရာသို့ရောက်ကြောင်း-မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်ရသေးမူဘဲ ဆင်းရဲကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပေအံ့-ဟု ပြောဆိုငြားအံ့။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စကားသည် မဖြစ်နိုင်-မဖြစ်ကောင်းသော စကားပေတည်း။

(-ဗုဒ္ဓဂါရဝသုတ်)

ကောသလ သံယုတ်

နွားဘောင်း အတုများ

အဆင်း သဏ္ဌာန်ဖြင့် လူကို သိလွယ်သည် မဟုတ်ပေ။ အပေါ်ယံ အပြင်ဗမ်းမျှဖြင့် လူ၏သဘောကို သိလွယ်သည် မဟုတ်ပေ။ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ကိုယ်-နှုတ်-နှလုံး-မစောင့်စည်းသူဖြစ်လျက် စောင့်စည်းသူ၏ အပြုအမူမျိုးဖြင့် ဟန်ဆောင်လေ့ရှိ၏။

အခိုက်အတန့် မြင်ကာမျှဖြင့် အကျွမ်းမဝင်ရာ။

အတွင်း၌ မစင်ကြယ်ဘဲလျက် ဟန်ဆောင်သူတို့သည် ရွှေရည် ပွတ်ထားသော ရွှံ့နွားဘောင်း အတုကဲ့သို့တည်း။

(သတ္တဇဋိလသုတ်)

မလှူသင့်သူ လှူသင့်သူ

တရံခါ၌ ပသေနဒီကောသလမင်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားလေ၏။

"အရှင်ဘုရား၊ အဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအား ပေးလှူအပ်ပါသနည်း"

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ပြန်လည် မြွက်ကြားလေသည်။

"မင်းကြီး၊ စိတ်၌ ကြည်ညိုသောပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးလှူအပ်၏"

"အရှင်ဘုရား၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးအား ပေးလှူရခြင်းသည် အကျိုးကြီးပါသနည်း"

"မင်းကြီး၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးလှူအပ်ပါသနည်း- ဟူသော အမေးနှင့် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးလှူရခြင်းသည် အကျိုးကြီးပါသနည်း-ဟူသော အမေးသည် မတူပေ၊ ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိပေ၏။

"မင်းကြီး၊ စင်စစ်အားဖြင့် သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးလှူခြင်းသည် အကျိုးကြီး၏။ သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးလှူခြင်းသည် အကျိုးမကြီးပေ။

"ထိုအရာ၌ သင်မင်းကြီးကိုပင်လျှင် တဖန်မေးဦးအံ့၊ သင်နှစ်သက်သလို ဖြေကြားလော့။

စစ်သားညံ့နှင့် စစ်သားကောင်း

"မင်းကြီး၊ သင့်၌ စစ်ခင်းတိုက်ခိုက်ရန် အရေးအခင်း ကြုံလာသဖြင့် ကျွမ်းကျင်သော စစ်သည်ကောင်းများ စုဆောင်းရန် လိုအပ်လာသော် လေးပစ်အတတ်ကို မသင်ကြားရသေးသူ၊ မကျွမ်းကျင်သေးသူ၊ ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်တတ်သူကို ခေါ်ယူမွေးမြူမည်လား၊ ထိုသို့ ခေါ်ယူမွေးမြူသော် သင့်အား အကျိုးပြုနိုင်မည်လား"

"အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် ထိုသို့သော သူမျိုးကို ခေါ်ယူမွေးမြူခြင်းမပြုပါ၊ တပည့်တော်အဖို့ ထိုသူမျိုးသည် အချည်းနှီးသာတည်း"

"မင်းကြီး၊ သင်၏ စစ်ပွဲများအတွက် လေးအတတ်ကို သင်ကြားပြီးသူ-ကောင်းစွာ ကျွမ်းကျင်ပြီးသူ-မကြောက် မရွံ့တတ်သူကို ခေါ်ယူမေးမြန်းမည်လား၊ ထိုသို့သောသူမျိုးသည် သင့်အတွက် အကျိုးပြုနိုင်သလား"

"အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်သည် ထိုသူမျိုးကို ကောင်းစွာ မေးမြန်းပါသည်၊ တပည့်တော်အတွက် အချည်းနှီးမဟုတ်သူမျိုး ဖြစ်ပါ၏၊ အကျိုးကျေးဇူးများသူမျိုး ဖြစ်ပါ၏"

"မင်းကြီး၊ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးလှူခြင်းသည်သာ အကျိုးကျေးဇူး များနိုင်ပေ၏။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ကင်းမဲ့သူအား ပေးလှူခြင်းသည် အကျိုးကျေးဇူး မများပေ"

(-ဣဿတ္တသုတ်)

နိဒါန သံယုတ်

ဝေဒနာ ပျက်ပြယ်ခြင်း

အိုးဖုတ်သောဖိုမှ ရဲရဲပူလျက်ရှိသော အိုးကို ထုတ်ယူ၍ မြေပြင်၌ ချထားသည်ရှိသော် အပူခါတ်သည် တဖြည်းဖြည်းကုန်ရာ၏။ ထိုအိုးသည် ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် တည်ရှိနေသော်လည်း အပူဓာတ်ကား မရှိတော့ပေ။ ငြိမ်းပျောက်သွားပြီ ဖြစ်၏။

မျက်စိ-နား-နှာခေါင်း-လျှာ-ကိုယ်တည်းဟူသော ၅-ဒွါရတို့ဖြင့် ထိတွေ့ခံစားရသော သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့သည် ကိုယ်ခန္ဓာ ပျက်စီးသည်ရှိသော် ငြိမ်းပျောက်ကုန်၏။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည်သာ ကြွင်းကျန်ရစ်ခဲ့လေ၏။

(ပရိဝီမံသနသုတ်)

မီးခွက်ဥပမာ

ထွန်းညှိထားသော မီးခွက်ကို ကြည့်ပါလော့။

မီးစာနှင့်ဆီ မကုန်မချင်း မီးတောက် ဖြစ်ပေါ်၍နေသည် မဟုတ်လား။

မီးစာကုန်ခါနီး၌ မီးစာထပ်ထည့်ပေးသော်၊ ဆီကုန်ခါနီး၌ ဆီထပ်ထည့်ပေးသော် ထိုမီးခွက်၏ မီးတောက်သည် အလျဉ်မပြတ် တောက်လောင်နေသည်ပင် မဟုတ်လား။

မီးစာကိုလည်း ထပ်မထည့်သော်၊ ဆီကိုလည်း ထပ်မထည့်သော် မူလ ရှိရင်းစွဲ ဆီနှင့်မီးစာ ကုန်သည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိုမီးခွက်၏ မီးတောက်သည် ချုပ်ငြိမ်းသွားသည်သာလျှင်တည်း။

တဏှာကြောင့်

ကိလေသာအာရုံ ကာမဂုဏ် တရားတို့၌ နှစ်သက် သာယာဘွယ်ရာဟူ၍ ရှုမြင်လျက်နေသူသည် တပ်မက်ခြင်း တဏှာဖြစ်ပွား၏။ ထိုတဏှာကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန် ဖြစ်ပွား၏။ ထိုဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝ ဖြစ်၏။ ဘဝကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဇာတိ ဖြစ်၏။ ဇာတိကြောင့် အိုခြင်း ဇရာ၊ သေခြင်း မရဏ၊ စိုးရိမ်ခြင်း သောက၊ ငိုကြွေးခြင်း ပရိဒေဝ၊ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခ၊ နှလုံးမသာယာခြင်း ဒေါမနဿ၊ ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်း ဥပါယာသတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

ကိလေသာ အာရုံ ကာမဂုဏ် တရားတို့၌ နှစ်သက် သာယာဘွယ်ရာဟူ၍ မရှုမြင်ဘဲ အပြစ်ဟု ရှုမြင်လျက် နေသူအား တပ်မက်မှုတဏှာ ချုပ်၏။ တဏှာ ချုပ်သောကြောင့် စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် ချုပ်၏။ ဥပါဒါန် ချုပ်သောကြောင့် ဘဝ ချုပ်၏။ ဘဝ ချုပ်သောကြောင့် ဇာတိ ချုပ်၏။ ဇာတိ ချုပ်သောကြောင့် ဇရာ၊ မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ-တို့ ချုပ်ငြိမ်းကုန်၏။

မီးပုံကြီး၏ လောင်စာများ

တောက်လောင်လျက်ရှိသော မီးပုံကြီးကို ကြည့်ပါလော့။

ထိုမီးပုံကြီး၏ မူလ ရှိရင်းစွဲ ထင်းများ ကုန်၍သွားလျှင် မီးအရှိန်သည်လည်း ကုန်သွားသည်သာတည်း။ ကျသွားသည်

သာတည်း။ နောက်ဆုံး၌ အလုံးစုံသော အပူခေါတ်တို့ ကင်းပျောက်သွားသည်သာတည်း။

ထင်းများ၊ နွားချေးခြောက်များ၊ အမှိုက်သရိုက်များကို တဖန်ထပ်၍ ထည့်ပေးနေလျှင်မူ ထိုမီးပုံကြီးသည် တောက်လောင်မြဲ တောက်လောင်နေသည်သာတည်း။

သစ်ပင်၏ အမြစ်များ

သစ်ပင်တပင်ကို ကြည့်ပါလေလော့။

ထိုသစ်ပင်၏အမြစ်တို့သည် မြေဓာတ် ရေဓာတ် ဟူသော ဩဇာကို ရယူနေသော်၊ ဩဇာရယူနိုင်ရန် ပြုပြင်စီမံ၍ပေးလျက်ရှိသော် ထိုသစ်ပင်သည် ရှင်သန်ကြီးထွားမည်သာတည်း။ မြေဓာတ်ရေဓာတ်ဟူသော ဩဇာကို မရယူနိုင်ရန် သစ်ပင်၏အမြစ်တို့ကို ဖြတ်တောက် ဖြိုဖျက်ပစ်သည်ရှိသော် ထိုသစ်ပင်သည် ရှင်သန်ကြီးထွားရန် အကြောင်း မရှိပေ။ ဩဇာအစေးများ ညှိုးလျော် ခြောက်ခမ်းလျက် ထိုသစ်ပင် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သည်သာတည်း။

(-ဥပါဒါနသုတ်၊မဟာရုက္ခသုတ်)

မျောက်သစ်ကိုင်းဆွဲ

စိတ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မနောဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝိညာဉ်ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုအပ်သော သဘောတရားသည် အစဉ်

သဖြင့် ပြောင်း၍ပြောင်း၍ ဖြစ်ပေါ်၏။ အစဉ်သဖြင့် ပြောင်း၍ ပြောင်း၍ ချုပ်ပျောက်၏။

ဖြစ်ပေါ်ပြီးလျှင် ချုပ်၏။ အခြားအသစ် ဖြစ်ပေါ်ပြီးလျှင် ချုပ်ပြန်၏။ တဖန် အခြားအသစ် ဖြစ်ပေါ်ပြီးလျှင် ချုပ်၏။ ဤသို့လျှင် ဖြစ်ပေါ်၍ ချုပ်၍ချုပ်၍သာလျှင် ရှိပေ၏။

ဥပမာအားဖြင့် တောထဲ၌ ကျင်လည် ကျက်စားလေသော မျောက်သည် သစ်ကိုင်းကိုဆုပ်ကိုင်၏။ ထိုသစ်ကိုင်းမှ အခြားသစ်ကိုင်းသို့ ကူးပြောင်း ဆုပ်ကိုင်၏။ တဖန် အခြား သစ်ကိုင်းသို့ ကူးပြောင်းဆုပ်ကိုင်၏။ ဤသို့လျှင် တောမျောက်သည် သစ်ကိုင်းတကိုင်းမှ အခြားသစ်ကိုင်းတကိုင်းသို့ ပြောင်း၍ပြောင်း၍ ဆုပ်ကိုင်သကဲ့သို့တည်း။

(-အဿုတဝ●ါသုတ်)

ရွှေးဟောင်းမြို့ကြီးကို တွေ့ခြင်း

ခရီးသွားယောကျ်ားတယောက်သည် တောအုပ်ကြီးအတွင်းသို့ လှည့်လည်၏။ တောနက်ကြီးအတွင်း၌ ရှေးလူတို့ သွားလာသော လမ်းဟောင်း လမ်းအိုကို တွေ့၏။ ထိုလမ်းအတိုင်း ဆက်သက်၍ သွားသော် ရှေးယခင် နှစ်ပေါင်းများစွာက တည်ရှိခဲ့ဘူးသော မင်းနေပြည်တော်အဟောင်းကို တွေ့မြင်ရလေ၏။ လမ်းမလမ်းသွယ်များ၊ ဥယျာဉ် ရေကန်များ၊ ကျုံး- မြို့ရိုး- တံတိုင်း အဆောက်အဦများကို တွေ့မြင်လေ၏။

ထိုယောကျ်ားသည် လာလမ်းအတိုင်း ပြန်ခဲ့၍ မိမိနေရပ်သို့ ရောက်သောအခါ နိုင်ငံအုပ်ချုပ်သော မင်းထံသို့ သတင်းပေး

ပို့လေသည်။ တွေ့ကြုံခဲ့ရသော အရာဝတ္ထုများကို စုံလင်စွာပြော ပြလေသည်။ထို့မင်းအား တွေ့မြင်ခဲ့ရသော မင်းနေပြည်တော် ဟောင်းကို ပြုပြင်ဖန်တီးသင့်ကြောင်းလည်း တိုက်တွန်းလေ၏။

ထိုအခါ မင်းနှင့်တကွ မှူးမတ်ဗိုလ်ပါတို့သည် တောနက်ကြီး အတွင်းသို့ သွားရောက်ကြကာ ခရီးသွားယောကျ်ား တွေ့ရှိခဲ့ သော မြို့တော်ဟောင်းကို အသစ်တဖန် ပြုပြင်မွမ်းမံ ဆောက် လုပ်ကြလေ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုမြို့ကြီး၌ လူအပေါင်းတို့ မှီခို နေထိုင်ကြကာ စည်ပင်သာယာလျက် ရှိလေသည်။ စည်ကား ခမ်းနားလျက် ရှိလေသည်။

ရဟန်းတို့--ဤကား ဥပမာပေတည်း။ ငါဘုရားသည် ရှေး ဘုရားတို့ ကြွသွားတော်မူပြီးသော လမ်းခရီးဟောင်းကိုမြင်၏။

အရိယာမဂ် လမ်းခရီး

ထိုလမ်းခရီးဟောင်းကား - အရိယာမဂ် လမ်းခရီးပေတည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာ အာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ-ဟူသော မဂ္ဂင် ၈-ပါး တရားလမ်းဟောင်းတို့ပေတည်း။

ထိုတရားလမ်း ခရီးဟောင်းကို လိုက်သော ငါဘုရားသည် ဒုက္ခသစ္စာကို သိမြင်၏။ သမုဒယသစ္စာကို သိမြင်၏။ နိရောဓ သစ္စာကို သိမြင်၏။ မဂ္ဂသစ္စာကို သိမြင်၏။

လူအပေါင်းတို့အားလည်း ဤသစ္စာ ၄-ပါးတရားကို ဟော ကြားခဲ့လေပြီ။

ဇာတိ-ဇရာ-ဗျာဓိ-မရဏာ-တရားတို့ကို သိ၏။ ထို ဇာတိ-ဇရာ-ဗျာဓိ-မရဏာတရားတို့ ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သည့် အကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ချုပ်ငြိမ်းစေတတ်သည့် အကြောင်းကိုလည်းကောင်း သိ၏။

လူအပေါင်းတို့အားလည်း ထိုတရားကို ဟောကြားခဲ့လေပြီ။

(-နဂရသုတ်)

ဓာတုသံယုတ်

မစင်နှင့်-စင်၊ နွားနို့နှင့် နွားနို့

ဤလောက၌ သတ္တဝါတို့သည် ဓာတ်သဘော အားဖြင့် တပေါင်းတစုတည်း ဖြစ်ကုန်၏။

မကောင်း ယုတ်ညံ့သော စိတ်နှလုံးထားရှိသူတို့သည် အချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြ၏။ အစုအဝေး ပြုကြ၏။

ကောင်းမြတ် စင်ကြယ်သော စိတ်နှလုံးထား ရှိသူတို့သည် အချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံကြ၏။ အစုအဝေး ပြုကြ၏။

မစင်ကျင်ကြီးသည် မစင်ကျင်ကြီးနှင့် တပေါင်းတစုတည်း ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ကျင်ငယ်သည် ကျင်ငယ်နှင့် တပေါင်းတစုတည်း ဖြစ်သကဲ့သို့၊ တံတွေးသည် တံတွေးနှင့် တပေါင်းတစုတည်း ဖြစ်သကဲ့သို့။

ဆို့ပြင်-နို့ရည်သည် နို့ရည်နှင့် တပေါင်းတစုတည်း ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထောပတ်သည် ထောပတ်နှင့် တပေါင်းတစုတည်း ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ပျားရည်သည် ပျားရည်နှင့် တပေါင်းတစုတည်း ဖြစ်သကဲ့သို့။

သတ္တဝါတို့သည် ဓာတ်သဘောအားဖြင့် တပေါင်း တစုတည်း၊ တသားတည်း ဖြစ်လေ၏။

(-သဂါထာသုတ်)

ကသပသံယုတ်

ထိန်းချုပ်ရခြင်း

ရဟန်းဟူသည် လူဒါယကာတို့ထံ ချဉ်းကပ် ဆက်ဆံရာ၌ ကိုယ်နှင့်စိတ်ကို ထိန်းချုပ်မှု ရှိရ၏။ ကြမ်းကြုတ်ခက်ထန်မှု မရှိစေရ။

မညီညာသော တောင်ပေါ်လမ်း၌ လျှောက်သောအခါ၊ မြစ်ကမ်းပါး၌ လျှောက်သောအခါ ကိုယ်နှင့်စိတ်ကို ထိန်းချုပ်သကဲ့သို့ ထိန်းချုပ်ရ၏။

လက်ကို ဝှေ့ယမ်းရာ၌ကဲ့သို့

ရဟန်းသည် လူဒါယကာတို့ထံ ချဉ်းကပ်ဆက်ဆံရာ၌ ကိုယ်နှုတ်နှလုံးကို ထိန်းချုပ်ရ၏။ ကပ်ငြိခြင်း မရှိစေရ။

လာဘ်ကို အလိုရှိသောသူသည် လာဘ်ရပါစေ၊ ကောင်းမှုကို အလိုရှိသောသူသည် ကောင်းမှုရပါစေ-ဟု နှလုံးသွင်းရ၏။ မိမိ လာဘ်ရလျှင် ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ သူတပါး လာဘ်ရခြင်းကို ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိရ၏။

လက်ကို လောင်းကင်း၌ ဝှေ့ယမ်းသောအခါ တစုံတရာမျှ ကပ်ငြိ စွဲလမ်းခြင်းမရှိသကဲ့သို့ ရဟန်းသည် လူဒါယကာတို့ထံ ချဉ်းကပ်ဆက်ဆံရာ၌ တစုံတရာ ကပ်ငြိစွဲလမ်းခြင်း မရှိရပေ။

(-မန္တျူပမသုတ်)

အတုနှင့်အစစ်

လောကဌ် ရွှေတု မဖြစ်ပေါ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ရွှေစစ် မကွယ်ပျောက်ပေ။ ရွှေတု ဖြစ်ပေါ်လာသော အခါ၌ကား ရွှေစစ် ကွယ်ပျောက်ကြောင်း ဖြစ်ပေါ်လာပြီတည်း။

သူတော်ကောင်းတရား အတုအယောင်မဖြစ်ပေါ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး သူတော်ကောင်းတရား အစစ်အမှန်သည် ဤ လောက၌ တည်ရှိထွန်းကားနေပေ၏။ သူတော်ကောင်း တရား အတုအယောင် ပေါ်ပေါက်လာသော်ကား သူတော်ကောင်း တရား အစစ်အမှန် ကွယ်ပျောက်ကြောင်းပေတည်း။

နှစ်မြုပ်ရသော လှေ

ပထဝီဓာတ်သည် သူတော်ကောင်းတရားကို မကွယ်ပျောက် စေနိုင်။ အာပေါဓာတ်၊ တေဇောဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်တို့သည် သူတော်ကောင်းတရားကို မကွယ်ပျောက်စေနိုင်ကုန်။

စင်စစ်အားဖြင့် သူတော်ကောင်းတရားကို ကွယ်ပျောက်စေ နိုင်သည်ကား ပညာမရှိ-မိုက်မဲသော ယောကျ်ား၊ မိန်းမတို့သာ တည်း။

လှေသည် ဝန်ကို သည်ပိုးဆောင်ယူရင်းဖြင့် နှစ်မြုပ်ရသကဲ့ သို့တည်း။

(-သဒ္ဓမ္မပ္ပဋိရူပကသုတ်)

လောဘသက္ကာရသံယုတ်

ငါးမျှားချိတ်ကို ကြည့်ပါ

သာဘ်လာဘ အကျော်အစောဟူသည်မှာ ခက်ထန်ကြမ်းတမ်းခြင်းသဘော ရှိ၏။ အနှောင့်အရှက်သဘော ရှိပေ၏။ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ကြောင်း၏ အတားအဆီး အန္တရာယ်လည်း ဖြစ်၏။

တံငါသည်သည် အစာတပ်သော ငါးမျှားချိတ်ကို ရေအိုင်တဲသို့ ပစ်ချလိုက်သောအခါ အစာကိုမြင်သော ငါးသည် ထိုငါးမျှားချိတ်ကို မျို၏။ ထိုငါးသည် ဆင်းရဲပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်လေသည်။ တံငါသည်၏ အလိုရှိတိုင်း ပြုလုပ်ခြင်းကို ခံရလေသည်။

'တံငါသည်'ဟူသော အမည်သည် ယုတ်ညံ့သော ကိလေသာမာရ်၏ အမည်တည်း။ 'ငါးမျှားချိတ်'ဟူသော အမည်သည် လာဘ်လာဘ အကျော်အစော၏ အမည်တည်း။

ဖြစ်ပေါ်လာသော လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစော၌ သာယာနှစ်သက် စွဲမက်သူသည် ကိလေသာမာရ်၏ ငါးမျှားချိတ်ကို မျိုသည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရ၏။ ကိလေသာမာရ်၏ အလိုရှိတိုင်း ပြုလုပ်ခြင်းကို ခံရလေ၏။

(-ဗဠိသသုတ်)

မှိုန်းချက်မိသော လိပ်ကြီး

ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်ကား ရေအိုင်၌ လိပ်ကြီးမျိုးသည် ကြာမြင့်စွာနေလေ၏။

လိပ်တကောင်သည် အခြားလိပ်တကောင်အား- “အမောင်လိပ်၊သင်သည် ဟိုဘက်ကမ်းစပ်နေရာကို သိသည်မဟုတ်လား၊ ထိုနေရာကို မသွားလေနှင့်၊ မကျက်စားလေနှင့်၊ အန္တရာယ်ရှိသောနေရာဖြစ်၏”ဟု သတိပေး၏။

သို့သော် ထိုလိပ်သည် မိတ်ဆွေ သတိပေးသည်ကို နားမထောင်ပေ။ ထိုနေရာသို့ သွားရောက် ကျက်စားမိလေသည်။

ထို့ကြောင့် ထိုလိပ်သည် မုဆိုး၏မှိုန်းချက် အထိခံရလေ၏။ ကြိုးရှည်တပ်ထားသော မှိုန်းဖြစ်၏။

မှိုန်းချက်မိသောလိပ်သည် မိတ်ဆွေလိပ် ရှိရာသို့ ပြေးသွားလေသည်။ “မိတ်ဆွေ၊သင်က မသွားနှင့်ဟု တားမြစ်သောနေရာသို့ ငါ သွားခဲ့မိ၏”ဟုလည်း ပြောကြားလေသည်။

“အမောင်လိပ်၊ သင့်ကို မုဆိုးက မှိုန်းဖြင့် မထိုးဘူးလား မသတ်ဖူးလား”ဟု မိတ်ဆွေလိပ်က မေး၏။

“မိတ်ဆွေ၊ မှိုန်းဖြင့်အထိုးမခံရပါ၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းလည်း မခံရပါ၊ သို့သော် ငါ့နောက်မှ ကြိုးရှည်သည် အစဉ်လိုက်ပါနေ၏” ဟု ပြန်ပြောလေသည်။

“အမောင်၊စင်စစ်အားဖြင့် သင့်ကို မုဆိုးသည် မှိုန်းဖြင့် ထိုးလိုက်သည်သာတည်း၊ သင်သည် အသတ်ခံရသည်သာတည်း၊

အမောင်လိပ်၊ ဤကြိုးဖြင့် သင့်အဖသည်လည်းကောင်း၊ သင့်အဖိုးသည်လည်းကောင်း၊ နှောင်ဖွဲ့ခံခဲ့ရပြီ၊ဆင်းရဲပျက်စီးခဲ့ရပြီ” ဟု ပြောလေ၏။

‘မုဆိုး’ဟူသော အမည်သည် ယုတ်ညံ့သော ကိလေသာမာရ်၏ အမည်တည်း။ ‘ကြိုးရှည်တပ်ထားသောမိုန်း’ ဟူသော အမည်သည် လာဘ်ပူဇော်သကာ အကျော်အစော၏ အမည်တည်း။ ‘ကြိုး’ဟူသော အမည်သည် သာယာနှစ်သက် စွဲမက်ခြင်း နန္ဒီရာဂ၏ အမည်တည်း။

(ကူမ္မသုတ်)

ဝဲစွဲ ခွေးအိုကြီး

နံနက်လင်းခါနီးအချိန်၌ ညည်းညူသော မြေခွေးအို၏ အသံကို ကြားဘူးကြသည် မဟုတ်လား။

ထိုမြေခွေးအိုသည် ဝဲနာ စွဲကပ်နေသည်ဖြစ်၍ ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့မှုကို မရနိုင်ဘဲရှိနေ၏။ အစာစားရာ၌လည်းကောင်း၊ သွားရာ၌လည်းကောင်း၊ အိပ်ရာ၌လည်းကောင်း မွေ့လျော်ပျော်ရွှင်ခြင်းမရှိ။ ဆင်းရဲပင်ပန်းလျက်သာ ရှိနေ၏။

ဤသာသနာတော်၌ လာဘ်ပူဇော်သကာ၌ သာယာနှစ်သက် စွဲမက်သော ရဟန်းသည် ထိုလာဘ် ပူဇော်သကာတည်းဟူသော ရောဂါ၏ ဆွဲဆောင် နှောင်ဖွဲ့ နှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် အိပ်ငြိမ်ရာအရပ်၌လည်း မွေ့လျော်ချမ်းမြေ့မှုမရှိ။ လွင်တီးခေါင်၌လည်းကောင်း၊ အိပ်ရာ- စားရာ- သွားရာ၌ လည်းကောင်း မွေ့လျော်ချမ်းမြေ့မှု မရှိသည်သာတည်း။

(သိင်္ဂါလသုတ်)

ရိုးတွင်းခြင်ဆီသို့ စိုက်ခြင်း

ခိုင်ခံ့သော နန်းသေးကြိုးဖြင့် ခြေသလုံးကိုပတ်လျက် ပွတ်တိုက်ဆွဲသည်ရှိသော် ပထမ အရေပါးကိုဖြတ်၏။ ထို့နောက် အရေထူကိုဖြတ်၏။ ထို့နောက် အသားကိုဖြတ်၏။ ထို့နောက် အကြောကိုဖြတ်၏။ ထို့နောက် အရိုးကိုဖြတ်၏။ ထို့နောက်တွင်ကား ရိုးတွင်းခြင်ဆီသို့ထိ၍ တည်လေ၏။

ဤနည်းတူပင် လာဘ်ပူဇော်သကာသည် အရေ၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုးတို့ကို လွန်၍ဖြတ်၍ ရိုးတွင်းခြင်ဆီသို့တိုင်အောင် ထိလျက်တည်၏။

ထို့ကြောင့် လာဘ်ပူဇော်သကာဟူသည် ကြမ်းတမ်းခက်ထန်၏။ နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးတတ်၏။ ဆင်းရဲပင်ပန်းစေတတ်ပေ၏။

(-ရဇ္ဇုသုတ်)

ဩပမသံယုတ်

အထုပ်ထက် အပိုးလေးလတ္တံ့

ရှေး၌ ဖြစ်ခဲ့ဘူးသည်ကား-- ဒသာရဟာမင်းတို့အား အာနက မည်သော မုရိုးစည်သည် ရှိလေ၏။

ထို ဒသာရဟာမင်းတို့သည် မုရိုးစည်ကို တီးခတ်ကြလေသည်။ ကြာသော် ထိုမုရိုးစည်၌ အခြားသော မယ်နအစပ်ကို ထည့်သွင်း ဆက်စပ်ကြကုန်၏။

အာနကမုရိုးစည်၏ စည်ခေါင်းသည် တစတစ ကွယ်ပျောက်လေသော် နောက်မှတည့်သွင်း ဆက်စပ်သော မယ်နအစပ်သည်သာလျှင် တည်ရှိလေ၏။

နောင်သောအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသောလောကမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းတရား၊ ကိလေသာ ဆိတ်သုဉ်းကြောင်းတရားတို့သည် ကွယ်ပျောက်ကုန်လျက် အဆန်းတကြယ်ကာယာနာပျော်ဘွယ်ရာသော၊ လောက၌ နှစ်သက်သာယာဘွယ်တာဘွယ် တရားတို့သည် လွှမ်းမိုးလာလတ္တံ့။

(-အာဏိသုတ်)

အိမ်သို့ကပ်တတ်သော ရယာန်း

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်အခါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းငယ်တပါးသည် ရပ်ထဲရွာထဲ လူဒါယကာတို့ အိမ်၌ အချိန်ကြာမြင့်စွာ နေထိုင်လေ့ရှိ၏။

ထိုရဟန်းငယ်အား အခြားသော ရဟန်းများက လူတို့၏ နေအိမ်၌ အချိန်ကြာမြင့်စွာ မနေထိုင်သင့်ကြောင်း သတိပေး ပြောကြားသောအခါ ထိုရဟန်းငယ်က- "မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်-မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသည်ပင်လျှင် လူတို့၏နေအိမ်၌ အချိန်ကြာ မြင့်စွာ နေထိုင်ကုန်သေး၏၊ ငါသည်လည်း နေထိုင်သင့်သည် သာတည်း" ဟု မထေရ်ကြီးများနှင့် နှိုင်းတု၍ ချေပပြောကြား လေသည်။

ထိုအကြောင်းကို ရဟန်းတို့က မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လည် လျှောက်ထားသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဥပမာပြ၍ ရှင်း လင်း ဟောကြားတော်မူ၏။

ဆင်ကြီးနှင့် ဆင်ငယ်

"ရဟန်းတို့၊ တောနက်ကြီးအထဲ၌ ရေအိုင်ကြီးတခု ရှိ၏၊ ထိုရေအိုင်ကြီးကို တောဆင်အပေါင်းတို့ အမှီသဟဲပြု၍နေကြ၏၊ အသက်ကြီးကုန်သော ဆင်တို့သည် ရေအိုင်သို့ သက်ဆင်းကာ ကြာစွယ်ကြာရင်းကို ဆွဲနုတ်လေ၏၊ ထိုရေထဲတွင် လှုပ်ယမ်း ဆေးကြော၏၊ ရွှံ့ညွှံ အမှိုက် သရိုက်၊ ပိုးမွှားများ မကပ်မပါ အောင် လှုပ်၍ခါ၍ ဆေးကြောပြီးလျှင် ကျွတ်ကျွတ် ဝါးစား လေ၏။

"ယင်းသို့ စားခြင်းကြောင့် ထိုဆင်ကြီးတို့အား အစာ အာ ဟာရဟူသော အကျိုးကျေးဇူး ရှိကုန်၏။ ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ် ကုန်၊ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်း၊ သေဆုံးခြင်းလည်း မဖြစ်ကုန်။

"ငယ်ကုန်သော ဆင်တို့သည် ဆင်ကြီးတို့၏အပြုအမူကို အားကျသဖြင့် ရေအိုင်သို့သက်ဆင်းကာ ကြာစွယ်ကြာရင်းကို ဆွဲယူလျက် ရွှံ့ညွှံ အမှိုက်သရိုက် ပိုးမွှားများ စင်ကြယ်အောင် ဆေးကြော လုပ်ခါခြင်းမပြုမူဘဲ ကြေညက်အောင်လည်း ကောင်းစွာ မဝါးဘဲသာလျှင် မျိုချကြကုန်၏။

"ထိုသို့မျိုချခြင်းကြောင့် ဆင်ငယ်တို့အား အစာအာဟာရ ဟူသော အကျိုးကျေးဇူး မရရှိပေ၊ အန္တရာယ်သာလျှင် ဖြစ်ရကုန်၏၊ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်း၊ သေဆုံးပျက်စီးခြင်းသာလျှင် ဖြစ်ရကုန်၏။

"ရဟန်းတို့၊ ဤအတူသာလျှင်တည်း၊ ဤသာသနာတော်၌ မထေရ်ကြီးရဟန်းတို့သည် ရွာ-နိဂုံးတို့သို့ဝင်၍ ဆွမ်းခံကုန်၏၊ တရားလည်း ဟောကြားကုန်၏၊ ထိုအခါ လူတို့သည် ကြည်ညို သဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်ခြင်း ပြုကုန်သည်။

"မထေရ်ကြီးရဟန်းတို့သည် ပညာနှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်ဖြစ် သောကြောင့် ထိုထိုသော လာဘ်တို့ကို မတပ်မက်ကုန်သည်ဖြစ် ၍၊ သာယာနှစ်သက်ခြင်း-တွေဝေခြင်း-နှောင်ဖွဲ့ခြင်း မရှိကုန်သည် ဖြစ်၍သာလျှင် သုံးဆောင်ကြကုန်၏။

"ထို့ကြောင့် ထိုမထေရ်ကြီးရဟန်းတို့အား ထိုထိုသော လာဘ်-ပူဇော်ခြင်းများကြောင့် အစာအာဟာရဟူသောအကျိုး ကျေးဇူးသာလျှင် ရရှိကုန်၏၊ အန္တရာယ်မဖြစ်ကုန်၊ ဆင်းရဲ ပင်ပန်းခြင်း၊ သေဆုံးပျက်စီးခြင်းသို့ မရောက်ရှိနိုင်ကုန်သည် သာတည်း။

"ရဟန်းငယ်တို့သည် မထေရ်ကြီး ရဟန်းတို့ကို အတုလိုက်၍ ရွာ-နိဂုံးသို့ဝင်၍ ဆွမ်းခံကုန်၏၊ တရားလည်း ဟောကြားကုန်၏။ ထိုအခါ လူတို့သည် ကြည်ညိုသဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်ခြင်း ပြုကြကုန်၏။

"ထိုရဟန်းငယ်တို့သည် ပညာနုနယ်သည်သာ ဖြစ်ရကား ထိုထိုသော လာဘ်တို့ကို တပ်မက် တွယ်တာကုန်သည်ဖြစ်၍၊ သာယာနှစ်သက်ခြင်း- တွေဝေခြင်း- နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ သုံးဆောင်ကြကုန်၏။

"ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းငယ်တို့အား ထိုထိုသော လာဘ်ပူဇော်ခြင်းများကြောင့် အစာ အာဟာရ ဟူသော အကျိုးကျေးဇူး မဖြစ်နိုင်ပေ၊ အန္တရာယ်သာလျှင် ဖြစ်နိုင်ကုန်၏၊ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်း၊ သေဆုံး ပျက်စီးခြင်းသို့သာလျှင် ရောက်နိုင်ရာသည်တည်း။

"ရဟန်းတို့၊ ဤ သာသနာတော်၌ သေဆုံး ပျက်စီးခြင်း ဟူသော အမည်သည် ရဟန်း၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ ဆုံးရှုံးခြင်း၏ အမည်တည်း၊ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းဟူသော အမည်သည် ရဟန်း၏ ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ လွန်စွာ ညှိုးနွမ်းခြင်း၏ အမည်တည်း"

(-နာဂသုတ်)

၁၅ ၊ သံယုတ်

ရေနှစ်သူနှင့် မြက်ပင်

ဤလောက၌ ပညာမဲ့ကုန်သော သူတို့သည်၊ ပညာရှိတို့ထံ ဆည်းကပ်ဆုံတွေ့ခြင်း မရှိသူတို့သည်၊ သူတော်ကောင်းတရား၌ မကျွမ်းကျင်မလိမ္မာကုန်သော သူတို့သည်၊ သူတော်ကောင်းတို့ထံ ဆီးကပ်ဆုံတွေ့ခြင်းမရှိသူတို့သည် အလွဲအမှားကို ရှုမြင်သုံးသပ်လေ့ရှိ၏။

ရုပ်ကို အတ္တဟု ရှုမြင်၏။ ရုပ်၌ အတ္တကိုလည်းကောင်း၊ အတ္တ၌ ရုပ်ကိုလည်းကောင်း ရှုမြင်၏။

ဝေဒနာကို၊ သညာကို၊ သင်္ခါရကို၊ ဝိညာဏ်ကို အတ္တဟု ရှုမြင်၏။

ဝေဒနာ၌၊ သညာ၌၊ သင်္ခါရ၌၊ ဝိညာဏ်၌ အတ္တဟု ရှုမြင်၏။

အတ္တ၌ ဝေဒနာကိုရှု၏၊ အတ္တ၌ သညာကိုရှု၏၊ အတ္တ၌ သင်္ခါရကိုရှု၏။ အတ္တ၌ ဝိညာဏ်ကိုရှု၏။

ထိုသို့ အလွဲအမှားကို ရှုမြင်သောကြောင့် ထိုသူ၏ ရုပ်-ဝေဒနာ-သညာ-သင်္ခါရ-ဝိညာဏ်တို့သည် ပျက်စီးကုန်၏။ အကျိုးမဲ့ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

အထက်မှအောက်သို့ အဟုန်ပြင်းစွာဖြင့် စီးဆင်းနေသော မြစ်တခုသည် ရှိ၏။ ထိုမြစ်၏ကမ်းပါးပေါ်၌ ဖောင်းခါးမြက်၊

သမန်းမြက်၊ ဖြူဆံမြက်တို့သည် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိ၏။ မြစ်ဖက်သို့ ကိုင်းညွတ် ထဲ့ကျလျက် တည်ရှိလေ၏။

ထို ရေစီးသန်သော မြစ်ဝယ် ယောကျ်ားတယောက်သည် ရေစီးအရှိန်ဖြင့် မျောပါလာလေသည်။

ထိုယောကျ်ားသည် မြစ်ကမ်းပါးထက်မှ ဖောင်းခါးမြက်ပင်၊ သမန်းမြက်ပင်၊ ဖြူဆံမြက်ပင်တို့ကို ဆွဲကိုင်ဖမ်းဆုပ်သွားလေ၏။ သို့သော် ထိုမြက်ပင်တို့သည်သာ အမြစ်နှင့်တကွ ကျွတ်၍ ကျွတ်၍ ပါလာကုန်သည်။ ထိုယောကျ်ားကား အန္တရာယ်မှ မလွတ်မြောက်ပေ။ မျောပါလျက်သာ ပျက်စီးသေဆုံးခြင်းသို့ ရောက်လေသည်။

(-နဒီသုတ်)

ခန္ဓာ ၅-ပါး နိမိတ်ပုံ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် အယုဇ္ဈမြို့ ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် ရဟန်းတို့အား ခန္ဓာ၅-ပါး၏ အနှစ်သာရ ကင်းမဲ့ပုံကို ဥပမာဖြင့် ဟောကြားလေသည်။

ရေမြှုပ်ပမာ ရုပ်ခန္ဓာ

"ရဟန်းတို့၊ ဤဂင်္ဂါမြစ်၌ ကြီးစွာသော ရေမြှုပ်စိုင်သည် ဖြစ်ပေါ်ရာ၏၊ ထိုအခါ မျက်စိကောင်းသော ယောကျ်ားသည် ရေမြှုပ်စိုင်ကြီးကို ကြည့်ရှုရာ၏၊ တစိမ့်စိမ့်ကြည့်ရှု၍ ဆင်ခြင်ထုာ၏၊ ထိုသို့ ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်နေစဉ် ထိုယောကျ်ား၏အသိစိတ်၌ ရေမြှုပ်စိုင်ကြီးသည် ဘာမျှ အသုံးမကျ-အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ပုံ

သည် ထင်လာရာ၏၊ အနှစ်ကင်းမဲ့သော ရေမြှုပ်စိုင်ကြီးပေတကားဟု ထင်မြင်လာရာ၏။

"ဤကား ဥပမာပေတည်း၊ ရဟန်းတို့၊ ဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်၍ အေးငြိမ်းချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်အားလုံးကို ကြည့်ရှုရာ၏၊ တစိမ့်စိမ့်ကြည့်ရှု၍ ဆင်ခြင်ရာ၏။ ထိုသို့ ရှုဆင်ခြင်စဉ် ရုပ်အပေါင်းသည် အချည်းနှီးသာတည်း၊ အနှစ်ကင်းမဲ့သည်သာတည်း၊ နှစ်သက်သာယာဘွယ် မရှိသည်သာတည်း-ဟု ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏အသိစိတ်၌ ထင်မြင်လာရာသည်သာတည်း။

ရေပွက်ပမာ ဝေဒနာ

"ရဟန်းတို့၊ မိုးကြီးရွာသွန်းသောအခါ ရေပွက်သည် ရေ၌ ဖြစ်လည်းဖြစ်ပေါ်၏၊ ပျောက်လည်း ပျောက်ကွယ်၏၊ မျက်စိကောင်းသော ယောကျ်ားသည် ထိုရေပွက်ကို တစိမ့်စိမ့်ကြည့်ရှုလျက်၊ ဆင်ခြင်၍ကြည့်ရှုလျက်ရှိစဉ် ထိုရေပွက်သည် ဘာမျှအသုံးမကျ၊ အချည်းနှီးသာတည်း၊ အနှစ်ကင်းမဲ့သည်သာတည်းဟု၍ အသိစိတ်၌ ထင်မြင်လာရာသည်သာတည်း။

"ထိုနည်းတူစွာပင် တရားကို အလိုရှိသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝေဒနာအားလုံးကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုဆင်ခြင်ရာ၌ အသုံးမကျ၊ အချည်းနှီးသာတည်း၊ အနှစ်သာရ ကင်းမဲ့သည်သာတည်းဟု ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏အသိစိတ်၌ ထင်မြင်လာရာသည်သာတည်း။

တံလှပ်ပမာ သညာ

"ရဟန်းတို့၊ နွေဥတုအခါ မွန်းတည့်ချိန်၌ တံလှပ်သည် တဖျတ်ဖျတ် ဖြစ်ပေါ်တုန်လှုပ်၏၊ ပျောက်ကွယ်ချုပ်ငြိမ်း၏၊ မျက်စိကောင်းသောယောကျ်ားသည် ထိုတံလှပ်ကို တစိမ့်စိမ့် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရာ၌ ဘာမျှ အသုံးမကျ၊ အချည်းနှီး၊ အနှစ်ကင်းမဲ့သည်သာတည်းဟု ထိုယောကျ်ား၏အသိစိတ်၌ ထင်မြင်လာရာသည်သာတည်း။

"ထိုနည်းတူစွာပင် တရားကို အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သညာအားလုံးကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုဆင်ခြင်ရာ၌ ဘာမျှအသုံးမကျ အချည်းနှီးသာတည်း၊ အနှစ်သာရ ကင်းမဲ့သည်သာတည်းဟု ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိစိတ်၌ ထင်မြင်လာရာသည်သာတည်း။

ငှက်ပျောတုံး သင်္ခါရ

"ရဟန်းတို့၊ ယောကျ်ားတယောက်သည် အနှစ်သားကို လိုချင်သဖြင့် ဓားကိုင်ကာ တောသို့ဝင်လေ၏၊ တောတွင်း၌ ဖြောင့်မတ်-လတ်ဆတ်သော ငှက်ပျောတုံးကို တွေ့မြင်သဖြင့် အရင်းနှင့်အဖျားကို ခုတ်ဖြတ်လေ၏၊ ထို့နောက် ငှက်ပျောတုံး ကြီး၏ အဖပ်များကို တလွှာပြီးတလွှာ အစဉ်အတိုင်း လှီးရှိခွာ လေ၏၊ ငှက်ပျောတုံးကြီး၏ အဖပ်လွှာတို့သည် ကုန်ဆုံးသွား သော်လည်း အနှစ်သားကို မတွေ့ရပေ၊ ထိုယောကျ်ားသည် ငှက်ပျောတုံးကြီးကို တစိမ့်စိမ့် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရာ၌ ဘာမျှ အသုံးမကျ၊ အချည်းနှီး၊ အနှစ်ကင်းမဲ့သည်သာတည်းဟု ထို ယောကျ်ား၏ အသိစိတ်၌ ထင်မြင်လာရာသည်သာတည်း။

"ထိုနည်းတူစွာပင် တရားကို အလိုရှိသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သင်္ခါရအားလုံး၌ အကြိမ်ကြိမ် ရှုဆင်ခြင်ရာ၌ ဘာမျှအသုံးမကျ၊ အချည်းနှီး၊ အနှစ် ကင်းမဲ့ သည်သာတည်း ဟု ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိစိတ်၌ ထင်မြင်လာရာသည်သာတည်း။

မျက်လှည့် ဝိညာဏ်

"ရဟန်းတို့၊ မျက်လှည့်သမားသည် လမ်းဆုံ လမ်းမ၌ မျက်လှည့်ပြလျက်ရှိနေ၏၊ မျက်စိကောင်းသော ယောကျာ်းသည် ထိုမျက်လှည့်ပြခြင်းကို တစိမ့်စိမ့် ဂုးစူးစိုက်စိုက် ဆင်ခြင်၍ ကြည့်ရှုလေ၏၊ ယင်းသို့ကြည့်စဉ် မျက်လှည့်ဟူသည်မှာ ဘာမျှမဟုတ်၊ ဘာမျှ အသုံးမကျ၊ အချည်းနှီး၊ အနှစ်ကင်းမဲ့သည်သာတည်းဟု ထိုယောကျာ်း၏ အသိစိတ်၌ ထင်မြင်လာရာသည်သာတည်း။

"ထိုနည်းတူပင် တရားကို အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိညာဏ်အားလုံးကို အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ်ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရာ၌ ဘာမျှအသုံးမကျ၊ အချည်းနှီး၊ အနှစ်သာရကင်းမဲ့သည်သာတည်းဟု ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိစိတ်၌ ထင်မြင်လာရာသည်သာတည်း။

"ရဟန်းတို့၊ ဤသို့လျှင် အကြားအမြင် ပညာဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်ကိုလည်း အပြစ်ဟုရှုမြင်၍ ငြီးငွေ့၏၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့ကိုလည်း အပြစ်ဟု ရှုမြင်၍ ငြီးငွေ့၏။

"ထိုသို့ ငြီးငွေ့သော် စွဲမက်တွယ်တာခြင်း ကင်း၏၊ စွဲမက်တွယ်တာခြင်း ကင်းသော် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်၏၊ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်သော် 'လွတ်မြောက်ပြီ' ဟု အသိဉာဏ်

ဖြစ်ပေါ်၏၊ ထိုအခါ အရဟတ္တဖိုလ် အလို့ငှာ ဖြစ်ပြီတည်း။ မဂ်ကိစ္စ အလို့ငှာ အခြား ပြုဘွယ်ကိစ္စ မရှိပြီတည်း”

(-ခဇ္ဇာဝါကျူမသုတ်)

လယ်ထွန်ခြင်း အနိစ္စသညာ

လယ်ထွန်ယောက်ျား လယ်သမားသည် တန်ဆောင်မုန်းလ အခါ၌ လယ်ထဲ၌ ထွန်သည်ရှိသော် ဖွဲ့ရက်တည်နေသော အမြစ် အားလုံးကို ခွဲလျက်ဖြတ်လျက် ထွန်လေ၏။ ပေါင်းပင် မြက်ပင် တို့သည် လယ်ထဲ၌ ရှင်းလင်းကုန်၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မမြဲဟူသောအမှတ် အနိစ္စသညာကို လေ့လာပွားများအပ်သည်ရှိသော် ကာမဂုဏ်တို့၌ စွဲမက်တွယ်တာမှု အားလုံးကို ရှင်းလင်းကုန်ဆုံးစေနိုင်၏။ ဘဝ၌ စွဲမက်တွယ်တာမှု အားလုံးကို ရှင်းလင်း ကုန်ဆုံးစေနိုင်၏။ အဝိဇ္ဇာ အားလုံးကို ရှင်းလင်း ကုန်ဆုံးစေနိုင်၏။ ငါ-ဟူသော မာန အားလုံးကို ရှင်းလင်းကုန်ဆုံးစေနိုင်၏။ နုတ်ပယ်ပစ်နိုင်၏။

(-အနိစ္စသညာသုတ်)

ရာဇသံယုတ်

ကပ်ငြိမှု ဟူသည်မှာ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူစဉ် အရှင်ရာဓသည် ဗုဒ္ဓအား လျှောက်ကြား၏။

“အရှင်ဘုရား၊ ‘ကပ်ငြိမှု-ကပ်ငြိမှု’ဟု ဆိုရာ၌ အဘယ်သို့ မှတ်ရပါမည်နည်း၊ အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် ‘ကပ်ငြိမှု’ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်း။

“ရာဓ၊ ကောင်းစွာ မှတ်သားလော့၊ ကပ်ငြိမှု ဟူသည်ကို ဟောကြားပေအံ့။

“ရာဓ၊ ကပ်ငြိမှု ဟူသည်မှာ ဆန္ဒ၊ ရာဂ၊ နန္ဒီ၊ တဏှာတို့၏ အမည်ပေတည်း။

“ဆက်လက်၍ မှတ်သားဦးလော့-ရာဓ၊ ရုပ်၌ဖြစ်စေ၊ ဝေဒနာ၌ဖြစ်စေ၊ သညာ၌ဖြစ်စေ၊ သင်္ခါရတို့၌ဖြစ်စေ၊ ဝိညာဏ်၌ဖြစ်စေ၊ လိုချင်မှု-ဆန္ဒ၊ စွဲမက်တွယ်တာမှု-ရာဂ၊ နှစ်သက်မှု-နန္ဒီ၊ တပ်မက်မှုတဏှာတို့ကို ‘ကပ်ငြိမှု’ဟု ဆိုအပ်ပေ၏။

သူငယ်တို့ အိမ်ဆောက်ခြင်း

“ဥပမာဖြင့် ထင်စွာပြဦးအံ့။

“ကလေးသူငယ်တို့သည် မြေမှုန့်-သလဲမှုန့်တို့ဖြင့် အိမ်ဆောက်လုပ်၍ ကစားကြလေ၏၊ ထိုမြေမှုန့်-သလဲမှုန့်အိမ်များကို ခင်မင်

ခြင်း-တွယ်တာခြင်း-လိုချင်တပ်မက်ခြင်း ရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး သူငယ်တို့သည် ကစားလျက်သာလျှင် နေကုန်၏။

"ထိုကလေးသူငယ်တို့သည် မြေမှုန့်- သဲမှုန့်- အိမ်များကို ခင်မင်ခြင်း- တွယ်တာခြင်း- လိုချင်တပ်မက်ခြင်း မရှိတော့သော အခါ၌ကား ဖျက်ဆီးကြဲဖြန့်ပစ်လိုက်ကြကာ ကစားမှုကို ရပ်စဲကြလေတော့၏။

"ရာဓ၊ သင်တို့သည်လည်း ရုပ်ကို ဖျက်ဆီးကြဲဖြန့်ပစ်ကြကုန်လော့၊ ဝေဒနာ-သညာ-သင်္ခါရ-ဝိညာဏ်တို့ကို ဖျက်ဆီးကြဲဖြန့်ပစ်ကြကုန်လော့၊ ကစားမှုကို ပြီးဆုံးကြကုန်လော့၊ တဏှာကုန်အောင် ကျင့်သုံးဆောက်တည်ကြကုန်လော့။

"ဤစကားသည် မှန်၏၊ ရာဓ- တဏှာကုန်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ပင် ဖြစ်သတည်း"

(-သညာသုတ်)

သဉ္စာယတနသံယုတ်

သမုဒ္ဒရာကြီး ၆-စင်း

ဤလောက၌ အချို့သောသူတို့သည် 'သမုဒ္ဒရာ-သမုဒ္ဒရာ'ဟု ပြောဆိုလေ့ရှိ၏။

ဤသို့ ပြောဆိုအပ်သော အရာသည် မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆုံးအမ၌ သမုဒ္ဒရာ မဟုတ်ပေ။ ကြီးကျယ်များပြားသော ရေအစု-ရေအပြင်သာလျှင် ဖြစ်၏။

မျက်စိ သမုဒ္ဒရာ

စင်စစ်အားဖြင့် သတ္တဝါတို့၏မျက်စိသည် သမုဒ္ဒရာမည်ပေ၏။ ထိုမျက်စိသမုဒ္ဒရာ၌ အဆင်း-ရူပါရုံတည်းဟူသော အဟုန်အရှိန်သည် ရှိ၏။

အကြင်သူသည် ထိုအဆင်းတည်းဟူသော အဟုန်ကို သည်းခံနိုင်ငြားအံ့။ ထိုသူသည် မျက်စိသမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်ပြီးသူ ဖြစ်၏။ လှိုင်းဘေး၊ ဝဲဂယက်ဘေး၊ ရေသတ္တဝါကြီးများ၏ဘေးတို့ကို ကျော်လွန်ပြီးသူ ဖြစ်၏။ ကမ်းထဖက်သို့ ရောက်ရှိပြီးသူ ရဟန္တာ ဖြစ်၏။

နားသမုဒ္ဒရာ

သတ္တဝါတို့၏နားသည် သမုဒ္ဒရာမည်၏။ ထိုနားသမုဒ္ဒရာ၌ အသံသဒ္ဒါရုံတည်းဟူသော အဟုန်အရှိန်သည် ရှိ၏။

အကြင်သူသည် ထိုအသံတည်းဟူသော အဟုန် အရှိန်ကို သည်းခံနိုင်ငြားအံ့။ ထိုသူသည် နားသမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်ပြီးသူ ဖြစ်၏။ လှိုင်းဘေး၊ ဝဲဂယက်ဘေး၊ ရေ သတ္တဝါကြီးများ၏ ဘေးတို့ကို ကျော်လွန်ပြီးသူဖြစ်၏။ တဖက်ကမ်းသို့ရောက်ရှိပြီးသူ ရဟန္တာ ဖြစ်၏။

နှာခေါင်းသမုဒ္ဒရာ

သတ္တဝါတို့၏ နှာခေါင်းသည် သမုဒ္ဒရာမည်ပေ၏။ ထို နှာခေါင်းသမုဒ္ဒရာ၌ အနံ့-ဂန္ဓာရုံတည်းဟူသော အဟုန် အရှိန် သည် ရှိ၏။

အကြင်သူသည် ထိုအနံ့တည်း ဟူသော အဟုန် အရှိန်ကို သည်းခံနိုင်ငြားအံ့။ ထိုသူသည် နှာခေါင်းသမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက် ပြီးသူဖြစ်၏။ လှိုင်းဘေး၊ ဝဲဂယက်ဘေး၊ ရေသတ္တဝါကြီးများ၏ ဘေးတို့ကို ကျော်လွန်ပြီးသူဖြစ်၏။ ကမ်းတဖက်သို့ရောက်ရှိပြီး သူ ရဟန္တာ ဖြစ်၏။

လျှာ သမုဒ္ဒရာ

သတ္တဝါတို့၏ လျှာသည် သမုဒ္ဒရာ မည်ပေ၏။ ထို လျှာ သမုဒ္ဒရာ၌ အရသာ-ရသာရုံ တည်းဟူသော အဟုန် အရှိန်သည် ရှိ၏။

အကြင်သူသည် ထိုအရသာတည်းဟူသော အဟုန်အရှိန်ကို သည်းခံနိုင်ငြားအံ့။ ထိုသူသည် လျှာသမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်ပြီး သူဖြစ်၏။ လှိုင်းဘေး၊ ဝဲဂယက်ဘေး၊ ရေသတ္တဝါကြီးများ၏ ဘေးတို့ကို ကျော်လွန်ပြီးသူဖြစ်၏။ ကမ်းတဖတ်သို့ရောက်ရှိပြီးသူ ရဟန္တာ ဖြစ်၏။

ကာယ သမုဒ္ဒရာ

သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်ခန္ဓာသည် သမုဒ္ဒရာ မည်ပေ၏။ ထို ကိုယ်သမုဒ္ဒရာ၌ အတွေ့အထိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတည်းဟူသော အဟုန် အရှိန်သည် ရှိ၏။

အကြင်သူသည် ထိုအတွေ့အထိတည်းဟူသော အဟုန်အရှိန်ကို သည်းခံနိုင်ငြားအံ့။ ထိုသူသည် ကိုယ်သမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်ပြီးသူ ဖြစ်၏။ လှိုင်းဘေး၊ ဝဲဂယက်ဘေး၊ ရေသတ္တဝါကြီးများ၏ဘေးတို့ကို ကျော်လွန်ပြီးသူ ဖြစ်၏။ ကမ်းတဖက်သို့ ရောက်ရှိပြီးသူ ရဟန္တာ ဖြစ်၏။

စိတ် သမုဒ္ဒရာ

သတ္တဝါတို့၏စိတ်သည် သမုဒ္ဒရာမည်ပေ၏။ ထိုစိတ်သမုဒ္ဒရာ၌ သဘောတရား ဓမ္မာရုံတည်းဟူသော အဟုန်အရှိန်သည် ရှိ၏။

အကြင်သူသည် ထိုသဘောတရားတည်းဟူသော အဟုန်အရှိန်ကို သည်းခံနိုင်ငြားအံ့။ ထိုသူသည် စိတ်သမုဒ္ဒရာကို ကူးမြောက်ပြီးသူဖြစ်၏။ လှိုင်းဘေး၊ ဝဲဂယက်ဘေး၊ ရေသတ္တဝါကြီးများ၏ဘေးတို့ကို ကျော်လွန်ပြီးသူဖြစ်၏။ ကမ်းတဖက်သို့ ရောက်ရှိပြီးသူ ရဟန္တာ ဖြစ်၏။

(သမုဒ္ဒသုတ်)

အစေးမထွက်သော သစ်ပင်

အကြင်သူသည် မြင်အပ်ကုန်သော အဆင်းရူပါရုံတို့၌ စွဲမက်မှု-ရာဂ ရှိနေ၏၊ အမျက်ထွက်မှု-ဒေါသ ရှိနေ၏၊ တွေဝေမှု-မောဟ ရှိနေ၏။ ရာဂ-ဒေါသ-မောဟတို့ကို မပယ်အပ်သေး။

ထိုသူသည် အဆင်းရူပါရုံ၌ သည်းခံနိုင်မှု မရှိပေ။ အဆင်း-ရူပါရုံသည် ထိုသူ၏စိတ်ကို ဆွဲဆောင်နိုင်ပေ၏။ ရာဂ-ဒေါသ-မောဟတို့ကို မပယ်အပ်သေးသောကြောင့်တည်း။

ယင်းသို့လျှင် ရာဂ-ဒေါသ-မောဟတို့ကို မပယ်ရ-မဖြတ်ရသေးသူသည် အဆင်း-ရူပါရုံ၌ ဖြစ်စေ၊ အသံ-သဒ္ဒါရုံ၌ဖြစ်စေ၊ အနံ့-ဂန္ဓာရုံ၌ဖြစ်စေ၊ အရသာ-ရသာရုံ၌ဖြစ်စေ၊ အတွေ့အထိ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ဖြစ်စေ၊သဘောတရား-ဓမ္မာရုံ၌ဖြစ်စေ သည်းခံနိုင်မှုမရှိပေ။ ထို ရူပါရုံ-သဒ္ဒါရုံ-ဂန္ဓာရုံ-ရသာရုံ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ-ဓမ္မာရုံတို့သည် ထိုသူ၏စိတ်ကို ဆွဲဆောင်နိုင်ပေ၏။ ရာဂ-ဒေါသ-မောဟတို့ကို မပယ်-မဖြတ်ရသေးသောကြောင့်တည်း။

ညောင်ပင်၊ ပိန္နဲပင်စသော အစေးရှိသည့် သစ်ပင်ကို ဓားဖြင့် ခုတ်ထစ်သည်ရှိသော် ထိုသစ်ပင်မှ အစေး ယိုထွက်လာလေသည်။ ခုတ်ထစ်တိုင်းသော နေရာမှ အစေး ယိုထွက်လာလေသည်။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုသစ်ပင်၌ အစေးရှိနေသောကြောင့်တည်း။

အစေး မကုန်ခန်းသေးသောကြောင့်တည်း။

အစေးမရှိသည့် သစ်ပင် မဟုတ်သောကြောင့်တည်း၊

(—ခီရရုက္ခောပမသုတ်)

လိပ်နှင့်မြေခွေး

ဝင်္ကဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်၍ အေးငြိမ်း ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ရှိလိုသူသည် ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်ရှောက်လျက်နေရာ၏။

ယင်းသို့ ဣန္ဒြေကို စောင့်ရှောက်လျက်နေသူအား ကိလေသာ မာရ်သည် မညှဉ်းဆဲနိုင်ပေ။ မနှိပ်စက်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် ချမ်းသာစွာ နေရ၏။

ဣန္ဒြေဟူသည်ကား-စက္ခုန္ဒြေ၊သောတိန္ဒြေ၊ဃာဏိန္ဒြေ၊ဇိဝှိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေ၊ မနိန္ဒြေတို့ပေတည်း။

ဥပမာဖြင့် ထင်စွာ ပြပေဦးအံ့။

လိပ်တကောင်သည် မြစ်ကမ်းနားတလျှောက်၌ ကျင်လည် ကျက်စား၏။ မြေခွေး တကောင် သည်လည်း မြစ်ကမ်းနား တလျှောက်၌ ကျက်စား၏။

မြေခွေးသည် လိပ်ကို ဖမ်းယူ ကိုက်စားရန် ရှေးရှုလာ လေ၏။

လိပ်သည် ထိုမြေခွေးလာနေသည်ကို မြင်သဖြင့် မိမိ၏ ဦးခေါင်း-ခြေ-လက်တို့ကို မိမိပိုင် အခွံတွင်းသို့ သွင်းလျက် တည် ငြိမ်စွာ ရပ်တည်နေ၏။

မြေခွေးသည် လိပ်ကို ဖမ်းယူ ကိုက်စားရန် မတတ်နိုင်ပေ။ အဝေးသို့ ဖဲ့ခွာသွားလေ၏။

ကိလေသာမာရ် ထွက်ပြေးခြင်း

တရားကိုအလိုရှိသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဆင်း-ရူပါရုံ၌ လည်းကောင်း၊ အသံ-သဒ္ဒါရုံ၌လည်းကောင်း၊ အနံ့-ဂန္ဓာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ အရသာ-ရသာရုံ၌လည်းကောင်း၊ အတွေ့အထိ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ လည်းကောင်း၊ သဘောတရား-ဓမ္မာရုံ၌ လည်း ကောင်း ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာ၏။ ယောကျ်ား-မိန်းမ

စသော သဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို မစွဲယူသင့်။ ပြုံးဟန်-ရယ်ဟန် စသော
သဏ္ဌာန်နိမိတ်ကို မစွဲယူသင့်။

ယင်းသို့ ဂုဏ်တို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လျက်နေသည်
ရှိသော် တွယ်တာမက်မောခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း စသော
အကုသိုလ် အယုတ်တရားတို့မှ ကင်း၏။

ထိုအခါ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ရန် စောင့်စားမြော်လင့်၍နေသော
ကိလေသာမာရ်ယုတ်သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထံမှ ဖဲခွာသွားရသည်သာ
တည်း။ မြွေခွေးသည် လိပ်၏ အပါးမှ ထွက်ခွာသွားသကဲ့သို့
တည်း။

(-ကုမ္မောပမသုတ်)

အားကြီးသူနောက်သို့

လူတယောက်သည် သတ္တဝါ ၆-ကောင်ကို ခိုင်ခံ့သောကြိုး
ဖြင့် စုပေါင်းချည်နှောင်ထားလေ၏။

မြွေ၊ မိကျောင်း၊ ငှက်၊ အိမ်ခွေး၊ တောခွေး၊ မျောက်၊ ထို
သတ္တဝါ ၆-ကောင်ကို ခိုင်ခံ့သောကြိုးတချောင်းဖြင့် တပေါင်း
တည်းစု၍ ချည်တုပ်ထားလေ၏။

ၚင်းတို့သည် စားကျက်-နယ်ပယ် တမျိုးစီ ကျက်စားကြကုန်
သည်ဖြစ်ရာ ဆာလောင်မွတ်သိပ်သောအခါ မိမိတို့ နေရင်းဒေသ
ဆီသို့ ရုန်းကန်၍ ဆွဲကြလေ၏။

မြွေသည် တောင်ပို့ဆီသို့ ဆွဲ၏။ မိကျောင်းသည် မြစ်ဖက်
သို့ ဆွဲ၏။ ငှက်သည် ကောင်းကင်သို့ ရုန်း၏။ အိမ်ခွေးသည် ရွာ

ဘက်သို့ ရှိန်းဆဲ့၏။ တောခွေးသည် သုသာန်ကုန်းရှိရာသို့ ဆွဲ၏။ မျောက်သည် တောတန်းဆီသို့ ရှိန်းဆွဲ၏။

ထိုအခြင်းအရာသည် မည်သို့ ဖြစ်လိမ့်မည်နည်း။

အားကြီးသော သတ္တဝါနောက်သို့ လိုက်ပါကြရမည်ဖြစ်၏။ ထိုအားကြီးသောသတ္တဝါ၏အလိုသို့သာလျှင် လိုက်ပါကြရမည် ဖြစ်၏။

မြွေက အားကြီးလျှင် တောင်ပို့သို့ လိုက်ပါသွားကြရပေမည်။ မိကျောင်းက အားကြီးလျှင် မြစ်ထဲသို့ လိုက်ပါသွားကြရပေမည်။ ငှက်က အားကြီးလျှင် ကောင်းကင်သို့ လိုက်ပါသွားကြရပေမည်။ အိမ်ခွေးက အားကြီးလျှင် ရွာဘက်သို့၊ တောခွေးက အားကြီးလျှင် သုသာန်ကုန်းသို့၊ မျောက်က အားကြီးလျှင် တောအုပ်ဖက်သို့ လိုက်ပါကြရမည်တည်း။

လိုတမျိုး လိုထမျိုး

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခန္ဓာကိုယ်၌ မထင်သောသတိဖြင့် နေသည်ဖြစ်အံ့။ (ကာယဂတာသတိကို အဖန်ဖန် ပွားများဆင်ခြင်မှု မပြုဘဲ နေအံ့။)

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဣန္ဒြေတို့ကို မစောင့်စည်းနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် အဆင်းရူပါရုံကိုမြင်သောအခါ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်လျှင် တပ်မက်စွဲလမ်း၏။ နှစ်သက်ဖွယ်မဖြစ်လျှင် အမျက်ထွက်၏။

အသံ-သဒ္ဒါရုံကို ကြားသောအခါ၊ အနံ့-ဂန္ဓာရုံကို နမ်းရှူရသောအခါ၊ အရသာ-ရသာရုံကို စားသုံးရသောအခါ၊ အတွေ့အထိ-ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိရသောအခါ၊ သဘောတရား-ဓမ္မာရုံ

ကို သိရ-တွေ့ထင်ရသောအခါ၊ ချစ်ခင် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်လျှင် တပ်မက်စွဲလမ်း၏။ ချစ်ခင် နှစ်သက်ဖွယ် မဖြစ်လျှင် အမျက်ထွက်၏။

ဆွဲဆောင်မှု အားကြီးရာသို့ လိုက်ပါသွားရလေ၏။

ငုတ်တိုင် မြဲမြဲစိုက်

မြေ၊ မိကျောင်း၊ ငှက်၊အိမ်ခွေး၊တောခွေး၊မျောက်-ဟူသော သတ္တဝါ ၆-ကောင်တို့ကို မြဲမြံစွာ ထူစိုက်ထားသော တိုင်ငုတ်၌ ခိုင်ခံ့သောကြိုးဖြင့် ချည်တုပ်ထားပါမူ ရုန်း၍ မရတော့ပေ။ ဆွဲ၍မရတော့ပေ။ သတ္တဝါ ၆-ကောင်တို့သည် တိုင်ငုတ်၏ ခြေရင်း၌သာလျှင် ဝပ်စင်း တည်နေရပေမည်။

တိုင်ငုတ်သည် မြဲမြံသောကြောင့်တည်း။

တိုင်ငုတ်ဟူသော အမည်သည် ကာယဂတာသတိ၏ အမည်ပေတည်း။

(-သဠာယတနဝဂ္ဂ-ဆပ္ပါဏကောပမသုတ်)

ဝေဒနာသံယုတ်

စရပ်ပမာ ဤခန္ဓာ

ဧည့်သည်တို့ တည်းခိုရန် ဆောက်လုပ်ထားသော စရပ် တဆောင်ကို ကြည့်ပါ။

ထိုစရပ်၌ လူအမျိုးမျိုးတို့ ဝင်ရောက်နေထိုင်သည်ကို မြင်ရပေမည်။ နားခို စတည်းချသည်ကို မြင်ရပေမည်။

အရှေ့-အနောက်-တောင်-မြောက် အရက် ၄-မျက်နှာမှ လာရောက်သူများသည်လည်းကောင်း၊ မိန်းမ-ယောကျ်ား-လူကြီး-လူငယ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲသူ-ချမ်းသာသူ၊ ဈေးရောင်းသူ-လယ်လုပ်သူ-နွားကျောင်းသူတို့သည်လည်းကောင်း၊ အသားမဲသူ-အသားဖြူသူ-အဆင်းလှ - မလှသူ - စသူတို့သည်လည်းကောင်း ထိုစရပ်၌ ဝင်လာ နားခိုကြသည်ကို မြင်ရပေမည်။

ဤခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း စရပ်နှင့်တူပေ၏။ ဤခန္ဓာကိုယ်၌ ဝေဒနာမျိုးစုံတို့ ဖြစ်ပေါ်ကြလေသည်။

သုခဝေဒနာလည်း ဖြစ်ပေါ်၏။ ဒုက္ခဝေဒနာလည်း ဖြစ်ပေါ်၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာလည်း ဖြစ်ပေါ်၏။

ကိလေသာ ကာမဂုဏ်နှင့်ယှဉ်သော သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့လည်း ဖြစ်ပေါ်၏။

ကိလေသာကာမဂုဏ်နှင့် မယှဉ် မစပ်သော သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့လည်း ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

(အဂါရသုတ်)

ကောင်းရာသ၀သို့ ပို့ဆောင်နိုင်သလား

တခံရော အခါ၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် နာဠန္ဒမြို့- ပါဝါရိကာ သူဌေး၏ ဥယျာဉ်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသိဗန္ဓက၏ သားဖြစ်သော ရွာသူကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ လာရောက် ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဤသို့ လျှောက်ထားလေ၏။

“အရှင်ဘုရား၊ ပုဏ္ဏားတို့၏ ထူးခြားသော သဘောကို လျှောက်ထားပါမည်။

“ရေထဲသို့ ဆင်းလေ့ရှိသော၊ ကရားကို ကိုင်ဆောင်လေ့ ရှိသော၊ မှော်ပန်းကို ဆင်မြန်းလေ့ရှိသော၊ မီးကို လုပ်ကျွေး ပူဇော်လေ့ရှိသော အကြင် ပုဏ္ဏားတို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ ထို ပုဏ္ဏားတို့သည် ထိုသို့လျှင် ဟောပြောလေ့ရှိပါ၏၊ ထိုသို့လျှင် စွမ်းဆောင်နိုင်ကြပါကုန်၏။

“အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူ ဤဘဝမှ သေဆုံးသောသူကို ကောင်းရာသုဂတိ နတ်ပြည်သို့ ပို့ဆောင်နိုင်ကုန်၏၊ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သေလွန်ပြီးသော် ဘယ်ဌာန ဘယ်ဘုံလောကသို့ ရောက်ရှိနေကြောင်းကို ကောင်းစွာသိနိုင်၏၊ ဤသို့လျှင် အစွမ်းသတ္တိ ရှိကြပါကုန်၏၊ ဤသို့လျှင် ဟောကြားကြပါကုန်၏”

ရေထဲက ကျောက်တုံးကြီး

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရွာသူကြီး လျှောက်ထားသည်ကို နား ထောင်ပြီးလျှင် ပြန်လည်၍ မေးခွန်းထုတ်တော်မူလေသည်။

"ရွာသူကြီး၊ သင့်ကို မေးဦးအံ့၊ သင် နှစ်သက်သလို ဖြေဆို လော့။

"ယောကျ်ားတဦးသည် ကျောက်တုံးကြီးကို ရေအိုင်နက်ကြီး သို့ ပစ်ချလိုက်သည်ဆိုပါတော့၊ ရွာသူရွာသား လူအများသည် စုဝေးရောက်လာကြပြီးလျှင် ထိုကျောက်တုံးကြီးအား လက်အုပ်ချီ ကန်တော့လျက် 'အို-ကျောက်တုံးကြီး ရေပေါ်သို့တက်ပါ လော့၊ ကမ်းပေါ်သို့တက်ပါလော့၊ ရေထဲ၌ မနေပါနှင့်' ဟု တောင်းပန်ကြကုန်၏၊ အဖန်တလဲလဲ တောင်းပန်၍ ဆုနှုတ် ဆုတောင်းကြကုန်၏။

"ရွာသူကြီး၊ ထိုအရာကို ဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ကျောက် တုံးကြီးသည် ရေပေါ်သို့ တက်ပါမည်လား၊ ကမ်းထက်သို့တက် ပါမည်လား"

"အရှင်ဘုရား၊ မတက်လာနိုင်ပါ၊ မဖြစ်နိုင်ပါ"

"ရွာသူကြီး၊ အကြင်သူသည် သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိ၏၊ သူ့ဥစ္စာကိုခိုးယူလေ့ရှိ၏၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းကျူးကျော် လေ့ရှိ၏၊ လိမ်လည်ပြောဆိုလေ့ရှိ၏၊ ကုန်းတိုက်စကားပြောလေ့ ရှိ၏၊ ကြမ်းတမ်းသောစကားကို ဆိုလေ့ရှိ၏၊ ပိန်ဖျင်းယုတ်ညံ့ သောစကားကို ပြောလေ့ရှိ၏၊ မက်မော တပ်မက်လေ့ရှိ၏၊ မှား

ယုတ်မာသောအယူဝါဒကို ယူလေ့ရှိ၏၊ ဤသို့သော မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို ပြုလုပ်လေ့ရှိသော ထိုသူ သေဆုံးသည်ရှိသော် လူအပေါင်းတို့ စုဝေးရောက်လာကြပြီးလျှင် 'ထိုသူသည် ကောင်းရာ ဘုံဘဝသို့ ရောက်ပါစေသတည်း' ဟု ဆုတောင်းကြသော်၊ အဖန်တလဲလဲ လက်အုပ်ချီ ဆုတောင်းလျက် ဆန္ဒပြုကြသော် ဖြစ်နိုင်ပါမည်လား၊ သေဆုံးသော ထိုသူသည် ကောင်းသော ဘုံဘဝသို့ ရောက်နိုင်ပါမည်လား"

"အရှင်ဘုရား၊ ထိုအရာသည် မဖြစ်နိုင်ပါ၊ ထိုသေဆုံးသူသည် ကောင်းသောဘုံဘဝသို့ မရောင်နိုင်ပါ"

"ရှာသူကြီး၊ ထိုမကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို ပြုလုပ်လေ့ရှိသူသည် သေသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော အဖြစ်သာလျှင် ရှိ၏၊ မကောင်းသော လားရာသာလျှင် ရှိ၏။

"ထိုမကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို ရှောင်ကြဉ်လေ့ ရှိသူသည် သေသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော အဖြစ်သာလျှင် ရှိ၏၊ ကောင်းသော လားရာသာလျှင် ရှိ၏။

ထောပတ်အိုးကို ခွဲခြင်း

"ရှာသူကြီး၊ ဥပမာကို နာကြားဦးလော့၊ ယောကျ်ားတဦးသည် ထောပတ်အိုးကို ရေအိုင်ထဲသို့ ပစ်ခွဲချလိုက်သည်ဆိုပါတော့၊ ထောပတ်တို့သည် ရေပေါ်သို့တက်၍ ပြန့်နှံ့သည်သာတည်း၊ အိုးခြမ်းကွဲတို့သည် ရေအောက်သို့ ကျရောက်သည်သာတည်း။

"ထိုယောကျ်ားသည်လည်းကောင်း၊ အခြား ရှာသူရှာသား လူအများသည်လည်းကောင်း 'အို-ထောပတ်တို့၊ ရေပေါ်သို့ မတက်ပါနှင့်၊ မပြန့်နှံ့ပါနှင့်၊ ရေအောက်သို့သွားကြပါ'ဟု ဝိုင်းဝန်း မတောင်းပန်ကြသော်၊ လက်အုပ်ချီ ဆုတောင်းကြသော်၊

"ထို့ပြင်- 'အို- အိုးခြမ်းကွဲတို့၊ ရေအောက်သို့ မသွားကြပါနှင့်၊ ရေပေါ်သို့ တက်ကြပါ'ဟု ဝိုင်းဝန်းတောင်းပန်ကြသော်၊ လက်အုပ်ချီ ဆုတောင်းကြသော်၊

"တောင်းပန်တိုင်း ဖြစ်နိုင်သလား၊ လက်အုပ်ချီ ဆုတောင်းတိုင်း ဖြစ်နိုင်သလား"

"အရှင်ဘုရား၊ မဖြစ်နိုင်ပါ၊ မဖြစ်ကောင်းသောအရာသာလျှင် ဖြစ်ပါ၏"

"ရှာသူကြီး၊ သင်စဉ်းစားလော့၊ ဆင်ခြင်လော့၊ ကိုယ်ပိုင်အသိဉာဏ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်လော့။

"ထိုထို အပယ်ရှိကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့သည် သေဆုံးသူအားကောင်းရာဘုံဘဝသို့ ရောက်စေနိုင်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရောက်ရှိရာ ဘုံဘဝကို ကောင်းစွာ သိစေနိုင်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း ပြောဆိုနိုင်သလော၊ ထိုသို့ပြောဆိုခြင်းသည် မှန်သောပြောဆိုခြင်း ဖြစ်နိုင်သလော"

"အရှင်ဘုရား၊ မပြောဆိုနိုင်ပါ၊ ပြောဆိုခြင်းသည်လည်းမှားယွင်းသည်သာဖြစ်ပါ၏ဘုရား"ဟု လျှောက်ကြားလေ၏။

(-အသိဗန္ဓကပုတ္တသုတ်)

ငါးများဖောင်း ၃-မျိုး

အသိဗန္ဓကာ၏သား ရှာသူကြီးသည်ပင်လျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ် ရောက်ရှိလာပြီးလျှင် လျှောက်ထားပြန်လေသည်။

"အရှင်မြတ်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအားလုံးတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားလျက်သာလျှင် နေတော်မူသည်မဟုတ်ပါလော"

"မှန်ပေသည်-ရှာသူကြီး၊ သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားလျက် နေတော်မူ၏"ဟု ဗုဒ္ဓက ပြန်လည် မိန့်ကြားလေသည်။

"အရှင်ဘုရား၊ ဤသို့ဖြစ်ပါလျက် မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ့်ကြောင့် သတ္တဝါအချို့တို့အား ကောင်းမွန်ပြည့်စုံစွာ ဘုရားဟော၍ သတ္တဝါအချို့တို့အား ကောင်းမွန်ပြည့်စုံစွာ ဘုရားမဟောပါသနည်း"

"ရှာသူကြီး၊ သင် မေးသောစကားကို ဖြေကြားရန်ရှိပေ၏၊ သင့်ကိုပင် မေးမြန်းဦးအံ့၊ သင် နှစ်သက်သလို ဖြေကြားလော့။

လယ်ကွက် ၃-ကွက်

"ရှာသူကြီး၊ လယ်သမားတဦးအား လယ်ကွက် ၃-ကွက် ရှိသည် ဆိုပါတော့၊ အကောင်းစားလယ်ကွက်-အလတ်စားလယ်ကွက်-အညံ့စားလယ်ကွက်-ဟူ၍ ရှိသည်ဆိုပါတော့။

"မိုးအခါ စပါးစိုက်ပျိုးတော့မည်ဆိုလျှင် ထိုလယ်သမားသည် မည်သည့်လယ်ကွက်ကို ရှေးဦးစွာ စိုက်ပျိုးမည်နည်း၊ မည်သည့် လယ်ကွက်ကို ပိုမို၍ အလေးအနက်ပြုမည်နည်း"

"အရှင်ဘုရား၊ထိုလယ်သမားသည် အကောင်းစားလယ်ကွက်ကို ရှေးဦးစွာ စိုက်ပျိုးပါမည်၊ ပိုမို၍ အလေးအနက်ပြုပါမည်"

"ဘာ့ကြောင့်နည်း ရှာသူကြီး"

"ထိုလယ်သမားသည်-'ငါ၏စပါးတို့သည် ရှင်သန်ကြီးပွားပါစေသတည်း၊ ကောင်းစွာ အောင်မြင်တိုးပွားပါစေသတည်း' ဟု လိုလားတောင့်တသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည် အရှင်ဘုရား"

"မှန်ပေသည် ရှာသူကြီး၊ ထိုလယ်သမားသည် သူ၏ အားထုတ်မှု အချည်းနှီးမဖြစ်စေလိုသဖြင့် အကောင်းစားလယ်ကွက်ကို ဦးစားပေး စိုက်ပျိုး၏၊ ထို့နောက်မှ အလတ်စားလယ်ကွက်ကို ဦးစားပေးစိုက်ပျိုး၏၊ ထို့နောက်မှသာ အညံ့စားလယ်ကွက်ကို စိုက်ပျိုးပေမည်၊ မစိုက်ပျိုးဘဲသော်လည်း ချန်ထားပေမည်။

"မြေမကောင်းသော၊ ကုန်းပိုင်းကျသော ထိုအညံ့စား လယ်ကွက်ကို စိုက်ပျိုးရခြင်းကား အနည်းဆုံးအားဖြင့် နွားစာမျှပင် ရစေတော့ဟူ၍ စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်ပေ၏။

ပရိသတ် ၃-မျိုး

"ရှာသူကြီး၊ ငါ၏ ရဟန်းယောကျ်ား-ရဟန်းမိန်းမတို့သည် အကောင်းစားလယ်ကွက်နှင့်တူ၏၊ ငါ၏ ဥပါသကာယောကျ်ား ဥပါသိကာမိန်းမတို့သည် အလတ်စားလယ်ကွက်နှင့် တူ၏၊ ထို့ပြင် ကိုင်းသော အခြားသူတို့သည် အညံ့စားလယ်ကွက်နှင့် တူပေ၏

"ဆက်၍ ပြောကြားဦးမည်- ရွာသူကြီး၊ ငါ၏ ရဟန်း ယောကျ်ား- ရဟန်းမိန်းမတို့သည် ငါ့ကိုသာလျှင် ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်ကြကုန်သည်၊ မှီခို အားထားကြကုန်သည်၊ငါ၏ ဟော ကြားလမ်းညွှန်မှုကို အစဉ်သဖြင့် လိုလားတောင့်တကြကုန်သည်၊ ထို့ကြောင့် သူတို့အား ဦးစားပေး၍ တရားဟောပေ၏၊ အစ- အလယ်-အဆုံး ကောင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသောတရားကို ဟော ကြားပေ၏၊ ထက်ဝန်းကျင် အလုံးစုံ စင်ကြယ်သော အကျင့် မြတ် လမ်းစဉ်ကို ဟောကြားပေ၏။

"ငါ၏ ဥပါသကာ-ဥပါသိကာတို့သည်လည်း ငါ့ကိုသာလျှင် မှီခိုအားထားကြကုန်သည်၊ ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်ကြကုန်သည်၊ ငါ၏ ဟောကြားလမ်းညွှန်မှုကို အစဉ်သဖြင့် လိုလားတောင့်တ ကြကုန်သည်၊ ထို့ကြောင့် သူတို့အားလည်း အစ- အလယ်- အဆုံး ကောင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောပေ၏၊ ထက်ဝန်းကျင် အလုံးစုံ စင်ကြယ်သော အကျင့်မြတ် လမ်းစဉ် ကို ဟောကြားပေ၏။

"ထိုမှကြွင်းကုန်သော အခြားတပါးသူတို့အားလည်း အစ- အလယ်-အဆုံး ကောင်းခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော တရားကိုသာလျှင် ဟောကြားပေ၏၊ ထက်ဝန်းကျင် အလုံးစုံ စင်ကြယ်သော အကျင့်မြတ် လမ်းစဉ်ကို ဟောကြားပေ၏၊ ထိုသို့ ဟောကြား ရာ၌ ထိုသူတို့သည် အနည်းငယ်မျှသော တရားလမ်းစဉ်ကို သိမြင် ရရှိစေကာမူ အကျိုးစီးပွား များပြားစွာ ဖြစ်ထွန်းနိုင်သည်သာ တည်းဟူ၍ ဟောကြားပေ၏။

“ရှင်သူကြီး၊ ငါဘုရားသည် ယင်းသို့လျှင် ပရိသတ် ၃-မျိုးကို တရားဟောကြားပေသည်။ လယ်ကွက် ၃-ကွက်ကို စိုက်ပျိုးသော လယ်သမား၏ လုပ်ငန်းစဉ်ကို သင် သိသည်မဟုတ်လား၊ ရှင်သူကြီး၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအားလုံး၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားလျက်သာလျှင် နေတော်မူသည်သာတည်း”

(-ခေတ္တူပမသုတ်)

ထေရီ ထေရာ ဥပမာ

ဤတွင် ဗုဒ္ဓ၏ ဥပမာတထောင် ဒုတိယပိုင်း အဆုံးသတ်ပေပြီ။

ဤစာအုပ်၌ ရဟန္တာ ထေရ်ကြီးများ- ရဟန္တာမ ထေရီများ၏ ဥပမာစကားများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် ရည်ရွယ်ခဲ့ပေသည်။

ထိုရဟန္တာ၊ ရဟန္တာမကြီးများ၏ ဥပမာစကားများသည် အမြောက်အမြားစွာရှိနေ၏။ လွန်စွာ အားရကျေနပ်ဖွယ်ရာလည်း ကောင်းလှ၏။ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ထူးခြား ဆန်းကြယ်မှုလည်း ရှိပေ၏။

ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်တွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်းမပြုဘဲ သီးခြား စီစဉ်ရပေတော့သည်။

အရှင်မဟာကဿပ၊ အရှင်မဟာသာရိပုတ္တရာ၊ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်၊ အရှင်အာနန္ဒာ၊ အရှင်ဥဒါယီ၊ အရှင်ပိဏ္ဍောလ စသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများနှင့် ဂေါတမီထေရီ၊ ဝိသာခါထေရီ၊ ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီ၊ ပဋာစာရီထေရီ-စသော ရဟန္တာမကြီးများ၏ ဥပမာစကားကောင်းများ။

ထို့ပြင်–ထေရာ-ထေရီပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ထူးခြားသော ဇာတ်လမ်းများကိုပါ ဥပမာအစုံစုံဖြင့် သီးခြားစာအုပ် စီစဉ်လိုက်ရပေသည်။ အရှင်နာဂသိန် ရဟန္တာမြတ်၏ လူတိုင်းနှင့်သက်ဆိုင်သော ဥပမာအဆိုအမိန့်များကိုလည်း ထိုစာအုပ်တွင် ဖော်ပြလိုက်ရပေသည်။ 'ထေရီ-ထေရာ-ဥပမာ' ဟူသော အမည်ဖြင့် သီးသန့်စာအုပ် စီစဉ်ထားပြီးဖြစ်၍ ကျေနပ်ကြပါရန် ပန်ကြားရင်း ဤစာအုပ်ကို နိဂုံးချုပ်လိုက်ရပေသတည်း။

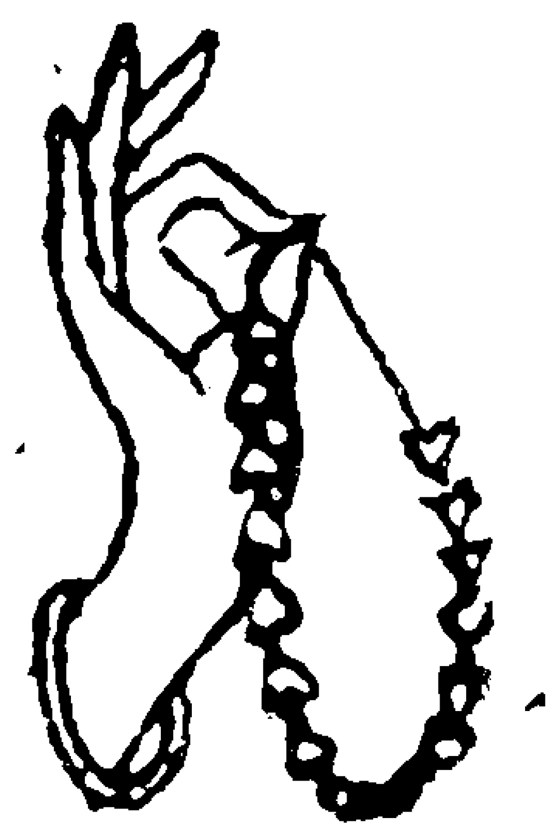

မြန်မာ

မြန်မာ့စရိုက်
မြန်မာ့ဓလေ့
မြန်မာ့ရိုးရာ
မြန်မာ့စွမ်းအား
မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အထွေထွေ
မြန်မာ့လူမှုရေး အထွေထွေ

ဘာသာပြန်မဟုတ်၊ တကြိမ်တခါမျှ မထွက်ပေါ်ခဲ့ဘူးသေးသော မြန်မာမှု စာအုပ်။

မြန်မာ့လူ့ဘောင် ဖွဲ့စည်းမှု အထွေထွေကို မြန်မာတို့ သိရှိရေးအတွက် အယ်ဒီတာ ဦးလေးမြိုင် နှစ်ပေါင်းများစွာလေ့လာ စူးစမ်း၍ အထူးကြိုးပမ်းထားသော စာအုပ်ကောင်းတအုပ်။

အစီအစဉ် ကျနစွာဖြင့် လှပခန့်ညားစွာ ထွက်လာပါမည်။

အယ်ဒီတာ့ စာပွဲ

နှစ်ပေါင်းများစွာ
လပေါင်း များစွာ
ရက်ပေါင်းများစွာ

ထိုစာပွဲတွင်ထိုင်၍ ကြည့်ရှု-နားထောင် လေ့လာခဲ့၏။တစေ့တစောင်းသော်ငြင်း၊တိုက်ရိုက်ထင်ထင်သော်ငြင်း၊ မြင်ရ၊ကြားရ နားလည်ရ၏။

စာရေးဆရာ- စာရေးဆရာမများ၊ ကဗျာဆရာ-ကဗျာဆရာမများ၊ သတင်းစာဆရာများ၊ ပန်းချီ-ကာတွန်း ဆရာများ၊ နိုင်ငံရေးသမားများ၊ စာပေဝါသနာရှင်များ၊ ဘုန်းတော်ကြီးများ။

မြှုပ်ကွက်- ဖော်ကွက်၊ ကတ်လုံး၊ ကွက်ကျော်၊ အမြတ်ထုတ်၊ ခိုသဲ့သဲ့၊ တပတ်ကျော့.... စသည်ဖြင့် စာဖတ်ပရိသတ်များ မသိလိုက်ရသော မဂ္ဂဇင်း နောက်ကွယ်မှ ဖြစ်ရပ်များ၊ လျှို့ဝှက်ချက်များ၊

ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်းခေတ်မှသည် ယနေ့ခေတ် အထိ စာပေခေတ်တလျှောက်လုံး လှုပ်ရှားမှုများ။

ထူးထူးခြားခြား ထွက်လာပါမည်။ တအုပ် ၅။

ဗညားဒလ

မြန်မာပြန်၊ ဦး-ကျော်။

ရာဇာဓိရာဇ် အရေးတော်ပုံ ကျမ်းကြီး၏ အရေးပါခြင်း၊ ဗညား ဒလ၏ မြန်မာစာပေ နိုင်နင်းကျွမ်းကျင်ခြင်း၊ အတိတ် အဘောင်များနှင့် မင်းရေး မင်းမှုများ၊ ဉာဏ်ပညာထက်မြက် သလောက် ရက်စက်လှပေသော ဗညား ဒလ၏ ဟံသာဝတီ ဆင်ဖြူရှင်ကို လုပ်ကြံမှုများ စုံစုံ လင်လင်၊ ထူးထူး ခြားခြား ခမ်းခမ်း နားနား ထွက်လာပါတော့မည်။

ဗုဒ္ဓ၏ဥပမာတထောင်

ပထမပိုင်း

လောကကြောင်း၊ ဓမ္မကြောင်း၊ ရာဇကြောင်း
အကြောင်းသုံးပါး ထင်ရှားစွာ သိမြင်ရေး၊
လက်ရှိ ဘဝ၊ လက်ရှိအခြေအနေ တိုးတက်ရေး၊
ဘဝကို အနိုင်ယူ၍ ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရေး။

ဒုတိယအကြိမ် ပြန်လည် ရိုက်နှိပ်ခြင်း။

အစီအစဉ်သစ်ဖြင့် ထွက်ပါတော့မည်။